

Pa Mariji podarjene milosti

Pričevanja o Mariji Pomagaj z Brezij

VENA JEREU
Hoc est...
...

Po Mariji podarjene milosti

*I*z zaobljube umetnika, ki se je zaradi osebne stiske znašel v zaporu, je nastala milostna podoba, ki že dvesto let bdi nad slovenskim narodom. V turbulentnih časih začetka 19. stoletja, ko so številni trpeli zaradi težke situacije, je slikar Leopold Layer ustvaril eno najbolj prepoznavnih podob Matere Božje, ki smo ji Slovenci naredili ime Marija Pomagaj. Od samega začetka je milostna podoba na Brezjah priča času in njegovim dogodkom, priča prošnjam ljudi in njihovim radostnim zahvalam. V votivnih podobah, romarskih zapisih je shranjena zgodovina slovenskega naroda, shranjene so številne usode ljudi, ki so z vero in zaupanjem romali k Mariji Pomagaj.

V jubilejnem letu, ki smo ga posvetili 200-letnici milostne podobe Marije Pomagaj, smo bili na Brezjah deležni številnih milosti, na slovesnostih, različnih dogodkih in ob srečevanjih z romarji z vsega sveta. Naj bo to nepozabno čustven sprejem milostne podobe Marije Pomagaj, ki so jo na ramenih iz bazilike prinesli bivši brezjanski rektorji, pesmi in molitve različnih skupin romarjev od vsepovsod ali priprošnja posameznega romarja, vse to so trenutki nepozabnih Božjih milosti, ki nam dajejo moč in nas napolnjujejo z vero ter upanjem. >

Pričujoči zbir pričevanj je dokaz globoke vere in zaupanja slovenskega človeka, dokaz prisotnosti milostne podobe Marije Pomagaj po vsem svetu. Ob prebiranju zapisanih pričevanj ne moremo ostati ravnodušni; koliko neverjetnih zgodb, življenjskih usod je zapisano v njih! In prav zaradi te zbirke zgodbe ne bodo šle v pozabo, ohranjene bodo naslednjim rodovom in jim pričale o zaupanju v našo skupno priprošnjico, Marijo Pomagaj.

Največja mera zahvale za nastanek zbirke pričevanj gre rektorju Slovenskega Marijinega narodnega svetišča, dr. p. Robertu Bahčiču, ki je od ideje do realizacije predstavljal »spiritus agens« celotnega projekta. Kljub začetni skepsi mnogih, je pred nami čudovit vir verovanja in zaupanja v Marijo Pomagaj ter dokaz njene milostne prisotnosti.

Z izdajo zbirke pričevanj na najlepši možni način zaključujemo jubilejno leto praznovanja 200-letnice milostne podobe Marije Pomagaj. Z željo, upanjem in vero, da nam Marija Pomagaj milostno stoji ob strani tudi v prihodnje.

Dr. Andreja Eržen Firšt, Romarski urad Brezje

*Po Mariji
podarjene milosti*

SLOVENSKO MARIJINO
NARODNO SVETIŠČE

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-57-184.6(497.4Brezje)

PO Mariji podarjene milosti : pričevanja o Mariji Pomagaj z
Brezij / [zbral in uredil Robert Bahčič]. - Brezje : Romar, 2014

ISBN 978-961-93086-4-6
1. Bahčič, Robert
276764160

*Po Mariji
podarjene milosti*

Pričevanja o Mariji Pomagaj z Brezij

ROMAR

Storitve, trgovina in založništvo d.o.o.

7

»MARIJA POMAGAJ JE TVOJE IME ...«

*Msgr. Stanislav Zore, OFM
Ljubljanski nadškof in metropolit*

11

MARIJA POMAGAJ NA BREZJAH

Anton Štrukelj

PRIČEVANJA

23

Od prvih milostnih ozdravljenj do začetka
druge svetovne vojne

65

Čudežni dogodki med drugo svetovno vojno in po njej

105

Pričevanja škofov, duhovnikov in redovnic

185

Novejša pričevanja romarjev pri Mariji Pomagaj

321

Milostne podobe Marije Pomagaj v svetu

353

Pričevanje o Mariji Pomagaj preko umetnosti

DODATEK

367

Iz Spominske knjige Frančiškanskega samostana Brezje

381

POVZETKI

Anton Strle

Marija Pomagaj
Our Lady Help of Christians
Marie Auxiliatrice
Maria Ausiliatrice
Maria Hilf
Maryja Wspomożycielka
Мария, помогай
María pomagai

391

ZAKLJUČEK

Dr. p. Robert Bahčič, OFM
Gvardijan samostana in rektor
Slovenskega Marijinega narodnega svetišča
na Brezjah

»MARIJA POMAGAJ JE TVOJE IME ...«

Več kot dvesto let se že vije procesija romarjev na Brezje, k Mariji Pomagaj. Na začetku je to bil skromen izvir, študenček, ki je privrel iz vere in zanosa mošenjskega župnika, dr. Urbana Ažbeta, ki je sledil navdihu Božje milosti in pri cerkvi svetega Vida na Brejah sezidal kapelico Marije Pomagaj, in iz vere božjega ljudstva, ki je Marijo takoj sprejelo za svojo in začelo romati k njej. Moč tega izvira je naraščala in postala reka, ki jo sedaj vsako leto lahko merimo v sto tisočih. Kljub temu veletoku pa pred Marijo vedno prihaja posameznik. To je v Božjem delovanju nekaj čudovitega. Bog je tako velik, tako vse-mogočen, da pred njim vedno stojijo množice, po drugi strani pa je tako očetovski, da se vedno ozira in vedno nagovarja posameznega človeka. Nihče ni izgubljen v množici, nihče ni spregledan, nihče ni nepomemben.

Tako je tudi na Brezjah. Čeprav je romarjev velikokrat toliko, da je bazilika zanje premajhna in se morajo potrpežljivo zvrstiti v procesiji mimo milostne Marijine podobe, čeprav morajo včasih počakati, preden se lahko spustijo na kolena in kleče obhodijo Marijin oltar, se vsi ti ljudje, se ti verniki nikoli ne vtopijo v množico. Pred Marijo je vsak sam, samo njemu namenja svoj pogled, zanj ima vso svojo pozornost, njegova prošnja in njegova stiska sta v tistem trenutku zanj najbolj pomembni.

To nam razodevajo tudi pripovedi romarjev, ki so zbrane v tej knjigi. Ko prebiramo njihove zgodbe, se sprehodimo skozi različne čase, obiščemo različne kraje in se srečamo s tako različnimi pripovedmi, kakor smo si različni ljudje med seboj. Vsaka je pred Bogom nekaj posebnega, saj jo je pred Marijo prinesel nekdo, ki v tistem trenutku na čisto poseben način doživlja sebe, svojo okolico, svojo vero in svojo grešnost. Morda prav v teh zgodbah, bolj kot kje drugje, lahko začutimo, kako izvirno je Bog ustvaril vsakega človeka in ga v tej izvirnosti tudi

sprejema. Čeprav je v nas vedno prisotna skušnjava, da bi ljudi in njihova življenja primerjali med seboj, da bi sebe in svoje življenje primerjali z drugimi, v teh pripovedih spoznamo, da smo dolžni spoštovati izvirnost in enkratnost, ki jo je Bog Stvarnik položil v telo, dušo in duha vsakega posameznega človeka. Ko je Bog ustvaril človeka, mu ni rekel, naj postane tak, kakršen je ta ali oni, še manj mu je rekel, naj bo boljši od nekoga drugega. Ob stvarjenju vsakega posameznika je Bog vesel prav tega človeka in ga postavi v življenje z eno samo nalogo: »Postani to, kar si.«

Prav to je čutiti iz romarskih zgodb in doživetij. Čeprav morda dva človeka ali pa celo množica ljudi izgovarja isti vzклик, čeprav se obrača k Mariji z isto prošnjo: »Marija, pomagaj!« ta prošnja pri vsakem nosi drugačno vsebino. Je samo njegova, zelo osebna.

Ko sem bil v času slovenske osamosvojitve tudi sam šest let rektor Bazilike Marije Pomagaj na Brezjah, sem to izvirnost in enkratnost romarskih zgodb doživljal predvsem na dveh krajih ali bolje, v dveh dejanjih. Prvi kraj je bila spovednica. To je bil čas, ko je začetek demokratičnih sprememb obetal nove čase; ko je nekaj pomladnega dahnilo v deželo. Ljudje so to začutili in so začeli prihajati na Brezje. V spovednico so poklekovali ljudje, ki prej iz različnih razlogov morda desetletja niso upali pristopiti k zakramentu Božjega usmiljenja. Ko sem poslušal njihove zgodbe, sem vedno bolj spoznaval, kako zelo enkraten je vsak v svojem odnosu do Boga. Nekateri so ta odnos sposobni ves čas javno izpovedovati, drugi tega ne zmorejo. Svojo vero skrijejo v svoj dom, morda jo skrivajo celo pred svojimi domačimi. Jo pa nosijo v sebi. In jo živijo, pogosto skozi trpljenje in stisko. V tistih letih sem spoznaval, da ima zelo malo ljudi karizmo mučeništva, pa tudi Judežev ni prav veliko. Tega so me naučile Brezje.

Druge velike zgodbe, ki sem jih doživljal na Brezjah, so bile mlade mamice z dojenčki v naročju. Sveta skivnost: mamica

v negotovosti prvega materinstva, vsa prevzeta od ponosa in obenem prežeta s skrbmi, prinese svoj največji zaklad pred Marijo Pomagaj in ga položi na oltar. Nobenih besed ni bilo v njihovi molitvi in vendar se je zdelo, da njihova prošnja razpira zidove bazilike in nosi njihove otroke naravnost v srce nebeške Matere. Trenutki, ki so siloviti, kot je silovita ljubezen.

Prepričan sem, da bo skozi prebiranje doživetij ob Mariji Pomagaj, ki so zbrana v tej knjigi, vsak na novo odkril tudi svoj osebni odnos do naše Matere in Kraljice. Hvaležen sem avtorjem, ki so pripravljene svoje doživetje Brezij podeliti z nami. Nekaj teh doživetij je na votivnih podobah v baziliki, nekaj jih je na fotografijah, ki jih romarji vse bolj puščajo na tem milostnem kraju, precej jih je zapisanih po zidovih kapele Marije Pomagaj, zelo veliko jih je v romarskih knjigah, največ pa jih ostane samo doživetih in istočasno skritih v odnosu med romarjem in Bogom, med Materjo in otrokom. Bogu hvala za vse te zgodbe. Bogu hvala za Marijino pomoč. Naj nam pomaga ohraniti in poživiti našo vero in vero našega naroda. »Marija Pomagaj je tvoje ime ...«

*Msgr. Stanislav Zore, OFM
Ljubljanski nadškof in metropolit*

MARIJA POMAGAJ NA BREZJAH

Ob dvestoletnici milostne podobe

„Kateri katoliški Slovenec se ob imenu ‚Pomočnica kristjanov‘ takoj ne spomni na osrednjo slovensko božjo pot - Brezje, ‚veliko slovensko duhovno zdravilišče‘? Marija Pomagaj na Brezjah! Kolikeri Slovenci so se tukaj ob ljubeznivi Marijini podobi z Detetom Jezusom v naročju nasrkali nove duhovne moči in lepote, včasih že čisto poteptane in globoko zasute. Kako živo govori romarju ta milostna podoba o resnični vlogi, ki jo ima Marija v Cerkvi, v celotnem občestvu kristjanov! Še ko se romar poslavlja od oltarja Marije Pomagaj, ga Marijine usmiljene in dobrotne oči ne nehajo spremljati - in zdi se, da tiho kažejo na Božje Dete v Materinem naročju in da ustnice molče šepečejo besede iz Kane Galilejske: ‚Karkoli vam Jezus poreče, storite!‘ - Pri Mariji Pomagaj znova najdejo pot do ‚reke živih voda‘, do zakramentov, že leta in leta pozabljenih ter zanemarnjenih. In vračajo se na svoj dom kakor prerajeni. - Drugi spet se tu, ob Mariji Pomočnici nadihajo nove duhovne svežosti in odidejo v svoje vsakdanje življenje s trdnejšimi koraki, pogumnejši in bolj potrpežljivi na kdaj tako utrudljivi poti križa, ki pa za križanim Gospodom vodi skozi trpljenje v poveličanje. - Temu je treba pridružiti še eno: Brezje ležijo v tistem kotičku slovenske zemlje, o katerem poje Prešeren: ‚Dežela kranjska nima lepšga kraja, kot je z okoljšnjo ta, podoba raja.‘ Tako Slovencem že sam naziv ‚Marija Pomočnica‘ poleg središčnih stvarnosti vere, nehote prebuja hkrati tudi očarljivo podobo bogastva naravne lepote, kakršne se je v mladosti nasrkal knez slovenskih pesnikov - in te lepote so kakor znamenje in odsev lepote Nje, ki je deviška Mati ‚najlepšega med vsemi

človeškimi otroki'.¹ S tem čudovitim opisom milostne podobe božji služabnik Anton Strle začne svoj članek o Mariji pomočnici kristjanov. Ob dvestoletnici milostne podobe Marije Pomagaj nanizajmo nekaj vidikov.

1. Zgodovinski vidik

Molitev »Pod tvoje varstvo pribežimo, o sveta Božja Porodnica« je najstarejša molitev k Mariji, dobro znana tako krščanskemu Vzhodu kakor Zahodu. V grškem izvirniku te slavne molitve iz 3. ali 4. stoletja, katere zapis na papirusu so našli leta 1938, stopata v ospredje dve posebnosti: pojem »preobilenega usmiljenja«, ki so ga sicer pripisovali samo Bogu, in naziv »Božja Porodnica« (Theotókos, Bogorodica, Božja Mati), ki ga je opredelil efeški koncil (431), a je znan že od Origena naprej. Prevod izvirnega besedila se glasi: »*Pod varstvo tvojega preobilenega usmiljenja pribežimo, Božja Porodnica*«.

Ta čudovita molitev je bila sprejeta v bizantinsko, rimsko, koptsko in slovansko bogoslužje. V ruski pravoslavni Cerkvi še danes pojejo: »Mnogo je naših slabih dejanj, o Bogorodica. K tebi, Prečista, kličem jaz, potreben odrešenja. Ozri se na mojo bolno dušo in prosi svojega Sina, našega Boga, da mi bo naklonjeno odpuščanje zla, ki sem ga storil, o edina Blagoslovljena! Presveta Božja Mati, ne zapuščaj me ves čas mojega življenja. Ne izročaj me človeškemu varstvu, marveč me Ti sama sprejmi v svojo skrb ter se me usmili. Samo vate zaupam, o Bogorodica, ohranjaj me pod svojim varstvom in zavetjem!«

Češčenje Marije kot Pomočnice ima v katoliški Cerkvi dolgo izročilo. Sv. Bernard iz Clairvauxja je predpisal svojim menihom, da vsak dan pri molitvenem bogoslužju po tretji dnevni molitveni uri (terci) zmolijo »*Sub tuum praesidium*«

¹ Anton Strle, Marija Pomočnica kristjanov, v: Leto svetnikov II, MD Celje 2000, 450-458, tu 450s.

(„Pod tvoje varstvo pribežimo“). Cistercijanski red je razširjal molitve za Marijino pomoč proti krivovercem (zlasti v času križarskih vojn). Sčasoma so se udomačili vzkliki, ki jih je katoliška Cerkev prevzela od vzhodne Cerkve: „Marija priprošnjica in pomočnica“ („*Maria advocata*“) in „Marija z zavetnim plaščem“ (»*Maria de succursu*«) ipd. Slednja je pri nas na Slovenskem najbolj znana na Ptujski gori kot „visoka pesem gotike.“

2. Bogoslužni vidik

Od sredine 16. stoletja se je razširila različica teh vzdevkov kot „*Maria auxiliatrix christianorum*“ - „Marija pomočnica kristjanov“, ki preide tudi v lavretanske litanije. Po krščanski zmagi nad turškim brodovjem v bitki pri Lepantu, 7. oktobra 1571, ki so jo pripisovali izredni pomoči preblažene Device, se je zaupanje v Marijino pomoč še okrepilo. Papež Pij V. je kot trajen spomin na ta dogodek uvedel praznik sv. rožnega venca. Novo poživitev je češčenje Marije Pomagaj dobilo po novi veliki zmagi kristjanov nad Turki pri Dunaju 12. septembra 1683. V bogoslužju je bil v spomin na ta dogodek uveden praznik Marijinega imena, 12. septembra. Kasneje so se zgodili še drugi pomembni dogodki, v katerih so kristjani doživljali izredno pomoč Božje Matere.

Med takšnimi posegi od zgoraj je treba omeniti naslednje. Izrednega izkustva očitne Marijine pomoči je bil deležen zlasti papež Pij VII., a z njim tudi vse krščansko ljudstvo. Njegovega predhodnika na papeškem prestolu, nad 80 let starega in bolehnega Pija VI., je francoski cesar Napoleon velel zapreti in ga vlačiti od ene ječe do druge, dokler ni po dvajsetih mesecih umrl. Papeštvu so že napovedovali konec za vedno. Ko pa je bil kljub vsem oviram izvoljen Pij VII., je bil kmalu tudi on odveden v Francijo v ujetništvo. Kar pet let je bil zaprt blizu Pariza,

docela odtrgan od sveta in od slehernega vodenja Cerkev. A zatekel se je z zaupanjem k Materi Božji. Po nekom je sporočil svojo željo, naj vsi kristjani molijo zanj in za vso Cerkev. Leta 1814 je nepričakovano prišel popoln preobrat. Napoleon, pred katerim je trepetala vsa Evropa, je bil odstavljen in nato izgnan. Svoj odstop je moral podpisati v istem kraju, kamor je dal zapreti papeža in mu vzel vse, tudi brevir, knjige in črnilo. Papež Pij VII. se je mogel 24. maja 1814 slovesno vrniti v Rim. Zmago je pripisoval Materi Božji, ki je uslišala njegovo in vseh kristjanov gorečo molitev. Zato je določil, naj se vsako leto 24. maja obhaja god Marije Pomočnice kristjanov. »Tako naj bi se za trajno dvigala zahvala v čast preblaženi Devici, za tolike in tako velike dobrote« (Ljubljanski proprij iz leta 1966).

God, oziroma praznik Marije Pomočnice kristjanov, ni bil obvezen za vso zahodno Cerkev. Vendar so ga uvedle mnoge škofije katoliškega sveta. Tako je bil uveden tudi v ljubljanski nadškofiji, in sicer v zvezi z Brezjami, najbolj priljubljeno in osrednjo slovensko božjo potjo.

Pred dvesto leti, torej istega leta 1814, ko je bil rešen papež Pij VII., ki je v bogoslužje uvedel god Marije Pomočnice kristjanov, je slikar Leopold Layer iz zaobljube, ker je bil po Marijini priprošnji rešen iz ječe po Napoleonovem padcu, poslikal celotno kapelo, v katero so namestili njegovo mojstrovino, milostno podobo Marije Pomagaj!

Marijine oči s prisrčno milino gledajo na nas, ki smo njene pomoči tolikokrat skrajno potrebni. Pred njeno milostno podobo z Jezusom v naročju nam nehote privre iz srca tista molitev, ki je nastala v času velikih stisk 11. stoletja: »Pozdravljena, Kraljica, mati usmiljenja! ... Obrni torej, naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas in pokaži nam po tem izgnanstvu Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa«. ²

² Prim. Anton Strle, n. d., 453-457.

3. Ikonografski vidik

Posebno globoko je vzklik „Marija Pomagaj“ povezan z upodobitvijo, ki jo je slikar Lucas Cranach (1472-1553) napravil leta 1514 ali 1537, za saškega vojvodo. Znano je, da se je slikar Leopold Layer navdihoval prav ob Cranachovi Mariji Pomočnici. Tu gre za nadaljnji razvoj motiva Marije z Detetom Jezusom, kakor ga poznajo na vzhodnih ikonah.

Ikonografske upodobitve Božje matere Marije sestavljajo tri značilne velike skupine: 1. Hodegetria, 2. Paraklisa in 3. Eleousa. Prva skupina prikazuje Marijo kot tisto, ki nam kaže pot (Hodegetria). Marija s svojo roko kaže na Jezusa, ki je naša edina pot. – Druga skupina upodablja Marijo kot molivko z razširjenimi rokami, zato jo imenujemo Oranta. Marija-molivka nosi na svojih prsih Dete, zato je dobila naziv Znamenje. Ta motiv je znan že od 2. stoletja naprej, saj so Oranto pogosto upodabljali na freskah v katakombah. Najstarejša ohranjena ikona te vrste je mozaik Božje matere v kijevski stolnici sv. Sofije (l. 1049). Ikona z imenom »Znamenje« ali »Velika Panagija« (vsa sveta, presveta, prečista) je zelo priljubljena. Marija je prvi tabernakelj, živo prebivališče učlovečene Besede: »Blagor telesu, ki te je nosilo«. Cerkev zato pozdravlja Marijo: »Ne vem, s kakšnimi hvalnicami naj te poveličujem, o deviška Božja Mati. V svojem materinskem naročju si nosila Njega, ki ga nebo in zemlja ne moreta obseči«. – Tretja skupina se imenuje Nežna, Milosrčna, milosrčnost podarjajoča Bogorodica (Umiljenje). Pomislimo na najbolj znano Vladimirsko Bogorodico z neštetimi različicami. Tudi čenstohovska Marija kaže sorodnost z vzhodno ikonografijo, a hkrati že nakazuje prehod k zahodnemu slikarstvu. »Marija Pomagaj« spada v to skupino.

Lucas Cranach je dal svoji mojstrovini izrazito nežne in ljubeznive poteze. Njegova slika je pozneje prišla v Passau in nato v Innsbruck. Od 17. stol. dalje so Cranachovo Marijo Pomočnico tako spoznali in vzljubili, da obstaja danes okoli 500

milostnih podob, ki so nastale ob tem vzoru.³ Tudi Leopold Layer se je navdihoval ob njem. Seveda je brezjanska Marija zares »naša« v vsakem pogledu.⁴

4. Teološki vidik

Dejstvo, da so naši predniki takoj vzljubili čudovito sliko Marije Pomagaj na Brezjah, je najboljša potrditev, da so milostno podobo sprejeli za svojo. O tem pričajo številna romanja posameznikov in skupin, neštete zaobljube (votivne slike) in zahvale za uslišanja. Katoličani s svojim „verskim čutom“ povsem pravilno čutimo in doživljamo Marijino materinsko pomoč, ji zaupamo in se ji priporočamo.

Marija je po nauku cerkvenih očetov nova Eva, ki je kot „pomočnica“ in družica dodeljena Kristusu, drugemu Adamu. Marija je »s svojo pokorščino postala zase in za ves človeški rod vzrok odrešenja,« kakor uči sv. Irenej in dodaja: »Vozel Evine nepokorščine je bil razvozan z Marijino pokorščino; kar je devica Eva zavezala s svojo nevero, to je devica Marija razvozlala z vero«. V primerjavi z Evo cerkveni očetje imenujejo Marijo »mater živih« ter pogosto trdijo: »smrt po Evi, življenje po Mariji« (C 56).

Devica Marija je „po sklepu božje previdnosti postala na tej zemlji vzvišena mati Božjega Odrešenika, na docela edinstven način velikodušna družica in ponižna Gospodova dekla“ (C 61). Ker je Marija najtesneje združena s svojim Sinom pri delu odrešenja, se kot dobra mati z neizmerno ljubeznijo sklanja k nam, svojim posinovljenim otrokom. Vsakega od nas obdaja in spremlja z osebno ljubeznijo. Pomaga nam bolje in učinkoviteje, kakor si želimo in si moremo predstavljati.

³ W. Hartinger, *Mariahilf*, v: *Marinenlexikon*, EOS Verlag Erzabtei St. Ottilien, 4. zv., 1992, 300s.

⁴ Marija Pomagaj. Milostna podoba na Brezjah, Ljubljana 2014. Zbornik uredil Jože Dežman.

Skratka, »Blaženo Devico kličemo z naslovi priprošnjice, pomočnice, besédnice in srédnice. Vendar je to mišljeno tako, da dostojanstvu in učinkovitosti Kristusa, edinega srédnika, nič ne odvzame in nič ne doda«, kakor nas uči drugi vati­kan­ski cerkveni zbor, ko prikazuje »blaženo Devico Marijo, Božjo Mater, v skrivnosti Kristusa in Cerkve« (C 62). Ob sklepu iste dogmatične konstitucije o Cerkvi je zapisano: »Vsi verniki naj goreče molijo k Materi Božji in k Materi ljudi, da bi tista, ki je s svojimi molitvami podpirala prve začetke Cerkve, tudi zdaj, ko je v nebesih povišana nad vse svetnike in angele, v občestvu z vsemi svetniki posredovala pri svojem Sinu, dokler se ne bodo vse družine narodov, bodisi da nosijo častno krščansko ime, bodisi da svojega Odrešenika še ne poznajo, v miru in složnosti srečno združile v eno božje ljudstvo – v slavo presvete in nede­ljive Trojice« (C 68).

5. Marijina materinska pomoč

Marijanski papež Janez Pavel II. je ob svojem prvem obisku v Sloveniji že takoj na samem začetku svojega apostolskega potovanja, 17. maja 1997, mimo uradnega programa poromal k Mariji Pomagaj na Brezje. Dejanje je bilo mogoče pričakovati, saj je teološko „središčno pravilno, če se očetovska glava Cer­kve (papež pomeni oče) vedno znova obrača na Mater Cerkve, da bi si od nje izprosil pomoč in rodovitnost za opravljanje svoje cerkvene službe“.⁵

Na Brezjah je papež molil pred milostno podobo in nato v spo­minsko knjigo zapisal: „*Maria pomagaj!*“ Ta vzklik je odslej za vse nas še pomembnejši. Daljnosežnost te zaupljive prošnje sveti Janez Pavel II., v svoji okrožnici o Odrešenikovi materi, sam takole pojasnjuje: „Ob koncu vsakodnevnega molitvenega

⁵ Hans Urs von Balthasar, *Marija za danes*, Ljubljana 2000, 45.

bogoslužja se med drugim dviga k Mariji tudi tale prošnja Cerkev: ‚Premila Mati Zveličarjeva, odprta vrata in morska zvezda, pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati. Ti si rodila svojega Stvarnika ob strmenju vsega stvarstva!‘ ... ‚Pomagaj svojemu ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati!‘ Besede, ki se nanašajo na vsakega človeka, na vse skupnosti, na narode in ljudstva, na rodove in obdobja človeške zgodovine. Ta klic in prošnja se obrača k Mariji, ‚premili Zveličarjevi Materi‘, ta klic se obrača h Kristusu, ki je po Mariji vstopil v zgodovino človeštva. Iz leta v leto se antifona dviga k Mariji in kliče v spomin trenutek, ko se je izpolnil tisti bistveni preobrat, ki nepovratno traja: preobrat med ‚padcem‘ in ‚vstajenjem‘. ... Cerkev se obrača k Odrešeniku ter njegovi Materi s prosečim krikom: ‚Pomagaj! Kajti Cerkev vidi sveto božjo Mater v Kristusovi odrešitelski skrivnosti; vidi jo globoko ukoreninjeno v zgodovino človeštva, v človekovo večno poklicanost, v skladu z načrtom, ki ga je Bog v svoji previdnosti od vekomaj določil za človeka; vidi jo materinsko navzočo in udeleženo v mnogoterih zapletenih vprašanjih, ki danes spremljajo življenje posameznikov, družin in narodov; vidi jo, kako pomaga krščanskemu ljudstvu v nenehnem boju med dobrim in zlim, da ‚ne bi padlo‘, ali če je padlo, da ‚bi vstalo‘.‘⁶

Verni kristjani zlasti v Marijinih romarskih cerkvah doživljamo posebno obilne milosti. Skoraj si ni mogoče misliti romanja brez zakramentalne spovedi in svetega obhajila. So nevidni čudeži duhovnega ozdravljenja. Ob Mariji se naša vera okrepi in poživi. Sv. Janez Pavel II. je dejal, da so Marijina svetišča duhovni »zemljepis vere«. To prav posebej velja za Brezje, »največje duhovno zdravilišče med Slovenci«, kakor je rekel božji služabnik Anton Strle.

⁶ Janez Pavel II., okrožnica o Odrešenikovi materi, Ljubljana 1987, št. 52.

6. Božji služabnik nadškof Anton Vovk o Mariji Pomagaj na Brezjah

Marija je pomagala vstati tudi izmučenemu slovenskemu človeku in vsemu narodu po drugi svetovni vojni. Pretresljivo je, s kakšnim zaupanjem je slovensko verno ljudstvo prihajalo na Brezje zlasti v času najhujših preizkušenj in trpljenja. Škof Anton Vovk, ki je že v svojih «dijaških letih ob nedeljah zjutraj romal na Brezje, vedno peš in navadno s čevlji v rokah»,⁷ je pred šestdesetimi leti, 15. junija 1947, vodil veliko slovesnost ob vrnitvi Marije - begunke. Prislunhimo njegovemu poročilu: „Prizori na Brezjah so bili ganljivi ... Vsi verniki so tiho mahali z belimi robci in na glas jokali. Le tu in tam se je med jokom izvil goreč klic ‚Marija‘. Tako prisrčnega pozdrava, ki je v solzah spričeval tolike bolečine in tako prisrčno zaupanje, Marija na naši zemlji še ni bila deležna. ... Pomočnice naš narod ne bo zavrgel do zadnjega diha“.⁸

Posebej je treba omeniti, da je škof Anton Vovk v Marijinem letu 1954 posvetil nov oltar, na katerem je s kronogramom 1954 vklesano posvetilo:

ALMae RegI
nae ab Anto
nIo ara eLe
gans DICa
ta labaCen
PIsCatore

Premili Kraljici krasni oltar posvetil Anton Ljubljanski Ribič.

⁷ Anton Vovk, Iz Duhovne oporoke, dne 29. junija 1963.

⁸ Anton Vovk, V spomin in opomin, Družina, Ljubljana 2003, 126s.

Škof Anton Vovk je 1. septembra 1957 z veliko množico, okoli 25 tisoč vernikov, obhajal 50. obletnico kronanja brezjanske Marije Pomagaj. Tedaj je v pridigi rekel: „Predragi v Gospodu! Ob jubilejnem spominu na kronanje brezjanske Kraljice in Pomočnice se moramo jasno zavedati: Mi moramo biti Marijina krona, mi ji moramo biti v veselje, potem ji bo šele zlata krona na sliki ugajala, ker bo zunanji znak naše notranje čistosti, svetosti in krščanskih kreposti. To spoznanje in ravnanje moramo imeti! Zakaj, če mi verni Slovenci nismo živa Marijina krona, potem je Marija pri nas še brez krone ... Ko pravi sv. Pavel Filipljanom, da so njegovo veselje in njegova krona, jih v istem stavku poziva, naj stojijo v Gospodu, na več drugih mestih v svojih pismih pa naroča: Stojte v veri. Isto, predragi v Gospodu, nam pravi in naroča tudi Marija. Da bomo njeno veselje in njena krona: Stojmo trdno v veri, v čolnu Kristusove Cerkve! Zavedajmo se, da je Kristus izročil posebej ves nauk, ves zaklad božjega razodetja svoji ustanovi sv. Cerkvi; njej je postavil vidnega poglavarja, poslal ji je Svetega Duha, da jo razsvetljuje

in varuje vsake zmote, da božje resnice čisto uči in jih izroča iz roda v rod do konca dni.

V tej veri, ki je najdražja dediščina naših očetov, po besedi sv. Pavla in po Marijini želji: Stojmo! Ne kakor otrok na majavih nogah, ki pri vsakem koraku lahko pade! Ne kakor bolnik, ki le s težavo prestavlja noge, v katerih ni moči! Stojmo s trdnimi nogami, kakor hrasti na poljani, ki so pripravljene na sunke vetra od vseh strani! Stojmo, kadar Bog dopušča, da se naša vera boleče preizkuša! Stojmo, da v neveri grešnega sveta ne utonemo in z zgledom vernega življenja pokažemo, kako je treba svetne dobrine uporabljati, da gotovo tudi večne dosežemo! Stojmo v veri v vseh preizkušnjah življenja, kakor je stala Marija v uri najhujše preizkušnje pod križem, na katerem je umiral njen Sin za naše odrešenje ...

In Marija, Mati, Kraljica in Pomočnica naša, nam bo posredovala, da bomo varno potovali po poti življenja do tedaj, da nas bo, po njeni priprošnji, njen Sin, Jezus Kristus, kronal v nebesih s slavo in častjo. Amen.⁹

⁹ Anton Vovk, *Mi smo Marijina krona*, v: *Communio* 17 (2007) 153-155.

*Abt. Co. Maria 21
v. 1810 - S. 1810
v. 1810 - S. 1810
v. 1810 - S. 1810*

o Marije! budi svoboda in krasa
svoboda in krasa...
v. 1810 - S. 1810
v. 1810 - S. 1810

*Abt. Co. Maria 21
v. 1810 - S. 1810
v. 1810 - S. 1810*

KATARINA
iz vasi Šmarca: Hovnikke šara
stara, bolna na nogah 4 leti da ni
stati, je bila velikega šmarca
na Brezjih svoboda in je pet mil
Bože, kar va vokat odnese zidok
budila. Razsvetlost tega čudeža je
Vavpata Jernej Beuda in v 1 vasi

*Abt. Co. Maria 21
v. 1810 - S. 1810
v. 1810 - S. 1810*

**OD PRVIH MILOSTNIH OZDRAVLJENJ
DO ZAČETKA DRUGE SVETOVNE VOJNE**

1. PRVO ZNANO OZDRAVLJENJE

Dne 22. septembra 1863 je bila naglo ozdravljena Mica Tavčar iz Begunj.

Marija Tavčar je bila rojena 28. februarja 1846 v Begunjah na Gorenjskem. Ob nenadnem velikem požaru se je tako prestrašila, da ji je ostala božjast za žalosten spomin. Vila jo je, da so ji kosti pokale. Dvanajst tednov je bila priklenjena v posteljo. Desna noga se ji je v kolenu popolnoma sključila. Sključena trda in od kolena navzdol mrtva je ostala tudi potem, ko je vstala. Brez bergel ni mogla hoditi. Posvetovala se je z raznimi zdravniki. Preteklo je šestnajst tednov, ali noga ni bila boljša.

Potem se je deklici dvakrat zapored sanjalo, da je šla k Mariji Pomagaj na Brezje po berglah, od tod pa brez bergel.

Po svetem Mateju tisti dan, to je 22. kimovca leta 1863, se je res napotila na Brezje. Močno upajoča je prilezla v kapelico Matere božje. Bila je ravno sv. maša. Presrčno je molila, da bi se sanje uresničile. Med povzdigovanjem je naenkrat začutila, da je noga zopet gibčna. Na mah je postala skrajšana noga enako dolga z drugo. Vsa vesela se je dvignila.

V hvaležen spomin je pustila bergle v kapelici Matere božje, sama pa je hitela vsa srečna domov pravit, kaj se je zgodilo. V kapelici visi podoba s podpisom Marija T.: »Tukaj sem bila uslišana.«

Priče za to so: Jakob Mrak, kaplan mošenjski, Blaž Muhovec, kaplan begunjski in dijak Anton Jeglič, sedanji knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Bolezen se ni nikdar povrnila.

Pisavcu te zgodbe je osebno pripovedovala svoje ozdravljenje. Še dandanes hodi peš, vsak dan kot potovka v Radovljico.

To je bilo prvo znano milostno ozdravljenje na Brezjah. Po njem je Marija opozorila kristjane, da bo odslej tu milosti delila ter jih povabila, da se v potrebah zaupljivo obračajo semkaj. Sleherni zaupljivosti je odmerila plačilo.

Mica Tavčar

2. ŠE ENA, KI JE BERGLJE V CERKVI PUSTILA

Mica Janc je bila rojena 27. decembra 1841, v Zgoši v isti begunjski župniji. O sv. Juriju leta 1855 ji je zbolela desna noga. Mučilo jo je silno trganje. Dve leti je ležala nepretrgoma, potem pa še kaka štiri leta vsaj pozimi. Noga je bila pokažena v členu in pod kolenom tako zasukana, da je bila peta spredaj, prsti zadaj. Bolna noga je bila veliko krajša in drobnejša kakor druga.

Ko je bila 22 let stara, je slišala, da je Mica Tavčar iz Begunj na Brezjah ozdravila in tamkaj bergle pustila. Navdalo jo je veliko zaupanje. Naprosila je kaplana Blaža Muhovca, da bi 2. oktobra zanj o v Marijini kapelici maševal.

Sama se ja napotila že prejšnji večer na Brezje. Ker čevlja ni mogla obuti, ga je nesla v rokah s seboj. Prenočila je pri teti. Do treh zjutraj je spala; na to ni mogla več zaspati. Dvignila se je ter zaprosila cerkovnika, da ji je odprl cerkev. Pokleknila je pred Marijino podobo in goreče prosila sv. Devico, da bi ji

bergle odvezla. Potem je lezla trikrat okrog oltarja. Ko je nato pokleknila pred oltar, je čutila, kakor da bi ji kdo nogo z oljem mazal. Poskusila jo je rabiti in bila je kar dobra. Zdaj jo je veselje prevzelo in sveta groza jo je obšla, da bila je precej časa nekako vsa iz sebe na tleh. Ko so zjutraj ljudje prihajali v cerkev, jim je povedala, da je ozdravljena; tudi sami so videli, da hodi brez bergel. Polni svetega strahu so hvalili Marijo ter pripovedovali o milosti vsem, zlasti gospodu kaplanu, ko je došel maševat. Namesto prosilne daritve je opravil zdaj zahvalno.

V spomin tega ozdravljenja so na Brezjah bergle in majhna slika z napisom: »Marija Janc. Tukaj sem bila uslišana pri tebi, o Marija 2. dan oktobra 1863. leta«.

Priče tega dogodka so posebno duhovniki Jakob Mrak, Blaž Muhovec in Jožef Razboršek, kaplan na Breznici.

Marija Janc

3. KO JE SLIŠALA ZA OZDRAVLJENJA, JE PROSILA TUDI SAMA

Zgodnja Danica iz leta 1864 piše: »Neža Tavčar, rojena Pavlič, iz Mošenj, je imela šest let bulo za ušesom. Vprašala je več zdravnikov, rabila zdravila, pa zastonj. Ko pa je slišala o prvih ozdravljenjih, je šla tudi ona Marijo prosit pomoči. Vseh svetnikov dan 1863 čuti posebno hude bolečine, da ne more spati. Vstane, se vsede k peči, bula se predere, in v kratkem je bila zdrava.«

Neža Tavčar

4. OZDRAVLJENJE MATERE SEDMIH OTROK

VMarijini kapelici visi podobna, ki nam jo tolmačijo naslednje vrstice: »O Marija, bodi čaščena in hvaljena na vekomaj, ker si 17. svečana leta 1864 tukaj v kapelici mojo prošnjo uslišala, ko si namreč mojo zelo nevarno bolno sestro, mater sedmih otrok, čudovito ozdravila! Priča tega prečudnega ozdravljenja so vsi prebivalci Dvorske vasi in sleherni, kdor je to bolno revo videl.«

Martin Ambrožič, mašnik

5. MARIJA OZDRAVI BOŽJAST

Marija Mulej je bila rojena v Smokuču št. 24, brezniške župnije, 17. aprila 1843, kot zakonska hči Jakoba Muleja in Marije Ulčar.¹⁰ Ko ji je bilo 21 let jo je po glavi močno trgala in mučila božjast. JEDI je smela prav malo uživati; včasih celo nič. Enkrat ves teden ni mogla ne jesti, ne piti, ne govoriti. V takem stanju je preživela sedem let. Potem ji je božjast popolnoma končala desno roko; samo z levico je še mogla kaj malega delati. Čez leto dni ji pa bolezen upogne tudi tri prste na levici, da si sirota ni mogla prav nič pomagati; še jesti in oblačiti se ni mogla sama. Stara mati ji je na kosce narezanega kruha puščala

¹⁰ Dopis Breznica, dne 13. januarja 1912.

na mizi, da ga je reva lažje z ustmi pobirala, kadar je šla mati zdoma. Tako je preživela zopet sedem let.

Potem je izvedela, kaj se godi pri Mariji Pomagaj. Izroči se Bogu in Mariji. Dne 5. novembra jo peljejo na Brezje. Prosila je Marijo Devico, da bi vsaj toliko ozdravela, da bi mogla sama jesti in se oblačiti. Pobožno moli v Marijini kapelici. Pri prvi sv. maši ne čuti nič posebnega; med drugo se ji pri darovanju začne roka tresti in jo nekoliko boleti. Po povzdigovanju se začne roka stegovati med tako hudimi bolečinami, da ji je slabo prihajalo. Zdaj počí v komolcu; roka se za pestjo in v komolcu obenem zravna ter mahne po životu. Prsti se gibljejo. Pri tretji sv. maši je že mogla desnico brez levice dvigniti in v naročje položiti; pri zadnjem evangeliju se je čez sedem let zopet prekrižala z desnico. Popolnoma zdrava, brez vsakega sledu prejšnje reve je zapustila milostno svetišče na Brezjah. Priče so iste kakor pri prejšnjem dogodku.

Marija Mulej

6. MLADO DEKLE

»Jest dekle mlada v 18. letu svoje starosti doma na Velk. Slatniku pod Novim mestam iz strašno boleznijo obdana, sim se namenila in tudi šla na božjo pot k' Mariji Pomagaj na Brezje, sim milost zadobila in sdaj sim sopet popolnoma ozdravlena. 1864.«

7. PESEM MARIJI V ZAHVALO

1 7. kimovca 1866 leta je pri Mariji Pomagaj na Brezjah zado-
bila zdravje 10 let stara deklica Marica G. iz Dobrepolj, kar
pripoveduje takole:

*»Bolezen v udah sem imela,
ki húdo je lomila mé,
da mogla bodem še hoditi,
zgubila sem že upanje.*

*Je tednov osemnajst minulo,
odrekle kar so mi noge,
zelene trate in cvetice
le žalost so bile za me.*

*Pa mati so me tolašili,
da bom hodila še lahko,
v Boga naj trdno le zaupam,
podelil mi še zdravje bo. –*

*Na božjo pot, na Brezje mile,
Mariji me obljubijo,
da ona zdravje je bolnikov,
prigode mnogo kažejo.*

*Tù sem molila in prosila,
Mariji zročevala se,
da tudi meni dá naj milost,
ki drugim toliko je dajé.*

*In glej! že čutim moč prečudno,
ki vtrja slabe mi nogé;
pri materi vesela vstanem,
veselja točiva solzé. –*

*In bolj ko nekdam tekam zdrava,
hoditi v cerkev mi je slast,
in vsaki dan za milost tako,
Bogu, Mariji pojem čast.«*

Marica G.

8. HUDIH BOLEČIN OZDRAVLJENA ROKA

Mošenski župnik J. Sajovic je zapisal, da je 23. avgusta 1867 prišla 29 letna Reza Gregorčič iz Stare vasi škocjanske župnije na Dolenjskem in povedala: »Petnajst let me je leva roka bolela in zlasti dve leti tako močno, da nisem mogla ž njo nič delati. Iskala sem pomoči pri zdravnikih doma v Škocijanah in Brežicah, toda vse zastonj. Slišala sem pa o čudnih ozdravljenjih pri Mariji Pomagaj na Brezju. Lansko jesen sv. Uršule teden sem prišla v cerkev k Mariji Pomagaj in sem precej čutila, da je roka boljša; in kmalu je bila čisto zdrava. V zahvalo za to milost sem prišla zdaj zopet na Brezje.«

Reza Gregorčič

9. GOSPA BARNES IZ LJUBLJANE

Dne 21. avgusta leta 1867 je prišla na Brezje v spremstvu frančiškana p. Evgena družina, ki je zapustila v cerkvi podobno s pojasnilom sledeče vsebine: »Smrtno nevarno bolna in

od zdravnikov že za izgubljeno razglašena, je obljubila gospa Barnes iz Ljubljane, sprevodnikova soproga, da se bo, ako na priprošnje preblazene Device Marije na Brezju ozdravi, s celo družino tjakaj podala. To se je današnji dan 21. avgusta tudi zgodilo. Kot spomin bodi ta votivna podoba.«

Gospa Barnes

10. HVALA, SLAVA IN ZASLUGA

» **L**ob, Preis und Dank der seligsten Jungfrau für die geneßung des Kindes. Gewidmet von Gräfin Barbo Kroisenbach. 1871.« (Hvala, slava in zasluga blaženi Devici za ozdravljenje otroka. Poklonjeno od grofice Barbo Kroisenbach. 1871.)

Barbo Kroisenbach

11. ZDRAVNIKI SO DVIGNILI ROKE

Vžupniji Homec pri Kamniku je vas Šmarca (S. Mauritii). Tam sta živela na št. 6 zakonca, Anton in Meta Jereb, ki sta imela deklico Katarino. Rodila se je 31. marca 1864. Ko je bila v desetem letu, je zbolela na očeh. Poldrugo leto na eno oko ni nič videla, štirinajst tednov pa na nobeno. Mati jo je obljubila k sv. Luciji na Škaručini.¹¹ Polagoma je spregledala.

¹¹ Božjepotna cerkev v vodiški župniji. Ob shodih pride veliko število romarjev, bolnih na očeh, ki iščejo pri sv. Luciji zdravja (Gruden, Das soziale Wirken, str. 27.).

Pa preden je ta bolezen minula, zapletla se je v drugo. Nekega dne, tako pripoveduje njena mati, se je iz šole grede prestrašila; odtrgal se je neki pes. Prijela sta jo krč in božjast. Trgalo jo je po celem životu; dvajset tednov ni mogla iz postelje. Ob hudih napadih so jo morali držati, da je ni vrglo z ležišča. Po preteku tega časa ji je sicer toliko odleglo, da se je mogla dvigniti; toda noge je imela popolnoma slabe. Roditelja sta bila z njo pri

zdravnikih Vavpotiču v Kamniku, Ruprechtu v Prevojah in slovečem Pircu v Tržiču; izdali so več kot 200 kron, pa ni nič pomagalo. Po vsej deželi hvaljeni zdravnik Pirc je rekel, da ji je božjast hrbet iz sklepa vrgla. Njegova zadnja zdravila so bila: »Jaz nisem Bog, nič več se ne zmenim, deklica ne bo ozdravela«. Na človeško pomoč se torej ni bilo več zanašati.

Leta 1875 po veliki noči se je dekletovi materi sanjalo, da je bila z bolno hčerko na Brezjah in da je tamkaj iskreno zanjo molila. Ker je v sanjah glasno vzdihovala, jo je mož vprašal, kaj je bilo? Ko mu je razodela, sta sklenila pomoči iskati pri naši Mariji Pomagaj.

Ko sta razodela svoj sklep deklici, je bila silno vesela. Pogosto je povpraševala, kedaj pojdejo na Brezje. Odločili so za veliki Šmarcn. Na predvečer Marijinega vnebovzvetja je rekla bolnica z velikim zaupanjem: »Nocoj še ne hodim, jutri bom pa že!«

Na omenjeni praznik se je po duhovnem opravilu zbralo 16 romarjev iz vasi Šmarca za na Brezje. Mati sama je prinesla bolno hčerko na voz. Ob vozu je poskusila še trikrat, kako

je zdaj z njenimi nogami. Pa dekle ni moglo ne stati, še manj hoditi; le po vseh štirih bi se bila mogla plaziti. Posadili so jo na voz k Šarčevi teti. Tako so se pripeljali na Brezje popoldne ob petih. Teta je bolnico nesla v cerkev ter jo položila na tla v kapeli sv. Antona puščavnika, da je od tod gledala k Mariji Pomagaj. Ko so se zvečer ob desetih ljudje že nekoliko razšli iz cerkve, se je priplazila deklica po rokah in nogah k milostnem oltarju. Po vzgledu drugih romarjev je lezla okoli oltarja. Ko je drugič prilezla za oltar, je hotela neko malo Marijino podobico z Jezuškom poljubiti. In čudo! V tem trenutku se je spela na kolena in potem šla po kolenih v sredo pred oltar. Ko jo je teta ugledala, je zaklicala: »Katra, dve leti te nisem videla klečati in zdaj že kleče hodiš.« Deklica pa je rekla: »Saj tudi pokonci lahko hodim«! In vstala je; bila je zdrava. To se je zgodilo ob pol enajstih zvečer na imenovani veliki Šmaren.

Drugi dan se je hvaležnim srcem odpravila domov. V raznih klancih med vračanjem je sama hodila na voz in njega. Na voznikovem domu jo je čakal samotezni voziček za prevoz na dom; pa ga ni nič rabila. Od tistega časa je bolezen ni več napadla.

Ozdravljenje spričujejo dekletovi stariši, Šmarčani in vsi, ki so dekleta poznali. Neposredne priče dogodka pa so bili romarji iz Šmarce, zlasti Marija Vavpotič, ki je bila pri ozdravljenju navzoča. Ko je leta 1885 sestavljal homški župnik M. Lušin o čudežnem ozdravljenju zapisnik, je Katarina Jereb izjavila, da more vse to s prisego potrditi.¹²

V spomin na ta dogodek visi na evangelski strani kapeličini tabla s kratkim opisom ozdravljenja.

Katarina Jereb

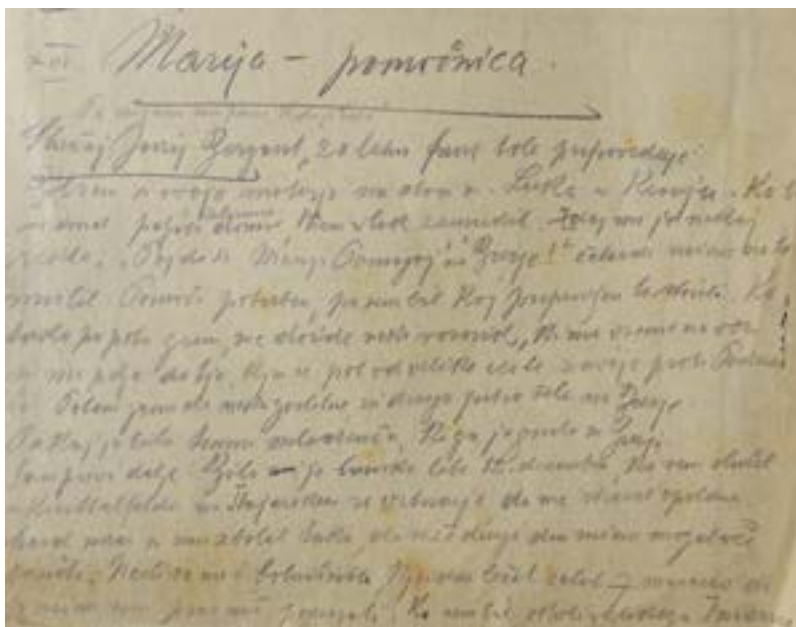
¹² Marija Pomagaj na Brezjah, str. 11 – Volčič, L. c., str. 255 – Zg. Danica, 1885, str. 28 – Gruden, L. c. str. 32 – Kronika, str. 4.

12. OZDRAVLJENA NOGA

Jurij Bergant, rojen 4. aprila 1855, pri sv. Tomažu, št. 7, župnija Selca,¹³ je služil za vrtnarja v Knittelfeldu na Štajerskem. Opoldne 12. decembra 1875 ga strese hud mraz. Zbolel je tako, da se še drugi dan ni mogel več ganiti. Nesli so ga v bolnišnico. Tu je ležal sedem mesecev, ne da bi ozdravel. Bolezen mu je stopila v desno nogo. Ko je začel okoli velikega Šmarna 1876 vstajati, je bila noga vsa trda. Sklepi so bili nepremakljivi, otrpli in stopalo spačeno. Trije bolniški zdravniki so se izrekli, da mu bo noga taka ostala. Dali so za pokvarjeno nogo narediti primeren čevelj ter so mu jo vtrdili v jeklene deščice. Kot tak je zapustil bolnišnico v spremstvu dveh bergel.

V svojih nadlogah se je obrnil tudi naš Jurij k Njej, o kateri še nikdar ni bilo slišati, da bi bila koga zapustila, ki je pod njeno

¹³ Umrli 1898 v Ljubljani (Dopis Selca, 19. januar 1912).

varstvo pribežal, njene pomoči prosil in se njeni priprošnji priporočal. Dne 19. oktobra 1876 zjutraj je prišel na Brezje. Ko stoji pred Marijo Pomagaj, vtopljen v molitev, ga naenkrat nekaj strese; zašumi mu po nogah, da omahne. Ko je to nehalo, je poskusil nogo. Zdelo se mu je, da je hiba iz spodnjega člena izginila. Zunaj cerkve je odstranil okove, in noga je bila gibčna. Radosten je pustil spriklje in eno berglo za spomin pri Mariji Pomagaj.

Dogodek je preiskoval sevški kaplan Anton Jamnik. Mati fantova je potrdila, da sin poprej ni mogel na noge stopiti, zdaj pa hodi brez bergel. Ostala mu je sicer še neka trdost v kolenu; pa upa, da se bo tudi ta kmalu izgubila. Tudi sosedje so dejali, da je noga boljša.¹⁴

Jurij Bergant

13. SV. TROJICA OZDRAVLJENJE ZAČNE, MARIJA GA DOKONČA

1. junija 1877 je ozdravela Marija Kranjčan. Marija Kranjčan je bila rojena 25. oktobra 1845 v Doliču št. 5; to je vas vitanjske župnije na Štajerskem. Njena starša, Blaž in Marija, rojena Gačnik, sta bila najemnika.¹⁵ Dekle je šivalo in izdelovalo cvetlice. Ker ji je oče umrl, je preživljala sebe in mater s skromno obrtjo. Ko je imela 26 let, se je močno prehladila. Bolezen ji je vstopila v vse ude. Nič več jih ni mogla rabiti; morala je kar ležati. Bila je tudi tri tedne v celjski bolnišnici; pa so jo kot neozdravljivo iz nje izpustili. Vozili so jo potem dve leti kakor malega otroka v vozičku. Leta 1876 je bila na božji poti pri sv. Trojici;¹⁶ tam se ji je toliko zboljšalo, da je mogla sama na voz in po berglah k službi božji priti.

¹⁴ Prim. Marija Pomagaj, 1882, str. 16 (Pomoč M. D. na Brezjah) – Gruden, L. c., str. 36 – Kronika, str. 5.

¹⁵ Knez šk. župnijski urad Vitanje, 30. januarja 1913.

¹⁶ Sv. Trojica na Gojki, podružnica Frankolske župnije (Dopis 17. maj 1913).

Ob porcijunkuli imenovanega leta je v Celju zvedela o naši božji poti; precej se je semkaj obljubila. Trdno je upala, da bo na Marijino pomoč ozdravela. Pridno je delala cvetlice za cerkev, da si je prislužila potnino. V sredo pred sv. Rešnjem Telesom se je s štirimi tovarišicami podala na pot. Na železnico so jo še peljali; od podnartške postaje¹⁷ pa je že sama šla na berglah.

Dne 1. junija je bila na Brezjah pri sv. maši. Do srede svete daritve je prosila, da bi shodila. Mahoma jo napade mala slabost; in kakor bi ustrelil, je šlo nekaj skozi prste iz nog. Sklepi so se pozdravili. Po sveti maši je vstala, šla brez bergel okoli oltarja in brez njih tudi domov.

Priče Frančiška Verčnik, Marjeta Zupanc in Zofija Ovčar iz iste župnije morejo to s prisego potrditi. Izpovedale so, da ne vedo ničesar slabega o Mici Kranjčan; veliko več, da je bila od mladosti pobožna, tiha in sramežljiva.¹⁸ Omožila se ni. Danes (leta 1914) še živi.

Ljudje so imeli ta ozdravljenja za čudeže ter so trumoma prihajali iz Kranjske, Štajerske, Koroške, Goriške, Istrije in Hrvaške¹⁹ na Brezje. Vsled tega je stara cerkev postala očitno premajhna.

Marija Kranjčan

14. OZDRAVLJENA PRI TRINAJSTIH LETIH

Dr. Grudnova „Božja pot Marije pomočnice“ navaja to-le: »Marijana Čizman, mlinarjeva hči iz Poudja, vodiške župnije, stara 13 let, je tukaj na praznik sv. Terezije leta 1879 na priprošnjo Marije pomočnice zadobila zdravje bolnih nog,

¹⁷ Takrat namreč še ni bilo postajališča Otoče; isto se je otvorilo šele 1. septembra 1887. Radi ogromnega števila božjepotnikov se je leta 1906 povečala čakalnica.

¹⁸ Posnel po zapisniku, ki ga je dne 1. junija 1877 sestavil J. Ažman župnik na Dovjem kot namestnik mošenjskega duhovnega pastirja.

¹⁹ Marija Pomagaj, str. 12.

tako da je mogla brez bergel domov iti. Bergle je iz hvaležnosti v cerkvi pustila.«

Marijana Čižman

15. MARIJA JE OZDRAVILA

Volčičevo „Življenje preblazene Device Marije in sv. Jožefa“ IV. del popisuje tale slučaj: »Marjeta Selko iz Blečjega vrha, trebelske župnije, rojena 13. aprila leta 1853 se je pred praznikom Marijinega rojstva leta 1873 silno prestrašila. Začelo jo je trgati po udih. Tudi jezik je bil omamljen, da ni mogla govoriti. Prekladali so jo iz postelje v posteljo. Tako je trpela 7 let. Nato je opravljala pobožnost 9 torkov na čast sv. Antonu Padovanskemu. Zadnji teh 9 torkov je bil praznik sv. Antona. Tisti večer je nekoliko natihoma že izpregovorila. Ali pri tem je ostalo še 3 leta. Zdaj se je obljubila na Brezje. Pred sv. Jernejem tisto sredo so jo pripeljali sem. Z berglami je lezla v cerkev pred čudodelno podobo. V četrtek, ko je dan odzvonilo, je že zopet lezla v cerkev. Lezla je večkrat okoli oltarja. Ko je opravila spoved in prejela sv. obhajilo je že lažje hodila. Šla je še dvakrat okoli oltarja, nakar je za vedno bergle pustila.«

Marjeta Selko

16. OZDRAVLJEN BOŽJASTI

Nastopna ozdravljenja posnamem z votivnih podob samih: Janeza Humarja iz Senice pri Kanalu na Goriškem je hudo napadala božjast. Ob najmanjši jezi ali strahu ga je vrglo. Poskušal je razna zdravila in iskal povsod pomoči, pa zaman. Slednjič se je zatekel k Mariji pomočnici ter se obljubil na Brezje. O malem

Šmarnu leta 1884 je izvršil svojo obljubo. Dne 10. septembra se je vrnil domov in od tistega časa ga bolezen ni več napadla.

Janez Humar

17. MOLITEV UMIRAJOČEGA

Alojzij Bajer je 17. julija leta 1895 izpovedal: »Pred osmimi leti me je huda mrzlica napadala. Zdravnik, starši in bratje so izgubili upanje, da bi še kdaj ozdravel. V tej stiski sem vzdihoval k Mariji pomočnici na Brezju. Obljubil sem, da hočem romati k njeni čudodelni podobi, ako mi Marija še zdravje izprosi. Drugi dan se je bolezen še shujšala, izgubil sem zavest, da niti nisem vedel, kdaj so me s sv. zakramenti za umirajoče predvideli. Tretji in četrti dan se mi je začelo boljšati, in v dveh mesecih sem bil na priprošnjo Marijino popolnoma zdrav.«

Alojzij Bajer

18. NAMESTO V GROB JE ŠLA DOMOV

Ivana Kocbek, zakonska žena, iz Loškega trga na Štajerskem je zbolela na pljučnem vnetju. Bila je šest tednov bolna. Bolezen se je vidno hujšala in smrt je bila blizu. Zdravnik ni vedel več pomoči. Neko jutro je bilo videti, da se ji bliža zadnja ura. Jela jo je zapuščati zavest in mrtvaški pot ji je stal pa čelu. Hitro so poklicali duhovnika, da bi jo še mazilil s sv. oljem. Ko je tedanji kaplan v Laškem Fr. Hrastl prišel, se je bolnica komaj zavedala. Opravil je molitve in jo še posebej priporočil Mariji pomočnici. Glej, takoj se ji je začelo boljšati in še tisti dan je vstala. Ozdravela je popolnoma. To se je zgodilo avgusta 1892.

Ivana Kocbek

19. MOLITEV MED PADANJEM

Janez Grace je bil delavec v pivovarni Sorgendorf pri Pliberku na Koroškem.

6. decembra leta 1892 je nesel nekaj piva po strmih stopnicah iz kleti. Spotaknil se je in padel 17 metrov globoko nazaj. Med padanjem mu je smrtna nevarnost prav živo pred oči stopila; vzdihnil je prav goreče k Mariji Pomagaj. Navzlic toliki globočini se je le lahko poškodoval.

Janez Grace

20. MATI PETIH OTROK

»Čudeš v Zagracu pri Žuženberku Terezia Hrovat mati pet otrok umirala na smrtni postlji in hipoma ozdravela 16. januarja 1894.«

Terezia Hrovat

21. MARIJA REŠI USTRELJENEGA

Franc Konštek z Rake na Dolenjskem je bil 21. februarja leta 1895 po neprevidnosti s samokresom smrtno zadet. Ko je začutil kroglo v svoji strani, je vzdihnil k Mariji Pomagaj. Krogla mu je obtičala ravno pod srcem. Zdravnik sam ni vedel, ali jo bo mogel izrezati, ne da bi se ranilo srce in pospešila smrt. Bolnik se je vdal v božjo voljo in s prav trdnim zaupanjem prosil Marijo za pomoč. Težavna operacija se je posrečila. Dr. Defranceschi je 24. aprila srečno izrezal kroglo med tretjim in četrtem rebrom. Rana se je zacelila in mož je bil zopet zdrav. V zahvalo je prinesel izrezano kroglo s pisanim potrdilom tega dogodka v kapelico Marije pomočnice na Brezje.

Franc Konštek

22. ZAHVALA ZA DOBLJENO ZDRAVJE

Pri vhodu v Marijino kapelico visi na desni strani velika oljnata slika iz leta 1896. Kaže nam mladega moža v rjavi romarski halji s popotno palico, ki kleči na tleh in se zaupljivo ozira na Marijino podobo nad cerkvijo. Okoli njega so trije angeli, ki kažejo na Marijo. Pripisano je:

»V zahvalo sv. Materi božji na Brezju za dobljeno zdravje. F. F.«

23. POVRNJENA PAMET IN ZDRAVJE

» Tukaj zdihujejo. Oče, brat in sestre, in prosijo, Marija pomagaj, sestri, ki je zgubila pamet in zdravje. In je prebivala, tam v norišni Hiši. 2. leti 3. misince. leta 1897. In skus Marijino pomoč. zadovoljiva je pamet in zdravje. Zato bodi Bogu hvala in Mariji, za vse milosti in zdravje, zdaj in do vekomaj, Amen.«

24. REŠENI RUDAR

Jurij Maleza je bil rudokop v Trbovljah na kranjsko - štajerski meji. Dne 12. februarja leta 1897 ga je v premogovi jami zasulo. Ostal je sicer še živ, toda bila je nevarnost, da lakote umrje ali se zaduši. Ali ga bodo pogrešili tovariši? Ali bo prišla pomoč še v pravem času? Te in enake misli so ga navdajale, ko je globoko pod zemljo tičal zasut. Slednjič že ni več upal rešitve. Vdal se je v božjo voljo in z molitvijo se je pripravljaj na zadnjo uro. Obljubil se je k Mariji pomočnici na Brezje, ako bi ga ta rešila iz strašnega položaja. Pomoč, ki jo je od nje pričakoval, mu je došla. Čez štiri in pol ure so ga rešili.

Jurij Maleza

25. MARIJA NAJU JE USLIŠALA

»S pomin, jast Marija Repovž iz Dolensko z Noviga mesta iz Poganca. U nevarni, mučni Bolezni sem jast in moj moš, Ignac, h tebi klicala na pomoč, o Marija pomočnica, iz Brezi, oh pomagaj, mi sprosi še živlejne pri mojih otročičeh, o Marija tebi zahvala, ki si uslišala Naja, dne 24. Marca leta 1899.«

Marija Repovž

26. OZDRAVLJENA DEKLICA

D ne 8. septembra leta 1900 so povedali hvaležni starši tole: »Naša štiriletna hčerka je na levi nogi hudo in nevarno obolela. Zdravniki so izjavili, da je bolezen neozdravljiva in noga izgubljena. V obupni žalosti smo se obrnili na Marijo Devico na Brezju. Ta je uslišala naše prošnje, in naša ljubljena hčerka je popolnoma ozdravela; zdaj hodi kakor prej pri najboljšem zdravju.«

hvaležni starši

27. MARIJA JE OBRISALA SOLZE Z NJEGOVIH OČI

Josip Čebtron, rojen 1. maja leta 1883, v Rihenbergu na Goriškem, je v svojem 17. letu popolnoma ohromel. V boleznih je neprestano jokal. Dne 3. avgusta leta 1901 je bil pri Mariji Pomagaj; ta mu je izprosila milost, da je voljno in potrpežljivo prenašal svojo bolezen in od takrat ni več jokal. Umril je vdan v voljo božjo dne 12. novembra leta 1903.

Josip Čebtron

28. HROM OD STRAHU SPET SHODI

Matevž Dežman, rojen 7. septembra 1882 na Lancovem pri Radovljici, je v 12. letu vsled strahu ohromel na obeh nogah. Ker ni mogel rabiti stopal, si je pomagal z bergljami ali hodil po kolenih. Zatekel se je k zdravniku dr. E. Savniku v Kranju, a brez uspeha. Ostal je hrom devet let.

Večkrat se je med tem časom spomnil na Marijo Pomagaj. Tudi jo je obiskal; a zdelo se mu je, da ga Marija ne čuje. Pa ali naj bo vedno njegovo zaupanje brezplodno? Vendar ne. Bolj kakor katerikrat prej ga je vleklo na sv. Barbare dan 1902 na Brezje. Pred Marijino podobo je prav prisrčno molil. In kakor bi trenil, se mu je izboljšalo, da je zopet lahko hodil.

To se je zgodilo 4. decembra 1902, ob 11. uri dopoldne.

Ko je šel nato k vojaškemu naboru, se je sicer še upiral na palico; čez pol leta jo je pa trajno odložil. O hromosti ni bilo nikakega sledu več.

V spomin na to ozdravljenje visi na steni za kapelico mala podoba.

Na obletnico se pride vsako leto osebno zahvaljevat prečudni Devici.

Matevž Dežman

29. ZA PREJETO ZDRAVJE

» Za obljubljeni spomin dolžne srčne zahvale Mariji Pomagaj za prejeto zdravje v hudi in dolgotrajni bolezni posvečujeta to podobo Terez. Vurnik in nje mož L. MCMII.«

30. MATI NA BREZJAH

Ala je lepa naša zemlja dedna! Vredna je bojev in ljubezni vredna. In na ti zemlji naša mlada četa zbira zakladov v svoja srca vneta. A med zakladi, kar jih srce krije, lepšega nimaš, kot je čast Marije. Mati na Brezjah, vsliši zveste sine: Bodi Kraljica naše domovine!

Ala so dobre matere slovenske! Srčnosti moške, nežnosti pa ženske. V žrtvah neutrudne sejejo v težavi semena vere, upanja, ljubavi. A kar je mater na slovenski trati, milše je nimaš, kot je božja Mati. Mati na Brezjah, vsliši zveste sine: Bodi ti Mati naše domovine!

Ala so krasne naše božje hiše, mir in veselje v njih nam duša diše: Venčajo gore, zaljšajo doline, kras so nebeški naše domovine. Cerkve slovenske krasnejše ni je, kot je na Brezjah božji hram Marije. Mati na Brezjah, vsliši zveste sine: Bodi Kraljica naše domovine!

Naši očetje semkaj so hodili. Materi božji sveti hram zgradili. V srca vsadili nauk so nam blagi: Tam kjer je Mati, tam je dom dragi. Evo na Brezjah Mati kraljuje, v svojem nam domu blagoslov daruje. Mati na Brezjah, vsliši zveste sine: Bodi Kraljica naše domovine!

*Dr. Janez Evangelist Krek,
Izbrani spisi, V. zvezek, Mohorjeva 1993, str. 106.*

31. GLAS V SPANJU

» **Z**ahvala sto tisočkrat ker mi je sprosil zdravja bila sem bolana celih 22 let in zdaj 2 in pol leta nisem mogla več hoditi ni bilo več zdravnika ki bi mi mogel več pomagati ker ni bilo več pomoči zame in tem zaslišim neko noč v spanju glas Tončka opravi se, da grema. Vprašam jo kam, reče mi k Mariji Pomagaj na Brezje. Na ta glas pa upiram in grem iz veliko težavo se peljam in od te ure nisem več občutila nobene bolečine več.

1904, A. Krajčan v Šmarji pri Jelšah, Štajersko«

A. Krajčan

32. NEVARNA BOLEZEN

» **K**i veliko let sem že v nevarni bolezni najdla in že veliko zdravnikov obiskala ker ni bilo pomoč do več. Sem semkej na Brezje pertekla k Mariji pomagaj na pomoč dosegala sem zdravje per Bogu na srčno prošna to dam za spomin do Marije device.«

33. BODI HVALJENA MARIJA POMOČNICA

» **Z**ahvala Mariji pomočnici na Brezjah v Mošniški fari. Pogledajte, dragi romarji in verjemite tole! Jaz, Marija Pajk z Dolenskega, fara št. Rupert, sem bila bolana in vsi udje niso

služili. Imela sem giht in tudi druge bolezni. Nobeden zdravnik mi ni zamogel verniti ljubega zdravja. Vsakdo je rekel, da ne bom več hodila po lastnih nogah. Obturnila sim se k Mariji pomagaj in storila sim Božjo pot l. 1901 in ona je pomagala. Zato jo zopet danes obiščem, zdrava žena z veselim srcam. Bodi hvaljena Marija pomočnica na Brezjah! Marija Pajk v sv. Rupert, 4. IX. 1903.«

Marija Pajk

34. DVAKRATNO USLIŠANA PROŠNJA

»Zahvaljujem se Mariji, za dvakratno uslišano prošnjo, ki sem ozdravil. Bil sem hudo bolan, imel sem plučni krvo-bruh. Na prošnjo k Mariji sem bil uslišan. Priporočujem se Mariji tudi zanaprej za zdravje, sploh kar potrebujem, za dušo in telo! Iskreno se Mariji, zahvaljujem: daroval to sliko Josef Pajk, slikar, Doma v Libojah pri Celju.«

Josef Pajk

35. DEČKU NI BILO TREBA NA OPERACIJO

Dne 1. avgusta leta 1912 je zabeležil pisec teh vrst sledeče: »Uršula in Gregor Novak iz Trsta sta dobila 12. julija leta 1904 dečka Avguština. Koj pri rojstvu so pa zapazili mati, oče in botra Ana Cundrič iz Ljubljane, da ima otrok nad desnim očescem kakor pol graha velik izrastek. Skrbna mati je šla k

zdravniku dr. Metu ter ga vprašala, kaj je z znamenjem storiti. Zdravnik ji je odgovoril, da ni druge pomoči, kakor da se stvar odreže vendar zdaj še ne, temveč pozneje. Bilo je otroku že 11 mesecev, ko je še nosil madež. Mati pa je že v začetku stavila svoje upanje v Marijo Pomagaj. Obljubila je, da bo prinesla Mariji pomočnici podobo, ako izgine znamenje brez operacije. In res, po preteku enega leta je začel izrastek pojemati; približno čez pol leta nato pa je popolnoma izginil. To sta potrdili mati in babica z lastnoročnim podpisom.«

Uršula in Gregor Novak

36. SLIKA POVE VSE

Zaobljubljena slika z dne 19. maja leta 1907 kaže, da je pri Materi božji na Brezju ozdravela Neža Saje. Bila je stara 56 let in doma iz Semiča. Dolgo časa je bolehal, iskala zdravniške pomoči, rabila zdravila, a pomagala ji je Marija.

Neža Saje

37. OZDRAVLJENJE, KI JE BURILO DUHOVE

Ozdravljenju Marije Finžgar se je v raznih listih veliko pisalo.

Marija Finžgar (Tončkova) iz Brezij št. 5 se je rodila kmet-skim staršem 30. januarja 1887.

V osemnajstem letu je začela bolehati. Vsled notranjih boleznih ni mogla drugega uživati kakor mlečne jedi in kako mehko kuhano jajce. Iskala je pomoči pri zdravnikih. Bila je pri dr. Vovsu v Radovljici, dr. Globočniku v Kranju, dr. Klimeku na Bledu, a povsod brez haska. Bolezen je postajala vedno bolj resna.

V jeseni leta 1905 se je podala v Ljubljano k dr. Prossinaggu,²⁰ ali tudi ta jo je odpustil takšno, kakršna se mu je bila predstavila. Zatekla se je k dr. Šlajmerju, rekel ji je, da naj gre v bolnišnico. Ubo-gala je.

Od 5. do 16. februarja 1906 je bila v bolnišnici na kirur-gičnem oddelku. Tukaj je vsa-ko jed, tudi mleko in zdravila takoj izpljuvala. Slednje tri dni ni užila ničesar drugega ko led; še po ledu so se ji dvigale želodčne tekočine ter ji šle iz

ust. Pet zdravnikov se je posvetovalo; pa je niso upali operirati; pisali so očetu naj pride ponjo, ker je »neozdravljiva«.

Marija Finžgar je bila bolna na srcu, želodcu in slepiču. Srce je utripalo neredno, želodec se je pomaknil nenormalno nizko, na slepiču so se pojavili nekaki izrastki. Pa tudi leva noga je bila poškodovana. Sušil se je mozeg v njej in kite so ji pešale. V takem položaju je tedaj zapustila bolnišnico.

Doma se ji je le še slabšalo. Vsa njena hrana je bilo mrzlo mleko, ki ga je večkrat pomalem popila. Kadar ji je bilo izredno bolje, je užila na dan tudi dve jajci. Pa še več dni je bilo takih, da razen svete hostije ni mogla ne jajc, ne mleka užiti. Tako je bila prvič v začetku oktobra 1906 štiri, drugič v postu 1907 šest in tretjič neposredno pred vnebovzetjem Marije Device celih trinajst dni brez vsake hrane.

Že tako dovolj pohabljene noge se je lotila božjast. V po-stnem času 1907 ji jo je božjast tako končala, da ni bila nikjer

²⁰ Dne 22. avgusta 1907 piše: »Nach den vorhandenen Aufzeichnungen stand das Mädchen tatsächlich im Jahre 1905 in meiner ärztlichen Behandlung.«

več gibčna. Trda je bila kakor kamen, mrzla kakor led in še otekla. Čevlja že nekako od 1. marca 1907 ni nanjo obula; imela jo je kar z ruto obvezano. Na Marijino oznanjenje so ji oskrbeli dve bergli, da se je mogla sama premikati. Pomladi so jo potem večkrat peljali k zdravniku dr. Vovsu. Rekel, je, da jo bo elektriziral; morda – je menil – se polagoma doseže še toliko, da bo mogla kedaj vsaj malo na postelji sedeti. Ali trud je bil neuspešen. Končno je vpričo očeta in starejšega brata izjavil, da se ne bo noga nikjer več vdala, da tudi ne bo mogla nikdar več nanjo stopiti, zanjo ni več zdravil – še polajšanja ne.

Šest tednov pred ozdravljenjem je šla po berglah doma po stopnicah; tu ji je izpodrsnilo. Padla je vznak ter obležala nezavestna. 24 ur se ni zavedla. Od takrat pa do velikega Šmarna je bila čisto navezana na posteljo; život jo je kar pekel, posebno, ker je ležala le na hrbtu. Pojavljala se je že rana. Zadnje tri tedne ji oteko še roke; bile so težke in trde, da jih ni mogla prav nič premakniti. Morali so jo pitati. Naposled je mogla komaj še malo tiho govoriti, le proti jutru nekoliko zaspati; pogosto je omedlela; trikrat je prejela sv. popotnico in sv. poslednje olje ter tako bila previdena za smrt, katero so prišli sosedje že osemkrat čakati k njeni postelji.

Bilo je na veliki Šmaren zjutraj. Njeni domači so ta dan že ob treh vstali; molili so, kakor jih je prej bolnica naprosila. Ko so jo oblačili, je bila nezavestna. Ob pol peti uri so jo le za trenutek zavestno prenesli s postelje na voz. Poleg nje so položili čevlji in berglje. Kako so jo vozili do cerkve, ni vedela. S pomočjo svojega očeta, dveh bratov in bergelj, se je z največjo težavo približala Marijinem oltarju. Tam so jo na zid prislonili in še z bergljami podprli. Do kraja se je zavedla in gledala v Marijino podobo.

Ob peti uri je p. Norbert bral zanjo sveto mašo. Bila je sicer pri zavesti ali ves čas ji je bilo slabo. Pri darovanju se je vsled slabosti sesedla na tla. Naslonili so jo na bratovo koleno.

Romarji so mislili, da bo kar umrla. Tako je nezavestna ostala do povzdigovanja sv. Rešnjega Telesa. Ko pa je mašnik povzdignil sv. Kri, se sama (brez vsake tuje pomoči) dvigne, hitro poklekne, se pokriža, obuje čevelj in pokrije ruto. Potem je klečala do zadnjega evangelija in k istemu sama vstala. Po sv. maši je šla trikrat po kolenih okoli Marijinega oltarja. Malo oprta na svojega brata Valentina, je nato šla v zakristijo k sv. spovedi. P. gvardijan Romuald iz Trsata jo je na stopnicah velikega oltarja klečečo obhajal. Po zahvali je šla sama na voz. Zdaj je lahko sedela. Priča vsemu temu so bili domači in tuji gledavci. Mnogi so imeli solzne oči.

Notranjih bolečin odslej ni več čutila; bila je kakor okreva-joči bolnik. Spočetka je vsak dan užila po večkrat mleko. Tri dni po ozdravljenju tudi po eno jajce dopoldne in popoldne. Bljuvala ni več. Ležala je lahko na obeh straneh, spala je bolje in govorila je brez težave. Krvava odprtina na hrbtu se je skrila. Oteklina je vsa v cerkvi zginila. Noge so bile zopet zdrave. Berglje so ji bile odveč; hranila jih je pri Mariji. Tudi roke so bile dobre. S poprej tri tedne negibčno roko je čedno popisala bolezen in ozdravljenje.²¹

Vesela je šla potlej se pokazat zdravnikom: Vovsu, Klimeku in Globočniku. Dr. Voves, ki se je največ trudil ž njo, ki ni imel nobene notranje polajšave več zanjo, ki je pred pričami izrekel, da bo noga za vedno nerabna, ji je dejal: »Le Boga zahvali, da imaš zdrave ude«.

Tiste dni po tem dogodku so velik vrišč zagnali nasprotni časopisi. Prvi, ki je prinesel poročilo o tem, je bil takratni »Gorenjec«. Za njim »Slov. Narod«;²² trdil je, da se je na ta dogodek nalašč čakalo v reklamo kronanju. Pripisoval ga je histeriji. To je neka vrsta bolezni, ki moti delovanje živcev ter povzroča nemir in pobitost v duši. Izključuje pa organske bolezni.²³ Ne da

²¹ Po tem originalu sem popisal tale dogodek.

²² Slov. Narod, 29. avgust, 30. avgust, 2. september, 3. september 1907.

²³ Bergmann, Selbstbefreiung aus nervösen Leiden. – Was heisst nervos? Str. 16. 17.

se tajiti, da velik tak nered včasih zakrivi hromoto. Dognano je tudi, da tako oslABLJENJE lahko polagoma ali pa kar naglo izgine. Ozdravljenje histerične osebe se more res naravno izvršiti.²⁴

Ko se je bolnica obrnila na dr. Šlajmerja, ji je ta rekel, da si je bolezen nakopala s težkim delom. In res! Sama pripoveduje: »Dasi sem bila po naravi bolj šibka, vendar sem morala zgodaj hoditi na delo. Večkrat sem bila z njim celo preobložena; zdaj sem vzdigovala, zdaj prenašala tovore. Nasledek tega je bil, da me je ta napor zlomil.«

Prevelik napor in nezadostna hrana sta šibkemu telesu pripravila notranje in zunanje bolezni. Srce je pešalo, želodec ni več redno prebavljaj in je dobil izrastke. Pridružilo se je še kajenje zavesti, otekline po telesu in ohromljenje noge. To so pa tudi znamenja organske bolezni. Zdravniki strokovnjaki so rekli: »Bolezen je neozdravljiva.« Tončkova torej ni bila histerična, temveč resnično bolna.

Pa recimo, da je bila bolezen vsaj v začetku le živčna in funkcijonelna ali opravilna. Končno imamo vendar opraviti z organsko poškodbo. Razvila se je v bolezen, ki je postala neozdravljiva. In neozdravljiva je ozdravela. Kako?

Tisti, ki se sicer ne sklicujejo na histerijo, hočejo to ozdravljenje spraviti v soglasje s sugestijo. Pravijo: »Drugi so ji zagotavljali in sama je verjela, da bo ozdravela. Ozdravljenje je plod domišljije.«²⁵

Toda, kdor se pri tem ozdravljenju opira na sugestijo, - da tako govorim s pisateljem »Lurških dogodkov«²⁶ - ta je ne pozna. Sugestija nikoli ne deluje hipoma, tudi pri onih boleznih ne, na katere ima vpliv;²⁷ koliko manj pri neozdravljivi organski bolezni. Ozdraviti se more samo to, kar je ozdravljivo. Sugestija pa ne more povrniti, kar je pokončano.²⁸ Pri Mariji Finžgar je bila rana

²⁴ Capelmann, Pastoral: Medizin, Die Hysterie, p. 99, 100.

²⁵ L. c. 3. Was ist eine organische Erkrankung?

²⁶ Kritična razprava o lurških dogodkih. Spisal dr. Jurij Bertrin.

²⁷ L. c. II. del, 38.

²⁸ L. c. II. del, 36.

na hrbtenici, in poškodovan je bil nožni mozeg; sugestija bi ji ne pomagala do ozdravljenja; vsaj v malo minutah bi ji nikakor ne mogla popraviti žalostnih nasledkov na mnogih udih.²⁹

Bolezen jo je pustila popolnoma; to spričuje, - kakor smo že slišali, - njen prvi zdravnik dr. Voves in ona sama, ki je do današnjega dne zdrava. Histerija in sugestija po mojem mnenju nimata pri tem ozdravljenju nič opraviti.

Dekletin spis pa se glasi: »V Marijo sem imela trdo zaupanje, da me ne bo zapustila, ker je tudi jaz nisem pozabila.« Obljubila je tudi, da bo po ozdravljenju šla od svoje postelje tje do Marije in trikrat okoli njenega oltarja po kolenih; ravno tako, da bo obiskala tri božje poti: Sveto Goro, Svete Višarje in sv. Križ v Beljaku; da bo celo življenje molila vsak dan pet očenašev na čast najsvetejšima Srcema ter se na delopust ob velikem Šmarnu zdržala vsake jedi in pijače, še celo vode.

K velikemu Šmarnu je njeno zaupanje še bolj rastlo. »Z mlajšim bratom« tako piše, »sva se pripravljala na Šmarni dan z devetdnevnic. Vsako jutro sva na tešč molila tri dele rožnega venca in litanije Matere božje.«

V petek pred velikim Šmarnom se ji je sanjalo, da naj z veseljem moli; zakaj uslišana bo. Drugič, v torek pred 15. avgustom, se ji je zdelo, da je bila v cerkvi pred Marijinem oltarjem ter tam berglje pustila. Tretjič, v sredo na vigiljo praznikovo, pa ji je bilo v sanjah razodeto, da bo naslednjega dne milost zadobila, kar se je tudi zgodilo. Ta dogodek ti predočuje velika slika³⁰ nad vhodom v kapelico. Nameraval se je ta dogodek tudi kritično preiskati,³¹ pa zdravniki, ki pridejo v poštev, se niso v to podali.

Marija Finžgar

²⁹ Prim. III. Str. 107.

³⁰ Slikal Matija Bradaška iz Kranja.

³¹ Pismo presvetlega knezoškofa v Gornjem Gradu, 20. avgusta 1907.

38. NEOMAJNO ZAUPANJE PRIVEDE K OZDRAVLJENJU

Natalija Strajnar iz Sraselj pri Št. Rupertu na Dolenjskem, se je rodila 7. oktobra leta 1898. V sedmem letu se je je polotil krč. Po izpovedi njene matere ji je zvijal noge, kvečil usta, itd. Kadar jo je hudo napadel, so jo komaj štiri osebe mogle obdržati na postelji. Ob strašnem pogledu trpinke so celo možje bežali iz sobe. Domači kaplan ji je podelil sv. poslednje olje.

Sedaj je zaželela deklica na Brezje. Pa na prigovarjanje sosedov so jo dali starši še prej v ljubljansko bolnišnico. Ali zdravniki ji niso mogli vrniti ljubega zdravja. Le nekoliko boljše so jo pripeljali nazaj. Na domu v drugič zboli na smrt. Kaplan Ivan Strajhar jo je predvidel. Nihče več ni upal na ozdravljenje.

Vsled ponovne prošnje in zaupanja Natalije v božjo pomoč se odloči mati z njo na božjo pot, k Mariji Pomagaj. Prišli sta semkaj v nedeljo po prazniku Marijinega vnebovzvetja, dne 18. avgusta popoldne. Na potu jo je v železniškem vozu tako napadel krč, da je marsikomu pričujočih prišla solza v oči.

Drugi dan, 19. avgusta, se je brala ob 6. uri pri Mariji za njo sv. maša. Dekletce je bilo navzoče. Še enkrat in zadnjikrat jo napade, pa od povzdigovanja dalje nič več ne. Nekaj tednov pozneje je zopet prišla mati s hčerjo na Brezje; potrdila je, da je od onega časa deklica zdrava.

Tudi zgoraj imenovani kaplan je po tem dogodku pisal: »Natalijo so nesli gori (na Brezje), nazaj je šla sama. Sedaj je popolnoma zdrava, šiva in poje.«

Dne 30. oktobra 1911, torej čez dobra štiri leta, je J. Mervec, Št. Ruperski župnik izjavil: »Dekle je zdaj popolnoma zdrava.«

Na levi zunanji steni kapelične kupole visi skromno znamenje tega ozdravljenja.³²

Natalija Strajnar

³² Kronika, str. 25 – Pismo kaplana Strajharja. – Sporočilo župnika in duh. svetnika J. Merveca.

39. OD ROJSTVA HROM SHODI

Marija Pomagaj je zdaj najbolj obiskovana božja pot na Slovenski zemlji!³³ Brezje so postale središče slovenskih Marijinih svetišč. Vzrok je očitno delovanje Tiste, ki je zdravje bolnikov.

Karel Tomazin,³⁴ devetletni deček iz Št. Peterske župnije pri Novem mestu, še ni nikoli hodil. V živčevju menda ni bilo vse prav; zato je bil hrom. Leta 1908 je mati dečka prinesla k sv. birmi. Potem so ga zaobljubili starši na Brezje ter so ga s prav trdnim zaupanjem 14. avgusta 1908 prinesli k Mariji Pomagaj. In glej, fantek je nenadoma shodil. Videla ga je cela samostanska družina.

Karel Tomazin

40. GNOJNA RANA IZGINE ČEZ NOČ

Martin Štular,³⁵ tisti čas prefekt v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, je bil nevarno bolan na vratu ter se je dal operirati na veliki petek 1909. Operacija je trajala dobro uro. Kakor spreten je bil zdravnik, vendar se operacija ni celoma posrečila. Ostala je huda gnojna rana. To je zdravil potem eden najboljših ljubljanskih zdravnikov, toda brez vidnega uspeha.

Bolnik je trdno zaupal v Mater božjo, da bo še dobil zopet zdravje.

Bilo je 9. julija 1909, ravno tri mesece po polni operaciji. Šel je na Brezje, priporočat se Materi Božji. Maševal je in opravil romarsko pobožnost. Ko je šel drugo jutro, 10. julija, v domačo

³³ Na Sv. Goro se računa povprečno 60.000 obiskovavcev na leto, sv. obhajil pa 45.000 (Sv. Gora, 1909, str. 135); na Sv. Višarje pride okoli 50.000 romarjev, sv. obhajil znaša 20.000 (Sv. Višarje 1910, str. 50); druge primer. Glej Gruden, Das soziale Wirken, Diözese Laibach, str. 26 in nasl.

³⁴ Rojen 21. januarja 1900 na Trški gori. – Župnik Fr. Češarek je dne 18. novembra 1911, sporočil, da deček sicer hodi ali težko, ker ima stopala vsaksebi obrnjena.

³⁵ Rojen 10. novembra 1877 v Metliki.

bolnišnico, da bi mu kakor po navadi usmiljenka rano čistila in na novo obvezala, je našla na svoje in njegovo veliko veselje rano popolnoma zaceljeno.³⁶

Martin Štular

41. MOLITEV K MARIJI JE REŠILA OTROKE

Iz Celja nam David Modic, c. kr. kancelist, dne 6. avgusta leta 1909 piše: »Že trije otroci so mi umrli na škrlatici v bolnišnici. Ker sem 20. julija moral dati v bolnišnico tudi najstarejšega sina in najmlajšo hčerko, ostala sta mi doma še dva neokužena sinova. Bal sem se, da mi pomrjo vsi otroci, zlasti, ker so zdravniki zatrjevali, da zoper škrlatinko nimajo leka. Zatekel sem se k Mariji, prečisti Devici. Obljubil sem, da bom obiskal Brezje. Bil sem uslišan. Otrokoma v bolnišnici se je vidnoboljšalo in v 14 dneh sem ju dobil popolnoma zdrava domov; a druga dva doma sta ostala zdrava.«

David Modic

42. OZDRAVLJENJE OTROKA

»**K**dor Marijo časti, ona ga nikdar ne zapusti. In Bog dela vedno čudeže po njenih prošnjah. Moj otrok je bil vodeničen na levi strani, tako, da mu je vodenica srce na desno stran premaknila. In tam kakor je bilo popred srce, se mu je rana naredila. Zdravnik

³⁶ Tako sam piše v Bogoljubu, 11. novembra 1911 pod naslovom: Brezje – moja pomoč.

je sam dvomil, da bo težko okrevaj. Jaz mati otroka, sem z vsem zaupanjem se obrnila k Mariji na Brezje ter jo prosila pomoči. Obljubila sem da pojdem na Brezje se Mariji zahvaliti ravno Maj mesec. Ako bo sprosila mojmu otroku zdravje. In glejte čudež. V 5. mesecih je bil otrok popolnoma zdrav.

Zato naj gre Bogu vsegamogočnemu in Mariji prečisti Devici čast in hvala, vekomaj. Leta, 1910.«

43. USLIŠANA SIROMAKOVA MOLITEV

Izmed uslišanj naj opišemo le ozdravljenje 45 letnega Mihaela Jenka iz Stare Loke, ki je ozdravel dne 23. julija 1910. Bil je kamnosek. Prehladil se je, končno so mu morali, 20 let prej, odrezati obe nogi pod kolena. Ko si je nekoliko opomogel, se je komaj s pomočjo dveh bergel pomikal naprej in kot revež je prosil vbo-gajme. Kot pomilovanja vrednega siromaka so ga Brezjani dobro poznali. Ob raznih shodih je prihajal na Brezje prosit milodarov, pa tudi Marijo v trdnem zaupanju prosit zdravja. Njegova zaupna in stanovitna molitev je bila končno uslišana. Dne 23. julija 1910 je bil ob petih zjutraj pri maši v Marijini kapeli. Znova je goreče prosil Marijo pomoči. In glej, med povzdigovanjem mu bergli naglo zdrkneta izpod pazduh in padeta na tla. V hipu začuti v sebi moč dvajsetletnega moža. Sam in brez bergel je začel hoditi po cerkvi in od veselja hvalil prečisto Devico. Poprej je močno jecljal, od zdaj je tudi govoril laže. Pustil je bergele v Marijini kapeli in pozneje vesel pripovedoval ljudem o dogodku v cerkvi pri Mariji Pomagaj. Hoteč se prepričati, kako hodi po kolenih brez bergel, so ga čez leto dni, 1. septembra 1911, pred dvema pričama znova zaslišali. Spet je izpovedal, kako je izgubil obe nogi in dvajset let prosil Marijo zdravja. Od uslišanja nosi s sabo le drobno paličico, ki pa mu je malo potrebna. Dela in ne čuti nobene slabosti več.

Mihael Jenko

44. DEVETDNEVNICA ZA OZDRAVLJENJE

Neža Ažman,³⁷ doma z Brezij št. 46, je padla 23. julija 1910 po stopnicah tri do tiri metre navzdol. Pri tem padcu je zadobila precejšnjo poškodbo na glavi. Rana se nikakor ni hotela zaceliti; bati se je bilo, da se ji zmeša.

V tej stiski se je obrnila na Marijo. Opravljala je za veliki Šmaren devetdnevnicu. Do osmega dne je bila rana enakomerno velika. Ko pa deveti dan dokonča svoje molitve, ni bilo nič več sledu o rani.

Vsled tolikih ozdravljenj pač smemo imenovati Marijo Pomagaj zdravje bolnikov!

Neža Ažman

45. ZDRAVJE BOLNIKOV

»**P**odpisana se zahvaljujem Materi Boži za večkratno prošnjo posebno ker sem terpela več mesecev velike bolečine v persih in v vratu in so zdravniki omagovali nad menoj Marija pa se me je usmilila. Marija zdravje bolnikov prosi za nas.

Franciška Znidaršič, Igavas pri Lozu Notranska, 25/4 1911.«

46. POVRNJENO ZDRAVJE

»**V** zahvalo Mariji Pomagaj na Brezjah za zopetno zdravje katero se mi je povrnilo le skoz Tvojo pripomoč leta 1916. Olga Cerjak, Artiče pri Brežicah.«

³⁷ Rojena 21. januarja 1849. – Ta slučaj mi je povedala imenovana 26. oktobra 1910 sama.

47. SREČNA VRNITEV IZ SVETOVNE VOJE

»Zahvala Maria za Srečno Vrnitev iz Svetovne Vojne. Bled 1/12. 1917. M. Sabernik (30. XII. 1919).«

48. ZAHVALA

Tisoč in tisočkrat bodi ti hvala, o naša ljuba Gospa presvetega srca, ti zdravje bolnikov. Ti si bila v moji težki dveletni boleznini moje zadnje upanje. Ko si slišala moje bolešno stokanje, si se, Zdravje bolnikov, spomnila neizrekljive oblasti, ki ti jo je tvoj Božji Sin podelil. Prevezla si nalogo me ozdraviti ter si jo milostno z vso močjo svoje mogočne priprošnje tudi vršila. Vsi, ki ste v dušnih in telesnih stiskah, zatekajte se z vsem zaupanjem k tem prestolu večnega usmiljenja. Maribor, 24. 12. 1924.

Pavla Zagaženova

49. MARIJA JE USLIŠALA MOJE MILE PROŠNJE

Oh! Marija Pomočnica vseh križev in nadlog! V življenju so me napadle hude skušnjave. Leta 1904 milo sem klicala Marijo Pomočnico na pomoč, naj me reši slabih misli. In res, Marija je uslišala moje prošnje. Cel mesec maj so me napadale hude misli o samomoru. Ko sem to prestala, me je začela mučiti srčna bolezen in noge so mi odpovedale. Če sem hodila samo četrť ure daleč, so me začele in srce tako strašno boleti, da mi ni bilo za prestajati.

Tako nisem mogla ne jesti ne spati! Kar sem pojedla, sem vse vrgla iz sebe. Tako težko in mučno življenje v bolezni sem

prestala vse od leta 1904 do leta 1925. Obljubila sem se na božjo pot k Mariji Pomagaj. Imela sem upanje, da mi bo pomagala. Leta 1925 sem na roženkransko nedeljo prišla k Mariji Pomagaj. In res, hvala in čast Mariji, uslišala je moje mile prošnje. In od tistega dne se počutim popolnoma zdrava.

Marija Rupnik

50. JAVNA ZAHVALA

»**P**odpisana se javno zahvaljujem preblaženi Devici za izredno pomoč, ki mi jo je izkazala v hudi bolezni, ko se mi je vnela noga. Zdravnik je že mislil, da bom morala v bolnišnico na operacijo. Drugič sem zelo zbolela za vnetjem srca in živcev, poleg tega se je privrgla še huda španska. V tej stiski sem se zatekla k Mariji; da pohitim k nji in ji dam javno zahvalo, če mi bo pomagala. Zdravnik je že obupal in mi je dal samo zdravila

za olajšavo. Kmalu ko sem se zaobljubila, sem čutila, da se je obrnilo na bolje in danes sem popolnoma zdrava in sem pohitela v njeno svetišče, da se ji zahvalim. Šmarno ob Paki, 1. 8. 1927, Ivanka Klančnik«

51. ZAHVALA MARIJI POMAGAJ

Od spodaj podpisana se pristrčno zahvaljujem za Njeno močno priprošnjo. Ker sem bila smrtno bolna, pa sem v njo goreče zaupala in 22. 11. 1927 zopet ozdravela.

Gornja Ponikva

Helena Prnovsek

52. ČUDEŽ, KI JE SPROŽIL SPREOBURNJENJE

Bogu v čast, in v hvalo Mariji! Ne bi bilo lahko napisati pisatelju to, kar sem se jaz namenila, kako naj bo šele meni, ko sem le malo poučena. Toda prosim Sv. Duha, naj mi pomaga podati natančno, kar sem doživela; ne iz bahaštva, ampak v slavo božjo, ker

mislim, da ne bi bilo prav, če bi šlo vse to v pozabljenje po moji smrti. Želim si, da bi vsak bral s tistim občutkom, kot ga bom imela jaz ob pisanju. Bilo je leta 1937. Moja sedemletna hčerka je nosila časopis »Domoljub« po naši vasi, Godešič, ki je imela kakih 70 hiš. Kakor otrok je imela dosti opravka in vedno je malo tekla. Gotovo si je s tem nakopala pozornost psov, da jo je veliki Gosarjev pes vrgel na tla in jo s tacami obdelal skoraj do nezavesti. Dobra soseda jo je rešila, ampak s prvo nočjo se je začela slabšati. Čeprav je imela takoj zdravniško pomoč dr. Ivana Hubata, ki ji je dal zdravila, da bi se malo umirila. Rekel pa je, da imajo lahko hude posledice. In res, nič več se ni plašila, samo prvi dan je hodila samo po prstih. Slabšanje se je stopnjevalo z vsakim dnem. Potem smo jo dali v bolnico, pa so ugotovili, da ni pomoči. Pol leta so jo postavljali z električnimi pripomočki na noge le za kako uro, potem so ji pa noge čisto odpovedale.

Po enem letu je dr. Robida dejal očetu: »Tu ni pomoči, najhujše pa še pride. Jaz nisem veren človek, vendar vam rečem, da to se zdravi samo v Lurdu in na Brezjah.«

Te besede so postale preroške. Preden je minulo dve leti, se je zgodilo vse, kar so napovedali: v velikih bolečinah so ji odpovedali členi v udih. Do takrat so se čisto posušile noge in jih je imela nazaj zavite. Začeli so se živčni napadi v istem dnevnem času, kot je bil napad psa. Pri vsakem je bila nezavestna po šest ur. Ko se ji je to prvič zgodilo, smo vsi mislili, da je mrtva. Nanjo smo položili obhajilno obleko in beli venček na glavo in čakali smo kako znamenje smrti, pa ga ni bilo. Dr. Hubat je rekel, da čez šest ur se bo zavedela, najlažje pa ne, ker je tako oslabela. Natančno čez šest ur so se pojavile krvave pene na ustih in nič več jih ni mogla odpreti, ker so bila vržena s tečajev. Samo z rokami je kazala črke za gluhoneme, ki se jih je naučila od bratov srednješolcev v počitnicah. Tudi jesti ni mogla, samo kaj malega je mogla užiti. Za Veliko noč jo je obhajal g. župnik, Štular. Sedmega junija 1938 ji je bil med napadom odvzet vonj. Taki napadi so sledili vsak dan meseca junija. Dan pred sv. Petrom je oglušela in

na praznik sv. Petra je oslepela. Z rokami, nam je še kazala, kar bi rada povedala. Ko se je tega zavedela, je prosila: »K Mariji na Brezje!« Ker je bilo že pozno zvečer, smo odložili za drugi dan.

Peljali smo jo na Brezje in prišli smo k maši z župnikom iz Dobrepolja za svoje romarje. Med povzdigovanjem je z močnim glasom zaklicala: »Ata, jaz pa vidim ter slišim in usta imam odprta!« Ne morem povedati, kako smo bili hvaležni, kljub temu, da ni mogla hoditi in da so se ji usta še tisto popoldne pri napadu nazaj zaprle! Kako nam je šel mraz po kosteh, to razume samo tisti, ki je to doživel. Tudi šofer je zjutraj, ko smo jo dali v avto dejal: zakaj jo mučite, saj vidite, da umira, sedaj pa je jokal od veselja. Tudi Tončka je bila vesela, ker je vsaj videla in slišala in to ji ni bilo nikoli več odvzeto.

Z rokami nam je znova dajala sporočila, toda ne dolgo. Pri novem napadu ji je zvilno noge in desno roko. Bilo je to veliko trpljenje za starše, ker je bila ona prej najbolj živahen in zdrav od naših otrok. Drugič se je zgodilo isto z levo roko. Ko se je zavedla, da nam ne more nič več povedati, je tiho jokala. Milo je pogledala brata, in potem na kip Lurške Marije. Jaz sem hitro razumela njeno željo, da ji prižgemo lučko. Ko sem jo prižgala, je z lahkoto dala levo roko nazaj in ji ni bila več odvzeta. V tem trenutku nas je bilo osem oseb okrog nje in je vse prevzel strah. Vsi smo razumeli, kaj ji je Marija izprosila. Taka je ostala od meseca avgusta do oktobra, ko so se pojenjale bolečine in napadi. Božjast, bolezen s krči in nezavestjo, ji je obračala oči. Hvala Bogu, da se sama ni zavedala.

Na dan po Vseh Svetnikih mi je dejal dr. Hubat: »Mati, sedaj je pa že vse storjeno, nič več je ne bo bolelo, živi pa lahko taka še 40 let. Edina tolažba bi bila, da bi jo peljali v Lurd, za kar vam rad pomagam«. Še sedaj sem mu hvaležna za dobro voljo, kajti naša družina je bila številna. Tončka je pa z levo roko kazala samo na Brezje. Novembra 1938, na Martinovo nedeljo, smo se odločili z možem in prijateljico Minko, da bomo romali na Brezje. Tja smo prišli k deseti maši. Otroka smo položili na odevalo, na

tla malo pred stopnicami glavnega oltarja na levi strani. Samo glavo je lahko držala pokonci. Molila in sledila je evharistično daritev. Med povzdigovanjem sem pa ves čas čutila, da se z levo roko trka, in sem jo opomnila naj neha. Sem se jo samo zadela in bolna roka je kar omahnila na ogrinjalo. Šele potem sem se tega zavedala, ko me je potegnila za krilo, in na ves glas dejala: »Mama, mama, pogledjte, jaz imam pa roko v redu, pogledjte me, in usta sem odprla!« Samo mene je gledala in mi roko kazala. Jaz sem pa čisto mirno dejala: »Tončka še gor vstani.« Kje sem dobila te besede, ne vem. Začela se je naenkrat odvijati, ker je bila skrivljena kot svitek. In že je stala pokonci in je gledala noge: »Pogledjte mama, čisto ravne so!« Naenkrat se pa zazre na oltar precej više kot je bilo sveto Rešnje telo in se nasmehe in na glas zakliče: »Marija, stokrat Bog lonej, tisočkrat, stokrat! Tavžentkrat, Bog lonej, Marija, Marija« Samo to je ponavljala. Ko sem jo vprašala pozneje, na kaj je takrat mislila, je odgovorila: »Nič, samo Marijo sem gledala, ko se mi je tako lepo smejala.«

P. Otmar, frančiškan, ki je daroval sv. mašo, je otroka blagoslovil in rekel: »To je največji čudež na Brezjah.«

Nekateri ljudje so v zakristiji podpisali, kot priče čudeža. Na primer: Metka Rode, služkinja, Ljubljana, trnovski Pristan 24 itd. Ko smo se vračali na postajo peš, sta šla blizu nas en srbski častnik z ženo. In tista gospa mi je rekla: »Ne vem, kateri čudež je večji, ali ozdravljenje vaše hčerke ali, da se je moj mož spovedal po dvajsetih letih, potem, ko je videl čudež.«

Zdaj mislim, da sem vse povedala. Brez opore je šla domov in še danes urno hodi, majhna, drobna, vedno zakopana v delo, toda vedno vesela in dobre volje. Bogu večna hvala! Marija naša ljuba Mati naj se mu še bolj zahvali. Ne morem vam popisati, kako so nas ljudje po tem obiskovali še dva meseca na domu.«³⁸

Antonija Krajnik

³⁸ Napis naše mame Antonije Krajnik. Moja mama napisala pri svojih 80 letih. (posredovala s. Rezka Krajnik, rodna sestra sestre Tončke Krajnik)

Izjava.
Gledel bolerni
in v stiskah
ko sem Te, ne
pomoi klical
si me resila.
Tebi hvata.
V torknem maju 1968
Ely. Kova

**ČUDEŽNI DOGODKI
MED DRUGO SVETOVNO VOJNO
IN PO NJEJ**

53. BINKOŠTNI PRAZNIK MARIJE POMOČNICE KRISTJANOV, 24. MAJ 1942

»Tu, pri Mariji Pomagaj, človek vidi, kako ljudje iščejo pri njej pomoči in s kakšnim zaupanjem so prišli na božjo pot k Mariji Kraljici Slovencev. Brezje, slovečo božjo pot, ne bo mogla zatajiti ali zatretni nobena vojska in nobena sila ne bo mogla odvrniti srca Slovencev od Marije. Cel dan je bilo dosti ljudi zlasti v kape-
li, kjer so peli in molili, da so se kar čudili slovenskega naro-

da. Prišel je ukaz, da duhovniki ne smejo poučevati krščanski nauk in da ne smejo v cerkvi več govoriti slovensko, tako, da se more slovenski jezik zatreti, da ne pride več v prostor pri obnovitvi Evrope. Cvetlic so prinesli na oltar Matere Božje, na njen praznik, toliko, da še v mirnem času jih ni bilo toliko.«

Nedelja, 29. avgust 1943

»Ob 9. uri sveta maša, ljudi izredno veliko, tudi iz Štajerske in Koroške, tu se vidi velika pobožnost in zaupanje do Marije Pomagaj. Ljudje prinesejo slike svojih sinov, bratov ali mož s prošnjo, da bi jih Marija varovala in jih zdrave nazaj domov iz vojne pripeljala. Ker cerkev ne sme biti odprta so ljudje, romarji po hišah čez noč. S kakšno vnemo in ponosom molijo in pojo. Če to gleda in pre-mišlja še bolj trt, se mora omehčati in začeti moliti.«

iz dnevnika frančiškana brata Jozafata Finžgarja

54. ZAHVALNO PISMO VOJAKA

Pa preberimo še zahvalno pismo vojaka, ki mu je zaupna molitev k Mariji Pomagaj rešila življenje. Takole piše:

»Podpisani se zahvaljujem Mariji z Brezij za čudežno rešitev. Bilo je dne 24. oktobra 1944 na Poljskem. Z dvema vojakoma smo bili v strelski luknji. Postal sem zaspan, zato sem odšel v bunker, oddaljen tri metre. Komaj sem se ulegel, so začeli na našem frontnem odseku napadati. Topovski ogenj je trajal eno uro. Ves čas sem se priporočal Mariji in sem bil čudežno rešen; kajti granata je priletela naravnost v tisto luknjo, kjer sem bil prej, in raztrgala oba tovariša.

Drugič sem čutil posebno Marijino pomoč, ko sem bil zajet. Že sem bil določen, da bom ustreljen. V smrtni stiski sem prosil Marijo za pomoč. Prišel je dober ruski vojak in me je rešil. Sploh sem čutil Marijino pomoč na bojišču, v ujetništvu in na poti domov, kamor sem prišel dne 14. septembra 1945. Hvala Mariji Pomočnici!«

N. N.

55. ČUDEŽ ŠTUDENTKE

Mlada akademska študentka, ki ji je Marija med vojno rešila življenje, bi morala v čitalnico univerzitetne knjižnice v Ljubljani k seminarju. Notranji glas pa jo pokliče prav tisto uro k Mariji v cerkev. Prav tedaj je nemško letalo padlo na knjižnico in seminarsko sobo popolnoma porušilo. Dekle se takole toplo zahvaljuje Mariji in jo obenem prosi:

»Predraga Marija Pomagaj! Dolgujem ti vse, kar imam, tudi svoje življenje. Veš, kako smo slabi. Morali bi ti dati več hvaležnosti. A čuj, Marija! Tvoji smo, tvoji otroci. Varuj nas in vodi skozi temine zemeljskega življenja, da bo naše

snidenje pri tebi tam gori, kjer ni več grenkobe, vekomaj srečno. Amen.«

študentka

56. REŠITEV IZ TABORIŠČA

Med zahvalami Mariji Pomagaj iz druge svetovne vojne je pretresljivo pismo moža, ki je nosil Marijin kipec s seboj po najhujših taboriščih in ga je zaupna molitev k Mariji rešila in pripeljala živega domov. Takole beremo v pismu:

»Dne 12. septembra 1942 sem bil aretiran in prepeljan v taborišče na Rabu. Po strašnem stradanju sem videl, da bo Rab veliko slovensko pokopališče. Zmeraj sem se z živim zaupanjem priporočal Mariji, naj me pripelje nazaj k moji družini. Nenadoma sem bil prepeljan v drugo taborišče, kjer je bilo nekoliko bolje. Slava Mariji!

Po enem letu sem bil prepeljan iz Italije v Nemčijo, v zloglasno taborišče Flossenburg. Tu so me takoj zaposlili v najtežjem delu kamnoloma. Tu ni nihče zdržal dva meseca; če nisi umrl od trpljenja, so te ubili. A imel sem živo zaupanje v srcu: »O Marija, daj mi moči in poguma, da zdržim!« Čez štiri dni sem ostal doma. Še eno dopoldne sem nosil težko kamenje kakih 300 m visoko v klanec. SS-ovci so me priganjali s palico. Po glavi mi je šumelo: »V štirinajstih dneh bo po tebi.« V srcu sem se še bolj živo priporočil Mariji: »O Marija, če je tvoja volja, daj mi poguma in me reši.« Popoldne sem bil že odpeljan v taborišče Buchenwald. Tu sem bil zaposlen v tovarnah. Zopet sem bil v veliki smrtni nevarnosti. Nemčija je bila že vsa prebombardirana, tu pa je bilo še vse celo. Dne 13. februarja 1945 zaslišimo strašno bučanje motorjev. Hitro nas zapodijo čez cesto v taborišče na oni strani. Tu so nas zaklenili v barako, 2.200 ljudi po številu. Bili smo štirje

domačini. Čez kakih pet minut že padejo prve bombe na tovarno. Podrli smo okna in vrata. Na dvorišču je bila tema in vse v prahu. V tem hipu je že tudi naša baraka zletela v zrak. Kar nas ni bilo mrtvih in ranjenih, bežimo naprej po dvorišču v temi in prahu, čeprav je bila ura pravkar poldan. Tu sta bili dve zaklonišči, ki pa sta bili že nabito polni. Stražar nas ne pusti naprej. Že zopet se začuje bučanje motorjev. Ležemo na zemljo tik pred vhod v zaklonišče. Bombniki spet opravljajo svoje grozovito delo; v 17 minutah so bile mesto, tovarne in taborišče dobesedno uničene. Bombe so padale tudi na zaklonišče, kjer je bilo vse mrtvo. Moji trije tovariši so bili ranjeni, dva teže, eden lahko. Jaz sem ostal popolnoma nepoškodovan. Že od 22. leta sem imel pri sebi kipec Marije z Brezjaj. Izgovarjal sem samo besede: »Marija, ves čas si me vodila; pokaži mi, da si mi Mati in me pripelji k moji družini«. Obljubil sem ji, da se ji s svojo družino zahvalim na Brezjah in jo počastim, ker sem na njeno priprošnje prav čudežno ostal pri življenju.«

N. N.

57. S SVOJIM POGLEDOM JE BDELA NAD MENOJ

Na Brezjah je sam takole pripovedoval: »29. marca leta 1943 sem bil vpoklican v nemško vojsko. Kmalu sem v Bolgariji prišel v rusko ujetništvo. Doživel sem taka nezaslišana ponižanja in toliko trpljenja, da se o tem ne da govoriti. 3. januarja leta 1945 sem ležal na oddelku tifusnih bolnikov, še daleč naprej od Moskve. Zunaj je bilo 56 stopinj mraza. Z vročino prek 39 sem stopil iz ambulante, da bi prišel do stranišča. Na smrt bolan zaradi tifusa in krvave griže sem prišel nazaj na hodnik te barake, spremenjene v ambulanto in se zrušil v komi. Zbudil sem se šele po treh tednih v mrtvašnici. Ko sem se prebujal iz

kome, sprva še nisem vedel, ali sem že pokopan, ker sem bil pokrit čez glavo. Pozneje sem se zavedel, da ležim na nosilih, hotel sem se oglasiti, pa iz mojih ust ni bilo nobenega glasu. Premaknil sem roko; takrat pa je medicinska sestra zavpila: »Živjet!« On živi. Odnegli so me nazaj v ambulanto našega taborišča. Kaj se je dogajalo z menoj v teh treh tednih, ko sem ležal v komi, ne bom nikoli vedel.

Ves čas sem videl pred seboj samo vodo. Veliko vode, odprto plavo morje, čeprav ga do takrat še nikoli nisem videl. Na tej vodi pa je bil majhen čoln in v njem sem sedel popolnoma uničen, izčrpan in na smrt bolan. Pred seboj pa sem videl mlado ženo v belem, ki je s svojim pogledom bdela nad menoj. Čeprav nisem znal plavati in ne znam še danes, se nisem ničesar bal. Nisem trepetal pred to brezmejno vodo, ki me je obdajala. Čutil in vedel sem, kdo je ta mlada žena, ki bedi nad menoj. Nikoli več nisem mogel najti tega obraza.

Iz ruskega ujetništva sem se vrnil šele leta 1955, med zadnjimi taboriščniki. Šele letos (1997) sem dobil iz Rusije kopijo svojega dosjeja, tam pa sem našel dopisnico svojega brata Karla, ki mi je med drugimi pisal: »Svet je bogat in lep, toda ni lepšega, ko je naša Gorenjska z Marijo Pomagaj, katero prosim tudi za tvojo vrnitev!«

30. avgusta 1997 sem med polnočjo in eno uro zjutraj, ko sem pred oltarjem v naši primskovski cerkvi zagledal milostni kip fatimske Marije romarice, nenadoma prepoznal njen obraz. Hvala ti, Marija. Neizmerna ti zahvala, da si bdela nad

menoj in me rešila. Prišla si, da me obiščeš še enkrat in me utrdiš v veri, upanju in ljubezni.

Prišel sem na Brezje, da vam vse to povem in izročim zahvalno podobo, ki jo je po mojem pripovedovanju naslikal moj sin Leon Kern mlajši. Marija, hvala ti.«

Leon Kern

58. IZPOVED REŠENEGA VOJAKA

Vsako leto prihajam k Mariji Pomagaj na Brezje ... in bom še prišel dokler bom mogel! Veže me obljuba in hvaležnost!

Med drugo svetovno vojno smo se v hudi zimi v Albaniji znašli v ognjenem obroču – obkoljeni z vseh strani! Morda bi bila edina rešitev prebresti v zelo globoko, široko in deročo reko. Vojaki pred menoj so se v nemi grozi in edini želji po rešitvi prijeli po dva in dva za roke in se podali v valove. S strahom sem opazil, da drug za drugim izginjajo v besnečih vrtincih. Tok me je začel odnašati ... Tal ni bilo več pod mojimi nogami! Z zadnjimi močmi sem v mrzlih valovih na ves glas zaklical: »Marija, Pomagaj! Marija, Pomagaj!« Moj Bog, ali je to res! Pod vojaškim obuvalom sem začutil trdno skalo! Resnica, ki je bila skoraj neverjetna je bila potrjena: rešen sem!

Marja Pomagaj, nikoli se Ti ne bom mogel dovolj zahvaliti! Dokler bom živ in se bom mogel gibati, Te bom vsako leto obiskal. Poromal bom na Tvoj milostni kraj, na Brezje, kjer bom opravil sveto spoved in prejel Tvojega Sina, mojega Odrešenika v svetem obhajilu.

Danes sem tukaj, da izpolnim svojo zavezo z Bogom in Marijo. Ne vem kako dolgo mi bo še dana ta milost. Vsakokrat se spomnim vseh, ki so takrat končali pohod v ledenih valovih albanske reke, mene pa si Ti, Marija, po nezaslišanem dotiku s skalo, čudežno rešila! Mislim na neštete, ki so danes obdani še s

hujšim obročem zasede zasvojenosti in vsakovrstnih odvisnosti in se bližajo še globljim prepadam zablod in še nevarnejšim in še bolj grozečim valovom greha. Rad bi jim priporočil, naj se za rešitev iz teh grozečih obročev obrnejo z vsem zaupanjem k MARIJI POMAGAJ, k Njej, ki je pomagala, pomaga in bo pomagala.

N. N.

59. MARIJINA MILOSTNA PODOBICA MU JE REŠILA ŽIVLJENJE

Moj oče Peter Belhar je redno prihajal ob 11.30 k sveti maši na Brezje. Kot mlad fant iz Tržiča je bil med II. svetovno vojno mobiliziran v nemško vojsko in poslan v Normandijo. Sredi nenehne smrtne nevarnosti je nekega dne dobil pismo od matere Elze, kjer mu je sporočila, da je bila pri Mariji Pomagaj na Brezjah in ga izročala v njeno varstvo. Poslala mu je podobico Marije Pomagaj in mu priporočila, naj jo ima vedno pri sebi, da ga obvaruje vsega hudega. Takrat je bil z vojaki na tovarnjaku in je bral mamino pismo. V tem trenutku pa je potegnil močan veter in mu iztrgal podobico iz rok. Fant je v hipu skočil s tovarnjaka in se pognal za podobico, ki jo je odnašal veter. Končno jo je dosegel - takrat pa je zaslišal močno eksplozijo, strašen pok, komaj se je obdržal na nogah. Ozrl se je: težka granata je padla na tovarnjak, ki se je oddaljeval. Vsi vojaki so bili mrtvi. Spustil se je na kolena, dvignil podobico k ustnicam in ponavljal: »Hvala Ti, Marija Pomagaj, rešila si mi življenje!«

Iz vojne vihre se je vrnil na svoj dom 1945 leta. Globoko je bil prežet s spoznanjem, kaj naredi mamina molitev pred mogočno priprošnjico Marijo Pomagaj na Brezjah, zato se ji je vedno zahvaljeval in ob nedeljah prihajal pred njeno milostno podobo. K večni zahvali je odšel v novembru 1997.

sin Peter Belhar

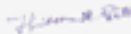
60. »PET KROGEL ME JE ZADELO IN NOBENA RANILA.«

Čeprav imam že 93 let, se prav dobro spominjam razmer v vojnih letih, ko smo na poljanah trepetali pred sovražnikom. Gotovo vam je znano, da vojaki na fronti pridejo prej ali slej v stik z nasprotnikom. Ker sem slutil, da to ne bo tako enostavno, temveč precej nevarno, sem se v zaupanju na Marijino varstvo obrnil na pomoč k Mariji Pomagaj na Brezjah. Zato sem v zaupanju na Marijino priprošnjo vzela pot skupaj zvito podoba Brezjanske Marije. Dal sem jo v nahrbtnik v zaupanju, da me bo varovala vsega hudega in nisem se zmotil. Ona me je vsepovsod obvarovala nesreče, prav posebno pa takrat, ko so začeli nasprotniki streljati po nas. Najmanj pet krogel je za-

Sliko, ki sem jo imel na fronti v nahrbtniku in sem zanjo naredil okvir in jo imam sedaj v svojem stanovanju in se lahko vsak dan znova zahvaljujem za rešitev.

Hribernik Peter

delo tudi mene, vendar so bile preluknjane le vojaške cunje. Od teh petih strelav sta dva ob strani preluknjala nahrbtnik, toda Marijina podoba, ki jo hranim še danes, ni bila niti najmanj poškodovana. Z Marijino pomočjo sem bil obvarovan vsake najmanjše poškodbe, čeprav me je pet strelav, kot sem zapisal, zadelo in preluknjalo mojo obleko. Jaz pa sem ostal na čudežen način popolnoma neranjen. Prav tako nepoškodovana je ostala Marijina slika v mojem nahrbtniku! Sam pa niti ene same kaplje krvi nisem izgubil, niti najmanjše praske nisem imel na

vsem telesu. Upanje, da me bo Marija Pomagaj varovala, se je popolnoma uresničilo in sicer na čudežen način. Trdno verjamem v čudež, da me je Marijina roka obvarovala smrti in me vodila skozi bojna polja. Po človeško je popolnoma nemogoče, da me je zadelo toliko krogel, Marijina podoba in jaz sva ostala cela. Od takrat so minila dolga desetletja, jaz pa imam še vedno neomajno zaupanje v Brezjansko Marijo, kar toplo priporočam slehernemu posamezniku.

Marija tudi danes nudi svojo usmiljeno in čudodelno roko vsakemu od nas. Potrebno je le, da jo ponižno in vztrajno prosimo za pomoč kadar smo v stiski.

Peter Hribernik

61. ZGODOVINSKA PODOBA MARIJE POMAGAJ V RIBNICI

Ob mojih duhovnih vajah na Brezjah 1977 me je p. Engelhard Štucin posebej naprosil in naročil, naj zapišem važni pomen podobe Marije Pomagaj v župnijski cerkvi v Ribnici na Dolenjskem, zakaj to podobo je naslikal pokojni profesor Stane Kregar v času italijanske okupacije v ljubljanskem zaporu leta 1941. Prav zato ima poleg globoke verske vsebine tudi svoj zgodovinski pomen.

Bilo je pa takole: podpisani sem že jeseni leta 1940 naprosil profesorja Staneta Kregarja, naj bi za ribniško farno cerkev naredil kopijo brezjanske Marije Pomagaj. Rad mi je obljubil. Medtem pa je prišla druga svetovna vojna. Italijani so okupirali velik del Slovenije, z Ljubljano vred. Tudi rojstna hiša Kregarjeva je padla pod Italijane. Tedaj je profesor Kregar stanoval pri svojih starših v Šentvidu.

Naj profesor Stane Kregar pripoveduje vse okoliščine, ki so v zvezi z njegovo sliko brezjanske Marije. Povedal je: »Moj oče je tisti dan šel na bližnjo njivo in se s sadeži napolnjenim

vozičkom vračal domov po poljski poti. Naproti mu pride oddelek italijanskih vojakov, ki so zahtevali, naj umakne s poti voziček, da bodo oni mogli komodno hoditi. Oslabeli oče tega ni zmogel, verjetno pa tudi ni hotel storiti. Zato so ga začeli pretepati, da je mož obležal na tleh. Ves ta prizor sem opazil in hitro šel branit očeta in mu pomagat. Očital sem Lahom njihovo surovost, ki jo stresajo nad starim možem. Res sem bil jezen. Zato so me aretirali, češ da sem globoko užalil »*forze armate*« (oborožene sile) Italije. Grozila mi je ječa do najmanj šest let. Znašel sem se v ljubljanskih zaporih, ki so se polnili z zavednimi Slovenci.

Ko sem bil v zaporu in se nekako umiril, sem se spomnil na obljubljeno sliko za Ribnico. Prosil sem jetniško komando naj bi mi dovolili naslikati to podobo. Dovolili so mi. Moja sestra, ki me je obiskovala, mi je prinesla potrebni pribor in material za izdelavo te brezjanske podobe. Med delom sem večkrat prisrčno vzdihnil: »Marija, zdaj mi pa res pomagaj!«

Naravnost čudovito je bilo: ko sem sliko dovršil, so mi čez dve uri sporočili, da sem popolnoma prost. Seveda sem z veseljem pospravil vse in odnesel to podobo iz ljubljanskega zapora in glej, zdaj sva jaz in moj oče, zaradi katerega sem bil zaprt, prinesla to sliko v Ribnico.«

Ta podoba je bila res v zaporu narejena v času italijanske okupacije, zato je na posebni način tudi zgodovinska, pomenljiva. Čudovito je s to sliko povezana umetnikova rešitev iz ječe.

Arhitekt, profesor Vurnik, je napravil za to sliko posebni načrt oltarčka z nastavkom bandera na katerem naj visi podoba Marije Pomagaj. Oltarček je bil postavljen zadaj na moški strani ribniške cerkve. Podobo je slovesno blagoslovil tedanji ljubljanski škof Gregorij Rožman. V slovesnem sprevedu skozi cerkev, od glavnega oltarja do oltarčka na moški strani, sta podobo nesla od Nemcev izgnana župnika Žbontar Matevž in Petrič Gabrijel. Med vso vojno je bila ta podoba posebno čaščena. Neštetim je bila Marija res Marija, ki pomaga. Pri tem oltarju

je bila večkrat sv. maša, vsako soboto in pred prazniki zvečer pa so bile litanije pred izpostavljenim Najsvetejšim. Ko je bila Ribnica jeseni 1944 bombardirana, je padla težka bomba tudi poleg cerkve, razbila okno za Marijinim oltarjem, bandero, na katerem je visela podoba, raztrgala, podoba pa se je nepoškodovana postavila na oltarno mizo. Po tem dogodku je bila podoba prenesena v podružno cerkev sv. Trojice v Hrovači, kjer se je odtlej vršilo redno bogoslužje. Slika je bila postavljena na glavni oltar.

Po končani vojni je bila tekom pol leta zopet v slovesni procesiji prenesena v farno cerkev, kjer je sedaj spredaj na ženski strani. Oltarna miza služi sedaj v prezbiteriju kot oltar, obrnjen k ljudstvu.

Ta Marijina podoba ima zgoraj v vogalu pritrjeno srebrno pozlačeno srce, od oktobra 1945 dalje in sicer iz zaobljube podpisanega, ki je bil rešen iz ječe, kamor ga je spravila zloba in zmota nekaterih Ribničanov, ki so ga dolžili težkih dejanj, ki jih nikdar ni storil, kar se je jasno izpričalo. Marija resnično pomaga!

Viktorijan Demšar, Ribniški dekan

62. ZAobljuba MED BEGOM

Dr. Janez Zdešar (rojen 19. maja 1926 v Ljubljani) je v svojem pričevanju za dokumentarni film »Vroč sledi hladne vojne« opisal dogodek, ko mu je mož sestre Marije v Teharjah, preden so ga odpeljali v smrt, predal pleten brezrokavnik. Tega mu je spletla žena. Zdešar je pulover nosil ves čas pobega, potem ga je v Ljubljani vrnil sestri. Ta ga je razparala in spletla žabice za hčerko.

Zdešar je poudaril, da je med njegovim begom nastala zaobljuba Mariji, da bo, če ga bo rešila v hudi stiski, ko je bežal iz

zasede in so krogle švigale okrog njega, postal duhovnik. Čeprav so mu potem duhovniki, ki so ga spovedovali v Ljubljani, povedali, da zaobljuba v smrtni stiski ne zavezuje, je postal duhovnik. Svojo povezanost z Marijo Pomagaj pa je ilustriral s slovesom od nje, ko je bežal iz Slovenije. Peljal se je s kolesom proti Kranjski gori in spotoma je zavil na Brezje, se ustavil pri Mariji Pomagaj, dobil podobico in potem zbežal čez mejo. V Slovenijo se je vrnil leta 1990, na povabilo prve demokratične slovenske vlade. Ko se je s spremstvom peljal s Podkorena, je pri Brezjah spet zavil s ceste in se ustavil pri Mariji Pomagaj. Svoje življenjsko poslanstvo vidi v pričevanju in duhovništvu.

Janez je odpustil svojim preganjalcem. Odpuščanje je pot do miru in sprave, odpustiti sebi, odpustiti drugim od srca. Odpuščanje je božji izziv sleherniku, vernim in ateistom, ker smo vsi ENO.

Dr. Janez Zdešar, duhovnik

63. BLAŽENI LOJZE GROZDE O MARIJI POMOČNICI

Lojze Grozde, prvi slovenski mučenec, razglašen za blaženega, je bil rojen v Marijinem mesecu, 27. maja 1923. Umrl je na slovesni praznik Božje Matere Marije, 1. januarja 1943. V tistem šolskem letu je bil izvoljen za predstojnika Marijine kongregacije, kakor poroča njegov prvi in odločilni življenjepisec dr. Anton Strle: »Ko so marijaniški kongreganisti za šolsko leto 1942/43 izvolili Grozdeteta za prednika, so izbrali izmed sebe največjega Marijinega častilca.« (Dr. Anton Strle, Lojze Grozde, v: Mednarodna katoliška revija *Communio* 20 (2010) 178. V nadaljevanju bo navedeno le ime Strle in stran). Prof. dr. Anton Strle kar veliko govori o Grozdetovi pobožnosti do Božje matere Marije. Čeprav ne omenja Brezij, je vendarle jasno, da je Grozde vdano molil tudi pred milostno podobo Marije Pomagaj z Brezij.

Ob prihodu v Ljubljano, »so popoldne Lojzeta povedli na Stadion. Silen vtis je napravila nanj pobožnost na evharističnem kongresu. Bistro je opazoval in kar srkal vase vso lepoto prireditev in navdušenje, ki je kipelo iz množice vernega slovenskega ljudstva.« (Strle, 113) Najvišja „pokroviteljica“ evharističnega kongresa je bila Marija Pomagaj z Brezij. Prav gotovo se je Lojze z vso otroško vdanostjo izročil in priporočil nebeški materi Mariji. Kongres je dosegel svoj vrhunec 29. junija 1935. Kot „mladec Kristusa Kralja“ se je Lojze verjetno udeležil tudi kongresa Kristusa Kralja, štiri leta pozneje, od 25. do 30. junija 1939, na istem Plečnikovem Stadionu v Ljubljani. Takoj naslednji mesec, julija 1939 se je Grozde udeležil mladčevskega študijskega tečaja pri Svetem Duhu ob Bohinjškem jezeru. Upravičeno smemo sklepati, da je tedaj in verjetno še kdaj poromal tudi na Brezje. Gotovo je pogosto klečal pred milostno podobo Marije Pomagaj v ljubljanski stolnici.

V svojem prispevku o blaženem mučencu Lojzetu Grozdetu, kot predanem Marijinem častilcu, bom nanizal 12 vidikov – kakor 12 zvezd, ki krasijo Marijo, »ženo obdano s soncem, in pod njenimi nogami mesec in na njeni glavi venec iz dvanajstih zvezd.« (Raz 12,1).

1. Rožni venec

Kot dijak v Marijanišču je redno molil rožni venec. Večkrat se je zgodilo, da se ni zadovoljil z enim delom rožnega venca na dan, tako je cenil to molitev. Glede rožnega venca piše sošolec o Grozdetu: »Nekoč mi je potožil, češ da ne bo imel prave družbe na sprehodu in kakor pol zase je spregovoril, da bo pač moral po poti moliti rožni venec. Gotovo je tako večkrat izpolnil svoja pota, ne da bi kdo slutil.« (Strle, 178). Marsikateremu izmed sošolcev ni niti na misel prišlo, ko je Lojze tolikokrat med prostim časom kar na lepem izginil, da je odšel v kapelo in molil rožni venec – za tovariša, ki ga je hotel pridobiti za dobro stvar, za sošolca, ki je bil v nevarnosti, da zaide, zase, da bi neomajno

vztrajal na poti kreposti. (Strle, 175). Rožni venec je bil med njegovimi najljubšimi molitvami. Lojze Grozde je to molitev tako vzljubil, da je v njej vedno našel tolažbo, moč in okrepčilo, kakor je o sebi rekel papež Janez Pavel II. Kraljica rožnega venca ga je navdihovala, da je tudi Lojze »vse besede ohranjal in premišljeval v svojem srcu.« (Lk 2,19.51) Skupaj z Marijo je zrl Jezusovo obličje in se poglobljajl v njegove skrivnosti. Marija je bila za Lojzeta mati in učiteljica (Mater et Magistra). Pri njej se je učil zvestobe v malem, doslednosti v načelih in temeljitosti v dejanjih.

2. Marijanišče

Na Marijanišče, kjer je stanoval, se je Lojze zelo navezal. Tu se je dobro počutil in našel nekak drugi dom – saj pravega doma pravzaprav ni poznal – čeprav je jasno, da pač noben zavod ne more docela nadomestiti tople in prisrčne domačnosti družinskega življenja. S hišo se je bil tako zrastel, da ga tudi večkratno prigovarjanje nekaterih zunanjih sošolcev, naj zapusti Marijanišče, češ da bo zunaj za delo pri apostolatu Katoliške akcije področje večje, ni moglo omajati. »Ostal bom v Marijanišču vso gimnazijo; saj tudi v zavodu lahko veliko napravim,« je pripovedoval. (Strle, 156). Marijanišče - Marijin vzgojni zavod. V tej hiši je - podobno kakor Jezus v Nazaretu »rastel in se krepil, vedno bolj poln modrosti, in božja milost je bila z njim.« (Lk 2,40) Sošolec marijaniščnik, ki je z Lojzetom že osmo leto živel skupaj, je to na kratko izrazil: »Gotovo že deset let Marijanišče ni imelo tako odličnega gojenca in ga tudi ne bo. To je bil pač povsem izreden fant ...« (Strle, 157)

3. Marijina kongregacija

Lojze je zavzeto deloval pri Katoliški akciji in pri Marijini kongregaciji. Vesel je v tretji šoli pripovedoval, kako se je z nastopom novega voditelja v Marijanišču razmahnilo kongregacijsko življenje. Bog ve, ali mu ni prav Marija, ki se ji je posvetil

in jo vsak dan častil, izprosila milost, da je prišel v Katoliško akcijo in v njej našel za svoje duševno življenje več področij in se vzgojil za vzornega Kristusovega borca. V četrti šoli je bil pri kongregacijskem svetu svetovalec za nižješolce, v sedmi šoli pa prvi pomočnik prednika in obenem vodnik nižješolske skupine.

Mnogo se je pri kongregaciji trudil zlasti kot osmošolec, ko je bil izvoljen za prednika. Ob vsej svoji vnemi za učenje je vedno našel čas za seje, ki jih je znal živahno, stvarno in spretno voditi. Program za seje je vedno prej natančno pripravil in se posvetoval z voditeljem. Vedno je imel kake predloge in pobude. Hodil je na sestanke tudi k nižješolcem in navduševal fante za kongregacijske vzore, pa ob priložnosti opozarjal tudi na Katoliško akcijo, s katero naj kongreganist sodeluje pri pokristjanjenju razkristjanjenega okolja. Razmerje med kongregacijo in Katoliško akcijo mu ni delalo nikakršnih preglavic. Kongregacija mu je bila pomožna sila Katoliške akcije. Kdor je pri Katoliški akciji najboljši član, je lahko tudi najboljši kongreganist in enako more biti najboljši kongreganist obenem najvzornejši član Katoliške akcije (Strle, 149-150).

4. Božja volja

Marijina brezmejna pripravljenost za izpolnjevanje božje volje je docela prežemala tudi Lojzetovo odprtost za Boga. Marijin »zgôdi se mi po tvoji besedi« je bil tudi njegov »fiat - zgôdi se!«. Rad je govoril: »Če je taka božja volja.«

Izrek »Če je božja volja« mu je prišel že tako v navado, da ga je ob vsaki priložnosti uporabljal (Strle, 149). »Tako pogosto ga je imel na jeziku, da me je dolgo časa s tem pošteno odbijal,« je pripovedoval prijatelj (Strle, 190).

Zveličar je odrešil svet z molitvijo, z zgledom, a predvsem z žrtvijo, s križem. Njegovi učenci zato ne bodo mogli iti po drugi poti ali delati po drugačni metodi, pa naj bodo

kjer koli in kadar koli. Vedno bodo morali postaviti križ na vrh vseh drugih sredstev apostolata. »Z žrtvami se osvajajo duše za Kristusa,« si je zapisal Lojze. Pri svojih zadnjih duhovnih vajah v juliju po sedmi šoli je sklenil: »Vsak dan vsaj ena žrtvica za uspeh pri pridobivanju za Kristusa. Zvečer si izprašam vest.« Pa ni ostalo samo zapisano v dnevniku (Strle, 152). »Mladec mora biti pripravljen na žrtve, na mučeništvo in smrt!« To opozorilo je Lojze stalno nosil v svojem koledarčku (Strle, 154).

5. Prizadevanje za čistost

Marsikdo je mislil, da ima Grozde pač tako naravo, da mu krepostno življenje ni delalo nikakršnih težav. »Grozde je nekaj drugega, on lahko, jaz nisem take narave,« je kdo dejal, če si ga opozoril na Lojzetov zgled. Pa ni res, da bi bil Lojze med tistimi redkimi izvoljenci, ki so jim po izredni božji milosti hudi boji mladih let prihranjeni in ki jim je krepost padla tako rekoč kot zrel sad v naročje. Kakor pač domala vsem ljudem, tako je bila tudi zanj ohranitev posvečujoče milosti božje in rast v njej dežela, ki jo je bilo treba osvojiti in braniti. In še s kakšnim naporom! Dejal bi lahko, da je bil Grozde med tistimi, ki se morajo boriti celo mnogo bolj kakor večina drugih ljudi! A molil je ter zvesto in vztrajno sodeloval z milostjo božjo in tako zmagoval. »Ad astra! Deficiendo discamus. K zvezdam! Iz padcev se učimo,« si je zapisal v dnevnik (Strle, 163).

Kot šestošolec je Grozde pod vtisom resnobnih duhovnih vaj, ozirajoč se nazaj, zapisal v dnevnik: »Kakšno je bilo vse moje dosedanje življenje? Koliko lepih dni je bilo? Ali ni bilo mnogo dni le na videz krepostnih? Ali ni bila večkrat lahka vest le napuh? – Moj Bog! Naj spoznam sebe, naj spoznam Tebe, naj uničim sebe, naj s Tvojo roko ustvarim iz sebe Tebe ... Moja čistost? Koliko sklepov, koliko bojev, koliko porazov, kako malo zmag! Koliko želja, koliko naporov! Kako močan je

Satan! Koliko nedolžnih src in oči mu večkrat nevede in proti volji služi! Skoraj bi obupal. Toda ne! Znova grem v boj, da si dobim nazaj lilijo čistosti!» (26. januar 1941).

V hudih viharjih mladih let se je še bolj oklepal Boga in pri njem iskal moči za zmago. »Kdor ga je poznal, ve, kakšna čista duša je bil,« piše o njem tovariš. A še posebno v tem pogledu velja za Lojzeta beseda sv. Pavla: »Boj sem bojeval.« To zanj nikakor ni bilo nekaj lahkega.

Resnično je prejel lilijo - znamenje devištva in meč - znamenje mučeništva. Molil je in se stanovitno boril. »Vsak dan „O Gospa moja“ za čistost. Bog mi pomagaj!« si je zapisal med sklepe na duhovnih vajah (9. december 1941). Koliko gorečih prošenj za stanovitnost se je dvigalo k Mariji tam v marijaniški kapeli. Nedvomno se je Lojze zatekal tudi k svojemu nebeškemu zavetniku sv. Alojziju.

6. Neomajno zaupanje v Boga

V teh bojih za čistost in ob mnogih drugih težavah se ga je sem in tja lotevala neka moreča zavest osamljenosti. Včasih mu je že upadal pogum. V svojem sonetu »Življenja boj« pa pokaže, da je Bog trdna skala njegovega življenja.

7. Evharistija in Marija

Moč, da je Grozde zmožeg vztrajati na pravi poti in priti skozi viharno dobo mladosti kot zmagovalec, mu je nedvomno dajala v prvi vrsti sveta evharistija. Sošolec marijaniščnik je pripovedoval: »Odkar je bil pri Katoliški akciji, je prejemal sv. obhajilo vsak dan. Vsaj za zadnji dve leti se ne spominjam, da bi sploh kdaj izostal od obhajila.« (Strle, 173).

Pri vseh marijaniških gojencih in tudi pri drugih stanovalcih v hiši so bili posebej znani Lojzetovi pogostni obiski sv. Rešnjega telesa. Če je šel mimo kapele, je skoraj gotovo vstopil vsaj za trenutek, ako je le količkaj utegnil. Ko se po božičnih počitnicah 1942 / 43 ni vrnil v Marijanišče, je sestra zakristanka

začela povpraševati, kje je vendar tisti osmošolec, ki ga je prej tolikokrat čez dan videla v kapeli.

Z ljubeznijo do presvetega Rešnjega telesa je bila pri Lojzetu kot nekaj samoumevnega zvezana tudi iskrena pobožnost do Marije. »Marija, moja mati, jaz tvoj otrok!« je zapisal (19. XII. 1941). Saj je Kristus sad Marijinega brezmadežnega telesa; saj je Lojze vsa gimnazijska leta ob Njenem oltarju prejemal sv. obhajilo.

Če je šel ob nedeljah popoldne na obisk k teti, je z njo za sprehod velikokrat zavil k Mariji Pomočnici na Rakovnik. Vsak dan je k Brezmadežni molil za čistost. (Strle, 177).

Za zadnji praznik Marijinega brezmadežnega spočetja se je pripravljajl z branjem in razmišljanjem prelepe Grignionove knjižice o pravi pobožnosti do Matere božje. Ves je bil navdušen, ko je škof jeseni 1942 pozval slovensko ljudstvo k zadoščevanju Marijinemu brezmadežnemu Srcu. »Biti moramo apostoli češčenja Marijinega Srca, truditi se moramo, da se ji posveti vse slovensko dijaštvo in vse slovensko ljudstvo ... Hočemo zadoščevati za grehe drugih in za svoje božjemu Srcu Jezusovemu in prečistemu Srcu Marijinemu, ki so ju tudi Slovenci tako hudo žalili in ju še žalijo. – Hočemo reševati druge, ki so v nevarnosti, da se za vekomaj pogubijo ...« Tako je govoril na marijanski akademiji. (Strle, 178).

Ob presvetem Rešnjem telesu in ob pobožnosti do Marije je hitro napredoval v popolnosti in se vedno bolj usposabljal za apostolat.

8. Grozde - laiški apostol že pred koncilom

Grozde je že dobri dve desetletji pred koncilom v marsičem uredničeval koncilske smernice o laiškem apostolatu. Njegova duhovnost nikakor ni bila predkoncilska. Nasprotno, Lojze je že vnaprej živel in presenetljivo natančno izpolnjeval koncilsko sporočilo, ki je danes še kako sodobno in aktualno! Daje nam vsega občudovanja in posnemanja vreden zgled laiškega apostolata!

9. Povsod Boga! »Kristus Kralj nas kliče!«

Kot urednik Izvira piše Lojze v četrti šoli (1939) ob prazniku Kristusa Kralja: »Mi, slovenska mladina, smo do sedaj večinoma s prekrižanimi rokami gledali, kako že tudi po Sloveniji divja brezboštvo, in se za to nismo menili. Čas je že, da iz spanja in brezdelja vstanemo ... Ko zemeljski kralj kliče svoje podložnike, zapuste ti svoje domove in družine in gredo zanj v boj, čeprav naravnost v smrt. In mi, slovenska mladina, se ne bi odzvali, ko nas kliče naš Kralj, naš najvišji Gospodar, naš Bog? ... Pojdimo na delo, na boj! Zmaga je naša, ker je z nami Bog. Ne skrivajmo se: smo slovenska katoliška mladina. Hočemo povsod Boga, povsod, tudi v umetnosti, tudi v književnosti! Fantje, mi hočemo povsod Boga v naši lepi Sloveniji.« (Strle, 124)

10. Fatimska Marija

Fatimsko sporočilo: Pokora, pokora, pokora ... To je Lojze vzel zelo zares. Na sveti večer 1942 so lahko vsi gojenci odšli na počitnice. Tudi Lojze je šel. Bil je zelo resen, nekam zamišljen in malo je govoril. Ko se je poslavljaj od gospoda ravnatelja, ga je ta opozoril: »Glej, da ne boš šel domov, če bi bilo nevarno. Boš pazil na to?« – »Bom,« je kratko dejal. S seboj je vzel latinski misal, Hojo za Kristusom za vsakdanje duhovno berivo in nekaj knjig ter podobnic o Materi božji iz Fatime, da bi z njimi v svojem domačem kraju širil pobožnost prvih sobot. (Strle, 190-191).

Kardinal Joseph Ratzinger je v svojem teološkem komentarju fatimske skrivnosti pojasnil, kaj pomeni češčenje Marijinega brezmadežnega srca: v bibličnem jeziku pomeni „srce“ središče človeške eksistence, sotočje razuma, volje, duše in čutov, v katerem najde človek svojo enost in svojo notranjo smer. „Brezmadežno srce“ je po Mt 5,8 srce, ki je povsem doseglo notranjo edinost z Bogom in zato „gleda Boga“. Češčenje Brezmadežnega Marijinega srca je torej približanje tej naravnosti

srca, ki v „Fiat“ - zgodi se tvoja volja - postane oblikujoča sredina celotne eksistence. Če bi kdo hotel ugovarjati, da ne smemo nobenega človeka postavljati med nas in Kristusa, moramo spomniti na to, da se Pavel ne sramuje reči svoji skupnosti: Posnemajte mene (1 Kor 4,16; Fil 3,17; 1 Tes 1,6; 2 Tes 3,7.9). Na apostolu morejo konkretno razbrati, kaj pomeni hoja za Kristusom. Od koga pa bi se preko vseh časov mogli tega bolje naučiti kakor od Gospodove Matere? (Glej: Kardinal Joseph Ratzinger, Teološki komentar k fatimski skrivnosti, v: Kongregacija za verski nauk, Fatimsko sporočilo, Ljubljana 2000, 27-38).

11. Pomen mučeništva

Božji služabnik papež Janez Pavel II. je bil ves Marijin (totus tuus). Prav na god fatimske Matere Božje, 13. maja 1981 je doživel atentat. Kmalu zatem si je dal prebrati besedilo tretje fatimske skrivnosti, v kateri je spoznal svojo lastno usodo. Bil je zelo blizu smrti. Sam je svojo rešitev razložil z naslednjimi besedami: »Materinska roka je vodila pot krogle in je papežu, ki se je dvobojeval s smrtjo, dovolila, da obstane na pragu smrti.« (13. maja 1994). To še enkrat pokaže, da ni nobene nespremenljive usode, da sta vera in molitev moč, ki moreta poseči v zgodovino in da je na koncu molitev močnejša kakor naboji, in vera mogočnejša kakor razdeljenosti. Kot romar se je v Fatimi zahvalil Mariji in v njeno krono položil izstrelek.

Isti papež je ob koncu dvajsetega stoletja izjavil, da so se v tem stoletju »vrnili mučenci.« Navajal je tudi koncilske misli, da »ima Cerkev mučeništvo, s katerim učenec postane podoben Učeniku, ki je prostovoljno sprejel smrt za zveličanje sveta, za odličen dar in za najvišji dokaz ljubezni. Čeprav je to dano le maloštevilnim, pa je vendar treba, da so vsi pripravljeni priznavati Kristusa pred ljudmi ter hoditi za njim po poti križa v preganjanjih, ki Cerkvi nikdar ne manjkajo.«

12. Sklep: Grozdetovo sporočilo današnji mladini

Kakšno sporočilo ima Grozdetova pobožnost do Marije za nas in zlasti za našo mladino? Blaženi Lojze Grozde je čudovit zgled plemenitega človeka, vnetega za visoke ideale. Očitne so njegove vrline: delavnost in požrtvovalnost, zvestoba v izpolnjevanju dolžnosti, globoko molitveno in duhovno življenje, prizadevanje za čistost, predanost za apostolat, vsestranska ustvarjalnost in zrela samostojnost. Poleg ljubezni do evharistije, ki jo je imenoval „sonce mojega življenja“, je Lojze pristrčno častil Marijo Pomagaj. Vedno se ji je priporočal. V času strašnega mučenja je gotovo doživel Marijino pomoč in tolažbo. Kakor mladi mučenec sv. Štefan, katerega god obhajamo po božiču, je tudi Lojze na praznik Marije Božje Matere, 1. januarja 1943 odpuščal svojim mučiteljem: »Gospod, ne prištevaj jim tega greha!« (Apd 7,60). Videl je nebesa odprta in Sina človekovega, stoječega na božji desnici (prim. Apd 7,56). Grozdetovo pobožnost do Marije bi mogli na kratko označiti takole: bila je pristrčna, osebna, iskrena, predana in zlasti apostolsko goreča. Marijanska pobožnost ga je vodila k posnemanju Marijinih kreposti, zlasti teologalnih ali božjih kreposti vere, upanja in ljubezni.

Dr. Anton Štrukelj

64. ZAHVALNO PISMO MATERE

Ganljivo je naslednje zahvalno pismo matere iz okolice Kranja, napisano Mariji, 28. junija 1946:

»V zahvalo naši nebeški Materi, Pomočnici na Brezjah, ki me je neštetokrat uslišala v tej strašni vojni. Omenim samo tole: Ko sta moja sinova odhajala v vojsko, sem ju z blagoslovljeno vodo pokrižala in vsakega izročila tebi v varstvo z besedami: ,O Marija, ti ga spremljaj, ti ga varuj, ti ga vodi s

svojo močno roko in ga pripelji nazaj!‘ Dala sem vsakemu po dve svetinjici s tvojo podobo in z besedami: »Sinko, na Marijo ne pozabi, ona pa tebe ne bo zapustila.« Starejši je prišel med vojno v prvo vrsto. Letelo je okrog njega kakor ploha iz vsakovrstnega orožja. Pa je prišel popolnoma zdrav v ujetništvo. Tam so mu pobrali vse, še naočnike, celo kamenček za prižigalnik so iztaknili, samo tvojih svetinjic niso dobili, te sta mu ostali v edino, pa vendar veliko tolažbo. Dobila sem uradno, da je padel dne 12. oktobra 1943, a tega nisem nikdar verjela; zakaj, ne vem. Odkoder se jih je tako malo vrnilo, je prišel on popolnoma zdrav. Dobila sem njegovo pošto junija 1945, povsem nepričakovano. Čeprav se do danes še nisva videla, sva vendar oba prepričana, da se bova – s Tvojo pomočjo, Marija!

Mlajši je bil že doma in mi je pripovedoval, kako čudežno si ga Ti varovala. Bil je od bombe zasut, a je ostal popolnoma nepoškodovan. Drugič je bil v grozni nevarnosti, ker je bil njegov bataljon pri Parizu čisto razbit. On je ostal čisto zdrav, prišel je v ujetništvo, odkoder se je kmalu vrnil v domovino. Tudi tukaj je bil večkrat v veliki nevarnosti, posebno 7. maja 1945. Padalo je okrog njega kakor gosta toča, a je ostal nepoškodovan. Rekel je: »Vedno sem mislil: saj me varuje Ona, kateri se vsak dan priporočim.«

Tako sta moja sinova do danes kljub vsem nevarnostim ostala skoraj čudežno popolnoma zdrava. Ker sta še pri vojaki, Te prosim, o Marija, spremljaj in varuj jih še nadalje in pripelji ju srečno živa in zdrava domov. Do takrat naj vse njune misli in vsa njuna dela popolnoma vodi Tvoja in Tvojega Sina volja. Ko se vrneta, se Ti pridemo vsi zahvalit k Tebi na Brezje. O Marija, prosi za nas!

hvaležna mati

65. POJASNILO K SLIKI AVTORJA JAKA ZADNIKARJA

Sem Marijin častilec od rane mladosti, saj me je moja mati Spoleg molitvice k angelu varuhu najprej naučila »Čaščno Marijo« in »angelovo češčenje«, zatem šele ostale molitve, ki jih učijo svoje otroke verne slovenske matere. Svetega Jožefa častim kot varuha delavcev in družin, saj mi je znatno pomagal pri vzgoji devetih dostojnih članov človeške družbe in stalno se mu priporočam za srečno zadnjo uro. Ravno tako svetemu Andreju, ki je patron naše podružnice, da bi nas varoval še naprej, kot nas je doslej vsega zlega, pregnanstva in razdejanja. Kako nerazumljiva, a vendar čudovita so božja pota usmiljenja!

1. Prizor:

Ko sem bil leta 1918 kot 12 letni pastirček poslan v planino, da bi prignal vola za vožnjo suhega žita z njiv, me je ob tropu govedi napadel enoletni bik, me podrl na tla, me ranil z rogovi v desno rebro in poškodoval levo uho. Oprijel sem se ga za roge in ga skušal obvladati po svojih močeh, da mi ne bi mogel škodovati, a me je vseeno začel pritiskati ob tla. Dvakrat je nekoliko odstopil in me ponovno pritisnil ob tla, jaz pa sem vpil na pomoč, predvsem: »Marija z Brezjij, pomagaj mi.« (Teden dni poprej sem bil namreč s skupino ljudi na romanju na Brezjah, 11 ur hoda.) In ko se je bik v tretje umikal, očitno za daljši zalet, me je ob tem privzdignil na noge, da sem utegnil zbežati. Ko sem se prvič ozrl, je stal in debelo gledal za menoj, ob drugem pogledu je že s privzdignjenim repom dirjal za menoj, ko sem pritekkel na obronek položnega pašnika, mi je bil tik za petami, bliskovito sem odskočil na levo in bik me je za las zgrešil, sam pa sem se pognal navzdol po najhujši strmini, ne oziraje se nazaj, dokler nisem pritekkel do ograje na vrhu travnikov. Ko sem bil na varnem, zasledovalca ni bilo nikjer več videti. Nato sem z veliko težavo ves pretisnjen v prsih prijokal domov, nakar sem 14 dni bolehal.

2. Prizor:

Ko je prihrumel nemški okupator v našo deželo, je takoj prve dni pometel z vso inteligenco (na Jezerskem so evakuirali župnika in učitelja), nato so iskali sodelavce za svoje gospodarjenje. Kot prvega so določili nekega mizarskega mojstra, ki je bil svoj čas v kraju Feldweibel za župana. Nato so zahtevali odgovornega za

politično udejstvovanje. Z županom sva bila prijatelja, pa me je predstavil in ko so ugotovili, da obvladam nemščino, vrhu tega sem bil še koroški rojak iz Železne Kaple, so mi poverili odgovornost za vse prebivalstvo. Najprej sem moral izvršiti popis vseh oseb, starih nad 20 let, za kar sem dobil vprašalne pole v dvojniku velikega formata, na katerih je na treh straneh mrgolelo vprašanj (pravcato izpraševanje vesti) s pripombo, naj se od nikogar ne dam vplivati in naj ukrepam po svoji vesti. Vse krajane sem moral razdeliti v tri skupine: v prvo, za takojšnje sprejetje v Koroško ljudsko zvezo, v drugo skupino zastopljene, t.j. za čakalno dobo, v tretjo pa odklonljive, za katere je bilo treba zapisati v mojo rubriko na četrti strani »komunist«. Takoj sem zaslutil, da se zadnjim ne bo dobro godilo, zato sem vse porazdelil v prvo in drugo skupino. Ko je bil popis končan, sem moral organizirati obširni delovni štab, v katerem je imel sleherni član določeno funkcijo. Ko je ta delovni aparat že kar dobro deloval, se je pojavil val streljanja talcev in so tudi od našega župana zahtevali, naj jim imenuje deset ljudi za postreliti. Župan, odločen človek, jim je odvrnil: »Potem ustrelite najprej mene, ostalih devet pa si poiščite sami.« Takoj so šli h gotovim priliznjencem in sestavili seznam 12 oseb. S tem seznamom me je našel nek možak, pravi orjak, in me pozval na cesto ter mi

predočil seznam rekoč: »Poznaš te ljudi?« Ko sem prebral vsa imena, sem dejal: »Seveda jih poznam, saj sem vendar izpolnjeval njihove vprašalne pole. Kaj hočete od njih?« Rekel je: »To so talci za postrelit!« Odločno sem zavrnil: »Ne, saj od teh nihče ni ničesar zakrivil, da bi moral biti ustreljen. In vrhu tega so to sami delavni ljudje.« Pa mi je naperil pištolo pred prsi in siknil: »Zavedaj se, da kdorkoli od teh karkoli zagreši, prvi padeš ti!« Zavzel sem vojaško držo, trčil s petami in rekel: »Tukaj sem - v božjem imenu.« Srepa sem mu zrl v oči, dokler ni umaknil orožja ter odškornjal po cesti. Nikogar od teh dvanajstih na seznamu niso ustrelili. Vse do tedaj sem bil v bojazni, da me kot nemškega funkcionarja likvidirajo partizani. Zdaj je strah odpadel, a sem zato zašel v nemilost pri Nemcih. Ko smo ob neki priliki, po nemškem porazu pri Stalingradu, štirje razpravljali o vojnih dogodkih, sem izrekel mnenje, da Nemčija ne bo zmagala v tej vojni in bo šla po gobe. Takoj se je izmed trojice pojavil izdajalec in me naznanil žandarjem. Ko sem bil pozvan na zagovor, me je moj predpostavljeni pozval v stransko sobo in pričel z zasliševanjem: »Smo od povsem zanesljive osebe izvedeli, kaj si govoril ta in ta dan in to povsem zvestno, ko ni bil nihče alkoholiziran. Ali se zavedaš, kaj te čaka, če tvojo izjavo javim na Gestapo?« Pa sem odvrnil: »Dobro se zavedam, vendar upam, da do tega ne bo prišlo.« - »Predrznež, kako si upaš na to pomisliti,« mi je dejal. Odvrnil sem: »Ko ste prišli na Jezersko, nikogar niste poznali, meni ste naprtili vso odgovornost, a nisem nikogar spravil v nesrečo in tudi poprej še nisem napravil nobene škode, ker vseskozi živim po izreku: „Kar seješ v mladosti, od tega boš žel v starosti.“« Nato me je pozval, naj mu pojasnim, na kakšni podlagi sem podal tako usodno izjavo, ko vendar vem koliko Evrope so Nemci že osvojili. Pa sem mu citiral dogodek v vrtu Getsemani, ko so vojaki prijeli Jezusa in je apostol Peter odsekal služabniku Malhu uho, Jezus pa mu ga je pritisnil nazaj. Takrat je Petru velel: »Vtakni meč v nožnico, kajti kdor se z mečem bojuje, bo z

mečem pokončan.« Nato sem dodal: »Kot kristjan to verujem.« Ker sem bil v polni zavesti, da ne bom odnesel cele glave, sem pričel naštevati razne grdobije, ki so jih počenjali: »Preden ste napadli Jugoslavijo, ste k nam pošiljali petokolonaše, ki smo jim nasedli, da se vam nismo upirali in ste tako rekoč brez žrtev zasedli celo državo. Takoj po vdoru ste iztrebili vso inteligenco, nato preseljevali zavedne ljudi v razna taborišča, domove požigali, ljudi metali v goreča poslopja, množično streljali talce prav tako, kot bi bili mi, Slovenci, povzročitelji vsega vojnega gorja.« Navedel sem še nekaj drugih krivic, na koncu pa izrazil naše ogorčenje in razočaranje. Ves čas pogovora sem mu gledal v obraz, oprezujoč kdaj bo segel po pištoli. Pa je bil zasliševalec vsekakor dobričina, vsaj pri naših ljudeh nikakor ni bil osovražen, pristen Dunajčan, ki si je po vsej verjetnosti tudi sam želel propada Tretjega rajha v pričakovanju nove Avstrije. Na koncu zaslišanja je izjavil: »Ker imaš veliko družino (takrat sem imel šest otrok), te ne bom prijavil gestapu.« Nato je zavpil: »Ampak drži gobec in premlevaj svoje misli zase ter molči!« Silovito me je udaril po levi rami, da sem skoraj klecnil in me odslovil. Ko je pa nenadoma odprl vrata, sem opazil, da sta dva žandarja prisluškovala zaslišanju. Eden je bil Korošec, drugi Tirolec, oba že bolj priletna in obema se je na obrazu poznalo, da sta preko grla sita vseh vojnih homatij.

3. Prizor:

Ko smo v času I. svetovne vojne delavske družine trpele veliko pomanjkanje, sem z desetimi leti odšel na kmete za pastirčka, da sem mogel uživati mleko. Potem sem bil vseskozi pri tujih ljudeh, dokler se nisem poročil. Trdo je bilo življenje in tako se mi je delo vraslo v meso in kri, da še sedaj v starosti kaj koristnega postorim, kolikor mi dopuščajo fizične moči. Zelo rad hodim v gmajno, da se naužijem gozdnega zraka, ker v mojem poklicu vdihavam zrak raznih kemikalij. Tako sem tudi letos v lepih septembrskih dneh hodil v drva prek nekega pašnika, na katerem

se je pasel sosedov žrebec. Ker pašnik ni bil označen s svarilno tablico »Pozor, nevaren žrebec,« sem jo mahnil po bližnjici, s palico v roki. Nič hudega sluteč sem obiral valoviti teren, gledajoč samo pod noge. Tri do štiri metre pred izstopom s pašnika pa začutim na ramenih konjska kopita. V trenutku sem se znašel na tleh, istočasno se je zgrudil na kolena tudi napadalec in me s svojimi prsmi silovito pritisnil ob zemljo. Ko se je dvignil s tal, mi je ob tem stopil na gleženj leve noge, v naslednjem hipu me je že zgrabil za glavo in mi snel očala in pokrivalo. Potem je še nadalje hlatal, da bi me zgrabil, jaz pa sem mu z mrzlično naglico odbijal gobec. Klici na pomoč so bili brezuspešni, ker ni bilo nobenega človeka v bližini. In ko mi je tik nad obrazom široko zazijal, sem mu bliskovito sunil s palico v gobec, ob čemer je toliko umaknil glavo, da sem dobil prost zamah. Začel sem divje klatiti s palico proti napadalcu, z levico pobiral očala in pokrivalo, nato sem se začel hrbtno umikati proti izhodu, žrebec je kar pritiskal za menoj, a ne do bližine palice, da bi ga slučajno ne treščil po gobcu, vse dokler se nisem izmuznil pod električnim pastirjem na varno. Nato sem z veliko težavo počasi krevsal domov, 250 metrov. Na srečo je bil najbližji sosed doma in me je takoj z avtom peljal v Kranj v zdravstveni dom. Rentgen je pokazal zlom dveh reber in silen pritisk gležnja (na srečo žrebec ni bil podkovan). Ker v Kranju ni bilo kirurga, sem bil poslan na Jesenice, kjer so mi gleženj obvezali.

Leta 1921 sem bil kot pleskarski vajenec zaposlen na Semmeringu ob železniških tirih in sem nekega dne za las ušel neslišno navzdol drvečemu hitremu vlaku. Nasploh sem bil v mojem poklicu neštetokrat v veliki nevarnosti, ko sem imel dolge lestve postavljene na raznih bregovitih terenih, ko sem belil fasade ali pleskal različna nadstrešja in žlebake. Pa po božji milosti sem bil vseskozi obvarovan, ne samo gotove smrti, ampak tudi kakršnih koli pohabljenosti, za kar gre Vsemogočnemu in Mariji pomočnici vsa čast, slava, hvala in zahvala na vekomaj! Amen!

Pripis: Takoj po končani vojni, ko sem odnesel celo kožo,

sem se zaobljubil, da napravim zahvalno sliko za na Brezje, a sem nekako iz leta v leto odlašal in sedaj z doživetjem na pol divjega žrebca sem se odločil in izgotovil sliko za eno sceno še pomembnejšo.

Jaka Zadnikar (28. december 1985)

66. TOLAŽBA V BOLEZNI

Mnogim je vera položena v zibelko in srečna sem, da je tudi meni. Posebej blizu mi je mati Marija, tako kot je bila moji mami. Ko je pred več kot desetletjem v lepi starosti umrla, je imela ob sebi podobo Marije Pomagaj z Brezij. To je podoba, ki nima umetniške cene, ima pa neprecenljivo vrednost zame in moje življenje. Ob tej podobi sem jokala, ko je mama prehajala na oni svet, ob Njeni podobi sem jokala in prosila, ko je moje življenje zaradi bolezni postajalo vse težje.

Že od mladih letih sem imela težave z ledvicami, nenehna obolenja so vodila v kronično odpoved in ne nazadnje tudi na dializo. Brez močne vere, pomoči moža, družine, prijateljic in dobrih ljudi ne bi zmogla. Kako dragocene so bile vse prijazne besede, vprašanja: Kako si?, molitve, ko so videli, da hodim sklonjene glave. Tudi nenehna romanja na Brezje so mi bila v uteho, ko sem v tišini prosila Marijo, naj bo luč v mojih najbolj temačnih dneh. Spomnim se, da sem takrat, ko je bilo najbolj hudo, v romarsko knjigo ob oltarju zapisala: »Mati Marija, prosim, pomagaj mi, res ne zmorem več.«

Bili so boljši in slabši dnevi. Toda bil je večer, ko se je vsa teža bolezni zgrnila name. Blizu mi je bil Jezus v svojem trpljenju na križu. V solzah se je zrcalila podoba Marije Pomagaj, želela sem, da v naročje vzame tudi mene. In ko se je v meni rojeval največji obup, ki je mejil na brezup, je zazvonil telefon. Imeli so ustrezno ledvico zame. Odrešitev. Čudež. V trenutku

so se solze posušile, v meni se je zbudila neznanska moč, ki prihaja edino od zgoraj. Vem, da so moji domači takrat spletli pravo molitveno vez in vem, da me je prav blaga priprošnja pri Bogu in Mariji, poleg dobrih kirurgov, vsega zdravniškega osebja, zdravniškega duhovnika Mira Šlibarja in moje močne volje, rešila neznosne teže bolezni.

Operacija je uspela, moje telo je sprejelo ledvico. Danes je moje življenje drugačno - zagotovo pa lepše in bolj kakovostno. Seveda prihajajo preizkušnje in borbe, a hvaležna sem Mariji, Bogu, družini, vsem prijateljem, da zmorem. Korak za korakom. Vsak trenutek pa je del mene tudi neznani darovalec, ki mu v molitvi vsak dan večkrat rečem hvala in čutim močno vez. Zaradi svoje nesebičnosti mi je podaril življenje. Nikoli mu ne bom mogla stisniti roke, pogledati v obraz, a zame je angel rešitve.

Vse, ki ste bolni, želim spodbuditi s svojim zgledom. Z zaupanjem v Božjo in Marijino pomoč boste zmogli: poklekните, jokajte, zaupajte. Vsi, ki ste zdravi, pa tako ali tako že veste, da zdravje ni samoumevno, zahvaljujte se zanj, prosite in ga negujte. Vsem, ki ne veste, ali bi darovali organe po svoji smrti ali smrti vaših najdražjih, pa na srce polagam prošnjo - prosim, rešujte življenja, saj je to eno največjih in najbolj humanih dejanj, ki jih lahko človek naredi za bližnjega. "Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil," nam pravi Kristus, ki je za vse nas daroval svoje življenje. V svoji bolezni sem še bolj spoznala, kako nad menoj in vsemi, ki potrebujemo pomoč, bdi Mati Marija. Kako dragocena je njena podoba, ob kateri je molila že moja mama, zdaj pa jaz skrbim, da je oltarček ovenčan z molitvijo in cvetjem. Ona nas varuje in v njenem naročju smo varni. Marija Pomagaj, tolažba v bolezni, prosi za nas.

J. F.

67. ZAHVALA

Zahvaljujem se ti, o Marija, za milost, ki si mi pomagala v moji težki žolčni in želočni bolezni. Ker mi že nobena zdravniška pomoč ni več pomagala, prosila sem te pomoči, in ti, si me res uslišala, da sem zopet ozdravela. In tudi v težkih urah si me varovala vsega hudega. Bodi na vekomaj čaščena, o Marija milosti polna!

*Čadram – Konjice, 1938-1953
Katarina Leskovar (roj. Rebernak)*

68. MARIJI V ZAHVALO

*Meni draga pomočnica
zdravja si vrnila mi.
Hvala, lepa Ti Kraljica,
zahvaljujemo se vsi.*

*Slava Tebi, o Marija,
ki si v bridkostih tolažnica
meni zdravja si vrnila,
mojim dragim srečo ohranila.*

*Belca, 14. 2. 1951
Minca Zupan*

69. BREZJANSKI ROMAR

*Iz Doma v plaménih
z Marijo na raménih,
z Marijo Brezjansko
smo šli čez Ljubelj ... preko mej ...*

*vedno naprej ... vedno naprej
Svojo pot izgnansko.*

*Iz taborišč ... čez oceane ...
v pampe, s trni posejane,
z nami Pomoč Marije.
Kje najdemo še kamen,
da zložimo Jo z rámen,
da z nami počije?*

*Kje Zanjó Hram lestencev,
da Kraljico Slovencev
ustoličemo z vsemi siji?
Romamo s celine na celino,
iščemo novo domovino,
iščemo prestol Mariji.*

*Našli smo ga – v Lemontu!
Gradimo ga v – v Torontu.
V St. Jamesu, v Lujanu oltarje!
V cerkvah srenj naših gostuje!
V domih nad družinami čuje!
V srcih nam topel žar je!*

*V nas Si, mi pa v Tebi, Brezjanski!
V procesiji velikanski
nosimo Te s celine na celino:
vsa srca prižgana kot sveče,
v vseh plamenih prošnja trepeče:
Vrnimo se v Domovino.*

*Jeremija Kalin, Buenos Aires, str. 67.
Rapsodije za prvo Marijino sveto leto 1954.*

70. ŠTIRILETNI SINEK OZDRAVI

»Vsrčno zahvalo Mariji pomočnici na Brezjah, v naši rod-
bini se je pred dvema letom zgodila huda nesreča. Šti-
riletni sinek si je s kropom poparil hrbet, od vrata pa do pasa
ter celo roko in ramo nad zapestjem 10 cm in 5 cm na dolgo
in široko. Ležal je tri mesece v hudih bolečinah, moral je ležati
na trebuhu. Kraste, ki so se naredile na opeklini, so bile debele
en cm pod katerimi je bilo vse gnojno. Telesno temperaturo
je imel skozi 6 tednov 38 – 39,7. Priča temu dogodku je bil
dr. Malajaj iz Celja, ki je vsaki dan obiskoval dečka na domu,
ki pa je obenem že izgubil vsako upanje nad njim, da še kdaj
ozdravi, pa če bo, bode pač ostal invalid. Na kakšno dečkovo
ozdravljenje ni nihče mislil, kdor ga je koli videl. V tem pre-
tresljivem slučaju sem se obrnila še na veliko zdravnico Marijo
pomočnico na Brezjah, kajti edino ona ga je ozdravila, da je
sedaj čil in zdrav.

Breg, 1. sept. 1957 pri Celju. Bizjak Marija«

71. TROJNA OZDRAVITEV

»Po težkih mukah sem prispela do Marije Pomagaj in sem
tu ozdravela. Z menoj sta ozdravela tudi dva druga ver-
nika.

Terezija Z., Brezje, 28. september 1957.«

72. NA BREZJAH PRVIČ

»Na Brezjah sem prvič - ogledal sem si Tvoj dom, o Mari-
ja, in se prepričal, da si resnično ‚Marija Pomagaj‘. 29.
IX. 1957.»

73. BREZ OPERACIJE

»Hvala ti, Marija, da si mi sprosil pomoč in zdravje brez operacije, ki sta mi jo dva zdravnik priporočala. 30. september 1957, Vera.«

74. TVOJE VARSTVO

Hvala ti, dobrotljiva, božja Mati, ki si me čudežno obvarovala od smrti. Imela sem meningitis in miljarko (kalopirnago). Zahvaljujem se ti in v tvoje varstvo izročam svoje življenje. Čudovita Marija, pomagaj i dalje svojoj hčerki.

Zagreb, 4. 09. 1957.

Emica Sepat

75. MARIJA JE POMAGALA

Ko je bila moja mama stara osem let, ji je umrla mati in zapustila sedem otrok! Najstarejši deklici je bilo 12 let, najmlajši pa je bil star 14 dni.

Zatem jim je pogorela še hišica. Ko so sezidali novo, so se takoj vselili vanjo, kar je otroškemu zdravju zelo škodovalo.

Tudi moja mama je zbolela in skoro popolnoma oglušela. To stanje je trajalo več let.

Neke noči je v sanjah jasno videla pred seboj podobo Marije Pomagaj.

Zato je botra šla z mojo mamo na Brezje, da bi Marija otroku izprosila zdravje.

Ko sta prišli na Brezje, moja mama še ni slišala. Ko sta se vračali z Brezij, pa je botra takoj opazila, da se je otroku vrnil sluh. Vsa vesela se je zahvaljevala Mariji in o dogodku pripovedovala romarjem.

15. IX. 57. Marija Pestotnik, Sorica.

76. IZJAVA

Hude boleznini in v stiskah, ko sem Te na pomoč klical, si me rešila. Tebi hvala.

V Cerknem, maja 1958.

Filip Kacin

77. SRČNA ZAHVALA MARIJI

KMariji Pomagaj na Brezjah sem se zatekel v težki no-tranji boleznini, da me reši in izprosi zdravja. Uslišala si me in na tvojo priprošnjo sem oz-dravel. Danes, ko se ti po štirih letih zahvaljujem, se ti zahva-lim tudi, da si nas med preteklo vojno tako čudovito varovala. O dobra naša Mati, večna ti bodi zahvala in čast!

Tabor, 28. 05. 1960,

tvoj Kemika

78. »DANES SEM ŽIV ...«

Leta 1961 sem imel hudo nesrečo. Ob reki Kokri sem oral za lajdo. Zemlja je bila mokra od dežja, jaz pa utrujen. Še danes

ne vem, kako se je zgodilo, da sem s traktorjem zgrmel v 18 m globoko strugo Kokre. Traktor je bil zlomljen pod mano, jaz pa več dni v nezavesti v ljubljanski bolnišnici. V tej nesreči sem si polomil kolke, hrbtenico – 12 vretenc, roko sem imel trikrat zlomljeno in prebito glavo. Hvala Bogu, danes še hodim in delam lažja dela na kmetiji. Dobro, da sem bil v službi, da imam pokojnino. Mama nima nič pokojnine. Po

tej nesreči sem tudi sam trdno prepričan, v duhu in veri, da sem čudežno ozdravel. Veliko ljudi mi je to izrazilo, tudi zdravnik v Ljubljani mi je to rekel. In to še v komunizmu!

Zato sem se zaobljubil, da dam na Brezje Mariji Pomagaj sliko v zahvalo za čudežno ozdravitev.

Že v otroških letih sem rad hodil na Brezje Marijo prosit za pomoč in varstvo. Velikokrat sem se je spomnil tudi na ruskih bojiščih. Danes sem živ in še kar zdrav, za kar se ji zahvaljujem.

Jože Ančimer

Jože Ančimer je hodil na Brezje vsako nedeljo v zahvalo za to milostno rešitev.

79. HVALA TI MARIJA

Hvala ti Marija za pomoč 13. julija 1962 in za rešitev v letu 1945. Pomagaj nam še dalje. Romano, Bruno, Kristina in Franjo.

80. OZDRAVELA BREZ ZDRAVIL

»**B**ila sem težko bolana na srcu. Zdravniki so povedali, da bom šla na operacijo za srce. V skrbeh sem zaupala svoje bolečine Mariji na Brezjah, da le ona me lahko reši. Po enem letu sem zdrava in zdravniki so se kar čudili. Brez zdravil sem ozdravela, z Marijino pomočjo.

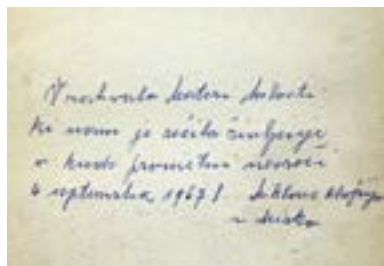
Zagorc Mari, učenka 5. raz., Javorje pri Gabrovki. 1965«

Mari Zagorc

81. PROMETNA NESREČA

»**V** zahvalo Materi Milosti, ki nam je rešila življenje v hudi prometni nesreči 4. septembra 1967 leta. Miklavc Alojzija in Mirko«.

82. TISOČERA HVALA

»**T**isočera hvala Tebi, o Marija, za povrnjeno mi zdravje po dolgi tri letni bolezni, ki sem jo prestala v postelji, sedaj pa spet hodim. Usliši me še naprej in prosi zame in za vse bolnike. Tebi priporočim tudi vse moje brate in sestre ter vse tiste za katere sem posebno dolžna moliti. Bodi nam vsem močna priprošnjica ob zadnji uri. Varuj tudi vse duhovnike in

nam izprosi veliko prav gorečih, da nas bodo vodili proti večni domovini. Marija Pomagaj in prosi za nas. Marija Miklavčič.«

83. VRNILA SI MI ZDRAVJE

»**M**arija si mi pomagala in sprosil in vrnila mi zdravje. Težko sem bil bolan leto in pol, pa sem s Tvojo pomočjo in Tvojo priprošnjo le ozdravel. Tisočkrat se ti zahvaljujem za to srečo, obenem pa se ti še nadalje priporočam in Te prosim, pomagaj mi še v bodoče naprej in do srečne zadnje ure. Martin, Maribor.«

84. SERČNA ZAHVALA MARIJI POMAGAJ NA BREZJI

»**J**ožefa Klemenčič iz Št. Jerneja na Dolenskem, je bla oslepela, in na priprošnjo Marije Pomagaj, je popolnoma ozdravila.«

85. MED VOJNO JIM JE DAJALA POGUMA

Vnoči z 12. na 13. maj 1945 so partizani v Zlatoličju družini Toplak ubili brata Štefana (očeta treh otrok) in Janeza (očeta štirih otrok) ter sestro Marijo ter še enega vaščana. Brat Anton je obstreljen pobegnil. Po zdravljenju v bolnišnici se je vrnil domov in dobil poziv, naj se javi na

Ptaju. Od tam je bil premeščen v zapor v Maribor, nato pa je izginil. Katarina Toplak je bila osem mesecev v partizanski vojski. Po vojni je sodelovala v protikomunističnem odporu. Ker njen oče ni hotel izdati njenega skrivališča, je bil dve leti interniran. Katarina je bila aretirana junija 1946 in septembra 1946 obsojena na 20 let zapora, nato ji je bila kazen znižana na 14 let zaradi bolezni. Izpuščena je bila po amnestiji konec novembra 1954. Zaradi nadzorovanja in zahtev po sodelovanju s tajno politično policijo je pobegnila v Avstrijo in emigrirala v Avstralijo, kjer se je poročila s Slovencem Škerbinekom. Po osamosvojitvi Slovenije se je vračala v domovino. Mariji Pomagaj na Brezjah je leta 1996 darovala zahvalno podobo za milostno pomoč pri pobegu v svobodni svet.

družina Toplak

**PRIČEVANJA ŠKOFOV, DUHOVNIKOV
IN REDOVNIC**

86. NADŠKOF DR. ANTON BONAVENTURA JEGLIČ IN MARIJA POMAGAJ

Tonej je bil kot sedmi otrok Antona Jegliča in Mine rojene Tomc, rojen 29. maja 1850, v Begunjah pri Radovljici. Deček je bil še isti dan krščen v domači župnijski cerkvi sv. Urha, na ime sv. Antona Padovanskega. Mati je imela Tončka posebej rada in mu je od nežnih let odkrivala dobroto in lepoto nebeske Gospe in Matere. Pozneje je sam zapisal: »Večje dobrote mi niso mogli nakloniti mati, kakor da so me naučili ljubiti Marijo. Brez te ljubezni bi bil davno poginil. V nevarnostih in skušnjavah me je edino to rešilo. Pravila mi je pozneje sestra Mica, kako sem zvečer na postelji kar glasno klical k Mariji Devici za čistost. Ohranil sem jo.«

Ko je bil star nekaj nad štiri leta je šel k birmi. Ta zakrament je prejel v župnijski cerkvi v Radovljici. Sam pa je pripovedoval, da ga je zadaj po korom boter držal v naročju.

Škof Jeglič piše: »Ko sem leta 1859 dokončal šole v Begunjah, so ljudje mislili, naj bi me oče poslali v Ljubljano študirat. Prišla je ura slovesa ...« in pisalo se je leto 1859. Po odlično dovršeni ljudski šoli je stopil Tonej jeseni 1861 v prvi razred latinske šole. Po končanem prvem gimnazijskem razredu je bil sprejet v ljubljansko Alojzijevišče, kjer je ostal do končanega zrelostnega izpita - 1869. Predno je Tonej nastopil »šesto šolo«, mu je umrla mati. Zbolela je za kolero in mu pred smrtjo povedala: »Tonej, veš, zakaj smo te v šole poslali. Darovala sem te v službo Gospodovo.« Umrla je oktobra 1866, kot žrtev za Tonejev poklic. Bila je dobra mati, ki se je vsa žrtvovala za moža in za otroke.

Po zelo težkih notranjih bojih, pri odločitvi za prihodnji poklic, ki so mu pili duševne in telesne moči, ko je bilo v nevarnosti njegovo celotno zdravje, je obupno iskal pomoči. In našel jo je. Sam popisuje: »Ko pridem domov na počitnice, vstanem nekega dne prav zgodaj in grem k Mariji Pomagaj na Brezje.

Tam sem Mariji vse razložil. Dolgo sem jo prosil, naj me reši pretežkega duševnega trpljenja, ki me tako mori. Predložil sem ji vsa pota, ki me lahko vodijo v življenje. Po dolgem, dolgem času se je začelo svetlikati. Vedno bolj mi je bilo jasno, da Gospod Bog hoče, naj mu služim v duhovništvu. Vsi pomisleki so se razpršili. Ves strah se je razblinil v nič. Pred menoj je stalo duhovništvo v prečudni lepoti. Pred Marijinim oltarjem sem sklenil, da z Božjo pomočjo postanem duhovnik. Sedaj sem bil popolnoma miren. Čutil sem se močnega zoper prihodnje napade. Kako sem se Mariji Materi iz vsega srca zahvalil, ve le Ona ...« In sestri Mici je zapisal: »Duhoven bom, po svojem lastnem prepričanju; hočem biti duhoven vnet ...« To je bilo meseca maja, ko je bil Tonej v osmi šoli. Že prej je zapisal: »Zdaj pa, svet, ti napovem boj do svojega zadnjega dihljaja.« Maturant Anton Jeglič je poznal pomoč Marije z Brezij že od mladih nog. Prva, ki je bila tam leta 1863 nenadoma ozdravljena, je bila Marija Tavčarjeva prav iz Bégunj. Tonej je bil takrat po izročilu pri tem ozdravljenju navzoč.

Jeseni 1869 je abiturient Jeglič vstopil v ljubljansko semenišče. Lavtižar je o njem zapisal: »Nismo ga smatrali samo bogoslovci kot izvoljeno posodo, temveč so tudi gospodje od vodstva in profesorji kazali neko spoštovanje do njega ... Zdelo se nam je, da čuje nad njim višje bitje, ki vodi njegova dela, saj niso poznala drugega kakor študij in molitev«

Duhovniško posvečenje je prejel 27. julija 1873, posvetil ga je ljubljanski knezoškof dr. Jernej Vidmar. Teden dni po posvečenju, 3. avgusta, je v domači farni cerkvi zapel svojo novo mašo, ki je bila ena najlepših daleč naokrog.

Jeglič je zapisal: »Ko sem dovršil bogoslovne študije, mi knezoškof Vidmar sporoči, da me bo poslal na Dunaj, v višji duhovniški vzgojni zavod pri Sv. Avguštinu!« Proti vsakemu pričakovanju se mu odpira pot na univerzo. Jeglič se je študija temeljito oprijel in bil promoviran za doktorja bogoslovja. Vodstvo je zapisalo, da je bil v zavodu odličen v skromnosti in

pobožnosti in je natanko spolnjeval hišna pravila, tako da za-
služi prav posebno priporočilo. Podprt z Marijinim varstvom
in s preizkušeno krepostjo ter oborožen s temeljito vednostjo,
je pogumno stopil v življenje.

Medtem je bil 1875 za ljubljanskega škofa imenovan dr. Janez
Krizostom Pogačar, ki je Jegliča zelo spoštoval in mu pripravil
presenečenje: za božič mu je poslal dekret, s katerim ga je ime-
noval za prvega kurata v državni ženski kaznilnici v Begunjah.
Zaupanemu delu v tej hiši človeške pokore in kazni se je novi
doktor, mladi, plemeniti in idealni Jeglič, ob Marijini usmiljeni
roki, posvetil z vsemi močmi. To službo je opravljal devet mese-
cev, ko je prejel od knezoškofa Pogačarja pismo, naj se pripravi
na študijsko potovanje. Tudi ta izraz Božje dobrote je sprejel z
veliko hvaležnostjo in vse izročil Njej, ki je sedež Modrosti. Ko
se je vrnil, je dobil dekret s katerim je bil imenovan za »pod-
vodjo« in ekonoma v ljubljanskem »duhovniškem semenišču«. V
slogi in prijateljstvu so člani vodstva bedeli nad bogoslovci
in jih pripravljali na duhovniški poklic. 24. marca 1880 je bil
sprejet v Tretji red sv. Frančiška Asiškega in dobil redovno ime
Bonaventura. Ob božiču 1881 je bil imenovan za vrh bosenske-
ga kanonika in se takoj začel pripravljati na pot, ki jo je izročil
Mariji. Prispel je v Sarajevo, kjer ga je čakalo veliko dela, težav
in trpljenja. Pozneje je sam potrdil, da se je trojnega naučil pri
škofu Stadlerju: dela, trdne vere in zaupanja v Božjo previdnost.

Ko ga je cesar Franc Jožef I. imenoval za ljubljanskega kne-
zoškofa, se je vrnil v Ljubljano, še prej pa je pred nastopom
svoje škofovske službe obiskal slovito Marijino Božjo pot na
Trsatu, opravil duhovne vaje in prosil Mater Božjo pomoči
zase in za svojo škofijo. Sprejem na postaji v Ljubljani je bil
neponovljiv. Po vseh pristrčnih pozdravih je knezoškof dejal:
»S slovenskim narodom bom lomil skupno in nad vse rad kruh
veselja in žalosti. Pri vas, med vami sem – ves vaš!«

Po tej »cvetni nedelji« so se že kmalu pokazali temni oblaki
»velikega petka!« Jeglič je pri svoji nameri, da reši slovenski

narod in mu da slovensko gimnazijo, naletel na splošno nerazumevanje in same težave. Poromal je v Lurd, kjer je vse delo priporočil Božji Materi in v Rim, kjer si je izprosil blagoslov sv. Očeta Leona XIII. Sam je zapisal: »Oh, molil sem in zopet molil ...« Po nedopovedljivih težavah in žrtvah je zrasla velika ustanova: Zavod sv. Stanislava s prvo slovensko gimnazijo. Na pročelju ponosne stavbe je napis: »Kristusu, Zveličarju sveta.« Zavod je bil sad Jegličeve ljubezni in njegovih največjih bolečin.

Milosti nam naklanja Bog po Mariji. Tudi ljubezen do Najsvetejšega ... Z ljubeznijo do Marije bomo odprli njene matere roke.

Kje je Jeglič začel spoznavati in ljubiti Marijo? Sam je povedal, da v domači hiši. Ko je kot mlad dijak izgubil svojo zemeljsko mater, se je ves oklenil Marije. Pomagala mu je preko vseh poklicnih težav in ničesar ni več storil brez Marije. Pri duhovnih vajah je zapisal: »Vse bom delal z Marijo, zaradi Marije, v njej in po njej; Srce Marijino naj stopi na mesto mojega srca in vse moje življenje naj bo tako, kakor bi izviral iz Marijinega Srca, kakor bi Marija delovala; v vsem hočem biti zavisen od moje matere Marije!« In kadar mu je bilo v življenju najteže, je zaklical: »Jaz pa zaupam na pomoč premogočne Device Marije!« Sam je zapisal in neprestano ponavljal: »Marija je v vsakem oziru naša srednica pred Bogom.«

Jeglič je zelo rad romal na Marijine Božje poti. Vsako leto po večkrat, v oktobru pa po zaobljubi je pohitel na Brezje, še 14 dni pred smrtjo je dolgo zrl v Marijin mili obraz. Njegova zadnja, javno izrečena beseda je bila: Marija.

Katoliška Cerkev ima navado, da krona podobe, ki so pri ljudeh posebno v časteh. Odkar so se na Brezjah dogajala izredna uslišanja, je vse bolj živa postajala misel, da bi kronali podobo Marije Pomagaj. Željo so sprožili frančiškani, varuhi milostne podobe, velik Marijin častilec dr. Anton Bonaventura Jeglič pa je zamisel blagohotno sprejel in prosil za potrebno

dovoljenje v Rim. Apostolski sedež je prošnjo sprejel in uslišal. Prosilca samega je pooblastil, da kronanje izvrši. Za to izredno slovesnost so izbrali angelsko nedeljo, 1. septembra 1907. V cerkvi so se sv. maše začele že navsezgodaj, spovednice so bile oblegane in tisoči so prejeli sveto obhajilo. Ob devetih se je zbralo na Brezjah nad 30.000 romarjev, ki jih je pripeljala hvaležna ljubezen do Marije Pomagaj. Škof Jeglič, ki je spovedoval že od zgodnjih jutranjih ur, je obdan z več kot sto duhovniki, z zlatima kronama okrasil Marijo in njenega Božjega sina, v njenem naročju. V latinščini je izgovoril besedilo: »Kakor Te mi na zemlji kronamo, tako stori tudi nas vredne, da nas bo tvoj Sin Jezus Kristus v nebesih kronal s slavo in častjo!« Od takrat je postala angelska nedelja poseben praznik za Brezje. S kronanjem milostne podobe Marije Pomagaj na Brezjah je škof Jeglič posegel v globino slovenske vernosti v zelo težkem obdobju in znova postavil Cerkev in narod pod posebno varstvo in zaščito nebeške Kraljice, kar zgodovina presenetljivo potrjuje.

Na praznik Marijinega obiskanja in na prvi petek, 2. julija 1937, je med pol peto in peto uro zjutraj v stiškem samostanu, zadet od možganske kapi, umrl škof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Marija je na svoj praznik Obiskanja prišla in popeljala svojega zvestega sina v naročje Božjega Srca.

*Pripravil Dr. p. Leopold Grčar, OFM
Literatura: Nadškof Jeglič, Majhen oris velikega življenja
Napisal: Mons. Dr. Jože Jagodic*

87. ŠKOF ANTON VOVK IN MARIJA POMAGAJ NA BREZJAH

V svoji duhovni oporoki, 29. junija 1963, je ljubljanski nadškof Anton Vovk med drugim zapisal: »Moja mladost ni poznala in uživala sedanjega načina življenja. Nisem smel niti misliti na kolo, ne na izlete, moje opravilo je bilo v počitnicah

trdo kmečko delo. Pod Triglavom sem doma, pa nikdar nisem bil v njegovem kraljestvu. Moji edini izleti so bili v dijaških letih ob nedeljah zjutraj na Brezje, vedno peš in navadno s čevlji v rokah. Pridružil sem se tudi rad vsaki procesiji za dež ali lepo vreme na Brezje ali na blejski otok. Vse to je

bilo že lepo. – Blagrujem Marijino kongregacijo, ki me je tako lepo varovala vso mladost in nadomeščala starše.³⁹ Blažena jutra, ki so nas mlade dijake v Kranju vsak dan zbirala v farni cerkvi pri obhajilni mizi! Več so bila vredna, kot tista v Št. Vidu, kjer je v poslopju stanovanja vabil zvonec. Žrtve in Marijino varstvo so klesale poklic. Mariji čast in hvala!«⁴⁰

Anton Vovk je bil od svoje rane mladosti tesno povezan z Marijino božjo potjo na Brezjah in je to tesno notranjo povezavo z osrednjo božjo potjo vernih Slovencev ohranil vse do svoje prerane smrti 7. julija 1963. Svoj globok odnos do Marije Pomagaj na Brezjah, ki je odločilno zaznamovala njegovo življenjsko pot in njegovo odločitev za duhovniški poklic, je Božji služabnik Anton Vovk morda najbolj osebno izrazil v nagovoru bogoslovcem v ljubljanskem bogoslovnem seminšču na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1958.⁴¹ V svojem nagovoru na dan, ko so bili v Marijino kongregacijo v ljubljanskem bogoslovju sprejeti prvi letniki, je Vovk, razen omembe vojaščine, katere je bil oproščen, pravzaprav orisal svojo življenjsko zgodbo. Takole jo oriše:

³⁹ Vovku je namreč oče umrl, ko še ni bil star štiri leta (1904), mama pa, ko je bil star 17 let (1917).

⁴⁰ NŠAL, ŠAL, Škofje (Anton Vovk), šk. 72; Bogdan Kolar, V Gospoda zaupam, 288–289.

⁴¹ NŠAL, ŠAL, Škofje (Anton Vovk), šk. 79 (rokopis).

»Bil je majhen deček. Imel je dobre starše, posebej pobožno mater. Rad je poslušal o Mariji, ogledoval je z veseljem njene slike in kipe. Kmalu in najprvo je znal Marijine pesmi in molitve k nebeški Gospe.

Ko je pričel hoditi v šolo, je redno hodil tudi ob nedeljah in praznikih k sv. maši. V začetku je seveda samo ogledoval. Všeč mu je bil duhovnik in v nedolžni duši se mu je porodila želja, da bi tudi sam duhovnik postal. Otroško je to željo doma povedal in njegova mati jo je tiho ovila z obilno molitvijo.

Doraščal je v študijah, po telesu, po spoznanju, tudi v nevarnostih. Vsi sošolci so ga imeli radi, čeprav so nekateri že gledali na napačna pota. Sam se je tiho oklepal Marije, rad je šel na Brezje, da ga je tam Pomočnica izrazito in ljubeznivo pogledala.

Odšel je k vojakom. Svoje dolžnosti je vestno izpolnjeval, vsem je bil dober, vero je ohranil, z ničemer je ni umazal, utrdil je svoj poklic.

Odpirali so mu različna vrata v življenje. Slikali so mu užitke in lagodnosti življenja, sam se je pa oklenil Marije in prišel je v pristan semenišča, kjer ga je že v prvem decembru na svoj lepi praznik Marija sprejela med svoje posebne varovance.

Prišle so zadnje počitnice pred novo mašo. Hodil je po polju domače župnije, zorela je pšenica. Gledal je zlato klasje, mislil je lepe misli: iz te pšenice bo spečena hostija, ki jo bom ob novi maši posvetil. Blažen je bil ob tej misli.

Prišel je praznik sv. Petra in Pavla. V stolnici je bil za duhovnika posvečen, naslednjo nedeljo je pel v cerkvi svojega krsta novo mašo, kmalu naslednje dni je poromal na Brezje, da se je Mariji zahvalil in se ji je priporočil.

Ko so na domačem polju zopet sejali pšenico, so njegove zadnje počitnice šle h koncu in ob sveže razoranih njivah je premišljal, kako obširne so njive, ki čakajo njegovega semena in njegovega dela. In zavedal se je, da vsako zrno mora segniti, se mora uničiti, da iz njega požene bilka in sad.

Ob vseh teh dogodkih je pa doživljal že kot bogoslovec, in pozneje v duhovniškem življenju, 8. december – praznik Brezmadežne. Na začetku duhovništva stoji pač Marija – Brezmadežna. Izvira namreč duhovništvo od Kristusa. In posebej na praznik Brezmadežne se je vpraševal, v kateri katedrali je bilo izvršeno prvo, Kristusovo, duhovniško posvečenje. Ta katedrala je bilo Marijino naročje. Odprla se je takrat, ko je izgovorila svoj Fiat (da), ko je prišel Sv. Duh vanjo in je Beseda meso postala. V to katedralo se zatekajo vsi nasledniki Kristusovega duhovništva, da svoje posvečenje vredno prejmejo, da ga ohranijo, da ga, če je treba, osvežijo in z Marijo živijo. Ob taki misli 8. decembra je bil srečen in nekam težko je vsako leto 8. december pričakoval; zavedal se je, da mu je v duhovništvu potreben.

Prosimo danes Marijo, da bi take in podobne doživljaže z njo doživljali in da bi ob sveti katedrali njene brezmadežnosti mi vsi zares duhovniki Kristusovi postali in ostali. Amen.«

V teh, na videz skopih vrsticah, je škof Vovk izrazil bistvene poteze svoje duhovne naravnosti. Ljubezen do nebeške matere Marije mu je že v rani mladosti v srce vsadila njegova ljubeča mati. Ob njej se je naučil spoštljivega odnosa do Jezusove nekrvave daritve pri svetem bogoslužju. Že v tem ranem obdobju so bile torej položene temeljne poteze Vovkove pobožnosti, ki je tako značilna za njegovo duhovniško pot in ki so trajno zaznamovale njegovo škofovsko poslanstvo.

Svojo posebno ljubezen do brezjanske Matere Božje je Vovk dokazal tudi s tem, da je leta 1947 poskrbel, da se je milostna podoba Marije Pomagaj, ki je vojno preživela kot begunka, najprej v frančiškanskem samostanu na Trsatu in nato od leta 1943 v ljubljanski stolnici, v nedeljo, 15. junija, vrnila na Brezje.⁴² Sam prenos milostne podobe je škof Vovk podrobno

⁴² OLŠ, št. 7/47 str. 1.

popisal v svojih spominskih zapiskih.⁴³ V pridigi »Slovo od podobe Marije Pomagaj v stolnici, 14. junija 1947 zvečer« je navedel nekaj zanimivih podrobnosti o »Marijinem begunstvu« in odnosu vernih Slovencev do Brezij, kot osrednjega romarskega svetišča na Slovenskem.⁴⁴ Ob prihodu milostne podobe na Brezje naslednji dan, je škof Vovk svoj govor ob slovesu v ljubljanski stolnici nekoliko dopolnil. Ob posvetitvi oltarja Marije Pomočnice na Brezjah, 8. decembra 1954,⁴⁵ je Vovkov, izrazito kristocentričen govor – in to, pomenljivo, na praznik Brezmadežne in v Marijinem svetišču na Brezjah – poln simbolike, posvečene vzvišeni vlogi oltarja kot osrednjega in najpomembnejšega predmeta v cerkvi.

»Ena miza, predragi v Gospodu, nam pa vedno pogrnjena in vabeča ostane. To je miza naših oltarjev. In danes smo posvetili prepomembno oltarno mizo, ki jo skupno mizo vseh Slovencev imenujemo. Oltarna miza v Marijini kapeli na Brezjah ... Na njej bo ležal pri sv. mašah Kristus, na lepem oltarnem nastavku bo kraljevala naša skupna Mati, Kraljica Slovencev. Nikdar nas ta dva zapustila ne bosta, le mi jima moramo tudi zvestobo ohraniti. Zato se pa nikdar ne oddaljimo od tega oltarja. Matere naše naj k temu oltarju še vodijo svoje nedolžne otroke, da jih Jezus in Marija v njihovi nedolžni mladosti blagoslavljata; doraščajoča mladina naj k temu oltarju še hodi, da pravo pot poštenega in krščanskega življenja najde; zreli možje in žene naj tukaj še vztrajnosti in moči iščejo zase in za svoje; trudni starci in starke naj se tu še krepčajo za odločilno pot v večnost. Pri tej mizi, danes slovesno posvečeni, pri olepšanem tronu Marijinem, ohranimo danes, jutri in vedno vsi Slovenci pravice otrok božje družine. Amen.«

⁴³ Prenos milostne podobe Marije Pomagaj na Brezje, v: Anton Vovk, V spomin in opomin. Osebni zapisi škofa Antona Vovka od 1945 do 1953 (zbral in uredil Blaž Otrin), Ljubljana 2003, 123–127.

⁴⁴ Slovo od podobe Marije Pomagaj v stolnici 14. junija 1947 zvečer. NŠAL, ŠAL, Škofje (Anton Vovk), šk. 80.

⁴⁵ NŠAL, ŠAL, Škofje (Anton Vovk), šk. 80.

V svojem govoru ob 50-letnici kronanja podobe Marije Pomagaj na Brezjah, 1. septembra 1957,⁴⁶ je Vovk vernikom najprej pojasnil, zakaj si Marija zasluži, da jo imenujemo kraljico in predvsem, kaj simbolično kronanje podobe Marije Pomagaj pomeni za konkretno življenje vernega kristjana. Takole pravi:

»Toda, kakšne krone je vredna Marija–kraljica? Če bi vkovali v njeno krono najsvetejše diamante, najbolj živobarvne drage kamne in najdražje bisere, ki se nahajajo na zemlji, bi krona še ne bila primerna za pravo počeščenje naše nebeške Kraljice. Vsaka krona, ki jo morejo izdelati človeške roke, je samo simbol, samo znak tiste krone, ki je je Marija res vredna in ki jo tudi res želi od nas sprejeti. Mi smo njena krona. Tako nam Marija pravi, kakor je pisal sv. Pavel Filipljanom (4,1): »Vi ste moje veselje in moja krona«. Da, mi smo kakor pester venec cvetlic okrog nje; mi smo njena krona, ki se blesti v lepoti božje milosti, ki nam jo ona tako uspešno posreduje. Kakor smo pa mi različni po značajih in sposobnostih, kakor je različno naše življenje po razmerah, tako je tudi njena krona čudovita v raznoličnosti in pestrosti, seveda – če smo res njeno veselje in njena krona.

Ob spominu na kronanje brezjanske Kraljice in Pomočnice pred 50. leti, se moramo jasno zavedati: Mi moramo biti krona Mariji, mi ji moramo biti v veselje, potem šele ji bo zlata krona na sliki ugajala, ker bo zunanji znak naše notranje čistosti, svetosti in naših krščanskih kreposti. To spoznanje moramo imeti! Zakaj, če mi, verni Slovenci, nismo živa Marijina krona, potem je Marija pri nas še brez krone, pa čeprav smo njeno brezjansko sliko pred 50. leti okrasili z zlato krono, v imenu ljubljanske škofije in v imenu vsega slovenskega naroda.

V tej veri, po besedi sv. Pavla in po Marijini želji: **STOJTE!** Ne kakor otrok na majavih nogah, ki pri vsakem koraku lahko pade; ne kakor bolnik, ki le s težavo prestavlja noge, v katerih

⁴⁶ NŠAL, ŠAL, Škofje (Anton Vovk), šk. 80.

ni moči. Stojte s trdnimi nogami, kakor hrasti, pripravljeni na sunke vetra od vseh strani! Stojte, kadar Bog dopušča, da se vaša vera boleče preizkuša! Stojte, da v neveri grešnega sveta ne utonete in z zgledom vernega življenja pokažite, kako je treba svete dobrine uporabljati, da gotovo večne dosežemo! Stojte v veri v vseh preizkušnjah življenja, kakor je stala Marija v uri najtežje preizkušnje pod križem, na katerem je umiral njen Sin v naše odrešenje!»

Že bežen vpogled v ta del njegove zapuščine odkriva globlino njegove duše, ki je vsa predana Bogu, odkriva posebnosti njegove pobožnosti, ki je dosegla vrhunec v istovetenju z evharističnim Kristusom, istovetenju z Jezusovim presvetim srcem, do katerega si je utiral pot preko Marijinega brezmadežnega srca. Predvsem pa odkrivajo Vovkove pridige njegovo neumorno prizadevanje, da bi svoje vernike, tudi preko čaščenja Božje matere Marije - Marije Pomagaj - kolikor mogoče neločljivo povezal z evharistijo, kot neusahljivim virom Božjega usmiljenja, Božje dobrote in ljubezni.

Pripravil France M. Dolinar

88. NADŠKOF ALOJZIJ ŠUŠTAR IN BREZJANSKA MARIJA POMAGAJ

» skreno se zahvaljujem Bogu, Božji Materi Mariji in vsem svojim zavetnikom za milost krščanske vere v katoliški Cerkvi in še posebej za duhovniški poklic.« Tako je nadškof Alojzij Šuštar začel svojo oporoko z datumom 20. julija 1997. Končuje pa z besedami: »Zaupam v Boga in njegovo neskončno usmiljenje in priprošnjo Božje Matere Marije.«

Čaščenje Božje Matere je imelo v življenju nadškofa Šuštarja pomembno mesto. Ljubezen do Marije je skupaj z vero sprejemal že kot otrok od svojih staršev in od stare matere, ki ga je

učila moliti. Doma na Grmadi nad Trebnjem so redno molili rožni venec in večkrat poromali na bližnje dolenske Brezje, na Zaplaz. Med svojim bivanjem v Švici je rad obiskal božjepotno svetišče v Einsiedelnu, še bolj pa mu je bil pri srcu Lurd, kjer je pogosto imel duhovne vaje za sestre svetnega inštituta Apostolatshelferinnen. Oči so mu zažarele, ko je pripovedoval o Lurdu.

V svojih spominih na dijaška leta v Škofovih zavodih v Šentvidu je pogosto omenjal romanje z nekaterimi profesorji in sošolci k Mariji Pomagaj na Brezje po končani maturi leta 1940. Morda je v spomin na to romanje nekdanjemu ravnatelju sedanje Škofijske klasične gimnazije prof. Jožetu Mlakarju predlagal, da bi dijaki na zapovedani praznik sv. Rešnjega telesa, ko ni pouka, skupaj s profesorji romali na Brezje. Ta predlog so sprejeli in sedaj vsako leto z vlakom in peš romajo na Brezje, en letnik pa v Kočevski rog.

Ko se je iz Švice vrnil v domovino in še posebej, ko je leta 1980 postal ljubljanski nadškof, se je zelo rad ustavil pri Mariji Pomagaj na Brezjah, zasebno in za razne slovesnosti. Še posebej so mu bila pri srcu romanja bolnikov in invalidov. Sam je bil preizkušan v bolezni, zato je vedno spodbujal, naj se priporočajo njej, ki je »zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov, tolažnica žalostnih in pomoč kristjanov«, kot omenja v nekem pismu bolnikom. Tudi sicer je v svojih pridigah pogosto omenjal Božjo Mater Marijo in prosil ljudi, naj se ji priporočajo.

Gospod nadškof je rad podprl predlog frančiškanov, varuhov svetišča Marije Pomagaj, da bi brezjanska cerkev dobila častni naslov manjša bazilika. To je bilo proti koncu 80. let prejšnjega stoletja. Spominjam se, kako je bil vztrajen pri dopisovanju s Svetim sedežem, da so končno odobrili ta naslov. Prav tako je podprl pobudo rojakov iz Združenih držav Amerike, da bi pred praznikom Marije Pomagaj, 23. maja, zvečer obhajali večer slovenskih krščanskih izročil, ki naj poveže Slovence doma in po svetu. Ta večer je predvsem po zaslugi Radia Ognjišče v zadnjih letih še posebno zaživel.

Iz hvaležnosti, da je Marija slovenski narod obvarovala pred hudimi vojnimi dogodki ob osamosvajanju Slovenije, je na pobudo nadškofa Šuštarja dozorela odločitev o posvetitvi slovenskega naroda Božji Materi Mariji, ki je bila na veliki šmaren leta 1992 tudi na Brezjah. Posvetitev sedaj obnavljamo vsako leto.

Svojo zlato mašo je želel obhajati pri Mariji Pomagaj. Bila je nedelja. Tajnik Andrej Saje in tri sestre na škofiji v Ljubljani smo smeli z njim poromati na Brezje. Med mašama ob 7. uri in 8.30 je pri Marijinem oltarju opravil zahvalno daritev, ne da bi kdo prej za to vedel, razen frančiškanov. Slovesno zlato mašo je obhajal naslednjo nedeljo v ljubljanski stolnici.

Ko se je umaknil v Zavod sv. Stanislava, je prosil, naj v malo kapelo na stransko steno obesijo sliko Marije Pomagaj. Vodstvo zavoda mu je rado ustreglo. Vsak dan je po več ur prebil v kapeli. Večkrat si je še želel poromati na Brezje. Spominjam se, da sem ga peljala, ko je že bil na vozičku. Kako je bil srečen! Nekega dne pa se je v svojem asketskem prizadevanju odločil, da se bo odpovedal želji, da bi še poromal na Brezje. Ko ni on več šel k Mariji, pa je ona prišla k njemu: gospa Ljudmila Kalan iz Šmartina pri Kranju mu je, ker je vedela, kako časti Marijo Pomagaj, za god prinesla uokvirjeno sliko brezjanske Marije. Takoj smo jo morali obesiti pod križ v njegovi sobi.

Proti koncu življenja je nadškofova molitev postala zelo preprosta. Rožni venec je bil njegov stalni spremljevalec; molil ga je podnevi in ponoči. Poudarjal je, da je molitev še edino, kar lahko naredi za druge.

Gospod nadškof je zapisal: »Marija Pomagaj: Marija je pomagala, Marija pomaga in bo pomagala.« V zaupanju do Božje Matere je iz tega tudi živel. Bogu hvala za njegov zgled!

s. Mira Rožanc, šolska sestra sv. Frančiška Kristusa Kralja

89. JANEZ FRANČIŠEK GNIDOVEC IN BOŽJA MATI

Teško je pisati o Gnidovčevem odnosu do nebeške Matere. Pa ne zato, ker bi ta odnos ne obstajal ali bil komaj opazen, pač pa zato, ker je bil svetniški mož z Marijo povezan na notranji način: takšen, ki je očem komaj opazen.

Otroška in mladostna leta v trdni krščanski družini so v Gnidovcu oblikovala klen značaj znotraj katerega je oblikoval odnos do svetega, predvsem pa živ, osebni odnos z Jezusom in Marijo. Ni bil mož izrednih besed in izveden v nastopanju, zato njegove redko zapisane besede še zdaleč ne povedo vsega. Mislim, da se je Gnidovčev odnos do Marije zrcalil v njegovem posnemanju Marijine drže: prisluhniti Besedi in jo sprejeti, jo ohraniti, premišljevati in v Njej živeti. Ta drža se uresničuje v ponižnosti in zvestobi.

Gnidovec posluša in sprejme Kristusa. Njemu je zvest do konca. Daje mu prvo mesto; Kristus raste, on pa se manjša; včasih do meja skrajnosti. Ohranja Besedo. Bivanjske skrajnosti na Balkanu so bile svojevrsten preizkus vsega, kar je Božja previdnost ustvarjala v skromnem misijonarju. Stotine prehojenih kilometrov za eno samo dušo; razdajanje materialnega zaradi nenavezanosti na ta svet; vztrajno dajanje prednosti drugim in še kaj je samo uresničenje Jezusovega sporočila, da »ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi on stregel«. Učitelj daje zgled in učenec ga zvesto posnema.

Gnidovec premišljuje Besedo in iz Nje živi. Janez Frančišek živi v Jezusu. Ker je Marijin, vernikom na iznajdljiv način ponavlja Marijino naročilo: »Kar koli vam poreče, storite!« Vse iz ljubezni do Jezusa.

Obnova zapuščene božjepotne cerkve v Letnici je močno sporočilo, ki ga Gnidovec pošilja tudi danes: Marija nas vodi h Kristusu, ob njej začutimo nujno po trdni navezi z Odrešenikom. Ta trdna naveza od nas odganja posvetno duhovnost in zagledanost vase.

Gnidovčev zgled v papežu Frančišku dobiva otipljivo podobo in tudi zagotovilo, da njegov način življenja in pričevanje svetości ni romantika ali »pocukrano« krščanstvo, pač pa utelešenje evanđeljskega veselja. Tako se gradi uboga Cerkev za uboge.

Vse to je Janez Gnidovec »ustvarjal« na kolenih pred tabernakljem.

Janez Cerar, CM

90. IZ PRIDIGE ŠKOFA STANISLAVA LENIČA NA BREZJAH PRI MOLITVI ZA DUHOVNE POKLICE

Marija Pomagaj na Brezjah. Spomnim se, kako so nekoč prišli pred škofa Gregorija Rožmana s prošnjo, naj bi posredoval v Rim, da bi Marijo razglasili za Kraljico Slovenskega naroda. Škof Gregorij pa je rekel: »Lepo, lepa misel. Toda meni je veliko bolj draga druga misel, da bi rekli, da je Marija Pomagaj Mati našega naroda. Če jo bomo častil kot Kraljico, se mi zdi, da je to nekaj tako tujega.« Marija nam je več. Ona nam je Mati. Mati, ki je skrbela za naš narod v vseh hudih in lepih časih. K njej so prihajale naše matere v največjih stiskah, k njej smo se zatekali vsi ljudje, posebno še v vojnem času. K njej se zatekajo naši rojaki na tujem, ki so ji posvetili svoja svetišča in jo imajo včasih v svojih hišah.

Imel sem kot škof za izseljence priložnost, da sem prehodil skoraj ves svet od Tasmanije, Avstralije do Kalifornije, povsod po Evropi. Pa moram reči, kjer koli sem prišel v verno slovensko družino, sem vedno na častnem mestu videl našo Marijo Pomagaj. Ona je šla z njimi na tuje, ona jih spremlja povsod. In če bi šli naprej, povprašali, kaj vse dobrega se je pred tem Marijinim oltarjem že zgodilo. Koliko potolaženih src je odšlo domov vzravnanih in so vzeli z Marijo svoj križ. In lahko rečemo, koliko slovenskih mater, ki imajo sinove duhovnike ali redovnike in hčere redovnice, je prihajalo semkaj pred ta oltar in Marijo Pomagaj prosilo: pomagaj nam, da bi znali tako vzgajati svoje otroke, če bodo začutili glas od zgoraj, kakor si ga začutila ti ob angleškem oznanjenju, da bodo tudi oni rekli: glej dekla sem, glej hlapec sem Gospodov, naj se mi zgodi po tvoji besedi.

Naj povem še nekaj iz svojega življenja. Vidite, mi smo rasli v drugačnih razmerah, kakor danes mladi doraščajo, ko je ves svet njihov. Mi smo končali šolo, gimnazijo, potem pa vse počitnice garali doma. Denarja za vlak za na Brezje nismo imeli. In tako sem prvič prišel na Brezje, ko sem bil že v tretji gimnaziji. V počitnicah mi je kaplan pomagal, pa mi je dal za vlak, da sem se peljal enkrat na Brezje. Takrat sem prvikrat stal pred Marijo. In komaj sem prišel v cerkev, pozvoni zvonček pri zakristiji in ven pride nekaj duhovnikov, za njimi pa mlad novomašnik. Kasneje sem zvedel, da je bil to Lojze Žitko, ki še danes živi kot prelat v ZDA, dolga leta je bil tajnik škofa Rožmana, potem župnik v Tržiču in nazadnje spiritual med vojsko v malem semenišču. Takrat sem doživel prvo novo mašo. Ljubljčan je bil ta gospod, a je hotel v vsej skromnosti se Mariji zahvaliti za svoj poklic. In vidim še danes, kakor da bi ga živega videl pred seboj, kako pobožno in lepo je maševal. Ta prva nova maša, ki sem jo doživel, je najbrž imela tudi globok odmev v moji duši, v moji notranjosti.

To je samo nekaj primerov, kako je Marija Pomagaj tista, ki je pod križem, ko je darovala svojega Sina, sprejela Janeza za svojega sina in stopila z njim v življenjsko skupnost.

Molitev škofa Leniča za duhovne poklice:

»Marija Pomagaj, Odrešenikova in naša Mati, Ti znamenje upanja in tolažba potujočemu božjemu ljudstvu. Po tebi je prišel med nas Kristus, ki hoče tudi danes po tebi in s teboj reševati človeka. Skozi vso našo Slovensko zgodovino smo čutili tvojo materinsko roko. Od nekdanj te je naše ljudstvo častilo kot pomočnico kristjanov in se v miru in vojni z upanjem zatekalo k tebi. Ko so naši rojaki odhajali na tuje, so s seboj nesli tvojo podobo, z njo krasili svoje domove in gradili cerkve. Priporočamo ti danes vse naše družine, naše rojake na tujem, našo Cerkev in našo domovino. Prav posebej te prosimo za našo mladino, ki je naše upanje in naša prihodnost. Bodi jim dobrotnica, priprošnjica in mati. Ti si nam rodila velikega duhovnika Kristusa, izprosi naši Cerkvi duhovnikov, redovnikov in misijonarjev, ki bodo nadaljevali njegovo delo odrešenja. Po tvoji želji se posvetimo in izročimo tvojemu Brezmadežnemu srcu, središču neizmerne ljubezni do Boga in do človeka. V molitvi, pokori in lepi ljubezni do bližnjega bomo iskali moč za posnemanje kreposti tvojega srca, da bi postali kvas Slovenskega ljudstva in neutrudni delavci za pravičnost, mir in ljubezen po svetu. Marija Pomagaj! Ostani z nami! Prosi za nas. Amen.

Škof Stanislav Lenič

91. »ČE NE MOREŠ MOLIT, POJDI PA SAMO GLEDAT ...«

Beograjski nadškof, msgr. dr. Franc Perko, se je rodil kot tretji od petih otrok, na Krki pri Muljavi, 19. novembra 1929. Po končani osnovni šoli je obiskoval Škofijsko klasično gimnazijo v Ljubljani. Ker je bila po vojni ukinjena, je šolanje nadaljeval na državni klasični gimnaziji in leta 1949 maturiral. Nato se je vpisal na Teološko fakulteto in bil že po štirih letih študija posvečen v duhovnika. V svojem življenjepisu (*Curriculum vitae*)

je popisal tudi svojo hudo duševno stisko, ki jo je preživljal po večletnem zaporu. Iz obupa in brezizhodnosti ga je rešila Marija Pomagaj na Brezjah. O tem je nadškof Perko zapisal: »Duhovniško posvečenje sem prejel po rokah škofa Antona Vovka, že po štirih letih, 29. junija 1953. Po novi maši, ki sem jo opravil na god sv. Cirila in Metoda, 5. julija 1953, na Krki, sem bil že čez 14 dni poklican na služenje vojaškega roka, ker je leto prej Teološka fakulteta prenehala biti državna. Vojsko sem služil v Beogradu, 18 mesecev. Ob koncu so me namesto domov poslali v vojaški zapor v Beogradu. Obsojen sem bil na tri leta strogega zapora zaradi »neprijateljske propagande«. Pritožil sem se in vrhovno vojaško sodišče mi je povišalo kazen na pet let. Iz vojaškega zapora so me poslali v civilni zapor v Beogradu, od tam pa v zapor Zabela pri Požarevcu. Tam sem bil od junija 1955 do februarja 1956. Na intervencijo mojih domačih so me premestili v Slovenijo, kjer sem bil v zaporu najprej na Miklošičevi v Ljubljani, nato dva meseca na Igu, potem od maja 1956 v Mariboru.

V Sloveniji sem bil v družbi zaprtih duhovnikov. Vsako nedeljo smo bili pri maši, ki jo je v času odmora daroval eden izmed nas. Čeprav v mojem času v zaporu ni bilo fizičnega mučenja, je bilo vendar veliko psihičnega pritiska. 26. decembra leta 1957 sem bil pogojno izpuščen iz zapora. Tako sem prebil v zaporu 26 dni manj kot tri leta.

Po zaporu sem moral najprej dokončati teološko fakulteto. Vendar sem bil že septembra 1958 nastavljen za kaplana v Šenčurju. Nekaj mesecev po prihodu iz zapora sem zapadel v globoko psihično krizo, iz katere nisem videl izhoda. Hotel sem že pustiti duhovniško službo, ker tudi moliti nisem mogel nič. Škof Anton Vovk mi je svetoval naj počakam in grem na Brezje k Mariji, da bi se tam odločil. Storil sem tako in Mariji izročil vse probleme ter nastopil kaplansko službo v Šenčurju. Tam mi je župnik (g. Franc Vavpetič) naložil veliko verouka, na štirih krajih obširne župnije sem imel tedensko 33 ur verouka. V intenzivnem dušnopastirskem delu je po nekaj mesecih kriza prešla.«

V pogovoru »Vera kot pot v svobodo duha« v Mladini (novinar Bernard Nežmah, št. 51, 27. 12. 2003) je nadškof dr. Franc Perko podobno opisal svojo stisko, iz katere ga je rešila Marija Pomagaj na Brezjah: »Zame je bilo najtežje obdobje, ko sem prišel iz zapora in bil v hudi depresiji, kar sicer pravijo, da je zelo pogosto. Bil sem na tem, da pustim duhovniško službo. Mislil sem na samomor, na razne stvari ... To je obdobje, ko si v alogičnem stanju. Noben pogovor, nobeni argumenti nič ne zaležejo. Hodil sem tudi k psihiatru, a ni nobena stvar nič pomagala. Šel sem k škofu Antonu Vovku, ki je bil pameten, pa je rekel, počakajmo še malo, pojdite na Brezje in molite. Sem mu rekel: »Jaz ne morem več moliti.« – »No, pa pojdite samo gledat!« Šel sem tja, gledal in se odločil, da bom sprejel kaplansko službo v Šenčurju, ki mi jo ponuja. Sem rekel, kar bo, pa bo. Tam sem dobil zelo pametnega župnika, ki mi je naložil ogromno dela. Imel sem 33 ur verouka na različnih krajih, kjer sem se moral popolnoma angažirati. Po nekaj mesecih me je kriza minila. Popolna angažiranost v delu mi je pomagala. Bili so to trenutki, ko niti nisem podvomil o Bogu, bolj so bili trenutki, ko se človek upira Bogu, ko si popolni upornik: zakaj? Čemu?«

Pripravil Dr. Anton Štrukelj

92. KAJ MI POMENIJO BREZJE

(Pogovor s kardinalom Rodetom)

Kako nam pri iskanju duhovnosti pomagajo romarska svetišča?

Za kristjane so romarski kraji tisti, ki so vezani bodisi na Božjega sina, bodisi predvsem na Devico Marijo, Mater Jezusa Kristusa, ali na kakšnega svetnika. To so kraji milosti, tam kjer

ljudje čutijo, da je milost Božja nekako na dosegu roke. Če se odpreš tej milosti v svoji stiski, čutiš, da boš tam uslišan.

Kaj pa svetišča ponudijo romarju?

Meni se zdi bistveno, da je na romanju vedno priložnost za spoved. Da se ljudje razbremenijo krivde, da odidejo iz romarskega središča olajšani, s ponovno potrjenim prijateljstvom z Bogom, z nekim ponovnim pogumom za življenje, z nekim novim veseljem do življenja, ki se je mogoče iztrošilo. Romarski kraj je torej kraj novega rojstva, prerojenja.

Kako ste romali v vaši družini?

Mi smo malo romali, iz otroških let se spomnim romanj na Limbarsko goro, Šmarno goro, na Brezje pa nismo šli, ker se je začela vojna. Nato smo v Argentini romali v Lujàn, vsako leto.

Kako pa zdaj romate?

Vedno kadar pridem v Slovenijo, ne morem, da ne bi šel na Brezje.

Kaj čutite, ko pridete?

Veste, Brezje imajo zame zelo posebno mesto v več pogledih. V knjigi, ki sem jo pisal v devetdesetih letih »Spomin, zavest, načrt Cerkve na Slovenskem« pravim, da je brezjanska Marija najčistejši izraz slovenstva. Dejansko je, sicer naslikana po modelu Lucasa Cranacha, brezjanska Marija, po mojem mnenju, tako zelo povišana, lepša in nekako v naš slovenski prostor vnesena. S slovenskim izrazom gleda Marija na slovenske romarje. V Marijini podobi vidim predvsem idealno slovensko mater. Marijin

obraz je idealni izraz slovenske matere. Vsa lepota, vsa milina, vsa nežnost, vsa dobrota in svetloba, ki sije z Marijinega obraza, je tisto, kar naj bi bilo med nami najlepše, najbolj idealno. In seveda je tukaj že nekaj eshatološkega, se pravi, tukaj je lepota, ki se bo razodela ob koncu časov. Rekel bi, da je brezjanska Marija že odraz te eshatološke lepote slovenskega človeka. Brezje imajo zame tudi zgodovinsko obeležje. Brezje so vezane najprej na mojo Gorenjsko, vezane so na škofa Jegliča, ki je bil velik škof in je kronal brezjansko Marijo. Potem je tu škof Vovk, drugi velikan slovenske Cerkve, ki je kot mlad fant peš hodil na Brezje.

Kaj Marija sporoča slehernemu kristjanu?

Marija je predvsem žena vere. V prvem obdobju Cerkve je Marija živ spomin na Jezusa. Na njegove besede, na dogodke njegovega življenja. Predvsem pa: vse, kar imamo o Jezusovem otroštvu v Lukovem evangeliju, je od Marije. Po Mariji dobivamo Jezusovo življenje in ona skrbi, da kristjani živimo kot Jezusovi bratje in sestre.

Kako naj Marijo približamo mladim?

Genialnost krščanstva je v tem, da se človeški ideal po absolutni lepoti, po totalni čistosti, po nedosegljivi svetlobi uresniči v konkretnem zgodovinskem bitju, kar je Jezusova Mati Marija. Tisto, česar ti nimaš, tisto po čemer ti hrepeniš, predstavlja konkreten Marijin zgodovinski lik.

Kaj pomeni Marija za Cerkev?

Marija je podoba Cerkve, je ideal Cerkve. Vsa Cerkev bi želela postati tako čista, tako svetla, tako brežhibna, kot je Marija. Ni samo osebni ideal človeka, je tudi ideal Cerkve, kot ideal čistosti, dobrote, milosti, prežarjenosti z Bogom.

Spominjamo se 150-letnice treh velikih brezjanskih čudežev. V čem vidite pomen telesnih čudežev?

Čudeži, bodisi evangeljski, bodisi marijanski, ki so v prid telesu, kažejo na vrednost in na večno usodo človeškega telesa, takega kot ga imamo, vendar poveličanega. To je naša vera.

1. januarja 2014 praznujemo 14. obletnico razglasitve bazilike za Slovensko Marijino narodno svetišče. Kako se je začela vaša pobuda?

Slovenci imamo svojo državo in k polni državnosti spada tudi narodno svetišče. Brezje so edine, ki so lahko kandidirale za slovensko narodno svetišče.

Kaj bi morali mi storiti, kako gojiti to narodno svetišče?

Postaviti moramo liturgične oblike in zunanje izraze narodnega svetišča. Na Brezjah bije srce Slovenije. Zato bi lahko uvedli nekakšen praznik, lahko je tudi 24. maj, da bi takrat imeli nekaj državniškega, da bi res poudarili, da gre za narodno svetišče.

Smo v času, ko se lahko ozremo na delo treh papežev. Janeza Pavla II., Benedikta XVI. in Frančiška. Je mogoče že kaj reči o njihovem odnosu do Marije?

Pri Janezu Pavlu je jasno. On je bil izrazit marijanski papež. Že s svojim geslom »Totus tuus – Ves tvoj, Marija« pove, da je ves svoj pontifikat živel v globoki povezanosti z Marijo in tudi zelo močno čutil, da ga Marija spremlja pri njegovi vrhovni službi.

Kaj bi lahko rekli o papežu Benediktu?

Njegov odnos do Marije je odnos teologa. Je pa bolj utemeljen na mariologiji, se pravi na tem, kar je rečeno v Svetem pismu, a teološko izredno lep odnos do Marije.

Odnos papeža Frančiška do Marije?

Papež je Argentinec. Kar tam velja, je Marija, papež in evharistija, romanja v Lujan.

Tam je verjetno srečal tudi Marijo Pomagaj?

Tako! Marija je v življenju papeža Frančiška zelo navzoča.

Kako slovenski človek časti Marijo?

Slovenski človek ima zelo lep odnos do Marije. Prej kot kogarkoli, bo klical na pomoč Marijo.

Kakšen je pa potem vaš osebni odnos ... Kako kardinal Rode čuti do Marije?

Romano Guardini je napisal knjigo »Gospodova Mati«. Tudi prek te kratke knjige o Mariji sem našel lep odnos do Marije. Lep, prijateljski, zaupen odnos do Jezusove Matere, občudovanja njenega lika, kot žene vere, ki je vsa predana Gospodu, ki je v službi Božjega načrta. Moram reči, da sem zelo srečen, ko lahko molim kakšno molitev k Mariji, vsak dan jo molim, pa tudi Marijine pesmi ...

Imate kakšno najljubšo molitev ali pesem?

Najlepša molitev k Mariji je: Spomni se, o premila Devica Marija ... Ta je od svetega Bernarda. Zdaj molim predvsem: O, Gospa moja in tudi Pod tvoje varstvo pribežimo.

Marija vas spremlja tudi v Rimu?

Ko sem prišel v Rim so mi odkazali stanovanje. Takoj se je pojavilo vprašanje kapele in kaj bo v njej. Ni bilo nobenega dvoma, da bo v njej brezjanska Marija, kopija, ki jo je naredila gospa Maša Mašukova in je v kapeli, kjer vsak dan mašujem in imamo različne pobožnosti, rožni venec, posebej v oktobru.

Marija postaja ambasadorica, neke vrste veleposlanica za vse Slovence!

Dejansko je brezjanska Marija najčistejši izraz slovenstva.

Zakaj ravno Marija daje spregovoriti slovenskemu narodu?

Poglejte knjigo o Mariji, ki jo je izdal Jože Dežman, ko je

izbral tisto najlepše, kar so ljudje napisali na Brezjah. To so prelepi in zelo pristni izrazi slovenske vernosti, pobožnosti in zaupanja do Matere Božje! Do - Marije Pomagaj!

Po zapisu iz Glasila Slovenskega Marijinega narodnega svetišča Marija, št. 11 in 12 pripravil dr. p. Leopold Grčar, OFM

93. STRAN IZ DNEVNIKA

11. april 2014. Cvetni petek. Spovedni dan. Za ta dan sem bil določen za spovedovanje v mariborski stolnici od 7. do 8. ure, od 12. do 13. ure in od 18. do 19. ure. V času od 12. do 13. ure stopim iz spovednice k stranskemu oltarju svetega Florijana iz leta 1697. K nastavku oltarja je postavljen lesen, pozlačen, polikromiran kip Marije Device z Detetom na prestolu. Kip je iz okoli leta 1500. Marija sedi na lesenem prestolu, pregrnjenim z blazino zeleno modre barve. Z desnico drži Jezuščka, ki sedi na blazinici enake barve. Jezus ima v desnici zemeljsko kroglo, Marija pa žezlo v levi roki. Krone ni ne na Marijini ne na Jezuščkovi glavi. Marijini skodrani lasje ji padajo čez ramena.

Že 45. leto sem v Mariboru in komaj na današnji spovedni dan si natančneje ogledujem ta Marijin kip. Primerjam ga z milostno podobo Marije Pomagaj na Brezjah. Tu, v mariborski stolnici, sedi Marija na prestolu in na istem tudi Jezus. Marija Pomagaj na Brezjah je Sedež Božje Modrosti. »Z zaupanjem se bližajmo prestolu (sedežu) milosti, da dosežemo usmiljenje« (Heb 4, 16).

Čaščenje podob. Teologi pravijo: Absolutno čaščenje gre prototipu osebi, ki jo podoba predstavlja, relativno čaščenje pa tudi podobi sami. Sveti Tomaž Akvinski in sveti Robert Belarmin gresta glede tega dalje. Prototip in podoba sestavljata tako rekoč en sam, celosten objekt čaščenja. Večje čaščenje gre milostni, večkrat čudodelni podobi v znanih svetiščih kakor pa podobi, ki jo imamo v svoji privatni sobi ali podobici v molitveniku. Milostna podoba sama zasluži čaščenje, vendar je to čaščenje manjše kot čaščenje prototipa. Čim starejša je podoba, tem večje čaščenje ji gre.

Sveti sta podobi, mariborska in brezjanska!
K vama misel roma spet in spet,
vrednost vajina le raste v teku let,
to priznava vsak častilec vnet.

Dr. Jožef Smej, mariborski pomožni škof v pokoju

94. PRED MARIJO POMAGAJ NA BREZJAH SO NASTALE MOJE NAJPOMEMBNEJŠE ODLOČITVE

Jaz sem otrok Marijin

Ta preprosta Marijina pesem me usmerja nazaj, v začetke mojega bivanja. Ko me je mama nosila pod srcem, so prišle težke preizkušnje. Očeta so konec julija 1944 Nemci izselili v Nemčijo skupaj z mnogimi sovaščani. Kot ujetnik je zadnjo zimo 2. svetovne vojne preživel ob Kimskem jezeru, kjer je skupaj z mnogimi sotrpini kopal jarke, s katerimi naj bi izsušili zemljo za nove nasade krompirja, ker je vsega primanjkovalo. Prav v mesecih okrog mojega rojstva (22. januarja 1945) je bilo trpljenje najhujše. Ure in ure je, do pasu v vodi, metal blato iz jarkov. Tam se je odvijala drama očetovega boja za preživetje. Vendar o tem ob drugi priložnosti.

Mama je bila sama doma z dvema deklicama v starosti devet in deset let. V mesecu novembru so bili izdani, ker so na senu skrivali ranjenega partizana. Nemški vojaki so obkolili hišo in začeli streljati skozi okna. Mama je pod oknom s svojim telesom pokrila oba otroka, da ju je zaščitila. Napadalci so se iz neznanega razloga oddaljili, vendar je mama doživela živčni zlom. Ko je po nekaj dneh odšla k zdravniku v Šentvid nad Ljubljano in je ta videl njeno stanje, je kar naravnost povedal: »Punca, pozabi na tega otroka, ki ga nosiš, kajti če bo sploh živ rojen, bo imel hude posledice.«

S takim sporočilom se je mama vrnila domov. Padla je na kolena pred Marijo in jo prosila: »Marija, če bo ta otrok živ in če bo zdrav, naj bo tvoj!«

Vso to zgodbo mi je povedala šele po petindvajsetih letih, po novi maši, leta 1970. Rekla je, da ni hotela vplivati na mojo odločitev. Kljub temu je vplivala. Velikokrat mi je v težavah svetovala: »Na Marijo se obrni, njej se priporoči. Marija je mama in razume svojega otroka in mu vedno pomaga. Tudi, ko mene ne bo več, bo Ona še vedno tvoja mama.« Ob očetovih sklenjenih rokah in po materinih ustnicah v molitvi, je rasla moja vera in zaupanje v Marijo. Zato vem, da sem otrok Marijin in tudi danes čutim njeno materinsko varstvo na vsakem koraku.

Šmarna gora

Moje prvo Marijino svetišče je bila Šmarna gora, ki se dviga nad našo vasjo Sp. Gameljne in nad župnijsko cerkvijo v Šmartnem.

Mama je znala čudovito uporabiti to bližino, ko me je spodbujala že kot otroka, naj se ozrem na Šmarno goro, kadar sem v težavah. Kadar pa me je opominjala, je rada uporabila besede: »Glej, Marija te gleda.« Nekoč mi je tudi razodela posebno molitev, ki jo je molila zame: »Marija, če mu nevarnost grozi, ga ti s svojim plaščem pokrij!«

Marijina cerkev na Gori in zvonik ob njej sta mi postala čisto domača. Kot ministrant in pevec v cerkvi sem pogosto zahajal na goro, kjer je bilo bogoslužje nekaj posebnega. Tam smo se srečevali tudi z ljudmi iz drugih župnij in krajev in veliko prepevali. Ker na Gori dolgo časa ni bilo elektrike, sem večkrat ročno pritiskal meh, da so orgle lahko igrale in spremljale množice. Kako mi je Šmarna gora prirasla k srcu, sem spoznal, ko sem se po letu in pol vračal od vojakov na dopust in nekje pri Kresnicah zagledal ta čudoviti hrib - same od sebe so mi začele teči solze in se niso hotele ustaviti. Počasi sem tudi spoznal resničnost Prešernovih besed: »Blagor vam, ki hodite na sveto Šmarno goro, blagor vam ...« Sam Prešeren je večkrat zahajal na to goro, ker je v romarski cerkvi služboval njegov stric duhovnik. Pod njo je bil rojen in je rasel tudi triglavski župnik Jakob Aljaž. Sama lepota svetišča, mogočna kupola vsa poslikana s freskami Matevža Langusa, Prešernovega sodobnika in prijatelja, pa tudi čudovita pesem zvonov, ki se je prelivala po vseh okoliških krajih; vse to je oblikovalo mojo vero in zaupanje v Marijo, našo mater in mogočno priprošnjico.

Na Šmarni gori se je izoblikoval tudi moj krščanski in duhovniški poklic. Marija je poskrbela, da sem sredi septembra 1964 doživel trenutek, ki je bistveno preusmeril moje življenje. Po končani maturi na Bežigraski gimnaziji v Ljubljani, sem se vpisal na Filozofsko fakulteto za študij zgodovine in geografije, morda kasneje tudi arheologije; torej predmete, ki sem jih v gimnaziji imel rad. Užival sem najdaljše in brezskrbne počitnice, do tiste jesenske nedelje, ko me je »nekaj« potegnilo, da sem šel na goro k sveti maši in ministriral prof. Francu Perku,

ki je takrat kot profesor na Teološki fakulteti bival na Skaruč-
ni in oskrboval tudi Šmarno goro. Poznal me je že prej preko
mojega župnika. Ta mu je verjetno povedal, da sem se vpisal
na filozofijo. Spominjam se, kako sva po maši šla skupaj proti
gostišču. Nenadoma se je ustavil pod lipo, me pogledal in me
vprašal: »Lojze, a misliš, da si se ti prav odločil?« Danes vem,
da je bil to Božji glas, ki me je popolnoma »vrgel s tira«. Še zdaj
ne vem, kako sem takrat prišel s Šmarne gore. Vem, da sem
zares pomislil: glej, vedno si ob dobroti svojih staršev želel tudi
sam izbrati tak poklic, kjer boš lahko čim več dobrega storil za
ljudi. Sedaj si se pa tako na lahko odločil za vpis na Filozofsko.

Ko sem prišel domov, je mama takoj zaznala, da se je v meni
nekaj zgodilo. Skušala je kaj »izvleči« iz mene, vendar ni uspe-
la. Nazadnje mi je rekla: »Če te kaj muči, pojdi k župniku in ti
bo pomagal!« Res sem upošteval mamin nasvet, čeprav sem se
župnika malo bal, ker je bil zelo strog človek in se je tudi hitro
razburil. Vendar je bil v meni takšen nemir, da sem preprosto
šel. Zanimivo, da župnik ni nič omenil, če morda mislim na
bogoslavje ali duhovništvo, ampak mi je preprosto svetoval:
»Svetemu Duhu se priporoči. Naredi devetdnevnic, devet dni
zapored pridi k maši. Potem pa pojdi peš na Brezje. Marija ti
bo povedala, kaj naredi. Jaz bom pa prosil zate.« Vse te besede
je izrekel s tako gotovostjo, da sem jih preprosto sprejel. Tako
jasno je znala povedati samo še moja mama. Po devetih dneh
sem šel, skupaj s prijateljem Tonetom, peš na Brezje.

Brezje

Ko sva s prijateljem prišla na Brezje, sem šel naravnost v kape-
lo, pred podobo Marije Pomagaj in pokleknil na levi strani pod
obokom. Točno se spomnim, da me je Marija pogledala in v
srcu sem čisto jasno slišal besede: »Nikjer ne boš naredil toliko
dobrega, kot če boš postal duhovnik.«

Ta notranji glas je bil tako jasen, da me je osvobodil in me
navdal z veliko radostjo. V meni so se vse stvari povezale:

pričevanje matere in očeta, priprošnja starega strica Mateja Ježka, ki je bil čudovit duhovnik, pa njegova sestra Jerca, ki je bila tretjerednica in je ogromno premolila, spoznal sem poklic, ki mi je zagotavljal, kje bom lahko naredil največ dobrega. Predvsem pa sem spoznal Marijino bližino in pomoč o katerih je govorila mama, pa tudi domači župnik Karel Šparhaket.

Brezje so postale duhovni in pastoralni izvir mojega duhovništva. Čeprav sem že prej večkrat poromal k Mariji pomagaj, največkrat z vlakom, potem s kolesom, so po razodetju skrivnosti duhovniškega poklica Marijine milosti postale stalni vir navdiha za mnoge pastoralne dejavnosti. Ko sem hodil po vsem svetu in obiskal mnoge mogočne Marijine božje poti, nisem nikjer srečal takih lepih oči kot pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Povrh vsega je milostna podoba tako čudovito narisana, da te Njene oči spremljajo, kjer koli se ozreš nanje.

Dejavnosti, ki navdihujejo

Že kot bogoslovec sem vsako leto sodeloval v pripravi in izvedbi vseslovenskega srečanja bolnikov, invalidov in ostarelih na Brezjah. Ko sem vodil ljudsko petje, sem lahko opazoval sodelovanje težko bolnih, ki so vložili vse svoje moči, da so lahko tudi oni nekaj prispevali k skupnemu doživljanju Marijine pomoči in bližine vseh Božjih otrok. Te žareče obraze sem vedno nosil s seboj in v tolažbo sem ponavljal: »Če oni zmorejo, bom zmoget tudi jaz!« Mislim, da je srečevanje z bolnimi in kakorkoli prizadetimi najboljša spodbuda za življenjsko radost, ki jo kristjani moramo v sebi utrditi in jo posredovati današnjemu svetu.

Posebno doživetje je bilo vsakoletno peš romanje na Brezje. Večkrat se je romanje začelo v Šentvidu, kjer sem bil župnik. Z velikim veseljem sem opazoval navdušene mlade, ki so se pogumno podali na pot, vendar pa so drugo jutro na Brezjah pokazali, da so tudi oni krhki in utrujeni do onemoglosti. Kljub marsikakšni trenutni odločitvi, da ne bodo šli nikoli več peš

na Brezje, so se mnogi znova in znova odločali za ta podvig. Človek pač hoče naprej in navzgor. Zato je potreben napor, ki pa je po dosegih cilja bogato poplačan.

Še ena srečanja na Brezjah so pustila pomembne sadove. To je dan molitve in žrtve za duhovne poklice. Jezusovo navodilo: »Prositate Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev«, je zbrala ob Mariji vse, ki čutimo nujnost molitve za duhovne poklice. Lahko smo na mestu samem videli, kako mnogostransko je sodelovanje, ki obrodi tudi sadove.

Ob spominjanju na mnoga srečanja na Brezjah ne morem pozabiti osebnih obiskov. Med njimi so bile duhovne vaje, ki sem jih opravljal pred škofovskim posvečenjem pri Šolskih sestrah sv. Frančiška Kristusa Kralja. Bilo me je strah, kot da sem slutil, da bo škofovska služba prinesla veliko odgovornost, pa tudi veliko težav. Premišljeval sem ob škofu Vovku, ki je moral prestati v svojem času toliko krivic in pravega mučenja. Njegova popolna predanost in zaupanje Mariji sta bili najmočnejša osnova, da sem z vero vstopil v skrivnost svojega škofovskega gesla: »Da, Oče!«

Marija Pomagaj na Brezjah – prosi za nas!

Škof Alojz Uran

95. PRIČEVANJE IZ RUANDE

V času svojega bivanja v Sloveniji, ko sem bil v letih od 2001 do 2003 svetovalec Apostolske nunciature, me je sveti oče imenoval za apostolskega nuncija v Ruandi, v srcu Afrike. Tam se je od 7. aprila do 12. julija 1994 zgodil eden najstrašnejših genocidov v zgodovini zadnjih desetletij. V Sloveniji sem imel priložnost večkrat obiskati narodno svetišče na Brezjah in počastiti podobo blažene Device Marije Pomagaj, ki jo tam častijo vsi slovenski verniki. Moje škofovsko posvečenje je bilo

v Mantovi v Italiji, 11. januarja 2004. V moji župniji, ki je mestna stolnica, že okrog 1.000 let častijo podobo tako imenovane »Kronane Marije«. Zato sem za spomin na svoje škofovsko posvečenje izbral dve podobici, ki sta mi tako dragi, podobo blažene Device Marije Pomagaj z Brezij in blažene Device Kronane Marije.

Ti dve podobici sem vzel s seboj v Ruando, kjer sem bil imenovan za nuncija, kot dragocen spomin in tihi klic k Mariji, da bi me varovala pri opravljanju moje težke in nevarne škofovske službe in mojega služenja Svetemu sedežu. V času genocida, ki se je dogajal v Ruandi približno dva meseca in pol leta 1994, je bilo ubitih med 800.000 in enim milijonom oseb, v veliki večini narodnosti Tutsi ali Hutu, ki niso hoteli sodelovati v samem poboju. Genocid so pripravljali vsaj dve leti. Tisti, ki so izvršili ta zločin, so hoteli vplesti kar največje število ljudi.

Ob mojem prihodu v Kigali, glavno mesto Ruande, je bilo v osrednjem zaporu v strašnih in nepopisnih življenjskih razmerah 137.000 jetnikov, ki so že deset let čakali na sodbo. Vse so obtoževali, da so bili odgovorni pri samem genocidu. V resnici so bile verjetno mnoge teh oseb ali nedolžne ali zelo posredno vpletene v to zločinsko dejanje. Poleg ujetnikov je bilo še 200.000 ljudi obdolženih, da so sodelovali pri pobijanju in so čakali na sodbo. Končno je bilo okoli 500.000 ljudi obdolženih »genocidne ideologije«.

V svojem pastoralnem delovanju v Ruandi sem se vedno skušal približati vsem brez razlikovanja. Nisem pustil, da bi name vplivale pogosto neutemeljene obtožbe, uperjene na

zapornike. Na ta način sem pomagal maloštevilnim, ki so preživeli genocid in so skoraj vsi imeli hude duševne travme. Poleg tega sem redno opravljaj pastoralne dejavnosti in bogoslužja med zaporniki v Kigaliju. Obhajal sem sveto mašo, udeleževal sem se njihovih molitev in pobožnosti, podpiral sem jih duhovno in tudi z gmotno pomočjo, saj je bilo skrajno pomanjkanje. V bistvu so me imeli za očeta vseh, ne glede na to, ali so bili za sam pobjo krivi ali ne.

Večina zapornikov je izjavila, da so se pokesali za dejanja, ki so se zgodila v strašnem letu 1994 in so me prosili, da sem jim podelil Gospodovo odpuščanje. Večkrat sem jim v pomoč za molitev delil spominsko podobico na moje škofovsko posvečenje z upodobljeno brezjansko Marijo Pomagaj. Zaporniki so jo častili, kakor da bi bila »moja Marija«. Sami so izdelali sliko iz ruandskega lesa in jo postavili pred oltar velike sobe in stebrišča, kjer sem zanje obhajal sveto mašo. Ko sem leta 2008 zapuščal Ruando, so zaporniki v Kigaliju želeli, da vzamem s seboj sveto podobo blažene Device kot spomin in kot znamenje duhovne edinosti med menoj in njimi. Tako sem prinesel s seboj v Urugvaj, kamor so me določili za apostolskega nuncija, leseno podobo Marije Pomagaj z Brezij in jo postavil na zelo častitljivo mesto na nunciatu v Montevideo.

Ta podoba, ki mi je zelo pri srcu, me bo spremljala na morebitnih drugih krajih, kamor me bo poslal sveti oče, da bom služil Svetemu sedežu in katoliški Cerkvi. Tako mi bo pomagala, da bom še naprej molil za žrtve in izvajalce genocida v Ruandi. Hkrati mi bo v spominu in v srcu vedno ostala Marija Pomagaj z Brezij, ki bo vez edinosti in občestva med Slovenijo, Mantovo, mojim rodnim mestom, Ruando in Urugvajem, kjer sem doslej služboval. Marija Pomagaj je postala vidno znamenje prizadevanja, da bi živel vero, kljub grehom – in najbolj groznim zločinom – in da bi deloval za spravo in mir znotraj katoliške Cerkve. Otroci Marije Pomagaj, ki jo častimo na Brezjah in na vseh krajih, kjer sem bil, smo na ta način med seboj bratje.

Izrekam svoja iskrena in prisrčna voščila za blagoslovljeno obhajanje jubileja milostne podobe Marije Pomagaj na Brezjah. Želim, naj Marija, ki jo častite v odličnem slovenskem narodnem svetišču, obsipava z darovi svoje otroke, ki prebivajo v različnih deželah sveta.

Vas in vse očete frančiškane, ki opravljajo svojo službo v svetišču na Brezjah, ob tej priložnosti najprisrčneje pozdravljam in Vam želim blagodejno služenje!

+ *Anselmo Guido Pecorari,*
naslovni nadškof iz Populonije, apostolski nuncij

96. MATERINA VERA

V našem domu smo imeli poleg križev podobe Slomska, Lurške Marije ter tudi podobo Marije Pomagaj z Brezij. Slovenci jo kličemo Marija Pomagaj zato, ker zaupamo v njeno pomoč. Verjamemo, da nas ima rada, nas spremlja in nam pomaga. Zaupam vam svojo zgodbo.

Ko sem imel leto in pol, nas je več otrok zbolelo za ošpicami. Meni se je zgodilo, da sem ošpicam dodal še pljučnico. Mama me je nesla k zdravniku, ki me je skrbno pregledal. Obupano je dejal mami: »Gospa, kar domov ga nesite, da bo doma umrl!« Mama je bila zelo potrta, vendar je kot vse mame sveta naredila vse, da bi ozdravel. Ni me nesla domov, ampak je šla k prijateljici, ki je bila medicinska sestra. Pri njej je počakala, da je prišel v bližnjo bolnišnico v službo zdravnik, ki ga je ta gospa poznala. Ko je šel mimo hiše, je gospa

stekla za njim in ga prosila, naj me pogleda. Ljubeznivo ji je ustregel, vstopil v njeno stanovanje in me pregledal. Rekel je: »Kako lep fant. Ta že ne sme umreti!« Mama je šla z njim do bolnišnice. Zdravnik ji je naročil naj počaka pred določenim oknom. Razložil ji je, da ne smem v zgradbo skozi vrata, ker bi lahko prenesel bolezen še na druge otroke. Od znotraj je potem odprl okno in mama me je izročila njegovim varnim rokam. Dali so mi injekcijo in me skozi okno vrnili mami. To se je ponavljalo osem dni. Pot do bolnišnice je bila težka, saj je padlo veliko snega in vse poti so bile zasnežene. Počasi sem okrevал in mama me je nesla pokazat zdravniku, ki je nad menoj ob prvem pregledu obupal. Bil je vesel, da sem premagal bolezen. Mami je rekel: »Zahvalite se Bogu. Od sto otrok s tako boleznijo ostane le en živ.«

Mama mi je zaupala, da je tisti dan na poti k prijateljici, ko je bila vsa obupana in polna težkih misli, prosila Marijo Pomagaj na Brezjah, naj mi reši življenje. Zavezala se je, da me bo peljala na Brezje, brž ko bo mogoče. In to svojo obljubo je izpolnila, preden sem začel hoditi v šolo. Bilo je na veliki šmaren, leta 1955. V spominu mi je ostala množica romarjev in hoja po kolenih okrog oltarja Marije Pomagaj.

Hvaležen sem mami za tako močno vero v Boga in za zaupanje v pomoč Marije Pomagaj. V njeni veri odkrivam tudi njeno pravilno usmerjenost. Ni preložila le na Marijo in Boga, naj poskrbita za moje zdravje, ampak je v molitvi spoznala, kaj mora narediti tudi sama. Ni bežala od svojih dolžnosti. Z Bogom in Marijo je sodelovala. Molitev so spremljala dejanja.

Ko sem prejel mašniško posvečenje, mi je mama dejala, da je že sedaj veliko molila za mojo stanovitnost, odslej bo molitev še podvojila. In ko sem ji leta 2004 telefoniral, da so mi predstojniki zaupali službo rektorja bazilike na Brezjah, mi je rekla: »Prav je tako. Za vse, kar si prejel, moraš odslužiti!« Služil sem devet let in vsak dan je bil nekaj posebnega, dragocenega, lepega. Ob

Mariji Pomagaj sem se učil razmišljati o Božji besedi, prisluhniti potrebam soljudi, služiti v zakramentu sprave, veseliti se drobnih zmag in uspehov, potrpeti v preizkušnjah ...

p. Silvin Krajnc, OFM

97. MARIJA, POMAGAJ NAM SLEHERNI ČAS ...

Vsak človek ima nepozabne spomine na svoje otroštvo in mladost. Dogodki iz otroštva se neizbrisno zasadijo v naše srce in so gonilna sila našega poznejšega življenja. Rad se spominjam otroštva, ki sem ga preživel v prijazni vasi Zalog pri Cerkljah, ki leži v vznožju Kravca. Naša družina je bila bajtarska in že kot otrok sem okušal grenkobo pomanjkanja. A z revščino obdano kajžarsko življenje je vedno spremljal božji blagoslov in nenehno Marijino varstvo. Marsikatero jutro sem že kot otrok opazoval očeta, ki je pred odhodom v mizarsko delavnico pokleknil pred podobo Marije Pomagaj, ki je visela nad posteljo. Tedaj še nisem mogel dojeti, kaj se je pogovarjal z Njo, ki je gledala na vse nas s tako milim in ljubečim pogledom. Sedaj vem, da jo je prosil za našo družino, za blagoslov pri delu v mizarski delavnici. Jezusovi in naši nebeški Materi je bil hvaležen, da je v zrelih letih življenja skupaj z mamo doživel srečo v družbi treh otrok. Prvorojenko, sestro Marico, ki je godovala ravno na praznik Marije Pomočnice, pa je usmiljeni Bog poklical nazaj v nebo po nekaj mesecih boja z neozdravljivo boleznijo.

S sestro in bratom sem se kmalu pridružil molitvi očeta in mame pred milostno podobo, ki jo je za poroko podaril starešemu stric Jože (poznejši škof Jože Kvas), tedaj kaplan v župniji Semič. Nikoli ne bom pozabil zgaranih in ožuljenih rok mame in očeta, ki sta pred nebeško Materjo Marijo klečala z rožnim vencem in prosila za varstvo pri delu, za blagoslov v družini, za ljubo zdravje, za sosede in vaščane, da bi bili prijatelji, za

mir v svetu in naši domovini, za svetost duhovnikov, za nove duhovne poklice.

Starša sta imela dovolj razlogov, da sta pogosto molila za duhovniške, misijonske in redovniške poklice. Moj oče je sprva želel postati duhovnik, a mu je v rani mladosti umrl oče in mama ga ni mogla dati v višje šole. Pozneje se je odločil za mizarški poklic. Mama se spočetka tudi ni nameravala poročiti, ker je pred koncem vojne odšla z bratom Jožetom na Koroško in sta v taborišču na Vetrinjskem polju skupaj s tolikimi Slovenci doživljala pravo Kalvarijo. Stric je bil na Koroškem v Zagradu pri Gospe Sveti posvečen v duhovnika. Po končani vojni je dobil prvo službeno mesto v Bovcu, kjer je bil kaplan. Svojo sestro (mojo mamo) je povabil za gospodinjo, ker ji je bil neizmerno hvaležen, da mu je vseskozi materialno pomagala, ko je študiral. V Marijanišču je služila v kuhinji in večji del mesečne plače darovala za bratovo šolanje. Kar je še manjkalo, je dodal stricev rojak, dr. Franc Kimovec (stolni prošt in skladatelj), ki je bil velik dobrotnik revnih študentov. Zaradi bratove smrti (nesreča v gozdu) je morala moja mama prenehati z gospodinjstvom pri bratu -duhovniku in se je vrnila domov, kjer se je pozneje poročila.

Iz otroških let se dobro spominjam, kako so iz naše vasi moji rojaki vsako leto romali na Brezje. Skoraj vedno sta se tega romanja udeležila tudi moja starša. V tistem času so romali s kmečkimi vozovi in konjsko vprego. Ko sem ravno začel hoditi v šolo, sta me oče in mati vzela s seboj na romanje k Mariji Pomagaj. Pozneje mi je mama pripovedovala, da je bilo to romanje ravno na god rožnovenske Matere Božje, na moj rojstni dan, da sta me v molitvi še bolj goreče izročila Jezusu in Mariji. Vožnja skozi prijazne vasi in čudovito gorenjsko pokrajino je hitro minila. V molitvi rožnega venca in prepevanju Marijinih pesmi sem tedaj že kot otrok doživljal božjo bližino in tudi človeško življenje kot eno samo romanje proti naši končni domovini, ki jo tako lepo opeva naš blaženi škof Slomšek.

Spominjam se, da smo na Brezje priromali že v mraku. Cerkev je bila vsa razsvetljena in polna vernikov, ki so navdušeno prepevali. Mama mi je pozneje pripovedovala, da so ob našem prihodu peli ravno pesem »Marija, pomagaj nam sleherni čas ...« Ko sem poleg cerkve svetega Vida zagledal še kapelo Marije Pomagaj, ki jo je leta 1800 prizidal k župnijski cerkvi tedanji župnik Urban Ažbe, sem mislil, da sem vstopil že v sama nebesa. Večno živa lepota Marijinega oltarja z milostno podobo Marije Pomagaj, ki jo je upodobil Leopold Layer, mi je segla globoko v otroško dušo in srce. S starši sem kleče obkrožil milostni oltar. Nenehno sem gledal Marijo in Jezusa v obraz. Kolikšna ponižnost, ljudomilost in dobrota je sijala iz Marijinih oči, ki so me nenehno spremljale. Njene nežne roke so objemale Jezusa, našega Odrešenika. Roke Deteta Jezusa so se nalahno dotikale Marijinega vratu. Kako se je božja ljubezen v Jezusovi človeški podobi sklonila k nam, grešnim ljudem! Marija in njen Sin Jezus s kronama na glavi nista daleč od nas, ampak čisto blizu, da še močnejše čutimo Jezusovo zagotovilo: »Ne bojte se! Jaz sem z vami vse dni do konca sveta!« Pri Mariji Pomagaj na Brezjah sem tako že kot otrok doživljal krščanstvo kot nekaj domačega, pristnega in zelo človeškega.

Mežnar v zakristiji je opazil, da sem sredi noči postal nemiren in da sem začel jokati. Zelo prijazen je prišel k staršem in jima je zagotovil, da bo našel za mene mesto v zakristiji, kjer bom lahko zaspal. Obraz tega mežnarja je bil tako dobrohoten, da sem takoj prenehal jokati. Ponudil mi je bombone ter piškote in to je bilo dovolj za otroško dušo. V zakristiji me je zavil v odejo in mi začel pripovedovati zgodbo, ki me je hitro uspavala. Glasno jutranje petje me je zbudilo in starši so me prišli iskat. Frančiškanski brat cerkovnik je bil malo navihnan in me je skrtil za omaro, da me nista takoj opazila. Prestrašena sta se ozirala po zakristiji in mislila, da sem se zgubil v množici romarjev. Dobrodušen cerkovnik je takoj videl zadrego mojih staršev in je pokazal moje skrivališče. S Frančiškovo dobroto

in mirom me je izročil mami. Skupaj smo odšli do Marijine kapele, kjer je frančiškanski pater daroval sveto mašo. Molitev, prepevanje Marijinih pesmi, pobožno duhovnikovo maševanje in bližina staršev ter prijateljev iz domače vasi je docela zadovoljilo mojo otroško dušo in pričakovanje. Obraza Deteta Jezusa in njegove brezmadežne Matere, ki je bila oblečena v rdečo-modro-belo barvo, sta se mi za vedno vtisnila v spomin.

Na pot mojega življenja mi je usmiljeni Bog postavil več križev: križ revščine in zapostavljenosti, križ bolezní in raznih ponižanj, križ nevarnih skušnjav, ko me je zla sila hotela odtegniti od Božje ljubezni in dobrote. Pisatelj Ivan Cankar, ki je v svojem življenju pogosto doživljal veliki petek, je zapisal vsem trpinom v tolažbo: »Lastno trpljenje je kakor zrcalo, v katerem človek spozna trpljenje svojega bližnjega. Kdor ni trpel, ostane otrok in ni videl življenja!« Sam sem v času preizkušenj in križevega pota življenja na poseben način doživljal bližino Marije Pomagaj, ki me je varovala in mi vlivala popolno zaupanje v božje usmiljenje, ki se je razodevalo v Jezusu, našem Odrešeniku.

Dobro se spominjam učiteljice matematike, ki je bila prepovena s sovraštvom do Cerkve in duhovnikov. Ko je zvedela, da nameravam po osnovni šoli v malo semenišče, mi je hotela zaključiti z nezadostno oceno v matematiki. Pri milostni podobi v domači hiši sem se v molitvi izročil Pomočnici kristjanov. Bil sem uslišan in sem po končani osnovni šoli odšel na Poljansko gimnazijo v Ljubljano in v malo semenišče, ki je bilo v prostorih šempetrskega župnišča v Ljubljani.

Po končani gimnaziji so me na vojaškem odseku v Kranju določili, da odslužim vojaški rok v kasarni »planinske pešadije« v mestu Plevlja v Črni gori. Tam so mi »stari borci« povedali, da sem prišel v kazenski bataljon, ki je bil določen »za popove i lopove«. Kmalu sem spoznal, da so imeli svoj načrt, ki naj bi me odvrnil od duhovniškega poklica. Udbovski oficir za varnost me je nekajkrat poklical v svojo pisarno in me

nagovarjal, naj se vpišem v zvezo komunistov in ne bom imel nobenih problemov za napredovanje v vojski in tudi pozneje doma bom zlahka dobil dobro službo. V nevarnih okoliščinah za duhovniški poklic mi je pomagala milostna podoba Marije Pomagaj, ki sem jo v duhu zagledal pred seboj. Prosil sem jo za stanovitnost v veri, da ne bi nasedel dobrikanjem tega sveta, ki me je želel oddaljiti od Boga. V moči žive vere sem premagal poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja in sem po vojaščini takoj odšel v lemenat.

Napadi hudobnega duha se niso končali pri vojakih. Kot mlad kaplan pri Svetem Jakobu v Ljubljani sem se ponovno znašel med »Scilo in Karibdo«. UDBA me je hotela pridobiti za sodelovanje in pomoč pri svojih podlih dejanjih. Stari in preizkušeni župnik Perčič, ki je veliko pretrpel zaradi nadlegovanja UDBE, ko je bil v povojnem času za župnika na Gorenjskem, mi je svetoval, naj zopet poromam na Brezje. Pri Mariji, pomočnici kristjanov in pribežališču grešnikov sem ponovno našel odgovor in rešitev, da nisem padel v zanke hudobnega duha, v katere so se zapletli po vojni nekateri božji služabniki. Tedaj mi je bilo jasno, kaj je hotel poudariti prvi papež Peter, v svojem drugem pismu, ko je pisal vernikom: »Trezni bodite, čujte: vaš nasprotnik hudič hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Ustavite se mu trdni v veri ...« (prim. 2 Pet 5, 8 – 9). Grehu sem se uprl s trdno vero, ker sem tedaj spoznal (kot apostol Peter), da so moji bratje duhovniki in redovniki v istem trpljenju in preizkušnji. Samo vera, molitev in popolno zaupanje v Jezusa in njegovo čudovito Mater Marijo Brezmadežno, me je reševalo, da nisem šel po poti greha in dvoličnega življenja v pogubo.

Dlje, ko sem duhovnik, bolj se strinjam z življenjsko ugotovitvijo vztrajnega iskalca resnice, Jožeta Dežmana, ki je v knjigi Mariji zapisal: »Brezje z Marijo Pomagaj so največje slovensko duhovno zdravilišče!« Še v času komunističnega režima so mnogi Slovenci in Slovenke, ki niso smeli ali niso upali k sveti

maši v domači župniji, našli pri Mariji Pomagaj na Brezjah duševni mir, srečo, tolažbo in zagotovilo, da ima naše življenje smisel in da je življenje vedno močnejše od obupa in smrti.

Rad bi sklenil te spomine na brezjansko Marijo Pomagaj s pesmijo, ki so jo naši verni predniki molili na Brezjah in drugih Marijinih svetiščih:

»Slava ti brezjanska mati, o Marija pomočnica, ti si upanje Slovencev, ti si naših src kraljica. Ti razumeš naše duše, naše križe in težave, dan za dnem deliš dobrote, tu s prestola tvoje slave. Koliko si solz otrla, zvezdic upanja prižgala, kolikim si v skrajni sili pomagala. Naša polja in domovi, naše trate in gozdovi, pričajo, kako mogočni tvojih rok so blagoslovi. Dokler bo izpod Triglava, vrela v daljni svet Savica, bodo pela naša srca: slava tebi, pomočnica!«

Maks Ipavec, duhovnik

98. MARIJA POMAGAJ – ŽIVI SPOMIN CERKVE

Sveti Luka dvakrat poudarja, da je Marija »ohranila in pre-mišljevala v svojem srcu« besede, ki so bile povedane o njenem Otroku: besede pastirjev (Lk 2,19) in besede Jezusa samega, ki jih starša »nista razumela« (Lk 2,51). Že ob oznanjenju »je pre-mišljevala, kaj naj pomeni ta pozdrav« (Lk 1,29).

Marijin spomin je skozi vsa stoletja svež kakor prvega dne. Marija je živi spomin Cerkve. V svojem srcu ohranja in pre-mišljuje vse Jezusove skrivnosti. Hkrati pa v svojem spominu ohranja tudi vse besede, vse prošnje in zahvale svojih otrok. Na Brezjah že dvesto let posluša in uslišuje molitve slovenskih vernikov. Marija zato ni samo najbolje seznanjenja z razme-rami v naši domovini, ampak pozna tudi vse tisto, kar se do-gaja v globini naših src. Kakor nekoč v Kani, tako tudi danes vidi naše potrebe in jih posreduje svojemu Sinu, v zaupanju,

da nam bo pomagal. O tem pričuje božji služabnik nadškof Anton Vovk, ki je 15. junija 1947 na Brezjah vodil veliko slovesnost ob vrnitvi Marije – begunke. Takole je zapisal: »Prizori na Brezjah so bili ganljivi. Vsi verniki so tiho mahali z belimi robci in na glas jokali. Le tu in tam se je med jokom izvil goreč klic ‚Marija‘. Tako prisrčnega pozdrava, ki je v solzah spričeval tolike bolečine in tako prisrčno zaupanje, Marija na naši zemlji še ni bila deležna. Pomočnice naš narod ne bo zavrgel do zadnjega diha«.

V tem zapisu bi rad najprej obudil hvaležen spomin na svoje starše in stare starše. V obeh družinah so vsak večer redno molili rožni venec. Pri delu na polju so opoldne zmolili angelovo češčenje. Poleti so vpregli konja in na »lojtrnem vozu« poromali na Brezje. Posebej goreče so molili, da bi Bog kdaj v njihovi rodovini obudil duhovniški poklic. Na svet sem prišel dobra dva tedna pred zažigom škofa Antona Vovka v Novem mestu. V Marijinem letu 1954, ko je škof Anton Vovk na Brezjah posvetil nov Marijin oltar, se je naša družina na večer pred malim šmarnom preselila iz Doba v Domžale. V župnijski cerkvi Marijinega vnebovzeta me je maja 1962 birmal nadškof Vovk. Domači smo večkrat poromali na Brezje: z vlakom do Otoč in nato k Marji Pomagaj. Pozneje smo ponoči peš hodili na Brezje.

Za novo mašo sem izbral Marijine besede: »Moja duša povečuje Gospoda« (Lk 1,46). Vsa duhovniška leta rad romam na Brezje: pogosto peš ali s kolesom. Marija me materinsko varuje in spremlja. Seveda se rad udeležujem tudi slovesnosti in molitvenih shodov na Brezjah in tudi v drugih romarskih svetiščih. 29. septembra 1984 sem na Brezje in Bled pospremil Hansa Ursa von Balthasarja. Ob koncu prvega obiska papeža Janeza Pavla II., 20. maja 1996, je na Brezje poromal tudi kölnski nadškof kardinal Joachim Meisner. Pred mašo je rekel, da si je – podobno kakor tri dni prej sam papež – želel obiskati »first Lady in kraljico Slovencev«.

V domači hiši imamo že deset let umetnino – zvesto preslikavo Layerjeve milostne podobe Marije Pomagaj, ki jo je narisala gospa Mašukova. Tako je Marija, slovenskih src Kraljica, še bliže med nami, da nas varuje in posreduje za nas.

Dr. Anton Štrukelj, duhovnik

99. MARIJI SE ZAHVALJUJEM ZA MILOST DUHOVNIŠKEGA POKLICA

Po drugi svetovni vojni se je naša družina z Jesenic preselila na Bled. Otroška leta sem preživeljal na Bledu, obiskoval osnovno šolo in nižjo gimnazijo. Bili smo verna družina, saj je mama, ki ni hodila v službo, skrbela, da smo vsako jutro pred odhodom v šolo molili jutranjo molitev. Vedno je dodala še očenaš v čast Jezusovemu in Marijinemu Srcu. Ob večerih smo velikokrat molili rožni venec in spomnim se, da je oče večkrat molil kleče. Za to je imel tudi razloge, saj je zaradi verskega prepričanja v službi pogosto doživeljal šikaniranje, zapostavljanje in celo oškodovanje pri mesečnih prejemkih. Vsako nedeljo smo skupaj hodili tudi k sveti maši, kar takratnim partijskim oblastnikom nikakor ni bilo všeč.

Vsako pomlad, ko se je nekoliko ogrelo, smo radi poromali k Mariji Pomagaj na Brezje. Poleg domače župnije so mi bile Brezje, tudi zaradi bližine Bleda, nekakšen drugi duhovni dom. Ko sva s sestro nekoliko odrasla, sva se vsako leto na predvečer angelske nedelje s kolesi peljala na Brezje in se udeležila slovesne maše, ob obletnici kronanja milostne podobe. Še danes se spomnim, kako sva se gnetla v nabito polni cerkvi, pela skupaj z romarji, na oltar pa zaradi majhnosti nikakor nisva mogla gledati. Domov sva se vračala že v temi in si svetila z baterijsko svetilko. Ta doživetja so se mi nepozabno vtisnila v spomin in mi krepila mladostno vero. Vedno bolj me je navdajala zavest,

da je na Brezjah naša dobra nebeška Mati, ki me nevidno spremlja in varuje. Čutil sem, da se k njej vedno lahko zatečem. Na poseben način se mi je zdel prazničen tisti dan, ko smo na Brezjah kot družina v dolgi vrsti stali pred patrovo spovednico, da bi prišli na vrsto za spoved. Kako olajšani in veseli smo se potem vračali domov!

Prišla so leta, ko sem se na Jesenice vozil v gimnazijo in je bilo že treba misliti na bodoči poklic. Več ali manj zavestno sem čutil, da me v notranjosti nekaj nagovarja in vabi v duhovništvo, a vedno sem to misel nekako potlačil. Sam sebe sem prepričeval, da za ta poklic nisem sposoben in v duhovniškem načinu življenja gotovo ne bom zdržal. Ker sem se navduševal za tehniko, sem se po končani maturi vpisal na fakulteto za strojništvo. Toda tudi med študijem strojništva tisti notranji glas, ki me je vabil v duhovništvo, ni utihnil. Nasprotno, še bolj se mi je oglašal in vabil. Ker sem se mu še vedno na vso moč upiral, sem bil v sebi zelo razdvojen. Hkrati pa sem opazil, da me zelo privlačijo verska vprašanja. Rad sem se udeležil kakšnega verskega večera, ki je bilo v tistih šestdesetih letih za študente v Ljubljani v stolnici ali pri frančiškanih. Ob nedeljah pa sem zahajal v stolnico in poslušal pridige takratnega stolnega kanonika Šimenca.

Nekega popoldneva v avgustu sem se namenil iz Ljubljane peljati domov. Ker je bilo v tistih letih popularno potovati z avtostopom, sem tudi jaz tako storil. V Kranju sem prisedel na belo vespo k mlademu možu, ki me je peljal do Posavca pod Brezjami. Dalje sem jo mahnil kar peš. Čeprav me je obdajala lepa poletna gorenjska narava, me je v duši spet začela mučiti misel na duhovniški poklic. Ko sem po strmem klanecu pripešal do prvih dobropoljskih hiš in s pogledom objel Triglav in Karavanke, se mi je oko ustavilo na mogočnem zvoniku brezjanske bazilike. Takoj moram tja, k Mariji, sem pomislil, ona mi bo dala tolažbo. Ne vem, kako sem kar naravnost čez tiste dobropoljske travnike našel pot do Brezij. Z veliko notranjo bolečino in hrepenenjem sem pokleknil pred milostno podobo

Marije Pomagaj in ji zaupal svojo stisko. O, da ne bi bila Božja volja postati duhovnik! Saj veš, da nisem primeren za tako zahteven in odgovoren poklic ... Ko sem tako molil in prepričeval Marijo Pomagaj, da se ne čutim poklicanega, me je navdal nek notranji mir. Vesel sem zapustil cerkev ter se napotil proti domu. Toda po tisti ravni cesti mimo Radovljice in letališča v Lescah, me je spet »zvilo« in začel se je notranji boj. Kaj pa zdaj? »Hodi za menoj!« je z novo silo glodalo v meni. Nenadoma sem se ustavil, pogledal v nebo, se odločil in zavzdihnil: »Gospod, če res hočeš, da grem za teboj, mi dajaj moči, da bom zmogel in zdržal!« V tistem hipu me je preplavila nepopisna sreča in veselje. Spoznal sem, da je zmagala brezjanska Kraljica. Ta sreča me ni več zapustila in nikoli mi ni bilo žal, da sem se odločil za sveti poklic. Kadarkoli odslej pred milostno podobo Marije Pomagaj poklekнем in jo častim, se ji tudi zahvalim za milost poklica. Obenem se ji opravičim, da sem se tako trmasto upiral in okleval odgovoriti na Božji klic.

Sredi duhovnih vaj, v pripravi na mašniško posvečenje, sem bil nenadoma poklican na večdnevne vojaške oziroma na orožne vaje, kakor smo takrat to imenovali. Po koncu vaj sem po naročilu nadškofa Pogačnika moral duhovne vaje dokončati. Zatekel sem se na Brezje, kjer so me frančiškani prijazno sprejeli. Do mašniškega posvečenja sem tako nekaj dni v molitvi in premišljevanju pri Mariji Pomagaj pričakal milostni dan.

Po štirih letih kaplanske službe v Ljubljani sem bil imenovan za župnika v župniji Gorje. Spet sem prišel v bližino ljubih Brezij. Z veseljem sem se udeleževal tolikih slovesnosti, ki so se leto za letom odvijale na Brezjah. Lepo je biti pri nebeški materi Mariji Pomagaj! Ker se je tudi slovenski narod vedno bolj pogrezal v sekularizacijo in moralno pokvarjenost, se je nekaj sobratov duhovnikov odločilo za molitev za versko in moralno prenavo našega naroda. Določili so, da se vsako prvo nedeljo v mesecu ob petnajstih zberemo na Brezjah in pred izpostavljenim Najsvetejšim zakramentom molimo dva dela

rožnega venca in litanije. Z navdušenjem sem organiziral avtobusni prevoz na Brezje, ki je pobiral molivce Gorij, Bleda, Zasipa, Lesc in Radovljice. Veliko let smo se tako zbirali pri Mariji Pomagaj, ki je kraljica Slovencev in prosili, da bi se slovenski narod vrnil k Bogu in k vrednotam krščanske vere ter duhovno ozdravel.

Brezje mi pomenijo veliko upanje, da bo Gospod na milostno posredovanje Marije Pomagaj našemu ljudstvu podelil milost vere in duhovno osvoboditev.

Nikolaj Štolcar, duhovnik

100. MARIJA IN OČE FRANC ŠPELIČ

Ko sem prejel zadolžitev, naj povem kaj in koliko so pomenile Brezje oziroma Marija Pomagaj mojemu tastu, Francu Špeliču, me je kar malo zaskrbelo. Vem, da mu takrat, po letu 1963, ko ga je prav v cerkvi na Brezjah spreletaval nemir in ko je med mašo začutil, da se je pravkar vrnil na tisto pot, s katere je skrenil pred leti, ni bilo lahko. To spoznanje je zapelo v njem kakor velikonočna pesem, tako vzneseno, tako svečano in srečnega se je počutil. (Vir: Knjiga: Vsa njegova križpotja, Rudi Mlinar-Ivana Vatovec, str. 307).

Pri vsakem verujočem človeku na Gorenjskem se bližina Marije Pomagaj močno čuti, kako se ne bi pri nekom, kot je bil oče Špelič. Ko je takrat spoznal, da ga Bog ni klical, Bog je bil ves čas v njem, ni obžaloval nobenega koraka, ki ga je naredil od tedaj, ko je pri Micki zagledal Sveto pismo. (Vir: ista knjiga, str. 249). Z vsakim korakom je bil bliže temu, kar je doživljal takrat v svetišču Marije Pomagaj na Brezjah. Prav tu ga je Marija zavarovala s svojim plaščem, da ni več omahoval, da ni na pravi poti. Marija Pomagaj mu je bila pravzaprav velika opora. Kasneje, ko mi je kdaj povedal kakšen utrinek s svojimi

težavami, se je dostikrat spomnil na Brezje. Spominjam se, da sem ga večkrat z avtom zapeljal do bazilike: na molitvena srečanja ali pa na obisk k prijateljem frančiškanom, na katere je bil močno navezan. Navsezadnje je v samostanu na Brezjah opravil tudi desetdnevne duhovne vaje pri patru Leopoldu Grčarju, preden je bil posvečen v duhovnika. Ni kar tako, koga si boš izbral za svetovalca za življenje, ki je pred teboj. Tukaj na Brezjah je našel mir in človeka, ki ga je dobro poznal, on pa njega. Pri Mariji Pomagaj je prav gotovo lažje opravil duhovne vaje, kot mogoče kje drugje. Bližina Marije Pomagaj mu je bila v veliko oporo in pomoč, ko je srkal živo vodo, ki je pritekala vanj po milostni bližini Marije Pomagaj.

Marija je ena. Poimenovanj pa je več. Vem, da je Marija Pomagaj pri Francu Špeliču imela veliko in sveto vlogo, saj je tudi z njeno pomočjo znal ljudem pomagati pri premnogih skušnjavah in življenjskih preizkušnjah.

Kasneje, ko ni več živel v Begunjah, pač pa na Štajerskem, se je vedno ob obiskih domačih ustavil še na Brezjah. Gotovo se je znal Mariji Pomagaj tudi zahvaliti. Marija in France sta to vedela.

Jurij Rakuš

101. »VSE PRINAŠAM IN PUSTIM PRI MARIJI POMAGAJ NA BREZJAH.«

»Njim, ki ljubijo, Boga vse pripomore k dobremu« (Rim 8,28).

Že v mladih let sem rad romal na Brezje. Oddaljen spomin seže v otroška leta. Vem, da se nam je zdelo čudno, ko smo vso noč preživeli v cerkvi. Za nas otroke je bila kratka, ker smo večinoma spali. Le kaj so delali odrasli? Zdaj vem za odgovor.

Ne morem reči, da pred odločitvijo za duhovni poklic nisem nadlegoval Matere Velikega Duhovnika Jezusa Kristusa,

da bi se prav odločil. K tej prošnji, tako se spominjam, nas je mlade moravške fante spodbujal takratni župnik Jože Mrvar in njegova sestra Milka. Marija z Brezij je zares vzela zatekanje k njej, za razsvetljenje in pravo odločitev. Skoraj ducat, če prištejem redovnice, nas je Gospod poklical v svoj vinograd iz moravške župnije pod Limbarsko goro.

Nad vse pa so mi draga pri Mariji Pomagaj na Brezjah vsakoletna srečanja za bolnike in ostarele v mesecu juniju. Ker rad poromam v Lurd, kakor tudi k Mariji Snežni na Kredarico, s šopkom cvetja v nahrbtniku, ki predstavlja vse bolnike in druge, ki ne morejo na najvišjo ležečo kapelo na Slovenskem, prinesem ob vseslovenskem romanju Mariji namesto šopka cvetlic vse prisotne in tudi tiste doma.

Lahko bi naštel še vsakoletna srečanja sošolcev duhovnikov na Brezjah, romanja s prijatelji Radia Ognjišče, z domačimi, ali pa čisto osebni obisk pri Mariji Pomagaj. Takšnega želim opisati.

Spodobi se, da gre otrok k svoji Materi potem, ko minejo božični in novoletni prazniki. Tako sem sredi januarja v letu 2014, ob dvestoti obletnici Marije Pomagaj na Brezjah, prvič v tem letu v popoldanskem času, čisto sam in z določenim namenom poromal na Brezje. Nisem nesel šopka v nahrbtniku, ampak sem prinesel sebe. Zakaj? Zdravnik mi je sredi januarja povedal, da bo potrebna operacija prostate. Čeprav ni glasno povedal diagnoze, sem ob izkušnji skoraj tridesetih let obiskovanja bolnikov v bolnišnicah začutil, da imam raka. To sem želel povedati »iz prve roke« Mariji. Cerkev je bila v zgodnjih popoldanskih urah skoraj prazna. Tako kot storijo romarji na božjih poteh, sem kleče, z molitvijo in molkom, drsel okoli Marijinega oltarja. Nikamor se ni mudilo. Prihajali so mi na misel toliki, ki so s podobnim občutki Mariji podarjali svojo življenjsko prihodnost. Čutil sem ob sebi poznane, ki sem jih spremljal v bolnišnicah, svojce, zaposlene, prijatelje doma in v tujini, sobrate duhovnike, sorodnike, te, ki so že vstopili v

objem Troedinega, med njimi starše, dva brata, Katarina ... V tihoti sem Mariji kot prvi, najodličnejši Materi povedal kaj me čaka. Porajala se mi je molitev in v njej: »Še nikdar ni bilo slišati, da bi ti koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal, tebe pomoči prosil in se tvoji priprošnji priporočal ...« Potem sem se za nekaj trenutkov še zadržal pri njenem oltarju. Jagode rožnega venca so polzele v rokah. Srce mi je napolnjevalo umirjenje in veselje, a tudi prepričanje, da sem z vsem bitjem še bližje mojim bolnikom in Gospodu v njegovem trpljenju. In ne nazadnje, ali ni bilo pred 39 leti na novomašni podobici zapisano: »Njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu.« (Rim 8,28).

Ob molitvi zdravamarij sem se zahvaljeval vsem, ki so mi blizu in so z menoj odgovorni za zdravje. Pred oči mi je prihajala slika o preteklih dveh operacijah. O sprejemu. Posegu. Okrevanju na oddelku. O Skrbi Marijinih sester na Dobrovi. Občutil sem, kako drugače je biti v bolnici kot bolnik in ne le pastoralni delavec. Kako je pri bolniku, svojcih in osebju, pomembna »čuteča bližina«. Znova sem odkril, da v stanju in počutju, v katerem je bolnik, res ni potrebno veliko besed. Oteženo je razmišljanje o duhovnih stvareh in ne nazadnje je težko tudi moliti. Najvažnejše je, da ti je nekdo blizu. Lahko brez besed. Te pokriža. Moli s teboj kratko molitev. Ti podeli zakramente brez dolgih molitvenih obrazcev. In spozna, da pravočasno odide. Vse to sem razmišljal in čutil, kako je Marija pozorna na mojo bližino.

In zdaj, ko sem prišel z Brezij in je operacija za menoj? Rad molim molitev Angel Gospodov. Posebej sem pozoren na Marijine besede: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.« Kot končamo vsako molitev z amen, tako bodi, naj bo vedno vse po Božji volji in ob spremstvu Marije Pomagaj z Brezij.

Miro Šlibar, bolniški duhovnik

102. OD ARGENTINE DO MADAGASKARJA – ČEZ BREZJE

Vnaši družini, v Argentini, je imela Marija Pomagaj zelo veliko vlogo in posebno mesto v mojem otroškem življenju in kasneje v mladosti. Kjer koli so se Slovenci zbirali k molitvi ali k evharistiji, so bile vselej Marijine pesmi in litanije Matere Božje pred podobo Marije Pomagaj.

Ko sem bil star kakih osem let, se je naša družina preselila v Ramos Mejia, kjer smo spadali v župnijo sv. Janeza Bosca. V tej lepi, mogočni cerkvi smo imeli Slovenci poseben oltar, ki ga je posvetil argentinski škof Raspanti iz Morona. Na dan blagoslovitve oltarja (posvečen Mariji Pomagaj), sem bil ministrant. Slovesnost je bila zame kot otroku veliko doživetje. In kako sem bil vesel, da sem lahko ministriral pri sveti maši na ta zgodovinski dan!

Ta cerkev je komaj 500 metrov stran od naše domače hiše. Kot otrok se spominjam, da smo Slovenci vsako leto v mesecu maju romali v Lujan. To je Marjina božja pot, kamor vsako leto roma štiri milijone kristjanov iz različnih dežel. V tej prelepi baziliki je naša slovenska skupnost imela na posebnem mestu tudi podobo Marije Pomagaj. Tega romanja se je udeležilo na tisoče Slovencev. To je bil zares velik praznik in doživetje, ko smo se rojaki za ves dan zbrali okrog Marije Pomagaj. Zjutraj, pri sveti maši, je bila podoba Marije Pomagaj postavljena pred oltarjem. Popoldne, ko so bile pete litanije in blagoslov ter nato procesija po trgu pred baziliko, je bilo v resnici ganljivo. Lepo smo se zvrstili v procesiji, glasno smo peli ves čas, ko je trajala procesija. Argentinski domačini so bili vedno presenečeni in so se spraševali: kdo so ti ljudje, kdo so ti kristjani, ki tako lepo častijo Marijo? Podoba Marije Pomagaj je bila vedno na čelu procesije s slovenskimi narodnimi nošami.

Podoba Marije Pomagaj me je vedno spremljala od otroštva naprej. Tudi moja mama nam je vedno govorila in nam dajala zgled, kako naj se zatekamo k Mariji. V Argentini je bila v

vsaki slovenski družini podoba Marije Pomagaj. Samo Bog ve, kolikokrat sem kot otrok molil pri Mariji Pomagaj za poklic, za reveže, za naše družine, in za vse, ki trpijo preganjanje in lakoto.

V Lujanski baziliki sem bil septembra 1975 posvečen v duhovnika. Takrat sem prosil Marijo, naj mi pomaga, da ne bi nikdar zatajil revežev, jim znal vedno prisluhniti, jim pomagal v Jezusovem imenu. Ne najdem besed, s katerimi

bi opisal srečo, da sem bil posvečen v duhovnika v baziliki, kjer sem veliko premolil pred podobo Marije Pomagaj. Si predstavljate, kakšno veselje je bilo zame, ko sem leta 1968 prvič prišel v Slovenijo. Takrat sem lahko prvič poromal tudi na Brezje, k Mariji Pomagaj. To je bil zame nepozaben dan! Vsakokrat, ko sem bil pred to podobo Marije Pomagaj, sem čutil neko posebno moč in povezanost z vsem slovenskim narodom, s katerim delim isto vero in upanje.

Kadar sem lahko šel na Brezje, sem bil vedno prevzet. In vedno sem molil za vse moje prijatelje, za vse reveže, za naše družine, za slovenski narod, za vse, ki potrebujejo duhovno pomoč naše nebeške Matere Marije. Vedno sem zmolil kakšno desetko rožnega venca in Marjin hvalospev "Magnifikat".

Marija je imela v mojem življenju vedno posebno mesto, mesto duhovne matere, ki nas vodi k Jezusu, Odrešeniku vsega človeštva. Vedno me je prevzela Marjina ponižnost in njeno zaupanje Božjemu načrtu za odrešenja sveta! Romal sem tudi peš z mladino na Brezje. In to romanje mi bo ostalo v nepozabnem spominu.

Vedno, ko pridem v Slovenijo, je moja želja, da bi poro-
mal k Mariji Pomagaj in tam zmolil za naše misijonsko delo in
našo domovino. Marija Pomagaj je vedno prisotna v mojem
življenju. In tudi na Madagaskarju, v moji osebni kapeli, imam
podobo Marije Pomagaj.

Marija Pomagaj je za nas Slovence zavetnica našega upanja
in naše domovine. Ko sem govoril na evharističnem kongresu
v Celju sem bil vesel, da sem bil čisto zraven podobe Marije Po-
magaj, desno od glavnega oltarja. Marija Pomagaj varuje Slo-
vence, varuje našo domovino in ves svet. In varuje vse reveže,
posebej otroke, ki živijo v skrajni revščini na smetišču.

Marija Pomagaj, hvala ti za vse milosti, ki sem jih prejel
skozi toliko let, kot duhovnik in kot misijonar! Marija Poma-
gaj, prosil za nas!

Pedro Opeka, CM, duhovnik in misijonar

103. »SO KRAJI, DOŽIVETJA, TRENUTKI, SVETIŠČA ...«

So kraji, ki imajo svoj poseb-
ni čar: to so gore, položni
travniki ob jezerih, šumeči
potoki, tihi gaji, ...

So doživetja, ki nas bogatijo
za vse življenje: preživete tihe
ure s prijateljem pod zvezdna-
tim nebom, ko smo si v molku
bližji kakor v besedah.

So trenutki, ki ostajajo ne-
izbrisni v hvaležnem spominu: ko sediš ob postelji bolnika ali
umirajočega in ko ti njegov pogled pove več, kakor njemu tvo-
ja beseda.

So svetišča, ki te spominjajo na otroška leta, ko si se razgledoval po cerkvi, občudoval oltarje in na njih čudne kipe resnih svetnikov in še posebno mučencev.

So pa tudi doživetja sredi mladostnega vrenja, iskanja, ihtenja po smislu življenja in sredi njega po osebnem mestu in poslanstvu, ki je razpeto med osebnimi željami in pričakovanji ljudi ter okolja.

Brezje – niso zame nič od tega, ker sem odraščal v drugačnem okolju in zbiral svoje življenjske in poklicne nagibe na drugih krajih ter v drugih božjih hramih. A ko sem v zgodnjih duhovniških letih zavestno prestopal in premagoval ozke krajske ter narodnostne meje in pregraje, sem odkril Brezje kot kraj, ki ga v še bolj strnjeni duhovni zgoščenosti doživljam kot svetišče, v katerem so vidno in nevidno, a zato nič manj prepričljivo in pričevanjsko zapisane usode toliko rojakinj in rojakov iz neposredne bližine, pa tudi iz osrčja slovenskega naroda ter od vseh zgodovinskih in usodnostnih robov slovenskega zamejstva. Rojaki, celo vojaki in izseljenci so pogosto hranili milostno podobo Marije z Brezij, ne samo v svojih molitvenikih ali v denarnicah, temveč še bolj v srcih. Njihove molitve, prošnje in zahvale so obdajale Brezje v neviden, a resničen zgoščen oblak, ki je hladil njihovo trpljenje, a hkrati dajal uteho in moč v vseh življenjskih preizkušnjah. Cele množice so romale na Brezje in bodo še romale. Množicam romarjev so Brezje ostale in bodo še ostale svetilnik Božje bližine in Marijinega varstva na njihovi poti, o kateri pravi Lev Tolstoj: »Ljubi svojo življenjsko pot, ker to je pot, na kateri te spremlja dobri in zvesti Bog!« – Dodajmo še svoje osebno zaupanje, da nas na vseh naših življenjskih poteh spremlja zvesta Marijina roka.

Mnogokrat sem sam ali s skupinami obiskal Brezje in priporočal pred milostno podobo svoje prijatelje, dobrotnike in druge dobre ljudi Marijini priprošnji. Mnogokrat sem se na tem svetem kraju zahvaljeval za duhovniški poklic, ko sem

premišljeval svoje novomašniško geslo: »Božja pota so milost in usmiljenje. Njegov klic je ljubezen!«

Brezje – moj duhovni dom, kjer čutim veseli in trpeči utrip vsega slovenskega naroda in vse človeške družine.

Jože Kopeinig, duhovnik

104. BREZJANSKI ČUDEŽ V AFGANISTANU

Sodobni čas je takšen, da je vse negotovo. In kako lepo je živeti z občutkom sprejetosti, varnosti, gotovosti. Sodobno Slovenijo v letu 2014 je neki ameriški komentator opisal takole:

»Obstaja država v Evropi pod Alpami, ki meji na Balkan in je omejena sama s seboj.

Tam živijo najlepše ženske, vendar nataliteta upada.

Tam nezaposleni največ delajo.

Tam živijo ljudje na najbolj plodni zemlji, ki pa je neobdelana.

Tam vlaki še vedno vozijo počasi, po avtocestah pa se vozijo hitro - najdražje na svetu.

V tej državi vsi igrajo košarko, smučarji dosegajo svetovne športne dosežke. Rekreativna jim je prioriteta, delo pa rekreacija.

Vsi hitijo v službo, a vsi zamujajo. Osemurni delavnik traja deset ali več ur.

Zdravstvo je brezplačno, zdravljenje pa morajo plačevati.

Tam so svobodni novinarji, ki svobodno pišejo in poročajo po ukazih svojih šefov.

Tam je svetovna kriza dobila državljanstvo.

Tam so javna naročila skrivnost, državne skrivnosti pa javne.

Tam še niso znani zmagovalci II. svetovne vojne.

Tam pišejo zgodovino nepismeni, najbogatejši so pa tisti, ki nikoli niso delali.

Tam je Slovenija.«

Iz tega malo ironičnega opisa, ki je vendar blizu realnosti, prihaja naproti podoba brezjanske Matere Božje. Ta podoba, ki glasno govori o vseh uslišanjih, ki glasno govori o mojih stiskah, ki glasno govori: »Ne boj se! S teboj sem!«

Naj tudi na tem mestu izrazim zahvalo brezjanskim patrom, ki so podarili podobo brezjanske Marije Slovenskim vojakom (v nadaljevanju SV).

Zgodilo se je leta 2012. Enota 86 slovenskih vojakov je bila napotena v nemirni zahodni del Afganistana. Varovali in patrolirali smo po svojem območju odgovornosti, ki je zajemalo 360 km avtoceste, hkrati pa usposabljali 600 afganistanskih vojakov. Ne znam opisati, koliko ranjenih afganistanskih vojakov smo sprejeli v našo vojaško ambulanto in jih pripravili za helikopterski transport v NATO bolnice. Naj navedem samo en primer:

Enega od bratov, ki sta se borila v isti četi v Afganistanu, je zadela talibanska krogla. Tisti, ki se je rešil, je častnika prisilil, da bi smel oditi po padlega.

»Verjetno je mrtev,« je rekel častnik, »in nobenega smisla ni, da tvegaš svoje življenje zato, da greš po bratovo truplo.«

Po nadaljnjih prošnjah je častnik privolil. Ravno, ko je vojak z ranjenim bratom prispel za bojno črto, je ranjeni brat umrl.

»No, vidiš,« je rekel častnik, »svoje življenje si tvegaj za nič.«

»Ne«, je odgovoril Ali. »Storil sem, kar je pričakoval od mene, in imam svoje zadoščenje. Ko sem se splazil k njemu in ga vzel v naročje, je rekel: »Ali, vedel sem, da boš prišel – kar čutil sem, da boš prišel. Hvala ti, da me ne puščaš na bojišču.«

Tudi slovenski vojak nima nobene gotovosti, ko odhaja na bojišča sveta, da bo prišel domov v enem kosu. Da bi lahko v vseh negotovostih vojak umiril svojo dušo, smo slovenski vojaški duhovniki v Bala Baluku (Afganistan) postavili tudi kapelo (Milan Pregelj), prinesli podobo brezjanske Marije (Aleksander Urek) in jo naslednje leto tudi okronali (Matej Jakopič).

Slednji dogodek se je zgodil 15. avgusta 2012. Poveljnik je okronal Marijo s pozlačeno krono, glavni podčastnik pa je okronal dete Jezusa. Slovesnost je bila lepo obiskana in globoko doživeta. Teden dni kasneje, 21. avgusta, malo pred deseto dopoldan pa se je zgodilo ...

Bilo je vroče avgustovsko dopoldne, ko afganistanske temperature že v senci dosežejo 50 ali več stopinj. Vojaki so se zbrali, kakor vsako jutro, pri dišeči »padrejevi« kavi. Nobene gostilne nimamo, kakor v Sloveniji, nobena točajka nas ne postreže in se nam nasmehne, le župnik namesto jutranjega brevirja kuha kavo. Imamo je le toliko, kolikor smo si je prinesli s seboj iz Slovenije. Zato je »padre« včasih hudo skop v odmerkih kave. Važno je le, da diši po Sloveniji, da diši po Portorožu, da diši po Barcaffeu. Dovolj imamo afganistanskega čaja.

»Kdo bo pomil lončke«, je zakričal padre. »Kdo danes pomiva?«

»Poveljnik Leon, danes ste Vi na vrsti!«

Poveljnik je brez besed pobral 14 lončkov in jih opral z vodo iz steklenice. Ko je opral zadnjega, jih ni bilo časa zbrisati s krpo, ker je vroče sonce kar prismodilo vodne kapljice, tako

da so skodelice vedno delovale umazano. In tako se je začel nov dan, o katerem nismo niti slutili, kaj nam prinaša. Vsak je pač odšel po svojih dnevnikih zadolžitvah. »Padre« je vzel v roke svoj brevir, nato pa odhitel k imam, medicini (reševalci) so začeli s tečajem prve pomoči, kuhar je začel pripravljati kosilo, mehaniki so pregledovali izpravnost vozil, bojni inštruktorji so začeli usposabljanje afganistanske vojake iz večine preživetja na bojišču. Stražarji na okopih so vročino dneva prenašali v neprebojnih jopičih in čeladah. Skozi daljnogleda so bore malo videli, ker so kaplje znoja zalivale objektivne. Toda vseeno, varovali so nas. Edini »uživač« je bil operater v klimatiziranem kontejnerju, ki je skrbel za upravljanje super kamere, ki je bila nameščena 600 m v zraku na tako imenovanem »Zeppelinu«. Domet in varnostno pokrivanje našega tabora je bilo tako tehnično dobro zagotovljeno. Toda kakor človek, tako tudi tehnika, ne zmoreta vsega. In tako se je zgodilo!!! Pet sekund nepoznanega žvižganja. Nato še deset sekund »šiv«, »šiv«, »šiv«, »šiv«, »šiv«, »šiv«, »šiv« ... Vse se je za nekaj sekund streslo. Onemeli smo. Prepozno je bilo steči v zaklonišča, varnostni bunkerji so bili predaleč. Samo gledali smo in gledali. »Dol, dol, dol, vsi dol!!!!« je nekdo kričal.

Človek izgubi občutek, kako se lahko v sekundi zakoplje v skalo in kamen, prav tako izgubi občutek za čas. Samo Bog ve, kako dolgo je vse skupaj trajalo. Nam se je zdela cela večnost. Nato smo pomolili svoje nosove, zamašene od kamnitega in skalnega prahu, kvišku. Kaj se je zgodilo? Kaj je???

»Je kdo ranjen?«, »Je kdo ranjen?«, »Je kdo ranjen??« smo kričali.

Ker je bila naša utrdba majhna, le 60 x 60 metrov, smo dokaj hitro našli krivca, ki je iz nas v trenutku naredil rudniške rovokopače. Da, bila je raketa. Ko je priletela v naš tabor, je zadela škatlo s težkim strelivom in krogle, ki so švigale okrog, so bile krivec za »šiv«, »šiv« ... Raketi z lastnim motorjem pa je zatajil vžigalnik in tako ni eksplodirala. Ko smo kasneje gledali

tehnične podatke rakete, bi le ta morala zbrisati iz obličja vse v radiu 200 metrov. Mi pa smo ostali ŽIVI!!!

Proti večeru smo se v zahvalo zbrali v naši kapeli z namenom, da rečemo: »Ej Šefe, HVALA TI!« Meni se ni niti posvetilo, toda neki vojak je pristopi k meni in dejal: »Veš padre, mislim, da nas je obvarovala brezjanska Mati Božja, ki smo jo kronali na praznik Marijinega Vnebovzetja. Verjemite mi, padre, ona nas je obvarovala!!!«

Matej Jakopič, vojaški duhovnik

105. VES IN BREZ PRIDRŽKA SE JE IZROČIL MARIJI

Prof. dr. Anton Strle je bil velik teolog in mariolog. Njegovih pisnih del o preblaženi Devici Mariji je toliko, da sta bili doslej na Teološki fakulteti v Ljubljani predloženi že dve diplomski nalogi: s. Helena Eržen OSU, Mariologija prof. dr. Antona Strleta (2009) in Andrej Lažeta, Posvetitev Mariji v spisih dr. Antona Strleta (2014). Božji služabnik Anton Strle je bil goreč Marijin častilec. Kot novomašnik (posvečen 29. junija 1941) je svojemu novomašnemu geslu »Povsod Boga« dodal marijansko vsebino, kakor je potrdil v nekem pismu 1981: »Zdaj mi postaja jasno, da ni bilo brez pomena zame, ko me je Gospod v svoji previdnosti nagnil, da sem si za novomašno podobico vzel geslo: „Povsod Boga!“. Zraven sem imel v mislih še „Ljubljena Mati, mi hočemo povsod Boga!“«

Med vojno je 5. novembra 1943 zapisal v svoj dnevnik: »Premišljeval sem o popolni pobožnosti do Marije v smislu Grignionovega nauka. Vsega se moram darovati po Mariji Jezusu. Z ničemer ne smem svobodno razpolagati. Svoje volje ne smem preklicati. /.../ Bog, Marija in Jezus Kristus naj bo vsa navezanost. – Vse v črti Marija – Jezus – Bog.« V dnevniku, ki ga je pisal kot bogoslovec in kot mlad duhovnik (od leta 1937 do

1945), vedno znova vidimo, kako je svoja premagovanja povezoval s priprošnjo k Mariji. Tudi svoj študij je posvetil Mariji. Ob svojem doktoratu je zapisal: »Danes sem delal rigoroz iz splošne teologije. Položil sem ga Mariji v roke. Saj je to sobota, Mariji posvečen dan. Pred Marijo Pomagaj v stolnici sem sklenil, da naj bo to Marijin doktorat, ako se mi bo posrečil. Marijini in Njenega Sina časti naj bo posvečen.«

O osebni posvetitvi Mariji je prof. dr. Anton Strle zelo pomenljivo zapisal v svojih skriptah Mariologija (leta 1964): »Posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu ni le preprosta molitev za zagotovitev Marijinega varstva ali njene priprošnje v težkih trenutkih, marveč je popolno in dokončno darovanje vsega, kar smo in kar imamo – izročitev ne le v preprosto varstvo, marveč v last. To pomeni: zaupati se Mariji, dati se ji brez pridržkov, da svobodno razpolaga z vsemi našimi dobrinami in z našim življenjem, z našimi teženji in z vso našo dejavnostjo in trpljenjem. Nagib k temu pa je ljubezen, a takšna, ki jo vodi razum, razsvetljen z vero.«

Kot stolni vikar v Ljubljani je vsako jutro molil pred milostno podobo Marije Pomagaj z Brezij. V svojem čudovitem opisu milostne podobe je rekel, da Marijine oče spremljajo romarja tudi tedaj, ko odhaja od nje. Brez dvoma je duhovnik Anton Strle vedno ostajal pod Marijinim materinskim pogledom in pod njenim mogočnim varstvom, zlasti seveda v letih zapora in drugih težkih preizkušenj. Ves in brez pridržka se je izročil Mariji. V poznejših letih res ni tako pogosto prihajal na Brezje. Udeleževal pa se je zahvalnega bogoslužja nekdanjih duhovnikov zapornikov. Sicer je na svojih sprehodih na Golovec redno prihajal k Mariji pomočnici kristjanov na Rakovnik. V svoji sobi je imel podobi Jezusovega presvetega Srca in Marijinega brezmadežnega Srca. Angelovo češčenje je pred tema podobama vedno molil klečé – »po kartuzijansko«.

V Marijini šoli je tudi on »vse besede ohranjal in premišljeval v svojem srcu« (Lk 2,19.51). Premišljevalna molitev je

bila postala najgloblja osebna molitev, ki jo je zvesto gojil vsak dan. S pogledom nazaj je za pol stoletja svojega življenja glede molitve povedal: »Če sem odkritosrčen, moram reči, da v središču mojega molitvenega življenja, ki naj bi prešinjalo vse ostalo življenje, ni rožni venec, marveč sveta maša (pravim „sveta“, čeprav danes že kar težko izrečemo to besedo). Tudi na drugo mesto še ne pride. To mesto zavzema zame že skoraj 50 let vsakdanja premišljevalna molitev, v kateri se mi ob božji besedi in ob živi navzočnosti troedinega Boga samega v občutju popolne svobodnosti »srce navriska in izjoče« ter ogreje in razsvetli za vse, kar me bridkega in prijetnega čaka vsak dan, ogreje tudi za Središče (Evharistijo), da bi moglo s svojo težnostno močjo navdihovati in prežemati celotno življenje. Na tretje mesto pride rožni venec: vsaj en del prav vsak dan že gotovo nad 50 let (kvečjemu za kak mesec zelo hudih bolezni je moral odpasti). Zdi se mi nepogrešljiv. Nekaj nepogrešljivega bi manjkalo brez njega. Kakor če hiša s svojim Središčem ne bi imela okoli sebe lepega in bogatega vrta z varujočo ograjo! Ta vrt – rožni venec – nikoli ne zastari; vedno je svež in nov. Naj me prežema občutje veselja, bridkosti ali zmagovitosti – vedno grem rad na sprehod po tem vrtu, da se spet osvežim in okrepim: da mi veselje ne utone v valovih bridkosti, da se mi žalost in zaskrbljenost ne spremeni v brezupnost. Devica Marija me vodi h Kristusu, ob katerem ves svet postane luč, pa naj se na zunaj kaže še tako temnega. In ker je Kristusova stvar tudi moja stvar, zato sem glede nje popolnoma gotov. Kajti Kristusova stvar bo zmagala, prej ali slej, za časa mojega življenja ali pa po moji smrti: kakor Bog hoče!«

Dr. Anton Štrukelj, duhovnik

106. BREZJANSKA MARIJA – OBLEKA IN POGLED

Podoba Marije Pomagaj, kjerkoli jo človek sreča, more primesti v njegovo življenje novo spoznanje, milost, spodbudo. Meni osebno se to dogaja nekako postopoma, kakor se običajno dogajajo stvari v naravi ... Na prvi pogled neopazno, čez nekaj časa pa človek sam, ali drugi na njem, zazna spremembo. Tako mi spomin sega na romanja v dobi otroštva, ko mi najbolj ostaja usidran vonj po kadilu, melodija molitve in cele zavese rožnih vencev na stojnicah; pa do nočnih peš romanj ob zaključku šolskega leta, ko je bila že pot sama daritev, maša pa nihanje med budnostjo in spanjem ob stebru, ki sem si ga uspel izboriti za naslon; do mnogih slovesnosti, ko sem bil vključen v morje vernikov, do osebnih obiskov ... Vse to so bili kot koraki do tega, da sem se počasi udomačil ob Mariji. Najina pogleda se nista srečevala samo na Brezjah, ampak tudi v stanovanjih oz. domovih, v kapelicah na križiščih in skritih v gozdu na odročnih poteh, pa tudi v mnogih cerkvah, kamor me je zanesel življenjski korak. Po tistem, ko sem postal duhovnik, je bližina z Marijo dobila morda še kanček pristrčnejše odenke in zaupnosti z moje strani ... Z Marijine ni bila nikoli vprašljiva.

Trenutki pred Njo (ki so sicer časovno zelo raznoliki), so velikokrat trenutki mimobežnega pozdrava, včasih vprašujočega molka, drugič ponižne prošnje, do besed hvaležnosti in časa počitka, podobnega tistemu, ko človek pride domov in si v varnem okolju nekoliko odpočije in srce umiri. Eno izmed takšnih drobnih mimobežnih srečanj mi je dalo kar nekaj snovi za razmislek o tem kje in kdo sem ... pred Marijo.

Maša je končana in preden odidem iz cerkve se ustavim še pred podobo brezjanske Marije. Hm ... Res je zanimivo, da je Marija oblečena s tremi plastmi oblačil, Jezus je pa gol. Nekdo je razložil, da je to podoba Cerkve, ki za sebe zbere le najboljše, na reveže - uboge pozablja. Se mi zdi, da je ta premislek malo

zgrešil bistvo. Jezus namreč ni videti prav nič nesrečen in zavržen ali pozabljen. Zdi se, da mu je povsem v redu. Z milino in ljubeznijo gleda Marijo, ki ga nežno privija k sebi. Pri obleki in goloti moramo namreč vstopiti v Genezo, kjer je opisano, kdaj si je človek prvič nadel obleko - potem, ko je grešil, ko je želel biti »kakor Bog« in je zato izgubil svoj sijaj ter postal ogrožen od okolice in bližnjega. Jezus prihaja v ta svet kot pravi Bog in pravi človek, ki ni izgubil sijaja, varnosti in dostojanstva, ki mu ga daje občestvo ljubezni z Očetom in Svetim Duhom. In v tem območju varnosti je lahko tudi gol, sploh če je »kot otrok v naročju svoje matere.« Kajti mati ga obdaja s prav tako ljubeznijo, kot je ljubezen Boga – brezpogojna in trajna. Marija je predstavnica človeštva in je zato odeta v oblačila, da ne bi mi, ki smo večkrat ranjeni od greha in zla, spregledali bistva. Zdi se namreč, da oblačila sploh niso glavna, saj svoj sij, milino in dobroto dobiva od ljubečega Jezusovega pogleda - in to kljub temu, da Jezusa ne gleda, saj gleda nas. Ona, ki je mati, naj bi otroku dala občutek sprejetosti in varnosti, naj bi mu dala ljubezen in mir, a se zdi, da v tem primeru ona prejema vse to od otroka in poklanja nam. Gleda namreč nas. Kot bi že živel skrivnost razodeto pod križem: »Žena, glej tvoj sin. Sin, glej tvoja mati.« Tako jaz po Marijinem ljubečem pogledu postajam njen otrok, ki se čutim varnega in sprejetega, ljubljenega in veselega. In zaradi tega sva seveda z Jezusom brata. Z njim, ki Marijo, tako kot jaz, kliče mama. Z njim, ki je Bog in Gospod in vir ljubezni in moči in varnosti in svetosti. Kako resnično je ime: Marija Pomagaj. Saj si ti, ljuba Božja Mati, resnično posredovalka Boga in njegovih milosti nam, meni, ki sem tu pred teboj. Hvala ti - za ta tvoj pogled in tvoje posredovanje nebeške miline, moči in ljubezni. Ob tebi se čutim varnega, sprejetega, ljubljenega. Ne sicer tako, da bi odvrigel svojo obleko (kot npr. sv. Frančišek), aa vendar dovolj, da odlagam oklepe sovraštva, strahu, jeze, skrbi; da odložim plašč skrbi zase, za lastno imenitnost, imetje, moč ... Saj mi vse, kar potrebujem, daješ ti po

svojem Sinu. Marija Pomagaj, hvala! Hvala za tvoj pogled in vse milosti! Amen. Sedaj lahko odidem v življenje.

Matej Nastran, župnik

107. »PO BOŽJI MILOSTI PA SEM TO, KAR SEM.« (1 KOR 15,10)

Bližina bivanja ob tako milostnem kraju, kot je božjepotno svetišče Brezje z Marijo Pomagaj, je gotovo velik dar. Družina moje mame izhaja iz rojstnega kraja našega velika pisatelja Frana Saleškega Finžgarja, iz Doslovč na Gorenjskem. To je župnija Breznica, ki je dala še kar nekaj drugih velikih mož, pomembnih za slovenski narod: Franceta Prešerna (Vrba), Janeza Jalna (Rodine), ...

Moja mama se je rodila leta 1940. Pred njo se je rodila sestra Francka, za njo pa štirje bratje. Francka je zbolela in zaradi tumorja v glavi umrla leto dni pred rojstvom moje mame. Moja babica si je zelo želela imeti še eno hčerko in je, globoko verna, poleg vseh rednih molitev rada poromala na Brezje k Mariji Pomagaj, da bi od nje izprosila izpolnitev svoje velike želje. Marija Pomagaj jo je uslišala in naslednje leto se je rodila moja mama Marija.

Moj oče izhaja iz družine s 13 otroki. Med drugo svetovno vojno je tam služboval p. Bogdan Markelj (umrl je leta 1971 in po njem so mi dali ime). Kmalu po koncu vojne (leta 1947) je bil p. Bogdan nastavljen na Brezje. Ker je bilo v družini mojega očeta veliko lačnih ust, ki jih je bilo treba nahraniti, je odhajajoči duhovnik očetovim staršem predlagal, da gre eden izmed njihovih otrok z njim. Javil se je moj oče Alojz in p. Bogdan ga je vzel s seboj na Gorenjsko.

Moj oče je začel delati v tovarni Elan Begunje, kjer je spoznal mojo mamo in ustvarila sta si skupno življenje. Poleg

skrbi za družino, je še naprej ostala tudi skrb za frančiškanski samostan na Brezjah, ki je bil za mojega očeta kot drugi dom; tam je vsa leta, prav do svoje smrti leta 2010, rad pomagal pri raznovrstnih opravilih.

Avgusta 1973, takoj po velikem prazniku Marijinega vnebovzetja, sem se v Mariboru rodil jaz. Ginekolog je ob zadnjem pregledu pred porodom mamu takoj poslal v štajersko prestolnico. Zakaj? Zaradi diagnoze, ki je povedala, da obstaja velika verjetnost, da bo otrok umrl; če pa bo slučajno preživel, bo »neumen oz. prizadet«. Moja mama ima namreč kri z negativnim RH faktorjem in mene sploh »ne bi smelo biti«. Mariborska porodnišnica je bila takrat na dobrem glasu in menda najbolj primerna za take rizične otroke. No, kakor koli, v porodnišnici na Taboru so bile sestre zelo prijazne, direktor s »pošvedranimi« čevlji pa zelo srčen. Take spomine ima moje mama. V Mariboru so mi hitro po porodu dvakrat zamenjali kri, potem pa so to naredili še enkrat na Jesenicah.

V to, da je poleg čudovitega osebja porodnišnice svoje »opravila« tudi naša družinska prijateljica Marija Pomagaj, sploh ne dvomim. Premnogi zmoljeni rožni venci, petje Marijinih pesmi, počastitev Marije na kolenih v kapeli ali tudi okrog oltarja, delo v Božjo čast in slavo ... Vse to so verjetno vzroki, da še diham. Celo več: v glavnem se kar dobro počutim, za nameček pa sem toliko pri sebi, da še vedno lahko tekam po igrišču, celo z veliko mlajšimi. Ne upam si sicer trditi, da sem čisto normalen, a verjetno vendarle delujem bistveno bolje, kot naj bi po nekdanjih zdravniških napovedih. Zato sem toliko bolj ponosen na svoje starše, ki so živeli skromno, preprosto in pošteno ter z veliko vere in zaupanja tako v Božjo bližino kot v pomoč Marije Pomagaj.

Tudi sam grem ponosno in z veliko hvaležnostjo po kolenih okrog Marijinega oltarja. Zahvaljujem se ji za vse in jo prosim, naj nas spremlja še naprej. Ti že veš, kaj je prav in dobro, ji rečem. Potem, ko premišlujem in molim še v klopi pred Marijino

podobo, se pred menoj razgrinjajo podobe slovenskih mater, ki so prav tako z zaupanjem po kolenih hodile okoli svoje Kraljice in Matere svojih otrok. Koliko zdravja, spreobrnjenj in tudi človeške sreče je bilo izmoljeno pred to podobo! Takrat pomislim, da je pravzaprav vse, kar smo, kar lahko dobrega naredimo in lepega vidimo, vse skupaj velik Božji dar. Vedno bolj se zavem, kako prav sem izbral svoje novomašno geslo: »Po Božji milosti pa sem to, kar sem.«

p. Bogdan Knavs

108. BOŽJI DOTIKI

»**V**elike reči mi je storil Mogočni, njegovo ime je sveto« (Lk 1,49) so besede, ki me spremljajo vse življenje. V teh besedah Marijine hvalnice Bogu je tudi moja hvaležnost Bogu za neprecenljivi dar nebes, za Marijo. Slovenci jo upravičeno kličemo Marija Pomagaj. Njeno varstvo in pomoč čutim že od najnežnejših otroških let, ko me je mama v hudi življenjski stiski, saj naju je zapustil oče, v domači cerkvi pred Marijo Pomočnico v Veržeju, dvignila na rokah in me izročila Njej z besedami: »Tebi ga izročam, ti ga varuj in vodi v življenju.« Izročen sem bil Njej, ona pa me je izročila svojemu Sinu in Svetemu Duhu, saj je sama polna Svetega Duha.

Marija je to izročitev vzela zelo zares. Vse življenje čutim Njeno materinsko ljubezen in varstvo v najrazličnejših Božjih dotikih. Eden takšnih je bil tudi v srednješolskih letih odraščanja, ko sem jo prosil, naj bo Ona moja mati v oddaljenem kraju mojega šolanja, kjer ni bilo mojih staršev. V poletnih počitnicah pa sva se s sošolcem domenila, da poromava na Brezje. To je bilo moje prvo romanje na Brezje k Mariji Pomagaj. Bil je največji Marijin praznik, Marijino vnebovzetje. Božja previdnost je hotela, da sem tisto zgodnjo sobotno jutro zamudil

vlak za Ljubljano, zato sem moral na avtobus v oddaljeni kraj s kolesom. Kljub spremenjenim razmeram me je sošolec čakal na železniški postaji v Ljubljani. Takrat pa je bilo objavljeno sporočilo po zvočniku železniške postaje, da je jutraj vlak iz Murske Sobote iztiril na relaciji Zidani most – Trbovlje in da so zamude, kar nekaj urne. Skupaj sva se potem odpeljala na Brezje z vlakom. Tega srečanja ne bom nikoli pozabil, pa ne zaradi nesreče, ki sem se ji izognil po Božji previdnosti, ampak zato, ker je bilo to srečanje z Brezjami popolnoma drugačno kot sem pričakoval. Že vstop v Marijino kapelo sem doživel kakor Marijin dom, njen mili obraz in ljubeči pogled me je vsega prevzel. Čutil sem se ljubljenega, slabotnega in grešnega, zato sem opravil najprej sveto spoved. Potem prečuta noč v svetišču, v molitvi in petju. Bilo je kakor doma pri materi. Pa tihi, spontani duhovni pogovori in Marijini ljubeči pogledi so napolnili mojo dušo s prepričanjem: »Če me tako zelo ljubi mati Marija, kako ljubi šele nebeški Oče!« Prvič v življenju sem doživel spoznanje: »Izberi Boga, da bo on vse v tvojem življenju.« Izrekel sem prvič svoj »Da« Bogu, čeprav takrat nisem vedel kaj vse to pomeni. Potem študijska leta na Biotehniški fakulteti, mladinska srečanja in delo z mladimi, osebna iskanja, kako uresničiti evangelij v mojem življenju. Potem nov Božji dotik: srečal sem se z duhovnostjo Marijinega Dela – Gibanjem fokolarov. Nova luč, ki mi je dala odgovor: »Kdor izbere Boga za ideal svojega življenja, ta mora začeti ljubiti!« Uresničevati mora najprej novo zapoved - medsebojno ljubezen, ki je zakon nebes, ali kakor pravi Jezus: »Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi.« (Mt 18,20).

Nekega januarskega popoldneva mi je obisk na Brezjah prinesel nov dotik zaradi duhovnega poklica. Takrat mi je bilo rečeno: »Pojdi pred Marijo Pomagaj, tam boš dobil odgovor glede tvojega duhovnega poklica, ti se moraš odločiti.« In res je bilo tako: »To, kar delaš sedaj ti v razredu kot profesor, lahko

dela kdo drug, ti pa pojdi in hodi za mojim Sinom Jezusom.«

Pri osemindesetih letih sem postal Jezusov in Marijin duhovnik. Kakšna hvaležnost, kakšna sreča? V svoje materinsko naročje me je sprejela tudi v pripravi na mojo novo mašo, ob njej na Brezjah sem smel prvič v življenju izreči besede odveze ...

Danes močno čutim, da je med tisoč načini, kako vračati Mariji svojo ljubezen, ta, da jo posnemam v življenju. S svojim delovanjem po različnih župnijah že 17. leto kot duhovnik služim in si prizadevam s svojim življenjem ustvarjati družino – župnijo, v zahvalo Bogu in Mariji v molitvi ali v pastoralnem delu. Želim izpolniti le božjo voljo, ki mi jo Previdnost podarja. V vsakem bližnjem, ki je ob meni, želim videti Jezusa in kandidata za edinost.

Srečko Fras, duhovnik

109. NA MARIJINO PRIPROŠNJO OZDRAVLJENO SRCE

Naše kmetijstvo je v Encelni vasi (Enzelsdorf) v Avstriji. Starši so morali biti zelo pridni, saj so bili sami za vse delo in zraven je bilo še pet otrok. Pa so bili globoko verni in so zelo častili Marijo. Tako smo se vsako leto peljali na Brezje. Tam smo šli vedno k Njej v kapelico in starši so se Mariji zahvalili in jo prosili za nadaljnjo pomoč in za vse milosti in tudi za čudeže, če je bilo potrebno. Zelo zgodaj smo že bili na Brezjah in mama je bila rada od prve do zadnje svete maše, mi, otroci pa smo šli vmes z očetom na zrak ... Imam zelo lepe spomine ...

Ko sem se leta 1959 rodila kot drugi otrok, sem že v bolnišnici v Celovcu dobila virus, ampak zdravniki so pustili matere s svojimi otroki domov in jim rekli, naj prinesejo otroke nazaj, če bo huje. Doma sem imela drisko, toda naš hišni zdravnik tega ni vzel resno in je rekel mami, naj mi da le čaja in korenja.

To se je vleklo več mesecev, da sem bila le še sama kost in koža. Mama pa je spet šla k Mariji in jo prosila: »Pusti mi jo, da lahko pri meni doraste, potem pa jo lahko vzameš!«

V občini je živela neka zdravnica in, ko me je videla, me je takoj poslala v bolnišnico. Tam so rekli, da je bilo to v zadnjem trenutku, vendar sem ozdravela in popolnoma okrevala.

Dorasla sem in s 24. leti šla v samostan sester klaris na Dunaju. Ko sem imela že večne zaobljube, sem nekoč mamu vprašala, ali se je čudila, ko sem ji rekla, da me Bog kliče in da nameravam iti v samostan. »Ne,« mi je odgovorila – in tedaj sem šele izvedela vse to in da je opazovala kako me Marija vodi, saj sem posebno ljubila Marijo in Jezusa ter sem zelo rada hodila k sveti maši.

Sedaj pa še nekaj o mojem bratu: Joži Urank se je rodil leta 1963 s prirojeno srčno napako. Bil je prvi fantek po dveh dekletih in starši so se zelo veselili. Toda, ko je pri treh letih zbolel, so zdravniki ugotovili srčno napako. Ker so te operacije delali le v Gradcu, smo morali čakati na termin. Mama pa ni hotela dati fantka v Gradec in tako smo med čakanjem na termin šli na Brezje prosit Nebeško Mater. In mama je rekla Mariji: »Saj si tudi Ti mama in Ti veš kako težko je, če zgubiš otroka! Daj, da bo Joži živel, da ne bo treba operacije ...«

Ko je bil termin za operacijo že določen, je zdravnik poklical starše s fantom. Tako smo se vsi peljali v Celovec. Ko je zdravnik Jožija spet pregledal, je le majal z glavo in spet in spet preiskoval ter nazadnje vprašal, če je to ta pravi bolni fant. Ker je bil brat Hanzi eno leto mlajši od Jožija, je zdravnik tudi tega pregledal – ampak oba sta imela zdravo srce. Ko mu je potem mama rekla, da smo Marijo prosili, je ves zmeden rekel: »To je pa res čudež!«

s. Marija Rafaela, klarisa

110. »MOJ REDOVNI POKLIC JE POVEZAN Z OBISKI MARIJE.«

Dejstvo, da sem se rodila in odraščala le 15 km od Brezij, je vplivalo na mojo življenjsko povezanost z Marijo Pomagaj. Kot otrok in dekle sem večkrat poromala v njeno svetišče, z mamo ali kom drugim iz družine. Kot študentka sem tja šla peš, vsaj del poti s katero od prijateljic ali sama. Zelo rada sem se zjutraj bližala svetišču, ko je iz zvonika ob sedmi uri donel pozdrav Ave Marija; zame je bil pravi čar prihajati ob tem času k Mariji na Brezje, se ji izročati, zahvaljevati za njeno varstvo in pomoč, tudi v imenu drugih, tam opraviti spoved in biti pri maši. To mi je vedno dalo nove moči in veselja. Tudi moj redovni poklic je povezan s temi obiski.

Med počitnicami, pred zaključnim študijem francoskega jezika, sem bila pri poznani družini v Franciji, na Korziki. Tam me je zadela močna sončarica, tako da sem bila več dni v nezavesti. Mama mi je kasneje povedala, da je šla k Mariji Pomagaj in prosila za moje ozdravljenje. Po treh tednih, pred praznikom Marijinega Vnebovzvetja, sem bila že doma in sem pohitela na Brezje, da se zahvalim za tako hitro ozdravitev.

Kot redovnica uršulinka sem tja večkrat romala s svojimi sestrami; zelo rade smo se udeležile slovesnosti na predvečer obletnice kronanja Marijine milostne podobe. Nepozabne so te maše in nato procesija s prižganimi lučkami po vasi in nazaj v svetišče ob prepevanju litanij.

Krog ljudi, s katerimi sem bila povezana ali zanje na nek način odgovorna, se je širil, s tem tudi moje izročanje Mariji Pomagaj. Ko je papež Janez Pavel II. prišel prvič na obisk v Slovenijo, sem živela v naši vrhovni hiši v Rimu in se nisem mogla udeležiti teh srečanj. A ko sem slišala, da je po vrnitvi v Vatikan pogosto kar na glas zdihoval: Marija Pomagaj, Marija Pomagaj, sem se tudi jaz s temi vzdihli pridružila njegovi molitvi za Cerkev in za svet. Z njim vred sem po Mariji Pomagaj Bogu izročala najrazličnejše prošnje in postavitev njegovega spomenika pred baziliko me k

temu še dodatno spodbuja. Čutim neko posebno milostno vez med njima v nebesih in med nami na zemlji.

Sedaj, ko živim v Ljubljani, grem včasih v cerkev Marijinega oznanjenja ali v stolnico; v obeh cerkvah je oltar s podobo Marije Pomagaj in pred mašo se ji grem priporočiti in izročati tudi zadeve drugih. Vem, da Jezus iz njenih rok in iz njenega srca še s posebno pozornostjo sprejema naše prošnje in zahvale.

Primer neke družine: zakonca po štirih letih poroke še nista imela otrok. Dogovorili smo se, da bomo skupaj molili za dar otrok po posredovanju Janeza Pavla II. in Marije Pomagaj. Sedaj imata že tri otroke in skupaj slavimo Gospoda za njegovo dobrotljivost. Z Marijo ostajamo povezani v zaupanju, da pri Bogu ni nič nemogoče in se zahvaljujemo za čudež življenja, prosimo pa tudi za pomoč tistim, ki so v podobnem položaju in za blagoslov staršem pri vzgoji.

s. Mihaela Bizjak, uršulinka

111. »MARIJA NAS SPREMLJA NA ZEMELJSKI POTI.«

Brezje, zame svet kraj. Na ta kraj milosti me veže nekaj lepih spominov. Nekatere bom podelila. Ne gre za nič velikega, nič izrednega, pa vendar lepega.

Moj prvi zavestni spomin je povezan z zahvalnim romanjem vse družine na Brezje, po drugi svetovni vojni. V spominu mi je ostalo le, da sem sedela v maminem naročju in se je hiša zibala. Drugi so mi povedali, da je šlo za pot, ko smo se kmalu po vojni z najeto kočijo peljali na Brezje, da se Mariji zahvalimo, ker nas je vse obvarovala pri življenju. Mama je zelo rada klicala Marijo Pomagaj na pomoč in mi s tem vcepila lep odnos do Marije. Pri krstu sem dobila Marijino ime, ker sem se rodila na god Žalostne Matere Božje. Tako se čutim v biti povezana z Marijo. In Brezje so edina romarska pot moje mladosti.

V času odločanja za duhovni poklic sem rada poromala na Brezje. Osemnajst in devetnajst letna sem hodila k zobozdravniku na Bled. Če se je le dalo, sem pot podaljšala do Podvina in Brezij. Tam sem se pred Marijo čutila kot doma. Prosila sem za pravo odločitev v življenju. Jezus me je po Mariji potrdil, da je to moja pot, pot posvečenega življenja. Za to sem neizmerno hvaležna. V vsaki stiski ali negotovosti, v času raznih služb in dolžnosti v samostanu, sem vedno rada zaupala Mariji. Če se je le dalo, sem poromala na Brezje. Pred Marijino podobo sem vedno našla mir in novo moč za pot naprej. Tudi sedaj, kadar grem v Bohinj obiskat svoje domače, se skoraj vedno najprej ustavim na Brezjah in nato domačim poneseM Marijin blagoslov.

Posebno doživetje zame je bilo v času umiranja naše mame. Bila je težko bolna, a pripravljena na odhod v večnost. Večkrat mi je rekla, da je izpolnila svojo nalogo na svetu in zato lahko odide. Ata je spremila do praga večnosti, otroci smo bili vsi preskrbljeni. Ko je zbolela in trpela zaradi težke bolezni, raka, se mi je zdelo, da je prav, da prosim Jezusa, naj jo sprejme k sebi. Nisem sproti vedela, kako se počuti, ker sem živela v Desklah. Le slutila sem, da trpi. Tretjo septembrsko soboto 1979, smo z župnijo Gorenje polje romali na Brezje. Tam sem pri Marijinem oltarju začutila, da mama umira. Bila sem kar nekaj časa kot prikovana pred Marijino podobo. Mamo sem izročala Mariji v varstvo. Ko smo prišli v avtobus, sem sosedi na sedežu z gotovostjo rekla, da me bo v skupnosti čakalo sporočilo, da je mama umrla. Tako sem čutila. Soseda je bila tako pretresena nad to mojo izjavo, da med vožnjo ni mogla govoriti. To mi je povedala kasneje. In res, ko smo se vrnili, me je čakalo sporočilo, da je mama umrla. Najstarejša sestra, ki je bila ob njej, mi je povedala, da je kdaj pa kdaj vzdihnila Marija Pomagaj. Na koncu ji je dala roko in rekla: Adijo. Ko je izdihnila, jo je sestra držala za roko, kot da gre na pot. Kasneje se je sestra sekirala, da ni prižgala sveče, ni poklicala ostalih, ki so bili v kuhinji in ni glasno molila. V srcu pa je le čutila, da je bila z

njo in to je bilo najbolj pomembno. Ta notranja povezanost z mamo in Marijo v trenutku mamine smrti, je bila zame nova močna potrditev, da mene in nas Marija spremlja na zemeljski poti. Budi mi vedno novo zaupanje, da bo tudi nas spremljala do zadnjega trenutka.

Še nek droben dogodek v zvezi z našo družino: jeseni 2012 je zbolela za rakom tudi moja sestra Cvetka. Bolezen je tako napredovala, da ji niso mogli več pomagati. Ko je bila v bolnici, sem jo šla obiskat. Nesla sem ji nageljček z okna, ker sem vedela, da je imela rada rože, a ga je dala drugi sestri, naj ga ona nese domov, ker ga nima kam dati. Nato sem ji z rahlo zadržanostjo dala plastificirano podobico Marije Pomagaj z vdetano svetinjico, rekoč, da jo izročam Mariji. Prijela jo je z vso močjo, kar jo je še premogla in pritisnila k ustom. Zame je bilo to znamenje vere in zaupanja.

Mariji izročam sebe, domače in vse, s katerimi me je Bog v življenju povezal. Zaupam, da nas ona vse spremlja na poti za Jezusom.

s. Jakobina Marija Arh, uršulinka

112. USLIŠANJE

Med Olševo, Raduho in Peco se, obdana s temnimi smrekovimi gozdovi, skriva majhna gorska vas Koprivna. Posamezne kmetije, precej oddaljene druga od druge, so raztresene po strmih pobočjih. Ena od teh je Zdovčeva kmetija, kjer sta živela Janez in Elizabeta Potočnik, s svojimi devetimi otroki. Delo, pesem in molitev jih je povezovala med seboj v srečno družino.

Bilo je leta 1953. Kot najmlajša v Zdovčevi družini, tedaj stara šest let, sva z bratom nekega sončnega dne, ko so bile češnje zrele, splezala na visoko staro češnjo poleg drvarnice. Plezanje nama je olajšala precej široka deska, položena iz slemena drvarnice v

češnjevo krošnjo. Deblo češnje namreč v spodnjem delu ni imelo vej vsaj kakšne tri metre. Bila sva korajžna in gibčna, a tudi strah naju ni bilo, saj sva osvojila že marsikatero drevo. Tokrat se je zgodila nesreča. Verjetno sem po neprevidnosti stopila na rob deske, ki se je obrnila, jaz pa sem padla kakšne štiri metre v globino. Morda bi ne bilo kaj hudega, če ne bi padla z glavo na skalo, ki je, poraščena z mahom, gledala iz zemlje. Onesvestila sem se, saj mi je počila lobanja, iz precej velike rane in iz ušes mi je tekla kri. Jaz se pravzaprav spominjam le tega, da sem šla po deski v češnjo. Vse ostalo vem iz pripovedovanja domačih. Tedaj v Koprivni še ni bilo telefona in tudi avtomobila še niso nikjer imeli. Sestra je tekla k precej oddaljenemu kmetu, da me je z mamo, ki so me držali v naročju, na lojtrskem vozu s konji po makadam cesti peljal v 12 km oddaljeno bolnico v Črno. Moja poškodba je bila precej resna, saj sem kar naprej padala v nezavest. Čez tri dni so me odpeljali v Ljubljano, kjer sem ostala en mesec. Že v Črni so zdravniki mami svetovali, da naj od doma nihče ne hodi k meni na obisk, ker bi me to le vznemirjalo. Zame, ki sem bila zelo boječa, če sem bila med tujimi ljudmi, je bil to še dodaten udarec. Doma so starši, bratje in sestre dan za dnem molili in trepetali za moje zdravje. Mama so me še posebej priporočali brezjanski Mariji, z obljubo, da takoj, ko ozdravim in bom tega zmožna, skupno poromava na Brezje, da se Mariji zahvaliva za pomoč in materinsko priprošnjo. Prošnja je bila uslišana, ozdravela sem, pa še nobenih posledic nisem imela. Ko so mama prišli pome v Ljubljano, sva se z vlakom odpeljali v Lesce, nato peš na Brezje.

Takrat sem bila še majhna in se nisem zavedala, kakšno milost mi je pri Bogu izprosila Marija. Zato sedaj, kot redovnica, skušam izrabiti vsako priložnost, da izkažem Mariji Pomagaj hvalnost in se ji še naprej priporočam za dušno in telesno zdravje.

*s. Ambrozija Potočnik, šolska
sestra sv. Frančiška Kristusa Kralja*

113. MARIJINA PRIPROŠNJA

S meh, petje in veselo vriskanje, včasih seveda tudi jok, se je razlegal okoli Zdovčeve domačije v Koprivni. Oče Janez in mama Elizabeta sta srečna in Bogu hvaležna z ljubečim pogledom objemala svoje otroke, eden pa je pod maminim srcem že naznanjal, da bi se rad čim prej pridružil svojim trem sestram in štirim bratom. (Jaz sem bila takrat šele v božjih načrtih.)

Toda brezskrbno veselje se je kmalu spremenilo v strah in trepet. Čez našo deželo so se zgrnili temni, grozeči oblaki II. svetovne vojne. Vojaška letala so z močnim brnenjem rezala ozračje. Pri nas, in tudi pri drugih kmetih, so se vrstili nočni obiski, enkrat partizani, drugič Nemci, in zahtevali hrano. Koprivna namreč leži tik ob avstrijski meji. V treh urah bi lahko peš prišel v Železno Kaplo ali pa v Globasnico. Strah, negotovost in trpljenje je iz meseca v mesec naraščalo. Tu in tam se je zgodilo, da so koga odpeljali v zapor. Sosedovo šestčlansko družino so imeli najprej zaprto v Mariboru, nato so jih poslali v taborišče Dachau, od koder se je po vojni vrnila le mati.

Velika žalost se je naselila tudi v našo družino. Prišli so ter odpeljali v zapor našega očeta in očetovega bratranca, ki je že od svoje rane mladosti živel pri nas. Mama so v tej stiski še bolj pomnožili vsakodnevno molitev. Večer za večerom, pa tudi zjutraj, preden so začeli opravljati vsak svoje delo v hiši ali hlevu pri živini, so z otroki vred na kolenih pred podobama Jezusovega in Marijinega Srca molili rožni venec, za srečno vrnitev obeh. Goreče so se s priprošnjo zatekli k Mariji Pomagaj. Sklenili so, da bodo z otroki poromali na Brezje. Prošnja ni bila zaman. Po treh tednih sta se oče in bratranec zdrava vrnila domov. Veselje in hvaležnost Bogu in Mariji je bilo nepopisno. Kljub mnogim težavam so mama ostali zvesti svoji obljudi. Komaj je minila vojna, so se z vsemi otroki podali na Brezje. Pot ob vznožju Olševe v Solčavo so prehodili peš. Občudujem mamin pogum, če pomislim, da je bil najstarejši otrok star 14

let, najmlajši le dve leti in pol. Iz Solčave so se potem peljali z avtobusom do Ljubnega, kjer so prenočili pri sorodnikih. Drugi dan so nadaljevali pot z avtobusom v Ljubljano, nato z vlakom na Gorenjsko. Iz Lesc na Brezje so spet romali peš. Utrujeni, a obenem veseli, da so dosegli cilj, so se zgrnili okrog oltarja Marije Pomagaj in se zahvalili za pomoč v stiski.

Tako vsi člani naše družine pogosto, skupno ali posamezno poromamo na Brezje k Mariji. Nikoli ji ne bomo dovolj hvaležni za vse milosti, ki nam jih je izprosila pri Bogu, predvsem, da nismo ostali brez očeta.

*s. Ambrozija Potočnik, šolska
sestra sv. Frančiška Kristusa Kralja*

114. »ZAKAJ SI MATI MI NAJDRAŽJA?«

Marija Pomagaj mi je že od mladih nog zelo blizu. Ko še nisem dobro razumela, kaj me uči vera, kdo je Bog in Cerkev, sem čutila, da se pred Njeno podobo moje srce popolnoma umiri. Vedela sem, da to ni le slika, temveč da stojim pred Njo, ki je Mati, Mati vsakemu človeku. Vse sem ji povedala in razumela me je.

Ko sem kot otrok in kasneje kot dekle skupaj s svojo materjo klečala pred Marijo Pomagaj na Brezjah, se je zame čas ustavil. Tako lepo je bilo ob Njej. V množici ljudi sem uzrla Njen obraz in čutila sem, da sva se srečali. To sem vedela že kot majhna deklica, ko sem po kolenih, na povabilo svoje mame, večkrat šla okrog Marijinega oltarja. Nisem vedno razumela maminih solz, opazila pa sem, da mami ob koncu ni več jokala. In to je bilo zame dovolj veliko znamenje, da sem tudi sama Marijo vedno klicala na pomoč. K Mariji sem se z zaupanjem obračala tudi v obdobju, ko mi vera ni nič pomenila. Marija pa mi je bila tudi takrat Mati, moja tolažba in pomoč.

V svojem življenju sem prišla celo do tiste točke, ko nisem videla nobenega smisla. Tudi takrat sem romala k Mariji Pomagaj. Ko sem jo zagledala, sem solznih oči ostala dolgo časa pred Njeno podobo in razumela sem, da me ne obsoja, temveč se veseli, da sem prišla k Njej. Danes dobro razumem, da je takrat moj pogled usmerila Vanj, ki Ga drži v svojem naročju. In od tistega trenutka se je začela moja »nova pot«, pot z Jezusom, pot iskanja Božje volje za moje življenje, pot redovnega poklica. Veliko bolj zares sem premišljevala Marijino življenje in spoznavala kaj pomenijo besede: »Glej dekla sem Gospodova«.

Zakaj si Mati mi najdražja? ... Zakaj?

Nagovarja me Tvoj zgled materinstva. Daješ, ne da bi pričakovala vračilo; tam si, kjer je stiska, opaziš vse in vsakogar, ostajaš v tišini in premišljuješ Besedo, spremljaš Sina vse do Njegove smrti in se prva prav veseliš vstajenja. »Najdražja« si, ker si vsa in v vsem Njegova zvesta služabnica in Mati. Tvoj zgled življenja me je tako prevzel, da tudi sama želim Gospodu posvetiti vse svoje življenje in Mu zvesto služiti v redovnem poklicu.

Kot redovnica večkrat premišlujem o duhovnem materinstvu. Kako lep je redovni poklic, saj žena, ki svoje življenje posveti Bogu, res lahko postane »dekla Gospodova« kakor Marija. Lepo je spremljati mlado dekle, ki razmišlja o svojem poklicu in se ne boji postati »služabnica«, ker ve, da jo bo vedno spremljala Marija, ki je bila prva vsem služabnica, mati in devica.

Ob vsem tem bogastvu se veselim redovnega poklica ter se ob Mariji učim biti »mati in devica«. Hvaležna nosim Njeno ime, s katerim me je prvokrat poklicala moja mami in me za vedno izročila Njej, ki je Marija Pomagaj.

s. M. Maja Ahčin, šolska sestra sv. Frančiška Kristusa Kralja

115. »NA BREZJAH SEM BILA POKLICANA«

Sončen maj leta 1984 me je skupaj s stricem in teto iz Kranja popeljal prvič na Brezje. Vedno sem imela rada to mestece pod gorami, še zlasti potem, ko sem kot sestra živela v Lescah. Z Gorenjske izvirajo tudi moje korenine. Najbolj so me in me še vedno privlačijo gore, snežno bele. V maju se lesketajo v sijaju sonca, ki je vedno močnejše in toplejše. Travniki v dolini pa so sveže zeleni, vse bujno odganja. Narava, odeta v to novo obleko, me navdihuje za novo tudi v mojem življenju.

Ker sem hodila v srednjo šolo v Kranj, sem si želela obiskati Brezje, saj sem slišala, da je to zelo priljubljen romarski kraj. Na Kočevskem je bil v času, ko nismo veliko potovali in se je varčevalo z bencinom, naša priljubljena romarska Marijina pot Nova Štifta na Dolenjskem. Večkrat smo se tja podali mladi s kolesi in preživeli kar nekaj dni na duhovnih vajah, v oazi sredi gozda ob čudoviti mali cerkvi in gostoljubnosti bratov frančiškanov.

Stara mama mi je večkrat pripovedovala, kako so romali v prelepo Marijino svetišče na Brezje. Domačini so jih skrivaj sprejeli na prenočišče in bili tudi kaznovani. Vse kar sem vedela o božji poti je to, da tja poromaš s prošnjo ali zahvalo.

Tako sem se odpravila na Brezje v spremstvu strica in tete iz Kranja. Meni na ljubo sta šla v tem prelepem majskega dopoldnevu z menoj. Sama namreč nista prakticirala verskega življenja. Tako sta me napotila v baziliko, sama pa sta čakala zunaj.

Bilo je prvič in zadnjič, da sem stopila skozi vrata v svetišče, ovito v tihoto. Nikogar ni bilo. Svetloba je padala na glavni oltar. »Le kje je tisti milostni oltar?«, sem se spraševala. Med približevanjem glavnemu oltarju sem zagledala desno Marijino sliko. Pred njo sem obstala. Prevzela me je s svojo materinsko milino in nežnim pogledom, kot da me čaka in mi želi prisluhniti. Malo Dete v njenem naročju jo je zaupljivo objemalo. Spomnila sem se na svojo gorenjsko staro mamo, ki mi je

pravila, kako so romali na Brezje, peš ali z vlakom in potem šli okrog oltarja.

V tej tišini svetišča, zazrta v milostno podobo, sem stala sedaj jaz, sama. Nikogar ni bilo, da bi videla, kaj je potrebno tu narediti. Spomnila sem se na mojo drugo staro mamó, da na božji poti vedno nekaj prosiš ali se zahvališ. Le kaj naj prosim? Vse mi gre dobro v šoli, zdravi smo. Imam dobre starše in pridno malo sestrico. Zahvalit se nimam še za kaj, saj nisem nič prosila. V tistem pa sem tako jasno slišala v sebi, da se mi bo vse spolnilo, za kar bom prosila, če se odločim za redovniški poklic. Nič nisem razumela, čeprav so bili duhovniki ali posamezne sestre moji znanci. No, nekaj bom prosila, saj je tu to potrebno.

»Ja, Gospod, pomagaj mi, da bi tudi letos imela vse pet v šoli.« To se mi je zdelo tako verjetno, ampak uslišanje te prošnje zelo daleč. Nisem trdno verjela, da se bo zgodilo. Bila sem zadovoljna, da sem le nekaj prosila.

In zopet se je ponovil glas v meni: »Vse to se ti bo zgodilo, če boš stopila na pot redovniškega poklica.«

»Seveda«, je bil moj nepremišljen odgovor. Vse skupaj se mi je res zdelo tako daleč, tako tuje. Nato sem šla z zanimanjem okrog oltarja, kjer so mi pozornost pritegnili predmeti, fotografije, napisi, votivne podobe. Ustavila sem se ob romarski knjigi.

»Nekaj bom tudi jaz zapisala vanjo,« sem si rekla. Ja, Marija Pomagaj mi, da se vse uresniči, kar sem prosila. In sem odšla iz svetišča.

Vse se je ob koncu leta tudi uresničilo. Glas, ki me je opominjal, pa se je oglašal, a mi puščal vso svobodo. Pred Bogom sem se vedno čutila svobodno. Redovni poklic sem videla dosegljiv za druge, ne zase. Želela sem imeti družino. Vpisala sem se na fakulteto in nadaljevala s študijem. Prišli so trenutki spraševanja, kje bom dosegla svoj mir, srečo, ki si jo želim. Poklic tekstilnega inženirja me je veselil. Sanjala sem celo o nadaljevanju

študija in konstrukciji tekstilnih strojev. V nekem trenutku pa sem čutila, da se je potrebno odločiti in predati v roke Gospoda.

K Mariji Pomagaj sem se leta 1988, ko sem vstopila k sestram Frančiškankam Marijinim misijonarkam, začela vračati. Danes so Brezje z milo milostno podobo moj dom. Pri naši mami se počutim varno in doma!

s. Romana Kocjančič, frančiškanka Marijina misijonarka

116. BOŽJI KLIC

Ob zaključku duhovnih vaj pri oltarju Marije Pomagaj na Brezjah nas je voditelj pri sveti maši obhajal pod obema podobama. Bila sem zadnja v vrsti in duhovnik mi je podal kelih z besedami: »Izpij vse!« Ob tem se je Jezusov pogled ustavil na meni. Padla sem na kolena. Svet okrog mene ni več obstajal. Jezus je popolnoma napolnil mojo dušo in zaslišala sem glas: »Kot se jaz darujem tebi, se ti daruj meni!« Kot jabolko, ki pade z drevesa in ni več vezano na drevo, tako sem se čutila svobodna, na nič navezana – kot apostoli, ki so po besedi: »Hodi za menoj!«, pustili vse in šli za njim. Tudi cilj je bil jasen. V tistem trenutku sem razumela, kateri redovni skupnosti naj se pridružim – kje je moja pot. To ni bila skupnost, kjer smo opravljali duhovne vaje.

Nikoli nisem razmišljala o tem, da bi bila redovnica, mislila sem, da bom mama z veliko otroki. Priljubljena knjiga pa mi je bila »Povest duše«. Vsake počitnice sem jo prebirala in Mala Cvetka me je marsikaj naučila. Pred tem Božjim klicem pa sem začela študirati in nisem razmišljala o drugem kot o študiju.

s. Mirjam

국립문화재연구소
National Agency for Cultural Heritage Administration
100-100, Gyeonggi-do, Seoul, Korea

국립중앙박물관

The National Agency for Cultural Heritage Administration, 100-100, Gyeonggi-do, Seoul, Korea
Address and Tel. No. (Inquiries) Seoul, Korea: 02-3102-1111 to 1115, 1117

Heala ti Marija, da sem pržitelj ob
hudi nezgodi. Ti buji piperstoj sem
ostal fir. Heala, da si pomagala tudi tako,
da se je na koncu tudi s pštrm vse dobro
končalo in sem tako normalno živim.

Se vspej za vas paši pri Bogu za pomoč.

**NOVEJŠA PRIČEVANJA ROMARJEV
PRI MARIJI POMAGAJ**

117. NAVDIH ANGELA SLOVENIJE (LEGENDA)

To se ni zgodilo na Zemlji, a vendar v času, ko so Slovenci imeli opraviti z Napoleonovimi Francozi. Nebeška Gospa, ki je tudi kraljica angelov, je dala poklicati enega iz zbora tistih, ki so dodeljeni varstvu posameznih narodov na Zemlji.

Pred Njo je stopil angel z zelenim bliskom v perutih.

»Si ti angel Slovenije?«

»Vsemogočni, ki je čez narode in čez vse, me je postavil za angela deželice med Julijskimi Alpami in Jadranskim morjem, med rekama Sotlo na vzhodu in Sočo na zahodu. V varstvo mi je dana ta miniaturna deželica, v kateri tako rekoč zadevaš ob vogale, če se obrneš. Sem angel Slovenije, Gospa.«

»Ali bi zamenjal s katerim od angleških kolegov, ki jim je bilo poverjeno v varstvo narodov kaj večjega?«

»Ne bi zamenjal, Gospa.«

»Zaradi posebne lepote dežele?«

»Še bolj zaradi njene resničnosti.«

»Kako si rekel? Resničnosti?«

»V njej sem raje kot drugje zaradi njene resničnosti, se pravi majhnosti v soglasju z vsem človeškim, ki je strašansko majhno.«

»V človeškem je tudi kaj velikega: človek je ustvarjen za nesmrtnost.«

»Vendar mi je dobro v tem ozračju, ki je proti napuhu. Sicer pa si tudi ti, Gospa, hči malega in nesvobodnega naroda, kakor so danes Slovenci.«

»Je mogoče ta kompleks začutiti iz tistega Magnifikata, ki sem ga zapela v Elizabetini hiši, tam v judovskih hribih?«

»Tudi Ti, Gospa, si res hči malega, a vendar ne kakršnega koli, ampak izrednega, še več, izvoljenega naroda, kar Slovenci niso.«

»Odrešenje mojega Sina je naredilo izvoljene vse narode, če Ga hočejo sprejeti. Ga hočejo Slovenci? Že tisoč let je, kar jim je bil oznanjen evangelij Jezusa Kristusa.«

»In že dvesto let imajo prevedeno Sveto pismo v svoj jezik,« je rekel angel.

»A tisti, ki so ga prevajali, Matere Boga-Človeka niso marali.«

»Vendar njenega imena iz svetih besedil niso izbrisali. In njihovi maloštevilni nasledniki tudi ne. Vsi drugi, se pravi večina tega naroda, Te časti kot mater Odrešenika.«

»Kakšni so Slovenci? Boljši od drugih narodov?«

»Niso. Slabši pa tudi ne, ljudje pač. Tebe pa, Gospa, kot rečeno, zelo častijo. Iz vzhodnega predela te deželice se romarji zgrinjajo na Ptujsko goro, iz jugozahoda pa na Sveto Goro v primorskih hribih, od tam pa Te tudi prihajajo častit v čolnih čez morje na Barbano. Kaj bi bilo šele romarjev in častilcev Tvojega imena iz pobožnejšega območja izpod slovenskih Alp, ko bi se prikazala tam! Toda Slovenci nekako mislijo, da se raje prikazuješ drugim narodom kakor njim.«

»Jaz prihajam, kamor me izvoli poslati moj Sin, ki je tudi moj Gospod. Čeprav me je postavil za vašo kraljico, ostajam dekla Gospodova, kakor sem se izrekla v Nazaretu.«

»Pravijo, da se po Urški Ferligojevi na Goriškem nisi več prikazala kakemu Slovcu.«

»Prišli bodo časi ko se bom prikazala tudi kakšnemu slovenskem človeku in mu spregovorila v njegovem jeziku, ali po potrebi tudi v njegovem narečju.«

Pri teh besedah je angel Slovenije kar vzplal.

»Zakaj,« si je predrznil, »ne bi smeli biti tisti časi zdaj, v začetku 19. stoletja, premilostna Gospa? Glej, prav v teh letih sta se temu narodu rodila dva fantka, ki jima je usojeno zanj posebno poslanstvo: eden bo njegov največji pesnik, buditelj njegove narodne duše, drugi pa velik škof in svetnik, vodnik te duše v večnost. To je, če si smem predrzniti, trenutek zate, Gospa ...«

»Sem ti že dala razumeti, kakšna je moja vloga v teh rečeh: nazareška.«

»Ampak, ko bi videla, Gospa, kraj, ki mi je prišel na misel: preproga travnikov pod Karavankami, na območju župnije Mošnje ... Že pred štirim stoletji je verni slovenski človek tam, na tisti ravnici, posejani z brezami, uvidel privilegirani kraj za božji hram.«

»Vsi kraji so privilegirani za božje čaščenje. Kako je kaj na Slovenskem?«

»Srečen sem ob tem vprašanju, milostna Gospa. Toda ali naj Vam pripovedujem o vračanju zadnjih preživelih iz Rusije? Kako se je Napoleon ponorčeval iz papeževe obsodbe, češ ali misli, da bo z njo izbil orožje iz rok njegovih vojakov? In prav to je opravila ruska zima, ko so se morali vračati ob temperaturi 30° pod ničlo. Ne bom pravil o tem, Gospa. Rajši o čem, kar Vam bo v veselje.

Nekako pred desetimi leti se je iz Innsbrucka vrnil v Slovenijo z doktorskim naslovom Urban Ažbe. Ta duhovnik ni bil za kako kmečko župnijo, saj je mislil posvetiti svoj čas najprej branju Avguštinove »De civitate Dei« v izvorniku, pa so ga dali prav v Mošnje, kjer je še danes. To je prav v tistem koncu pod Karavankami, ki sem ga pravkar omenil. Na tistih travnikih je pred dvesto leti slovenski človek postavil cerkvico in jo posvetili sv. Vidu, zaščitniku živali. Danes te cerkvice ni več, toda novi župnik, že imenovani dr. Ažbe, je hotel tisti kraj na novo posvetiti. Odložil je branje »De civitate Dei« in kot Vaš častilec dal sezidati kapelo Vam, Gospa, na čast.

Bili so časi, ko ne francoska revolucionarna oblast ne avstrijska, ki je bila dedinja verske politike Jožefa II., ni bila naklonjena cerkvenim objektom. Tako so sakralni slikarji ostali brez naročil. V takem položaju se je znašel tudi takrat sicer znani slikar Leopold Layer, iz Kranja doma, sin tirolskih priseljencev.«

»Verjetno kalna eksistenca, kakor je to navadno pri umetnikih,« je rekla Gospa.

»Saj tudi je iz umetniške hiše. Oče je slikar, brat Valentin pa tudi slikar, nesrečnejši od Leopolda. Oba sta namreč v stiski tvegala nesrečno pustolovščino - potvarjanje denarja, kar ju je tudi pripeljalo v zapor. Tam je Valentin umrl nejasne smrti. Leopold pa je ostal v zaporu, obsojen na pet let, ker je ponarejal avstrijski denar, na krajšo dobo, kot če bi bil ponarejal francoskega. Toda konec francoskih Ilirskih provinc je odnesel tudi ostanek kazni.«

»Vidim, da si o dogajanju na Slovenskem kar dobro informiran.«

»To kot angel te pokrajine tudi moram biti, a naj povem do kraja, Gospa. Tudi to, kako so zadele Leopolda poleg zapora še druge hude nadloge. Med požarom v Kranju mu je na primer zgorel atelje. A naj se vrnem k Ažbetovi kapelici. Nekaj časa potem, ko je bila dokončana, ji je Leopold začel poslikavati notranje stene, bolj iz lastnega veselja kot iz župnikovega prigo-varjanja. Že iz tega je videti, da Leopold Layer ni bil brez vere, ampak mu je šlo za čast matere našega Gospoda. Vendar pa za to obstaja kakšen še zgovornejši dokaz.«

»Kakšno njegovo romanje?«

»Ne, ni šlo za romanje, ampak za neko njegovo sliko: Mati Božja, Ti, Gospa, v nežnih obraznih potezah in materinski drži, z Božjim Detetom, ne toliko v naročju, kolikor tesno in ljubeče pod svojim ušesom.«

»Ali mu je to naročil dr. Ažbe?«

»Čujte, Gospa: slike ni naročil župnik Ažbe, ampak mu jo je slikar Leopold Layer podaril.«

»Da si je kaj takega privoščil človek, ki mu je bil denar vse življenje problem?« se je začudila Gospa.

»Spodaj v kotu slike je napis EX VOTO. Po zaobljubi. Kakšni, dr. Ažbe in ljudje ugibajo. Ti, Gospa, gotovo veš. Zdaj je v Mošnjah eno samo pričakovanje. Gorenjci sicer niso razsi-pni, pa so vsi prispevali za honorar slikarju, a ta ga je zavrnil, češ da mu zaobljuba tega ne dovoljuje. Kot sem rekel, ne samo

župnija, ampak kar je zemlje pod Karavankami, je eno samo pričakovanje, kdaj bo slika, ki jo je slikar podaril, nameščena v kapelico. Župnik pripravlja majhno slovesnost: procesijo, govor, litanije, polaganje šopkov ... Seveda bi si ljudstvo, kaj šele bolniki, želeli še kaj, da angela Slovenije sploh ne imenujem. Želeli bi si pač Tebe, preblažena Gospa, vsaj za hip.«

»Prikazanja ne bo. A če so bili Gorenjci razsipni za mojo sliko, bom jaz za njihove prošnje.«

»Ali potem smem vnaprej brati tablice, viseče po stenah kapelice, z zahvalami, kakor na primer: »Da sem ostal živ v bitki pri Borodinu.« - »Da se je brez škode zvrnil name voz sena.« - »Da sem polslepa spet videla.« - in podobne?«

»Samo tebi kot angelu rečem: Smeš.«

»Kaj pa vse tiste tablice, ki se bodo nagrmadile v novi cerkvi, v katero bo vključena kapelica z votivno sliko? Bom lahko vnaprej videl slovanskega papeža, ko povzdigne cerkev na Brezjah v malo baziliko, in Slovenske škofe, ki proglasijo Brezje za slovensko narodno svetišče?«

»Čeprav si angel, hočeš vedeti preveč.«

»A samo, ker sem angel naroda, katerega sinovi bodo v neki drugi revoluciji, ki ni imela idej francoske, vrženi v brezna, potem, ko so prej morali odmetati kupe rožnih vencev. Ali ni to Tvoja molitev, preblažena? Vendar mi odpusti, da sem, čeprav sem samo duh, postal nekam Slovenec.«

Alojz Rebula

118. POGLED Z NEBEŠKE RAZGLEDNE TOČKE

Pogovor z ameriškim astronautom slovenskega rodu Linengerjem

Jerry Linenger je na petmesečno bivanje na vesoljsko postajo Mir s seboj vzel tudi podoben brezjanske Marije Pomagaj in slovensko zastavo.

»Jerry, ti si Slovenec, mi je vedno govorila stara mama Francka. In to tudi sem! Iz vesolja sem jasno videl Bled, kot v pravljici je jezero z otokom blestelo v kristalni modrini. Vedel sem, da je nedaleč stran Dvorska vas pri Begunjah, rojstni kraj moje babice Francke in Brezje, kamor je babica rada zahajala in mi o tem kraju neštetokrat pripovedovala. Podobo Marije Pomagaj sem imel v vesolju v škatli svojih najbolj dragocenih predmetov.«

Tako je jeseni leta 2003, po šestih letih od prihoda iz vesolja, Slovincem povedal eden najbolj znanih ameriških astronautov Jerry Linenger. Že drugi dan prihoda bivanja v Sloveniji je slavni astronaut obiskal Radovljico in bil pri nedeljski maši v cerkvi, kjer, kot je dejal, »se je babica prvič srečala z Bogom, tu je bila krščena«, zvečer pa se je ustavil še na Brezjah in molil pred Marijino podobo, ki ga je, kot je prepričan, »varovala v smrtno nevarnih trenutkih na vesoljski postaji«. Še posebej močno je v Marijino varstvo astronaut zaupal v trenutkih, ko je posadka nemočno opazovala, kako tovorna ladja brez posadke z 28 tisoč kilometri na uro drvi naravnost proti njihovi postaji ali ko so se kot v nočni mori srečali z eno najhujših nevarnosti

v vesolju – s požarom. Med besnenjem ognjenih zubljev, ki so že topili kovino, je papirnata podoba Marije Pomagaj ostala nepoškodovana.

Kdo je ameriški astronaut, ki časti brezjansko Marijo?

Rodil se je leta 1955 v bližini Detroita, v ameriški državi Michigan, kjer je pred 170 leti misijonaril božji služabnik Friderik Baraga. Po diplomi na mornariški akademiji si je pridobil še dva magisterija in dva doktorata (iz medicine in epidemiologije). Končal je tudi študij iz vesoljske medicine. Že pri štirinajstih letih se je odločil, da bo postal astronaut, a do svojega 37 leta je blestel v poklicni karieri v ameriški vojski. Leta 1992 so ga izmed množice kandidatov Američani izbrali za astronauta. Poslali so ga na šolanje in urjenje v ruski vesoljski center, v Zvezdnem mestu v bližini Moskve. 12. januarja 1997 je na krovu raketoplana, kot eden redkih ameriških astronautov, poletel v vesolje na zgodovinsko srečanje z rusko postajo Mir. Med petmesečno misijo na Miru je preletel 80 milijonov kilometrov, več kot dva tisočkrat je obkrožil Zemljo. Bil je prvi Američan, ki se je v vesoljski kapsuli Sojuz ločil od vesoljske postaje in opravil delovni sprehod v ruskem skafandru zunaj plovila. Ob koncu misije je preživel več časa v vesolju kot katerikoli drug Američan, še danes velja za najbolj izobraženega med vsemi astronauti.

Stara mama Francka je rada romala na ameriške Brezje

»Na zunaj je zelo preprost, prijazen, čisto navaden zemljan, ki ga sosedge poznajo predvsem kot dobrega družinskega moža in očeta,« je o Linengerju v uvodu v knjigo »V vesolju« zapisal slovenski rojak Edi Gobec in dodal, da je Jerry »izreden mož, eden tistih velikanov, ki so se izjemno uveljavili, a ostali zvesti sami sebi in svojim koreninam«. Na slovenske korenine slavni astronaut nikoli ni pozabil. V knjigah, številnih zapisih in intervjujih, ki jih je imel za velike ameriške časopise in televizije,

je vedno omenjal babico Francko in dedka Franca, ki sta mu bila v otroštvu s svojo modrostjo in življenjskimi spoznanji velik zgled. Petnajstletna Francka Dobravec je iz Radovljice prišla v Chicago v tridesetih letih prejšnjega stoletja in se čez nekaj let tam poročila s Francem Pušavcem, deset let starejšim čevljarjem iz Radovljice. Franciškan p. Vendelin Špendov, dolgoletni župnik župnije sv. Štefana v Chicagu se Francke Pušavc in njene družine spominja kot zelo »aktivne faranke, zlasti v župnijskem Materinskem klubu. Skupaj s svojo hčerko, astronautovo mamo, je rada poromala na ameriške Brezje v Lemontu.« Jerry je 31. marca 1997 iz vesolja komaj enoletnemu sinku Johnu pisal pismo: »Jutri bo rojstni dan tvoje prababice Francke Pušavc. Samo enaindevetdeset let bo starejša od tebe. Za veliko noč je pekla potice. Zamesila je testo, zmlela orehe, razvaljala testo z lesenim valjarjem in jo spekla. Nisem čisto gotov, če znam prav črkovati »pateetsa«, znam pa jo uživati. Ko je zvečer prababica po dvanajstih urah peke telefonirala tvoji babici, ji je rekla s svojim značilnim slovenskim naglasom: ‚Veš, Frances, zdaj sem pa kar malenkost utrujena.‘ Potem je šla peš k večerni maši in se šele ob desetih zvečer vrnila domov. John, tvoja prababica je čudovita. Na pamet zna datume rojstnih dni in porok vseh svojih otrok, vnukov in pravnukov – in teh ni malo /.../ John, spomni mamico, naj prababici izroči moja voščila. Čeprav je pri svojih 92 letih marsikaj doživela, se mi zdi, da le še ni nikdar dobila voščil iz vesolja. Vesel rojstni dan, stara mama, od vnuka Jerryja!«

Srečna vrnitev iz vesolja ravno na praznik Marije Pomagaj

Ko je Jerry odhajal na izpopolnjevanje v Rusijo, je prababico Francko skrbelo, ali bo lahko hodil k nedeljski maši. »Pa mi je telefoniral, da imajo tam na ameriški ambasadi posebno sobo, kjer vsako nedeljo mašuje tudi katoliški duhovnik. Zadnjo nedeljo, ko je bil spet tam, je prižgal svečko za svojega starega očeta, ki bi bil tisti dan star ravno sto let,« je Francka zaupala

rojaku Ediju Gobcu, on pa doda: »Pomislite, kak čudovit prizor: najvišje izobraženi ameriški astronaut iz ruskega vesoljskega centra v zasilni kapeli na ameriškem veleposlaništvu v Moskvi z globoko ponižnostjo in pieteto prižiga svečko v spomin na svojega starega očeta Franca, slovenskega čevljarja iz Trziča.« (Francka Pušavc je umrla leta 2002, le nekaj tednov po svojem 97 rojstnem dnevu).

Jerry je bil na poseben način pri nedeljskih mašah tudi v vesolju. Nekaj dni pred izstrelitvijo se je na Floridi zbrala velika družba njegovih sorodnikov in prijateljev; med njimi je bil tudi družinski prijatelj, duhovnik, ki je maševal za srečno pot v vesolje. Snemali so jo na videokaseto in Jerry si jo je na ruski vesoljski postaji zavrtel vsako nedeljo. Po vrsti smrtnih nevarnosti na Miru – opisuje jih v knjigi *V vesolju* – je po 132 dneh srečno pristal na Zemlji 24. maja 1997, ravno na praznik Marije Pomagaj.

Srečanje z Janezom Pavlom II.

Še istega leta, decembra 1997, je bil Jerry z družino povabljen v Vatikan. Po posebni prireditvi v zvezi s poletom v vesolje je astronauta in njegovo ženo Kathryn ter sinova dveletnega Johna ter šestmesečnega Jeffreyja sprejel in blagoslovil papež Janez Pavel II. »Ta pogumni in usmiljeni mož je name naredil velik vtis s svojim dostojanstvom in nastopom,« je povedal ob obisku Slovenije, leta 2003. Takrat sta Jerry in Kathryn imela že štiri otroke – poleg Johna in Jeffreyja še Henryja in Grace. Iz Houstona so se Linengerjevi preselili v majhen kraj na podeželju. »Naša družina ne potrebuje stvari, ki jih ponuja velemesto. Mi imamo radi sprehode po gozdu, kolesarjenje, domačne sosedesede,« je ob obisku v Sloveniji povedal slavni astronaut, ki se je po vrnitvi iz vesolja »upokojil« v ameriški mornarici. »Da sem se lahko upokojil, čutim kot poseben blagoslov. Veliko očetov moje starosti mora trdo delati za preživetje družine, jaz imam to srečo, da imam sedaj čas za družino.« Ko predava po svetu

ali razstavlja fotografije – prek deset tisoč posnetkov je naredil v vesolju in to še na film – ga žena in otroci navadno spremljajo. Ko smo ga vprašali, kateri je njegov največji dosežek v življenju, je ustrelil kot iz topa: »Moji štirje otroci. In zvestoba ženi Kathryn. Potovanje v vesolje je šele na tretjem mestu, če že moram razvrščati svoje dosežke.«

»V vesolju sem srečal Boga«

Ko so v osemdesetih letih sovjetskega kozmonavta novinarji spraševali, ali je v vesolju srečal Boga, je odgovoril, da ne. Njegovo izjavo so prinesli vsi ruski časopisi na naslovnica. A Jerry Linenger razloži, da je pri obeh ruskih kozmonavtih, s katerima je preživel pet mesecev, doživel globoko vero. »Kozmonavtom so v tistih časih naročili, kaj smejo izjavljati za javnost, seveda so se njihove izjave morale ujemati s politično linijo nekdanje Sovjetske zveze. Z dvema ruskima kozmonavtoma sem bil pet mesecev. Videl sem, da imata s seboj pravoslavno ikono. Vzpоставila sta tudi zvezo s patriarhom Ruske pravoslavne cerkve. Spodbujal sem ju in jima dajal duhovno oporo.« Jerry je dodal, da »vsak vesoljec, ki gleda na Zemljo, doživi potrditev v veri. Ko od zgoraj gledaš na Zemljo, ki je videti čudovita in tako logično natančno urejena, je jasno, da je ustvarjena in ni mogla nastati kar tako.«

V pogovoru za Družino je astronaut še dejal: »Kakšnih 90 odstotkov časa sem porabil za koncentracijo pri delu. Tu in tam, ko sem potreboval odmor, sem poletel k oknu in lebdel v zraku. Občutil sem lepoto Zemlje. Enkrat sem si vzel 90 minut in sem opazoval sončni vzhod, sončni zahod, gledal sem vzhajati in spet zahajati zvezde. To je čudovito. Milijarde zvezd. Takrat si seveda rečeš, da je poimenovati zvezde smešno, ko jih je toliko. Bila je nekakšna meditacija. Skoraj sem slišal igrati cerkveno glasbo, orgle, nebeško glasbo ... Obstal sem tam, kakor da sem v nebesih in gledal dol na Zemljo. Pomembno je, da znaš biti tiho, moliti, meditirati in dovoliti, da Bog vstopi v

tvoje življenje – tako je v življenju, tudi v vesolju je tako: gledal sem skozi okno vesoljske postaje in skušal napraviti posnetek potresa na Zemlji ali izbruh vulkana, potem pa sem dal to iz glave in preprosto gledal vesolje. To me je napolnilo z zavestjo, da Bog je in da je ustvaril vesolje.«

V zadnjem poglavju knjige *V vesolju* je Jerry Linenger zapisal: »V vesolju sem spoznal, da smo si ljudje v 99,9 odstotkih enaki. Nesmiselno je, da za nas Zemljane tisti 0,1 odstotek razlike tako pomemben. Morali bi se veseliti svoje različnosti in razumeti, da to ni prekletstvo, ampak blagoslov. Ne bi smeli dopuščati, da nas ločujejo predsodki. Vsi živimo skupaj na Zemlji in ko jo gledamo iz vesolja, vidimo, da ni razdeljena, ampak je čudovita urejena celota. Morali bi spoznati, da naše absurdno iskanje skupnih lastnosti in boj zaradi medsebojnih razlik mejita na norost. Namesto, da se pričkamo med seboj, bi raje razmišljali in se zahvaljevali, kaj vse nam je podaril Bog.« Jerry je za Družino še dejal: »Že dolgo je tega, kar mi je oče rekel: »Jerry, lahko si astronaut ali karkoli si želiš, če se za to odločiš in trdo delaš. To je Amerika.« Te spodbudne besede so mi spremenile življenje, saj jih je spregovoril nekdo, ki sem ga spoštoval. Po prihodu iz vesolja se večino prostega časa igram s sinovi in jim dopovedujem, da nebo ni meja in da lahko tudi oni dosežejo vse, kar si želijo. Z Božjo pomočjo in varstvom Marije. Vem, da je tako.«

Pripravila Ksenja Hočevar

119. MOJE BREZJE

Moje Brezje. Od nekdanj moje. Od malih nog, ko so nožice drobile poleg očetovih korakov in je bilo najbolj vznemirljivo na Otočah, na tistem lesenem mostu, pod katerim je šumela Sava, neki človek pa je na njem pobiral mostnino.

»Je treba plačat, da prideš čez,« mi je povedal ata, »ampak zate nič, ker si še majhna.«

Dobro je biti majhen.

Prav kmalu sva bila na Peraškem klanecu. A ja, beraškem; vsaj tako se mi je slišalo in bilo je razumljivo. Berač ob beraču. Kakšen brez roke, kakšen brez noge, kakšen slep. Ali pa se samo dela slepega, je pripomnil ata, a mu je vseeno spustil drobiž v raskavo dlan.

Beračev je veliko tudi pred cerkvijo. Da se potem kateri kar stepejo iz same ljube nevoščljivosti.

»To ni lepo,« je rekel ata. »Reveži so.«

V cerkvi, ojoj! V tistem prostorčku z Marijino podobo vse polno bergel in palic in na stenah okrog slika ob sliki in v nekaterih za steklom še kita spletenih las.

»Vidiš, to je pa tabla od nas, ki smo preživeli svetovno,« je na neko stvar pokazal oče. Nič nisem razumela.

Lepa si, lepa si, roža Marija.

Pesem za pesmijo. Sveta maša. Vse polno ljudi. Oh, kako že dolgo traja! Potem pa nebeško dober malinovec v gostilnici.

Rastem. Nekaj že razumem. Ljudje hodijo na božjo pot. Tudi midva z atom kdaj. Nana ostane doma, ker zaradi bolne noge ne zmore tako daleč, brat je še premajhen, mama je v nebesih. Prav mimo naše hiše se poleti pomikajo utrujeni romarji od Bog ve kod. Božjepotniki vedno najdejo bližnjico in senčne poti do daljnega cilja.

Kar na vsem lepem se znajdemo v vojni. Rastem v strahu noč in dan. V domači cerkvi mašuje nemški duhovnik. Saj je prijazen, nemška učiteljica Frau Lehrerin tudi. Lepo pripoveduje in nikoli nikogar ne kaznuje.

V brezjansko cerkev se dá priti, a pot do tja se zdaj tako čudno vleče. Nikoli ne veš, kaj bo. V Gobavcih gluha tihota. Tam v cerkvi pa vedno ista žalostna pesem: Marija, pomagaj nam, vojskini čas ...

Svoboda. Hitim, hitim odraščati.

Vse je že kar preveč vznemirljivo. Tudi Brezje. Drugačne postajajo zame. Odevajo se v svetost. V šoli odkrijem Ivana Preglja; njegovo izkušnjo. Od Kranja do Brezij tri ure hodá, dve uri in pol, kdor iti zna; in komur ni v prsih lahkó in komur je v duši tesnó in komur na srcu bridkosti je sto.

Kot da bi to napisal zame.

Vrstijo se leta. K Njej prihajam peš, najraje sama. Tudi s kolesom; deklica, kam? Krilo, ruta kot peruti, kam? Štejem dvajset pomladi.

Hipni preblisk, eden prvih. Objavi ga Družina, leta 1954.

Pri Njej

Pred milostno podobo pod nizkim cerkvenim obokom se gnate revščina človeških src. Gledam in premišljam ljudi, ki so prišli od bogve kod, v ta varni kos gorenjske zemlje. Zdaj so tu. Nekateri s pomladjo v očeh, nekateri kot da prihajajo iz groba. Drobne jagode prebirajo med prsti. Z bogatim cvetjem obsipajo oltar. Molijo. Tu in tam pride kdo s cvetočo preprostostjo v dlaneh: dve, tri marjetice, odtrgane nekje na polju, prinaša v dar. Nasloni se na zid in mu je tako dobro ...

Prisluhnem tihim in najtišjim prošnjam teh popotnih src. /.../ Obtožujejo se. Strašne stvari priznavajo. /.../ Nekateri prihajajo in ne prosijo za mnoge stvari. Zasanjajo. Nasmihajo se in jočejo hkrati. /.../

Gledam ljudi, ko odhajajo. Eni s pomladjo v očeh, drugi kot da se bližajo grobu. Toda lepo in dobro jim je; tako lepo, da skoraj ne morejo od tod. Ozirajo se in še s pogledom toplo objemajo tistih nekaj kmečkih domačij in zvonik. Potem se zgubijo med poljem.

Pred menoj leži še dober kos poti, pešpoti, romarske poti. Stopam hitro, čevlji pa visijo od krušnjáka. Cesta je razgreta, peče. /.../ Vsenaokrog je mir nedeljskega popoldneva. In ta sveta tišina, se mi zdi, ponavlja Knjigo modrosti: Gospod me je v lasti imel v začetku svojih potov ... Preden so stale gore s svojo silno težo, sem se jaz rodila.

Čas teče in hiti in kdaj zamuja in spet prehiteva. Vmes mine pol stoletja in še veliko več. In je zdaj.

Moje Brezje.

Nikoli nobene vzhičenosti; nič takega, kar slišim doživljati druge ljudi. Nič. Pa vseeno prihajam. Kar prihajam. Ker samo tam sem; pri maši in že malo prej. Tam je preprosto vse z menoj in tega je veliko. Tega je, se mi zdi, preveč za človeška ramena. Nič ne pade z njih. Marija Pomagaj pa vsa ljubezniva v okrasju pozlačenega akanta.

Z njo se nikoli ne prepiram, z Bogom se.

Najraje pa molčim. Čezme teče sveta voda. Spira me.

Kako dobro je v miru mirovati. Biti najmajhen. Vase sesut.

Če se morebiti znajdem v gneči, poiščem kje kak varen kot. Tudi to se zgodi, a največkrat je okrog mene mir navadnega dneva.

Vse je tako kot od nekdaj in vse je zelo drugače.

Ona ve vse. Ni treba, da komur koli kaj pripovedujem. Tako in tako bi le težko razumel.

Pozna mojo skrito abecedo. Vse, ki so me kdaj blagrovali, in te, ki so mi zamajali vero-upanje-ljubezen, pozna po imenu.

Prihajam k Njej, toliko da jo na tihem lepo pozdravim.

Nič presenetljivega mi ne nameni; ve, da mi zadošča to, da je.

Brez vsake sladkobnosti se imava radi.

Take so moje Brezje.

Berta Golob

120. PRIČEVANJE SLIKARKE

Sem Maša Bersan Mašuk, rojena 13. 6. 1961, v Moskvi, v Rusiji. Po poklicu sem akademska slikarka. Ko sva z Nikolajem Mašukovim prišla v Slovenijo in se naselila na Gorenjskem,

naju je nekega dne gospod dekan Martin Erklavec, župnik v Begunjah pri Radovljici, pripeljal na Brezje. V pogovoru s pastrom Cirilom Božičem, OFM, rektorjem svetišča, je bila izrečena želja, naj naredim kopijo milostne podobe Marije Pomagaj – Kraljice Slovencev. Sliko bodo potrebovali za procesije.

Zaradi študije originala in čim večje podobnosti sem potrebovala bližino milostne podobe, zato sem prosila za dovoljenje slikati v cerkvi. Tega čudovitega dela sem se lotila ponoči. Vsak dan do dveh ali treh zjutraj. Neke noči okrog pol polnoči pa se odpro vrata in v kapelo vstopi okrog 15 Romov, otrok in odraslih. Skoraj v strahu sem jim povedala naj odidejo ker delam in potrebujem mir. Oni pa, kakor, da me niso videli, pokleknejo pred oltarjem in po kolenih odidejo okrog milostne podobe, molijo in častijo Marijo. Bila sem presenečena, to doživetje je bil »dotik do mistike!«

Ko sem nadaljevala z delom v milostni kapeli, me je nekega večera obiskala prijateljica Janja Sajovic in me vprašala, če sem že kdaj naredila zdravniški pregled. Začudena sem ji odvrnila, da odkar sem v Sloveniji še nisem bila pri zdravniku in da tudi ne mislim na to, ker me nikjer ne boli. Dela pa imam toliko, da ne utegnem iti nikamor. Ponovno me je obiskala in mi povedala, da me je pri zdravnici na Bledu že naročila, da imam določen datum in moram priti. Hospitalizirali so me za tri dni. Bilo je lepo: mir, nobenih bolečin, vse čisto, postrežba in brala sem. Po vsem tem me je zdravnica poklicala k sebi in mi povedala diagnozo: rak. Dobila sem napotnico za operacijo. Na vso moč sem se izgovarjala, da ne morem nikamor, končati moram poslikavo kapelice v Podbrezjah. Kam me vendar silite, saj me nič ne boli!

Marija Pomagaj, Ti si me rešila, mi priskrbela po dobrih ljudeh pregled in me pospremila k operaciji. Rešila si me, nič mi ni bilo hudega. Vse je potekalo mirno. Hitro sem okrevala, globoko v meni pa se je odprlo spoznanje: O Marija Pomagaj, kako si skrbna!

Po letu dni so me na Brezjah ponovno prosili, da naslikam kopijo Marije Pomagaj za Svetega Očeta Janeza Pavla II. ob vseslovenskem zahvalnem romanju. V Rimu še nisem bila nikoli in to je bila najlepša priložnost, da grem zraven. Podoba Marije Pomagaj za papeža je bila končana. Vse sem pripravila: denar in kovčke, dobila sem vizo. Dan pred odhodom pa so me napadle strašne bolečine. Z rešilcem in vključeno sireno so me ponoči odpeljali na urgenco. Sprejeta sem bila, operirali so me in odstranili žolčne kamne. Bolečine, bolečine. Pred meseci sem se izgovarjala: »Saj me nič ne boli!« Nisem bila hvaležna. Sedaj sem bila potopljena v bolečine!

Ko so se vrnili iz Rima, me je gospod Martin Erklavec obiskal in mi rekel: »Hvala Bogu za prestano trpljenje, ko boste ozdraveli boste še vedno lahko obiskali Večno mesto!«

In res je prišel tudi ta dan. V Apostolski palači so me navdušeno pozdravljali! Jaz – majhna – nič – pa tako sprejeta! Ko so me Svetemu Očetu predstavili, da sem iz Rusije, sem ugovarjala, da sem iz Slovenije in živim v Ljubnem pri Brezjah. Takrat je Sveti Oče dvignil glavo, me pogledal v oči in s povišanim glasom rekel: »Marija Pomagaj!«

Hvala gospodu dr. Jezerniku v Sloveniku in gospodu dr. Marku Benediku, da sta mi vse to omogočila. Marija, Ti si me v svoji velikodušnosti pripeljala do Svetega Očeta Janeza Pavla II., sedaj že tako velikega svetnika.

Kako je človek srečen, ko ni navezan na nič, ko čuti le Vertikalno, da bi bil Božji otrok – samo v tem je svoboda. Biti kakor Marija v Njegovi volji! Izpolniti Božji načrt, izpolniti Božje cilje, vse drugo je prevara! Če bi vsak človek razmišljal o tem in poskušal tako živeti Evangelij –bi bil mir rešen!

Hvala Ti, Marija, da si me rešila in pozdravila. Hvala, da si mi izprosila toliko darov, hvala da mi naklanjaš toliko dobrih ljudi, hvala da lahko delam v zahvalo živemu Bogu! Hvala Ti, Marija Pomagaj!

Maša Bersan Mašuk

121. ODPRETI MORAMO SVOJA SRCA

»» **M**arija Pomagaj, prosí za nas!« - kolikokrat so bile te besede izrečene do danes, ve samo Marija. Tudi sama sem ena izmed mnogih, katerih tolažnica in priprošnjica je postala Marija Pomagaj z Brezij.

Marija Pomagaj me spremlja od otroških let. Vse njene in tudi druge podobice imam še danes, ko se bližam šestdesetim letom ... Kdaj sem prvič poromala na Brezje, mi je ušlo iz spomina. Se pa dobro spominjam, ko smo bili na izletu in smo se ustavili na Brezjah. Kaj sem takrat čutila ne vem, saj v glavi 19-letnice se dogaja veliko stvari. Po krajši molitvi sem šla še okoli oltarja in se ustavila pri zvezku prošenj in zahval ter napisala svojo željo. Vem, da sem kar tako napisal: Marija, prosim te za moža. Še isto leto v mesecu decembru sem spoznala fanta z Gorenjske, ki je naslednje leto postal moj mož. S Štajerske sem se preselila na Gorenjsko, v okolico Preddvora, v neposredno bližino Marije Pomagaj.

Moja vera in zaupanje v Marijo Pomagaj se je utrdila, ko so nastale težave pri zanositvi. Po vseh možnih pregledih, so mi meseca maja (1978) rekli, da me čaka zdravljenje (sprejeta bi bila naslednje leto januarja). Kaj je bilo narobe, ne vem, niso povedali. Moje srce je bilo žalostno, duša prazna. V tej nemoči sem se zatekla k Mariji Pomagaj, z gorečo prošnjo, da bom kdaj lahko mama. Moje prošnje in molitve je Marija Pomagaj uslišala, saj sem že novembra istega leta zanosila brez zdravljenja. Od takrat je moja vera postala še trdnejša in mi dala vedeti, da nismo sami – da je Gospod z nami in nebeška mati Marija, samo odpreti moramo svoja srca – v prošnjah in v zahvalah. Rodila sem zdravo hčerko Mojco in že po treh tednih smo poromali na Brezje, kjer sva z možem hčerko izročila v varstvo Mariji Pomagaj.

Tudi druga zanositev ni bila brez zapletov, a z zaupanjem v božjo ljubezen in varstvo Marije Pomagaj, sem rodila zdravo

hčerko Matejo. Tudi njo sva z možem izročila v varstvo Mariji Pomagaj, po kolenih sva jo nesla okoli njenega oltarja.

Leta so tekla, bili so padci in vzponi. Kadar je bilo srce prazno in nemirno sem poromala k Mariji Pomagaj, ki me je vselej sprejela z odprtimi rokami.

Pri Marijinem oltarju sem najraje, kadar ni veliko ljudi (da imam za hip lahko Marijo sama zase). Takrat začutim, kako se srce odpre in skozi telo valovi toplota. Z Brezij se vračam polna energije (vsa odvečna prtljaga je ostala pri Mariji). Tudi peš sem poromala k Mariji Pomagaj in upam, da bom še kdaj, če bodo le noge dobre.

Ko sta hčerki se poročili in odšli od doma, sta v slovo dobili sliko Marije Pomagaj in je tudi v njunem življenju na prvem mestu.

Leta 2009 je Gospod nepričakovano poklical k sebi moža. Bilo je težko sprejeti, da ga več ni. Svojo bolečino sem izročila Mariji Pomagaj, ki mi je dala moč in razum, da je to bila volja nebeškega Očeta in da smo vsi na tej poti.

Marija Pomagaj prosi za nas, Marija Pomagaj varuj nas!

Sonja Govekar

122. IN KO NI VEČ POMOČI, TAM BOŽJA ROKA JO DELI

Ko sva s hčerko šli obiskat mojega sina v bolnico, sva ga našli v zelo slabem stanju. Ko sva videli, da je tudi zdravnik zmajeval z glavo, sem ob odhodu rekla hčerki: »Samo hitro na Brezje k Mariji Pomagaj.«

Takoj sva se odpeljali na rešilno pot, ker tam Marija dela čudeže. In res, ko sva pred Marijo v joku molili in bili pri sv. maši, sva potem odšli do patra na Brezjah in sem ga prosila, da bi opravil sv. mašo za mojega sina. Takoj je začel zanj moliti, prositi Marijo in drugi dan je zanj opravil sv. mašo. V cerkvi

so bili tudi Frančiškovi bratje svetnega reda in ob pomoči v molitvi dr. Ravniharjeve sva odšli domov.

Po vrnitvi domov smo izvedeli, da je sinu boljše. Brezje – bolnica – Marijina pomoč je vedno blizu. V Marijinem svetišču smo v varnem naročju Božje Matere.

Marta Voglar

123. Z BOGOM ZAČNI VSAKO DELO

Med drugo svetovno vojno so nemški vojaki ubili mojega starega očeta, požgali hišo in hlev in stara mama Marija je ostala sama s petimi otroki, brez strehe nad glavo in brez vsega. Nemci so jih pregnali z domačije, otroci so bili le na pol oblečeni in tudi čevljev niso imeli. Dobri ljudje, ki so jih videli hoditi po cesti, so jim dajali obleke in odeje. Soseđa jim je kasneje ponudila, da se lahko vselijo v njihovo mizarško delavnico in tam so potem živeli v veliki revščini.

Po vojni je stara mama iz Bistrice pri Podbrezjah velikokrat skupaj z otroki peš romala na Brezje, prosit Marijo Pomagaj za novo hišo. Večkrat je omenila, da brez Marije Pomagaj z Brezij ne bi preživela. Izhajala je iz zelo verne družine, kjer so starši in vsi otroci zelo veliko peli cerkvene pesmi in po poroki je velikokrat med delom na polju ali ob kakšnem drugem opravilu pela Marijine pesmi. Življenjski slogan moje stare mame je bil: Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo! Kasneje sta starejšo hčerko odhajali na več mest prosit za pomoč: za opeko, za cement in ostali gradbeni material, za delavce in za vse kar so potrebovali za izgradnjo nove hiše. Čudežno so vsi odgovorili: »Da, pomagali vam bomo!« Dali so jim tudi dva nemška zapornika, da sta pomagala pri gradnji. Kolikor so mogli pa so pomagali tudi otroci. Hišo so zgradili v neverjetno hitrem času in stara mama je vedno govorila, da ji je Marija pomagala

zgraditi hišo. Vselili so se na sveti večer 1947. Na steno v novi hiši so obesili sliko Marije Pomagaj z Brezij, blagoslovili vse prostore in peli Božične pesmi s takim navdušenjem kot še nikoli prej. V hiši še ni bilo električne napeljave in na oknih so bile namesto šip lesene deske, ampak to jih ni prav nič motilo – bili so presrečni. Med vojno so nemški vojaki požgali veliko hiš v tej vasi in stara mama je kasneje postala vzor drugim, da je možno zgraditi hišo tako hitro.

Stara mama je velik vzor tudi meni in njen slogan je tudi moj. Tudi jaz sem šla že neštetokrat peš na Brezje. Veliko molim, najrajši od vsega pa vsak dan pojem Marijine in ostale cerkvene pesmi, navadno ko kuham ali opravljam kakšna druga opravila. Tudi jaz imam doma zelo veliko podobo Marije Pomagaj s pozlačeno krono in še tri velike Jezusove slike.

Prej nisem hodila k maši, ampak sem vedno samo molila pred Marijinim oltarjem. Govorila sem, če najdem duhovnika, ki bi me navdušil, bi tudi jaz hodila k maši. In enkrat, ko sem prišla k Marijinemu oltarju molit, se je začela maša. Marija mi je poslala duhovnika, ki me je neizmerno navdušil – to je bil pater Leopold. Z velikim zanimanjem sem poslušala pridigo o mamici, ki je pripeljala v cerkev na Brezje hromo hčerko na invalidskem vozičku in še roko je imela zvito na hrbtu. Zdravniki so rekli, da se roka ne bo nikoli sprostila, ampak Mariji ni nič nemogoče, roka se je med mašo sprostila in deklica je shodila. Mamica ozdravljenke pa je videla Marijo, ki je stala zraven patra, ki je maševal. To zgodbo sem povedala mnogim ljudem in še druge vaše prelepe zgodbe, ki sem si jih vse zapomnila in ki so mi velik navdih in mi zelo pomagajo povečati mojo vero.

Zadnje čase gre večkrat k maši na Brezje z mano tudi moja mami.

Nancy Aljančič

124. NEKEGA DNE SREDI POLETJA ...

Nekega dne sredi poletja. Navaden delavnik. Brezjanska cerkev je videti prazna. Nekdo se v klopi grbi vase in premišluje, Bog ve kaj. Dva bolj izletniško kot romarsko razpoločena človeka si ogledata ponudbo verskega tiska. Eden od njiju spusti v nabiralnik drobiž in s police vzame razglednico. Nekomu bo pisal. Tisti bo vedel, da je bil njegov znanec na Brezjah. A če je cerkvena ladja še prazna, to ne velja za kapelico Marije Pomagaj. Od tam je slišati molitev. Zgodnji dopoldanski romarji molijo.

Navaden poletni delavnik je. Mnogo ljudi je v službi, na takem ali drugačnem delovnem mestu. Vemo, kako je dandanes. Družine se ne zbirajo več k skupni jutranji molitvi. Vsak po svoje in vsak zase odhaja po svojih dolžnostih. Otroci v poletno prostost. Ali se bodo zbrali vsi k skupnemu obedu? Kdaj k skupni molitvi?

Tu, pred Marijo Pomagaj, veliko ljudi vzneseno moli. Molijo rožni venec Božjega usmiljenja. Ponavljajo prošnjo »Po Njegovem prebridkem trpljenju, usmili se nas in vsega sveta.« Ponavljajo, ponavljajo ...Usmili se in Marija Pomagaj – pomagaj! Staršem pri vzgoji, duhovnikom pri oznanjevanju, otrokom pri učenju, odraslim v njihovem poklicu, bolnim do zdravja, zdravim do dela, mladim do vere, starim do upanja, vsem do ljubezni.

Vsak navaden delavnik se pred podobo Marije Pomagaj vrstijo romarji iz različnih krajev. Eni s prošnjami, drugi z zahvalo – z neizmerno hvaležnostjo. Ko bi se njihove misli in želje, prošnje, zahvale, strahovi in upi, zaupanje in ljubezen mogli strniti v vidno podobo, bi ta prekosila umetnine največjih mojstrov. Bila bi kot ogenj iz Stare zaveze, iz katerega je Mojzes zaslišal glas samega Boga. Marija Pomagaj vidi to podobo gorečnosti v vseh odtenkih. Njen smehljaj nam daje vedeti, da razume vsakega, tudi povsem brezčutnega obiskovalca ali zgolj naključnega turista, ki ga je v cerkev pripeljala radovednost.

Po Njegovem prebridkem trpljenju, usmili se nas in vsega sveta ...

Kmalu se bo začela sveta maša. Zakristan je pri oltarju Marije Pomagaj pripravil vse potrebno za najsvetejšo daritev. Za kdo ve katero po številu, odkar se pred tem oltarjem pred Božje obličje dviga kadilo daritve. Za stotisočo, pa vendar prav za to, ki bo darovana na ta poletni vsakdanjik.

Zvonček naznani začetek. Na pragu zakristijskih vrat obstoji sloki belolasi duhovnik. Z lahnimi koraki se približa oltarju; z lahnimi koraki, kot da bi ga bil tja rahlo privzdignjenega prinesel sam angel.

Gospod z vami.

In s tvojim duhom, odgovorijo romarji.

Po evangeliju ta tuji duhovnik za kratek čas pomolči. Vse oči so uprte vanj. Kaj bo zdajle rekel?

Pove, da prihaja po dolgem času spet v domovino. Pove, da je na dolgi poti do Rima obiskal po raznih deželah znana Marijina svetišča in da je zdaj tu, pred Njo, ki jo nosi v srcu, ki se ji vsak dan izroča, ki bi bil brez nje izgubljen. Pove, zakaj je postal na zakristijskih vratih, ko je po mnogih letih spet zagledal njeno resnično podobo. Zato, da se ji je zahvalil in se ji priporočil. Prosil jo je, da bi zmožel gledati v svet z Njenimi očmi, poslušati ljudi z Njenimi ušesi in jih ljubiti z Njenim srcem. Niso vsi romarji vedeli, da to izpoveduje misijonar p. Jože Cukale, po zunanosti že pretresljivo podoben svojim Indijcem v Kalkuti. Vsem so v oči privrele solze.

Tako in podobno minevajo pred Marijo Pomagaj navadni delavniški dnevi, ko se v naravi vrstijo letni časi in so zime mrzle in poletja znosno vroča, ali ko se ne glede na letni čas, najraje pa spomladi in jeseni, čez kopasti Stol pripodi vihravi sever.

V opoldanskih urah prihajajo k Njej samotni posamezniki; včasih en sam, srečen, da je tako in da ga Mati zanesljivo vidi, sliši in tolaži. Tako je k Mariji Pomagaj na Brezje več let prihajal pokojni pisatelj Pavle Zidar.

Pride večer, poletno topel. Čas, ko naj bi bili spet vsi doma in skupaj. Priložnost, da bi skupaj odmolili. Najbrž ne več tako kot slovenski verniki še pred sto in manj leti: rožni venec z dodatnimi očenaši za najrazličnejše potrebe. Pa vsaj drugače in z zavestjo, da je Bogu treba združeno reči hvala.

Marija, ki je Zgodnja danica in Zarja večerna, bi molila z nami.

Marija, Pomoč kristjanov, prosi za nas.

N. N.

125. SOSEDA

Moja mama Helena je vedno govorila, da je zdrava in da bo dočkala 100 let. In tako je bilo do meseca marca lani, ko je praznovala 90 let. Potem so se začeli kazati znaki hude skleroze, izguba vida, spomina in ob letošnjem praznovanju je že nastopila demenca najvišje stopnje. Zaradi hude anemije jo je zdravnica na velikonočni ponedeljek poslala na Golnik na transfuzijo in ker je zelo težko prenašala spremembo okolja, smo ji obljubili, da bo po nekaj dneh doma, a ni bilo tako. Bog jo je hotel imeti tam, za svoj čudoviti načrt ljubezni in enega bom tukaj navedla, v zahvalo naši Kraljici Mariji Pomagaj.

Moja mama živi v bloku, v majhni garsonjeri, s svojo muco in velja za »čudaka«, zelo priljubljena pa je med »ubožci«, ki so prihajali po svoj delež ob pokojnini. Njena dobrotja je bila pričevanje Božje ljubezni in to je njeno sosesko motilo in vznemirjalo. V sosednjem stopnišču je živela žena sedemdesetih let, ki je pogosto sedela na balkonu in kadila. Čutila sem, da je zelo osamljena, vendar na moje pozdrave ni odgovarjala, verjetno zaradi mame. Ko sem letos marca izvedela za njeno diagnozo, sem ji po sosedu poslala biblično uro o izgubljenem sinu, da bi spoznala, da je tudi ona ljubljena, da tudi njo čaka Oče, vendar

prepozno, ker so jo pred tem že odpeljali v bolnico na Jesenice. Zaupala sem, da ima Bog bolj učinkovit načrt in molila.

Ko so mojo mamo odpeljali na Golnik, je prišla ta sosedka domov, pod pogojem, da bo imela zaradi resnega stanja bolni dnevno varstvo. Varstvo je odklonila in tako je v svojem stanovanju padla in se poškodovala. Odpeljali so jo na Golnik in na svoji poslednji poti je zopet postala sosedka moje mame, na negovalnem oddelku v sosednji sobi. Stanje je bilo resno, vendar sem čutila, da se ji sama ne smem približati, ker bi lahko še povečala njen odpor do Cerkve in s tem onemogočila duhovniku dostop za zadnjo popotnico. Moje zadnje upanje je bila Marija Pomagaj. Po simpoziju ob pripravi na stoletnico Njenega kronanja, je v meni vedno močnejše odmeval vzklik »Marija, ti si proseča Vsemogočnost, Ti boš izprosila nemo-goče, Ti si Mati Usmiljenja!« Pričela sem z devetdnevnicco in rožnim vencem k Božjemu usmiljenju. Kadar sem se približala sosedini postelji, sem čutila njen strah in z veliko težavo mi je nekega večera uspelo pod njeno vzglavje dati Marijino Čudodelno svetinjico. Čeprav je že spala, se je takrat predramila, a mi je uspelo, da sem neopazno odšla. Povedala sem vso situacijo gospodu župniku v Goričah, ki mašuje ob petkih v kapeli in potem obhaja bolnike po sobah in ga prosila, naj se ji skuša previdno približati. Pričakovala sem, da ga bo prvič zavrnila in tako je tudi bilo, vendar je že bilo dano znamenje upanja; tisti dan je prišla v njeno sobo na nego neka redovnica, ki je župniku obljubila molitev za to osebo in tako smo bili trije.

V torek 23. maja je bila svečana vigilija pred praznikom Marije Pomagaj, ki smo jo obhajali skupaj z novim škofom Antonom Jamnikom, ki nas je dvignil v višave in vedela sem, da nam bo Mati za svoj god pripravila nova presenečenja in dan za tem, na praznik Gospodovega vnebohoda, 25. maja, je Mati rešila svojo hči.

Ko sem ta večer prišla k mami in potem k »sosedu« je bila postelja prazna. Stisnilo me je pri srcu in nova pacientka v sobi

mi je povedala, da je mirno umrla ob 20.30, tik po mojem prihodu, kakor da me je čakala. Poročala je še, da jo je popoldan obiskal vnuk in mu je pokazala podobico Marije Pomagaj, ki jo je dobila od gospoda župnika. Sestra na oddelku je bila tako prijazna, da me je peljala v sobo, kjer je ležala pokojna. Bila je popolnoma spremenjena, kakor mala deklica, ki gre k svojemu Očku. Pokrižala sem jo v pričo sestre in se popolnoma mirna poslovila. Drugi dan zjutraj mi je gospod župnik veselo povedal, da ji je podelil odvezo in jo mazilil in skupaj sva slavila Boga, ki neprestano dela velike reči med nami na priprošnje naše Matere in Kraljice Marije Pomagaj. Ob tem ekspres čudežu sem občutila, kako resnično trepet Marijino Srce za vsakega otroka in zato tako milo prosi, naj skupaj z njo molimo za rešitev sveta in grešnikov.

N. N.

126. NAJINA IZKUŠNJA

Kot mlad zaljubljen par se najbrž nisva kaj dosti razlikovala od ostalih zaljubljenцев, ki so začeli stremeti v skupno prihodnost. Želela sva se poročiti, ustvariti skupen dom, imeti otroke ... in živeti polno življenje.

Po dobrem letu zakona sva sklenila, da se odpreva za življenje. Minil je mesec, dva, trije ... Minilo je leto, a življenja, za katerega sva se odločila, ni in ni bilo. Hm, torej ne gre vse tako gladko, kot sva si predstavljala? Sva torej midva tista v vrsti statistike, ki pravi, da določen odstotek ljudi ne more imeti otrok ali ima težave pri tem? Vprašanja so se vrstila in odpirala prihodnost v drugačni luči, kot sva si jo slikala pred poroko. Skozi neuresničeno željo po otrocih sva ugotovila, da nisva midva tista, ki odločava, ampak On. Midva sva orodje v Božjih rokah, Stvarnik pa je samo eden in odločitev o podarjanju življenja je njegova.

Če ne bova mogla dobiti otrok po naravni poti, ne bova izsiljevala drugih poti, sva se odločila. Ta odločitev je dozorela na duhovnih vajah, kjer sva sprejela dejstvo, da mogoče ne bova nikoli imela otrok. Molila sva za milost, da bi nama Bog čim bolj jasno pokazal pot, ki nama jo namenja. S to odločitvijo sva se z duhovnih vaj podala nazaj domov v najino vsakdanje življenje.

Takrat sva se preselila v bližino Brezij, ki so postale najina »začasna župnija«. V pridigah frančiškanov sva odkrivala rast v veri, pri rednih postankih pri Mariji Pomagaj pa sva prosila za obrise najine prihodnosti. Ta se je skozi mesece vse bolj jasno izrisovala v podobi misijonov. Zgodbe in pričevanja misijonarjev tako duhovnikov in redovnic kot laikov, ki so odhajali na črno celino popravljat, kar smo belci pokvarili v zadnjih stoletjih, so nama segle tako daleč, da sva ob prelomu leta sklenila, da se bova še isto leto podala v enega od teh misijonov, na preizkus najine poti. Začela sva iskati možnosti, da bi odšla iskat svojo prihodnost. Vsako nedeljo sva se še vedno ustavila pri Mariji Pomagaj.

Na mrzlo januarsko nedeljo sva po maši sedela v Marijini kapeli, ko sem prvič v življenju Marijo zares goreče za nekaj prosil. Prosim, Marija, ali lahko izprosiš moji ženi materinstvo, da bi ji bilo dano pod srcem vsaj enkrat nositi novo življenje, ki ga bo lahko ljubila in vzgajala. Ne zaradi mene, zaradi nje te prosim.

Kasneje sva ugotovila, da sva samo dva tedna kasneje spočela novo življenje. Temu bi lahko rekel naključje, a midva trdno verjameva, da naju je Bog hotel preizkusiti. Ali sta pripravljena sprejeti življenje brez otrok? Kaj bosta naredila z njim? Imata pogum pustiti vse stvari in iti za menoj? No, ne veva, kaj si je mislil, a šele potem, ko sva sprejela dejstvo, da ne moreva imeti otrok in sva se odločila za pot služenja drugim, naju je blagoslovil z novim življenjem.

Devet mesecev kasneje se nama je rodil sin, ki smo ga krstili v isti Marijini kapeli, kjer je bil izprošen. Ime je dobil po

Ignaciju iz Antiohije, ki je svoje življenje dal za Kristusa. Vsako nedeljo prihajamo k maši in se pogosto ustavljamo v Marijini kapeli, kjer se zahvaljujeva za življenje, za zakon in za zdravje.

Dobro leto po tem sva prejela nov, dvojni blagoslov. Danes imava tri fante, trojni dokaz Njegove izjemne ljubezni.

Tomaž in Darja Ovsenik

127. V DRUŽBI MARIJE POMAGAJ

Sobotne večere sem v posebnem miru preživljala v kapelici Marije Pomagaj na Brezjah. V molitvi sem se iz tedna v teden izročala, priporočala, prosila in se zahvaljevala Nebeški Materi, ker je bila na poseben način ob meni in z menoj. V moje življenje je Marija Pomagaj začela vstopati počasi in tiho, a vendar me je njena navzočnost vodila vse bliže k Jezusu in se odražala v mojem življenju kot celoti. Notranji mir in zavedanje veselja nad življenjem je bil dar, ki sem ga vedno znova prejela. Takrat niti slutila nisem, da je to pravzaprav le začetek poti, na kateri nisem nikdar več sama.

Sprejela sem povabilo patra, da bi bila lahko v družbi Marije Pomagaj na poseben način tudi tako, da bi prispevala nekaj svojega časa. Vabila sem bila vesela, a hkrati presenečena kako to, da ravno jaz. Ni minilo veliko časa, ko mi je Marija sama odgovorila z besedami: »Glej dekla sem Gospodova, zgori se mi po tvoji besedi« (Lk 1,38). V zavedanju, da na tem milostnem kraju mnogo prejmem, sem imela občutek, da bi lahko na predlagan način tudi nekaj malega vrnila, prispevala in delila. K Mariji Pomagaj prihajam vsak teden in pri njej ostanem uro in pol. V tem času zapisane prošnje in zahvale ljudi, ki so se zaupali Mariji Pomagaj, preprosto prepisujem. Ta čas vedno znova doživljam kot zaupno druženje z Marijo Pomagaj, ki na izviren način deli z menoj svoj vsakdan. Tudi

sama podoživljam prošnje, ki jih zapisujejo ljudje v svojih stiskah in trpljenju. Nekatere so tako globoke, da me ganejo do solz. Druge tako plehke in posvetne, a vendar iskrene in pristinne. Prav vse so položene Mariji Pomagaj v naročje v upanju, da jih bo izročila Sinu in izprosila njihovo uresničitev. V času, ki sem ga že preživela v tem zaupanem druženju sem spoznala, da Mariji Pomagaj ni tuje prav nič kar je človeško. Še več, tudi meni sami ni nič od tega kar srečujem tu tuje, za nič ne bi trdila, da hkrati ni tudi moje. Soočila sem se z lastnim napuhom in ošabnostjo. Spoznala sem samo sebe v luči, za katero sploh nisem vedela, da je tudi del mene. Začudena se vedno znova srečujem z zahvalami vseh tistih, ki so že doživeli svoje uslišanje in so se vrnili, da bi svojo zgodbo delili z Marijo Pomagaj. Kakšna globina vere veje iz teh zapisov, koliko hvaležnosti in sreče. V prošnjah, ki jih ljudje polagajo na njen oltar, sem se naučila prepoznati globino njihove vere, odnos, ki ga živijo z Bogom, pričakovanje, ki se odraža v hrepenenju in tudi nekaj intimnega, kar se zgodi med človekom, ki zaupno pristopa k njej in se ji v polnosti izroči z željo, da Bog ve za njegove potrebe, še preden ga prosi.

To je čas, ko se potopim v življenja drugih ljudi, v njihov svet, ki ga prinašajo Mariji Pomagaj in z njo delijo vse svoje strahove, skrbi, preizkušnje, skušnjave, radosti, veselje, pričakovanja, zahvale, uspehe, vzpone in padce, nespornume, krivice, očitke, obžalovanja, in bolečine. Pri Mariji Pomagaj iščejo tolažbo, razumevanje, toplino, zdravje, izpolnitev hrepenenj, uslišanje, moč, vztrajnost, srečo, ljubezen, upanje, usmiljenje, odpuščanje, vero in spreobrnjenje.

Ob vsem tem dogajanju me je Marija Pomagaj počasi uvažala, da sem se naučila v času, ki ga preživim pri njej, izstopiti iz svojega lastnega sveta. V tem času nisem središče svojega življenja, nič se ne vrti okoli mene, mojih skrbi, strahov, hrepenenj, grešnosti, odnosov z bližnjimi temveč ostane v svetu, iz katerega prihajam in v katerega se vračam. V času, ki ga

preživim ob njej, je Marija Pomagaj tista, ki sprejema, poslušša, odgovarja, moli in prosi. Moja vloga pri tem je, da v tišini svojega srca sprejemam, kar mi je dano in se brez vprašanj učim, kako ji lahko sledim v življenju. Marija Pomagaj je moja učiteljica potrpežljivosti, vztrajnosti, ponižnosti, ljubeznivosti, pravičnosti in predanosti. Tisto, kar je najdragocenejše in česar nisem pričakovala je izkušnja, da Marija Pomagaj ostaja z menoj in me spremlja v življenju. Zaradi časa, ki ga preživim ob njej, zaradi zgleda, ki ga s konicami svojih prstov lahko zatipam, in sem mu priča v življenju, ki se mi dogaja pred očmi, se spreminjam in spreobračam tudi sama. Vedno pogosteje se soočam z vprašanjem; kaj je Božja volja zame? Vedno znova spoznavam, da je pravzaprav v preprostosti slediti in sprejeti vse, kar mi življenje prinese. Ob Mariji Pomagaj zmorem sprejeti tudi vse tisto, kar boli, skeli in pred čemer bi najraje pobegnila, pa vendar vem, da gre le za pot, ki vodi naprej k cilju. Zaradi izkušnje, da na tej poti nisem sama, se trdno oklepam upanja, da ta pot zame ne bo pretežka.

V majhnem koščku življenja, ki ga preživim ob njej, sem deležna velikih spoznanj zase in za svoje življenje. S hvaležnostjo se srečujem z utrinki življenja ljudi, ki jih ne poznam, a vendar po njihovih besedah zanje lahko molim in prosim tudi sama. V letih, ko prihajam k njej, sem se naučila odgovarjati na pobude, ki oblikujejo moje poslanstvo biti žena in mati, živeti v občestvu, delovati v župniji in bogatiti Cerkev, ki ji pripadam. Počasi, a vztrajno sem, obogatena z izkušnjo prav posebnega prijateljstva z Marijo Pomagaj, lahko spoznala, da čas, ki nam je podarjen v življenju, ni povsem naš in da z njim ne moremo povsem prosto razpolagati. Vsak dar, ki ga prejmemo, smo dolžni deliti. Tega nas uči Oče, ko pošlje svojega Sina na svet in ga daruje za naše odrešenje. Darovanja iz ljubezni nas uči Jezus, ko na križu za vse nas daruje svoje življenje. K darovanju nas spodbuja Sveti Duh, ki nam podarja mnoge darove, da bi z njimi lahko služili Bogu in ljudem ter živeli v medsebojni

ljubezni in spoštovanju. Srečanja z Marijo Pomagaj vse globlje doživljam kot uslišanje prošnje, za katero sem iskreno prosila, a niti sama ne vem, kdaj. Prav zato časa, ki ga preživim v njeni družbi, ne morem doživljati kot moj dar, temveč je vse bolj dar, ki ga prejemam in za katerega sem iskreno hvaležna.

Petra Ulamec

128. MARIJA MI JE BILA MATI

Ne spomnim se več, kdaj se je moj pogled prvič srečal z milostno podobo Marije Pomagaj. Moj najzgodnejši spomin sega v domači »Bogkov kot«: Razpelo s Križanim ter podobi Jezusovega in Marijinega Srca! To je bilo edino svetlo mesto, ki je ostalo v našem domu potem, ko so k pogrebu odnesli mojo mamo. Zato se mi je neizrekljiva milina obeh Src, ki je obdajala Križanega, še toliko globlje vtisnila v srce. Luč, ki je sijala od tu, je razblinjala temo, ki se je zajedala v naša ranjena srca. Ta del našega doma je tedaj postal moje zavetje v samotnih dneh.

Kasneje sem na stranskem oltarju moje tako ljube domače cerkve odkrila podobo mlade matere z otrokom v naročju. Da, to je Ona! Ona je Mama! Ona bi bila lahko tudi moja mama! Nič več se nisem počutila tako osamljena. Po Marijini priprošnji in Božji milosti smo kmalu dobili novo mamo. Bila je dobrega in plemenitega srca in zelo si je prizadevala, da bi nam trem otrokom nadomestila mamo. Imela nas je rada in imela je rada Marijo. Bila je prava svetnica, a smo to, žal, odkrili šele mnogo pozneje.

Nekoč smo z družino z vlakom poromali na Brezje. Pot se mi je zdela zelo dolga. Končno smo se znašli v cerkvi, pred milostno podobo Marije Pomagaj, ki je sijala v prečudoviti lepoti. Da, to je bila podoba iz naše domače cerkve, ki pa je bila tu še neizmerno lepša. Iz nje je sijala neka posebna milina, toplina,

gledala me je s prav posebno ljubeznijo. Tega se preprosto ne da opisati. To so bila odslej moja nebesa! Kasneje sem odkrila, da nosim celo njeno ime: Marija Pomagaj! Ne, to ne more biti naključje! Ona je na prav poseben način tudi moja Mati! Postala mi je posebna zaupnica, zavetnica in priprošnjica. Ob njenih milostnih podobah – na Brezjah, v stolnici in pri frančiškanih – sem vedno našla mir, zavetje in rešitev iz mnogih stisk. Ob Njej sem se počutila sprejeto in kljub vsem bridkostim, neizmerno lepó. Počutila sem se kot otrok v njenem naročju. Ona je postala moja varnost, moje pribežališče.

Živo mi je v spominu moje prvo peš romanje na Brezje, ko mi je bilo 19 let. Prijateljica je zbolela za težko, neozdravljivo boleznijo. Diagnoza jo je zelo potrla. Zdravniki so dvignili roke, ostala ji je le še Marija. Tako zelo si je želela k Njej, na Brezje. Čeprav slabotna, si je želela iti peš. Samo Ona ji še lahko pomaga! Rada sem šla z njo. Hodili sva ves dan. Na smrt utrujeni sva končno zagledali cerkev. Noč sva preživel v molitvi pred njeno milostno podobo. Ona je vendar Mati! Ona čuti s svojim otrokom! Ona ve, kaj je bolečina. Njej Sin ne more ničesar odreči! Potolaženi sva se vrnili domov. Prijateljica je srečno dokončala študij, se zaposlila in kljub brezupni diagnozi živi še danes. Od tedaj je minilo že mnogo let.

Marija Pomagaj je ostala moja zvesta spremljevalka tudi takrat, ko sem v veroučni skupini spoznala fanta, svojega sedanjega moža. Vsako leto naju je pešpot vodila k Njej, na Brezje. Njej sva izročila najino skupno pot. V vseh težavah in nevarnostih je ostala najina zvesta sopotnica, kasneje tudi najinim otrokom, sedaj tudi že vnukom. K Njej vedno radi poromamo ob najrazličnejših priložnostih. Najprej, da se ji zahvalimo za toliko čudovitih stvari, ki nam jih je izprosila pri svojem Sinu in ker nas v življenju ni nikoli zapustila. V Njeno srce polagam življenja svojih najdražjih, prijateljev, sorodnikov in dobrotnikov, tistih, ki so mi bili v življenju na tak ali drugačen način zapupani, tistih, ki so v kakršnikoli stiski ... Ona je vendar Mati, ki

ljubi vse svoje otroke in jih vodi k svojemu Sinu! Postala je del mene. Ne morem več živeti brez nje. V vsakem težkem trenutku, nesreči, neboljnosti, preizkušnji ali veselju se spomnim nanjo. K njej me vleče srce. Če me pot vodi mimo Brezij, se skoraj ne zgodi, da se ne bi mimogrede ustavila pri Njej, da jo pozdravim, da se ji zahvalim, da se kot otrok zazrem v podobo Matere, da ji izročim svoje srce ...

Nekoč sva šli s sodelavko na seminar v Kranjsko goro. Ko sem zagledala cerkev, si nisem mogla kaj, da se ne bi vsaj za trenutek ustavila na Brezjah. Povedala sem ji, da je to naše narodno svetišče in da obisk pri Mariji Pomagaj tudi meni veliko pomeni. Čeprav ni bila verna, obisku cerkve ni nasprotovala. Na voljo sva imeli le nekaj minut. Z zanimanjem si je ogledovala cerkev, ob milostni podobi pa se je za nekaj trenutkov ustavila in se tiho zazrla vanjo. Najino pozornost je pritegnil pater, ki se je prav v tistem trenutku s počasnimi, drsajočimi koraki bližal Marijinemu oltarju. Opiral se je na bergle, vsak korak je bil spremljan s skrajnim naporom in bolečino, ki se je zarisovala v njegov obraz. Zatopil se je v molitev. Brez besed sva zapustili svetišče in molče nadaljevali pot. Čez tri leta je ta sodelavka, komaj 30-letna, umirala za rakom. Zdravniki ji niso mogli nič več pomagati. Bolezen je grozljivo napredovala. Ni in ni se mogla sprijazniti z dejstvom, da bo morala umreti. Tako zelo si je želela živeti! Z ničemer je ni bilo mogoče potolažiti. V tisti strašni nemoči sem se spomnila na Njo, ki je Marija Pomagaj. Prešinila me je misel, da bi ji lahko pomagal duhovnik in sem ji to tudi predlagala. Na široko je odprla oči, za trenutek umolknila in tiho dejala: »Da, ampak, prosim, pripelji mi tistega duhovnika, ki sva ga videli v tisti cerkvi«. In prav ta duhovnik ji je potem podelil vse zakramente ter ji pomagal do srečanja z Njim, ki edini more potešiti človekovo srce. Ni ozdravela, je pa potolažena in pomirjena spokojno odšla k Njemu, ki je Življenje samo. Hvala, Marija Pomagaj!

To je le nekaj utrinkov iz mojih srečanj »v živo« z Marijo Pomagaj. Še velikokrat smo potem romali k Njej z najrazličnejšimi nameni, zahvalami in prošnjami, v skupinah in posamič. Tudi takrat, ko je bila oskrunjena njena milostna podoba, ki je tudi svetinja našega naroda. Takrat smo še posebej hoteli biti ob Njej, da bi ji izkazali vso svojo ljubezen in predanost ter jo z bolečino v srcu prosili: »Mati, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!«

Ko se danes oziram nazaj, mi srce prekipeva od hvaležnosti za toliko milosti, ki mi jih je Ona izprosila pri svojem Sinu. Najprej za moje starše, ki so mi prvi posredovali vero in potem še za toliko dobrih ljudi, ki so mi stali ob strani na moji življenjski poti, za mojo družino in za družine mojih otrok, a tudi za vse preizkušnje, ki so bile kakor »vrvice ljubezni«, s katerimi me je njen Sin pritegoval k sebi in me varno vodil preko mnogih čeri in nevarnosti. Danes srečujem mnogo ljudi, ki jih tarejo najrazličnejše stiske, so zaskrbljeni, razočarani in obupani nad življenjem, nad ljudmi, tudi nad našo družbeno stvarnostjo. Včasih se zdi, kot da je vse izgubljeno. Kot da nimamo prihodnosti. Smo mar pozabili, da je ona še vedno tu? Že 200 let! Verjamemo, da je Ona še vedno naša Mati, naša Kraljica, Marija Pomagaj? Še vedno mi v srcu odzvanja del pesmi, ki smo jo nekoč prepevali v otroškem zboru: »Marija Pomagaj, prosim zaupno, saj nihče ni prosil še tebe zaman, za morje solza si že ti posušila, za svet brez meja zacelila si ran«. Mar ni Ona to že tolikokrat dokazala? Tudi sedaj je tu in nas čaka, da pridemo k Njej, da pri njej odložimo breme naše preteklosti, zablod in razprtij ter, da nas popelje k svojemu Sinu, ki je naš edini Odrešenik tudi v tem trenutku naše zgodovine.

Mija Zajec

129. PO MARIJI SMO POVEZANI Z BOGOM

Če hočem odgovoriti na vprašanje »Kaj mi pomeni Marija Pomagaj?« moram začeti z odgovorom na vprašanje »Kaj je Marija Pomagaj pomenila mojim staršem in starim staršem?«. Marija je bila zanje vedno Priprošnjica in Kraljica Slovencev. Ko je oče postavil hišo v Radovljici, je bilo do Brezij čisto blizu. To smo imeli za veliko milost. Tako smo imeli priložnost, da smo lahko pogosto obiskali njeno svetišče. Tudi ko smo se peljali mimo, sem lahko skoraj vsak dan pozdravil Marijo. Ko smo se za praznike in obletnice vsi sorodniki srečali na Brezjah, je bil to za otroke velik praznik. Tako sem potem tudi sam ali z mamo ali z očetom večkrat poromal na Brezje. Posebna milost pa je, da si lahko sam pred Marijo iz oči v oči ali pa, ko greš po kolenih okoli njenega oltarja. To se mi je močno vtisnilo v srce.

Tu na Brezjah, pri Mariji Pomagaj sem opazoval in srečeval frančiškane, ki so me zelo pritegnili s svojo preprostostjo, skromnostjo in duhovnim bogastvom, tako da so postali moji vzorniki. Ti spomini so me vedno spremljali v življenju, tako da sem tudi potem, ko sem odraščal in nisem obiskoval maše, ko pri vojaki nisem več molil in ko sem zbolel, spet našel zgled v veri starih staršev in staršev ter se vrnil k sveti maši in k molitvi. Tu so bile Brezje z Marijo Pomagaj, kamor sem zahajal vsak dan in prejemal veliko pomoč. Tako sem še globlje spoznaval frančiškane in njihovo pobožnost do Marije Pomagaj. In kar sem v otroštvu pil z materinim mlekom, sem našel pri njih uresničeno, pri njih sem spoznaval tudi modrost življenja. Tako sem postal povezan z Brezjami in z brati, ki so me vodili in spremljali v življenju. Hudo mi je bilo, če je bil kdo izmed njih prestavljen na drugo župnijo. Tolažil sem se z mislijo, da je težko dolgo opravljati tako zahtevno službo na Brezjah in da so se tu samo izšolali za novo delovno mesto. Tu sem lahko srečal tudi vse škofe in videl, kako težko službo opravljajo, kako vodijo svoje vernike in kako z vero prihajajo k Mariji Pomagaj. Posebno so me ganila

srečanja, ko se zbere velika množica vernikov, kot na primer za veliki šmaren, srečanje bolnikov, v novejšem času tudi srečanja odvisnikov in drugi romarski shodi, kjer se ob njih krepi moja vera. Prav tako sem lahko tu spremljal pomembne dogodke v zgodovini Cerkve na Slovenskem in v zgodovini slovenskega naroda, kar je sedaj obeleženo na ploščah na baziliki Marije Pomagaj: posvetitev slovenskega naroda Mariji, obisk papeža Janeza Pavla II., zahvala Slovencev po svetu, mobilizirancev v nemško vojsko ... Tu lahko občudujem tudi zgodovino naših prednikov, kako po koncu I. svetovne vojne kličejo Kraljico miru in še druge spominske plošče, kjer lahko vidimo, kako je Bog vodil Slovence skozi vso težko zgodovino.

Na Brezjah se res čuti Božja bližina in prisotnost njegovih angelov ob vsaki mašni daritvi. Kot ima vsak človek svojega angela, ga ima tudi vsak narod. Tu, na Brezjah, ga imamo prav gotovo tudi Slovenci. Njegovo varstvo smo lahko občutili v vsej naši zgodovini.

Kaj me tako vleče k Mariji Pomagaj? Če bi zahteval od Marije Pomagaj samo velike čudeže, ne bi bil pravi vernik. Čudež je že to, da Brezje z Marijo Pomagaj so, da smo lahko pri njej in da lahko molimo. Ne rečem, da se čudeži ne dogajajo. Vendar je za velike rane potrebno več časa. Sam sem spoznal, da po daljši molitvi pri Mariji Pomagaj občutim, kakor da bi kdo mazilil rane moje duše, da ostanejo le še brazgotine, ki so samo še okras duše in da od Marije nikoli ne grem praznih rok.

Poseben čar pri Mariji Pomagaj so tudi frančiškani, ki poleg redne duhovne oskrbe vernikov in romarjev postajajo duhovno središče in zdravilišče, ko omogočajo duhovno izobraževanje z bibličnimi tečaji, »Brezjanskimi pogovori«, večeri s terapevtom, pripravo na zakon in drugimi izobraževanji. Poleg samih bratov živi tudi Frančiškova družina ali Frančiškov svetni red. Ko sem imel priložnost z njim poromati v Assisi, kjer stoji mogočna cerkev Marije Angelske in v njej majhna Porciunkula, kjer se je začel red manjših bratov in kamor romajo ljudje z

vsega sveta, sem dejal: »Saj to imamo tudi Slovenci, le v manjši izvedbi: tu je bazilika Marije Pomagaj in tu je njena kapela Kraljice angelov, tu so frančiškani in tu je narodno svetišče.«

Če me sedaj vprašate, kaj mi pomeni Marija Pomagaj, vam lahko odgovorim, da je pri Mariji Pomagaj zgodovina slovenskega naroda, zgodovina Cerkve na Slovenskem in tudi moja zgodovina osmišljena, povezana z Bogom in Marijo ter po njej posvečena in tega nam nihče ne more vzeti.

Mirko Pristov

130. MARIJA POMAGAJ MI JE VRNILA POGLED V SVET

Na Gorenjskem stoji bazilika Marije Pomagaj. Vendar pa ni bilo vedno tako. Tu je nekoč stala kapelica s podobo Device Marije. Mimo nje so se vsak dan sprehajali ljudje. Nekateri so se pred njo v tišini prekržali in molili, drugi je sploh niso opazili. Tako mi je pripovedovala babica. Nekoč je pred kapelico postal berač in zmolil. Zgodil se je čudež, saj so bergle same padle stran od njega in je revež shodil. Med ljudmi se je razširila zgodba o čudežu in kmalu so zbrali dovolj denarja, da so na tem mestu postavili cerkev. Kapelica je bila vzdana v stranski oltar, njeno podobo pa so prenesli v glavni oltar. Vendar glej čudo! Naslednji dan je bila podoba spet na svojem starem mestu, v kapelici. Le kdo jo je tako neopazno prenesel? Angeli? Ljudje so to razumeli kot znak in še danes je podoba v kapelici. Ljubljena Mati se smehlja romarjem, skozi podobo prodira Njena pomoč, ki uslišuje in zdravi. Moja babica je zares zna la čudovito pripovedovati. Takrat še nisem vedela, da bo tudi mene z Devico Marijo in Brezjami povezala posebna vez.

Bila sem stara tri ali štiri leta, pisali smo leto 1980. Zelo rada sem se igrala na prostem in ker me mraz ni motil, sem pogosto rada sedela na tleh, tudi takrat, ko so bili zimski meseci. Zaradi

te moje navade sta me moja mama in babica večkrat okregali. Tako sem nekoč resno zbolela. Prehladila sem oči in začela izgubljati vid. Starši so me vozili od zdravnika do zdravnika, vendar mi nihče ni znal pomagati. Moje oči so bile že čisto krvave. Babica je nato dejala, da nam ne preostane nič drugega, kot da se odpeljemo na Brezje in izprosimo pomoči. Vsi smo se tako odpravili molit na Brezje. Tudi moj oče, ki je bil drugače muslimanske vere. Ko smo prispeli, me je babica odpeljala v cerkev. Šli sva do oltarja, moja mama je hodila za nama, oče nas je čakal v avtu na parkirišču. Babica me je posadila na stol in dejala, naj kar skušam malo pogledati lepo Gospo na sliki, ona pa bo molila. Ne spominjam se, koliko sem lahko videla podobo Device Marije, a vem, da mi je babica povedala, da sem v avtu nazaj na poti v Ljubljano takoj zaspala. Spala sem vse dokler me niso prebudili. Takrat se je zgodil čudež! Ko me je babica prebudila, sem odprla oči, ki so bile popolnoma bele in brez izstopajočih rdečih krvnih žilic. Ponovno sem lahko videla. V naši družini se je zgodil pravi čudež, zame je bil to začetek vere v nekaj nadnaravnega, v prelepo Gospo in Njenega Sina Jezusa.

Zdaj je leto 2014 in zaključujem še tretji študij, vendar ne nosim očal ... Testi kažejo, da je moj vid popolnoma ohranjen vid najstnika. Vsi mi govorijo, da imam »laserske oči«, ker tako natančno vidim. Očitno nisem želela gledati tega sveta in sem zato začela izgubljati vid. Vendar mi je Devica Marija pokazala, da je ta svet tudi poln čudes, kompleksne strukture cvetlic, skrivnostnega vetra, neverjetnih iger sončnih žarkov in še in še. Hvala draga nebeška Mati!

Od takrat sem se redno vračala na Brezje. Moram reči, da mi je Mati Marija uslišala vse želje in sem ji neskončno hvaležna. Še posebej se ji zahvaljujem za milost, da tako dobro vidim, da sem lahko spisala te vrstice in še posebej za milost vstopa v Frančiškov svetni red. Mati Božja bodi blagoslovljena na veke vekov. Amen.

Romina Schwarzlin

131. MARIJA POMAGAJ IN JAZ

Kot večina vernih Slovencev, sem tudi jaz že od majhnega rada prihajala k Mariji na Brezje. Zaradi oddaljenosti od kraja, sem prihajala občasno, zaradi let z otroško brezskrbnostjo. Pri Mariji Pomagaj mi je bilo vedno preprosto lepo, domov sem se vračala s posebnim veseljem. Z leti so v moje življenje, kot v življenje vsakega človeka, vsakega kristjana, prišle preizkušnje – velike, težke, v nebo vpijoče preizkušnje. V teh težkih trenutkih bi se morda z lahkoto za vedno oddaljila od Boga, a Marija, h kateri sem vedno rada prihajala, tega očitno ni želela. Želela me je imeti blizu. Tako me je življenje pripeljalo na Gorenjsko, pravzaprav Božja volja me je pripeljala v bližino Brezij. K Mariji nisem več prihajala samo nekajkrat letno, ampak sem lahko in še prihajam redno, iz tedna v teden, včasih tudi večkrat tedensko. Pri Mariji in z Marijo je vedno vse lažje, pa naj bo še tako težko.

V teh letih so besede, ki sem jih nekoč slišala, postale resnične: »Kogar Marija vzame pod svoj plašč, ga nikoli ne zapusti ...« Tako tudi mene ni zapustila in ni dovolila, da bi izgubila vero; nasprotno v času največjega trpljenja se mi je Bog prav pri Mariji Pomagaj najbolj približal. Vsakokrat, ko se pripeljem na Brezje, je moje srce polno veselja. Čutim, da prihajam domov. In, ko prestopim prag bazilike, vem, da me v kapeli čaka Marija. Včasih pridem v solzah, včasih v veselju, Ona pa je vedno tam, z Jezusom v naročju, pripravljena, da me spremlja in vodi na moji življenjski poti. Trenutki pri Mariji Pomagaj so vedno posebni trenutki, trenutki božje prisotnosti.

V zadnjem času, ko mi Bog pošilja velike preizkušnje, mi je bilo dano prav pri Mariji Pomagaj prejeti veliko milosti. Spoznala sem, da to niso samo trenutki križa in trpljenja, ampak čas, ko mi je On vse bliže in bliže, bliže kot kdajkoli prej v življenju. Je čas, ko sem tukaj, pri Mariji Pomagaj izkusila in razumela moč molitve, je čas, ko sem sploh začela moliti rožni

venec, je čas, ko sem se pri Mariji Pomagaj naučila moliti v tihoti pred Najsvetejšim, ko se lahko »iz oči v oči« pogovorim z Bogom, mu dovolim, da mi spregovori ... in še in še bi lahko naštevala.

Iz tedna v teden se bolj veselim tistih dni, ko lahko pridem na Brezje, ko si lahko v vrvežu vsakdanjega življenja vzamem čas za Boga, ko tukaj, pri Mariji Pomagaj, Bogu in Mariji izročim vse svoje življenje, delo, skrbi, prošnje ... a tudi vse lepe stvari in zahvale. Od tu vedno odidem z mirom v srcu, ker verjamem, da Marija vedno vse uredi. Z veliko hvaležnostjo lahko rečem Bogu iz srca hvala za Marijo, za njeno materinsko ljubezen, Bogu hvala za duhovnika, ki je v teh letih z veliko zavzetostjo služboval, prav tukaj pri Mariji Pomagaj, mi stal ob strani, me podpiral z molitvijo, spremljal, učil, ki mi je s svojim zgledom pokazal pot k Bogu ter Bogu hvala za vse milosti, ki sem jih tukaj pri Mariji Pomagaj prejela in jih še prejemam. Res, da potrebujem še zelo veliko časa in molitve, da v srcu uredim stvari, ki so posledica »življenjskih pretresov«, a verjamem, da Marija dela čudeže!

L. M.

132. »VSE DELAM SKUPAJ Z MARIJO.«

Marija Pomagaj je moja mama. K njej se zatekam v vsaki preizkušnji, z njo delim vsako veselje. Po obhajilu grem pred njen oltar, da se ji zahvalim. Ko grem po kolenih okrog oltarja, jo prosim za milost, da bi jasno spoznala božjo voljo in jo čim bolj popolno vsak trenutek izpolnila. Z Marijo Pomagaj delim vse svoje skrbi, priporočam ji vse težave ljudi, za katere molim. Priporočam ji vse duhovnike, redovnike in Cerkev. Priporočam ji v varstvo našo domovino. Ko si je moja sostanovalka zlomila gleženj, sem se takoj zatekla k Mariji po varstvo. Prosila sem

jo, naj poskrbi za ozdravljenje in pomaga meni, da bom zmoгла vse delo na kmetiji in moji sostanovalki z ljubeznijo stregla. Čeprav sem bolj utrujena, sem polna veselja in energije. Vse delam skupaj z Marijo. Molitev in delo darujem Jezusu po Mariji. Tudi znanec, ki prihaja k nama na kosilo, se je zaradi uslišanih molitev, popolnoma spremenil na bolje. Postal je prijazen in mi pomaga pri vsakem težkem delu, kar mu je bilo včasih vedno težko. Zahvaljujem se Mariji za vso njeno dobroto.

Na Brezjah je vedno veliko možnosti za našo duhovno rast. Vsak dan se daruje več svetih maš, ki se jih zaradi bližine kraja domovanja lahko pogosto udeležim. Pri frančiškanih pogosto opravim sveto spoved, ki mi prinese dušni mir in veselje, tolažbo. Moj spovednik me skrbno spremlja že od mojih študentskih let do danes, ko sem upokojenka. Vsaka dva tedna obiskujem biblično skupino, enkrat mesečno pa se bratje in sestre srečamo v Frančiškovem svetnem redu. Na Brezjah sem vključena tudi v Živi rožni venec za edinost Cerkve, za nove duhovne poklice ter za njihovo svetost in stanovitnost. Rada se udeležim tudi duhovnih vaj pri sestrah ob baziliki, če mi domače razmere to dopuščajo.

Že veliko let si nabiram moči in zakladov v brezjanski cerkvi, poleg moje domače farne cerkve. Marija Pomagaj je bila slovenska zavetnica in bo ostala še naprej. Zaradi njenega varstva smo bili obvarovani že marsičesa hudega. Hvala ti Marija za vse!

Dr. Vanda Toman

133. ŽIVLJENJE, PREPLETENOST Z BREZJAMI

Slovenski človek nosi v svojem srcu podobo Marije Pomagaj kamor koli gre. Izseljencem pridejo solze v oči ob njeni sliki, saj jim pomeni domovino, varstvo, družino. Jaz pa živim v

Lescah, zelo blizu Brezij. S pokojno mamο sva radi obiskovali Brezje, opravili spoved in izročali težave življenja Mariji v priprošnji. Moje poti na Brezje so zelo pogoste, predvsem ko sem naredila zaobljube v Frančiškovem svetnem redu. Zaobljubila sem se, da bom živeta Božja beseda in bom evangelij tako prinašala med ljudi. To pa pomeni osebno spreobrnitev, veliko molitve in Božjega vodstva. Vse to sem našla pri frančiškanih na Brezjah, v povezanosti z drugimi krajevnimi bratstvi po Sloveniji. Sveti Frančišek je ustanovil tretji red za ljudi v svetu, saj niso mogli vsi v samostane. V Sloveniji nas je okrog 800 bratov in sester. Ob sprejemu v Frančiškov tretji red sem prevzela poleg svojega imena Anica še ime Marija Pomagaj, ki goduje 24. maja. S tem se je moja povezava z brezjansko Marijo še okrepila. Postala sem živi biser na Marijini kroni, ki ga skupaj z Jezusom obdelujeta v meni.

Bratstvo Frančiškovega svetnega reda je kot duhovna podpora za romarje, da jim izprosimo najboljše milosti. Družina ali bratstvo je temelj in pot do miru, kot je v poslanici 1. januarja 2014 napisal papež Frančišek. Bratstvo živi v ponižnosti, bratski povezanosti in služenju drug drugemu. V današnjem času je svet močno razkristjanjen, s tem pa samozadosten in poln egoizma. Večajo se medgeneracijski konflikti, saj slabotni in starejši ljudje izgubljajo mesto v družbi. Vse te namene, kot tudi za blagor naše domovine, izročamo Mariji Pomagaj, da nam pri Jezusu izprosi sožitje med ljudmi in da se nam odprejo oči srca. Ko bomo v drugem človeku videli Jezusa, kot ga je gledal sv. Frančišek in njemu pomagali, ne glede na zunanjo podobo, se bodo stvari spremenile. V domačem okolju imam kar nekaj težav, ko se name obračajo socialno šibki ljudje na robu družbe. Mislijo, da izbiram napačne ljudi za druženje in s tem izgubljam verodostojnost med ljudmi.

Ko sem bila zaposlena, sem v zahtevni službi srečevala ljudi na vodilnih delovnih mestih in tako spoznala tudi njihov način mišljenja. Seveda pa vedno lahko združimo zdravo duhovnost

z vsakim delom, ki ga opravljamo. V pisarnah, ki so bile meni zaupane v vodenje, smo s soglasjem sodelavcev imeli na stenah podobo usmiljenega Jezusa.

Velikokrat sem na Brezjah na kolenih okrog Marijinega oltarja prosila za naročila, ki nam jih je primanjkovalo, saj je nastopila kriza. Na veliko presenečenje vseh, se je po navadi drugi dan kar vsulo naročil in smo hitro rešili težavo. Marija vedno izprosi vse, kar je za nas v tistem trenutku potrebno. V to moramo verovati in zaupati. Le da so rešitve včasih popolnoma drugačne, kot smo si jih zamislili mi. V našem omejenem človeškem razmišljanju velikokrat prosimo za zelo omejene potrebe, Marija in Jezus pa nam želita dati veliko več, kot si mislimo in zaslužimo. Vsak dan so na Brezjah molitve pred Najsvetejšim. Od take molitve nikoli ne gremo praznih rok. Nasploh pa noben Marijin otrok ne odide z Brezij brez zanj potrebnih milosti.

V Lescah imamo kip svete Ane, ki je tudi moja godovna zavetnica. 26. julija 2005 sem še pred službo prišla pred njo molit za hudo bolno mamo, ki so jo prizadele možganske kapi. Gospoda župnika sem odpeljala domov, da je še enkrat opravil molitve in maziljenje. Naslednji dan sem po kolenih molila okrog Marijinega oltarja na Brezjah, naj Marija izprosi rešitev za mojo mamo, ki je doma na postelji v velikih zdravstvenih težavah. Ko sem prišla do avta, me je že klicala sestra, naj hitro pridem, ker naša mami umira. Še isto popoldne sva jo s sestro z veliko ljubeznijo in molitvijo pospremili v večno življenje pri sveti Trojici.

Na Brezjah ob katerikoli uri vedno najdemo spovednika, da se ozdravimo notranjih ran. V velikih preizkušnjah sem že prihajala na Brezje ob vseh urah dneva in vedno odšla domov potolažena, mirna, pripravljena na nov začetek. Tudi svete maše za notranje ozdravljanje so že marsikomu prinesle olajšanje. Pater na Brezjah nam je rekel, če ne bi trpeli v življenju, ne bi bili sedaj tukaj. Trpljenje nas brusi in pripravlja na sprejem

milosti. Če vidim koga v težavah, ga pripeljem k Mariji na Brezje, kjer je zdravilo zagotovljeno. Če se le da, z molitvijo in žrtvijo pripeljem ljudi v spovednico. Prijatelj, ki je po 40 letih življenja daleč od Boga, na Brezjah opravil temeljito spoved in izbris vseh grehov, je lahko zaživel na novo. Grehe je imel zapisane na dolgem listu. Po spovedi je šel na grob svoje mame in je tam ta list simbolično zažgal in tako vedel, da jih ni več. Pripeljem tudi depresivne bolnike. Lepo se mi zdi, ko velikokrat iz Psihiatrične bolnice Begunje svoje paciente peš pripeljejo na Brezje. To je velika stvar, če v zdravljenje vključijo Božjo veličino, saj človek je omejen, Bog pa je neskončen. Pri Patru Piju v bolnici lajšanja trpljenja na jugu Italije lahko vidimo kapele, kamor zdravniki pridejo z bolnikovo dokumentacijo in prosijo za razsvetljenje. Kadar delujemo po Božji volji, je rešitev zagotovo pravilna.

Velikokrat pri Mariji Pomagaj na Brezjah darujem za mašo po namenu za koga, ki v svojih težavah potrebuje Božjo pomoč, posebno za otroke in mlade družine, da bi otroke vzgajale v miru, veri, spoštovanju in ljubezni do vseh ljudi in do Božje matere Marije, Jezusa in sv. Jožefa.

Moje življenje je tesno povezano z Marijo Pomagaj in z Brezjami. Kot bratstvo se srečujemo vsakih štirinajst dni na bibličnih urah, kjer se poglobljamo v Božjo besedo in v življenja svetnikov. Če so zmogli oni, bomo zmogli tudi mi. V skupini je moč. Ko vidim brate in sestre, ki sledijo Božji logiki v življenju, mi je veliko lažje. Vem, da nisem pri tem osamljena. Ko želim odpustiti, mi ljudje dajo vedeti, da moramo vsakega človeka kaznovati. Mi pa vemo, da vse pozna dobri Bog in bo on do njih najprej usmiljeni Oče, mi pa za obsodbe nismo poklicani. Človeška logika je prav obratna, vodi v konflikt, v vojne v družinah in po svetu. Kadar nas je zbranih več enako mislečih ljudi in vedno iščočih Jezusovo voljo, veliko lažje vztrajamo na tej poti. V Jezusovo in Marijino življenje se lahko poglobimo tudi v Muzeju jaslic, ki je na Brezjah lepo in bogato urejen v prostoru za baziliko.

Radio Ognjišče ima velik posluš za dogajanje na Brezjah, zato preko svojih radijskih valov ponesejo vesele dogodke po vsej Sloveniji. Peš priromajo na Brezje in tako dajejo vzgled nam, da tudi mi z veseljem pridemo tja peš ali darujemo bolezni in trpljenje drug za drugega. Dom duhovnih vaj v neposredni bližini Marijine kapele nam nudi globoko doživljanje njene bližine za dalj časa v bratski povezanosti, edinosti pod njenim varnim plaščem.

Anica Švab

134. »KAKŠNO BI BILO MOJE ŽIVLJENJE BREZ MARIJE?«

Vsaka zemeljska mati z otrokom v naročju je lepa, prelepa. Kako zelo velja to šele za Mater Božjo, ki jo tukaj na Brezjah kličemo s tako lepim imenom Marija Pomagaj. Kolikokrat na dan izgovorimo ali vsaj vzdihnemo njeno ime? Hvaležna sem Bogu za vsak obisk pri njej, naj bo to ob običajnih delovnih dneh ali ob njenih praznikih. Še posebej so mi pri srcu procesije z njeno milostno podobo in petimi litanijami. Pri njej se vsi iz ljubezni do Nje zbiramo v molitvi, zahvalah in prošnjah.

Marija Pomagaj je nad mano še prav posebej skrbno bedela. Iz moje mladostne mlačnosti, za katero vemo, da je Jezus ne mara in je ne maram tudi jaz, me je vodila k svojemu Sinu. Prav nič me ni priganjala, ampak me je tiho, počasi in skrbno pripravljala kako sprejeti in živeti vso polnost Božje ljubezni, ki se je na križu vsa razdala zame in za moje odrešenje.

Velikokrat se sprašujem, kakšno bi bilo danes moje življenje, moja vera, moja ljubezen do Jezusa brez Marije Pomagaj? Vse skupaj bi prav gotovo bilo podobno puščavi, brez smisla in cilja, vera bi iz mlačnosti morda že povsem zbledela. Toda Marija Pomagaj je vedela, da ima Bog zame drugačen načrt - da moram s svojo vero biti svetilka vsem nevernim in duhovno

ubogim, s katerimi se srečujem. Za vse te namenjam Bogu svojo molitev.

Ko pridem k Njej, jo vedno opazujem, kako me sprejema. Včasih malo zaskrbljeno, drugič z nasmehom. Vsakič me obda blagodejni mir, ki preplavi vso mojo dušo in mene vso, da lahko v tem Božjem miru in ljubezni živim naprej in se vsak dan v vsej polnosti zavedam, da sem neskončno ljubljena. Po Mariji Pomagaj sem srečala in močno vzljubila Jezusa. Za to ljubezen in za mojo vero, ki je vsak dan bolj živa in polna, za vse čudovite ljudi in prijatelje, ki sem jih preko Nje srečala in spoznala, se ji v tem življenju ne bom mogla nikoli dovolj zahvaliti. Prosim jo še za naprej, naj mi bo močna duhovna opora, da ne omahnem.

Brezje mi pomenijo kraj neizmerne Božje milosti, kamor lahko pridem k nebeški Materi taka kot sem. Včasih z vso svojo bedo in skrbmi, drugič z radostjo in veseljem. Prav nič se mi ni potrebno pretvarjati pred Njo, ker Ona vidi v mojo dušo, me pomirja v skrbeh, se veseli v moji sreči. Njen pogled me vedno umiri, poboža, kot bi mi hotela reči: ne boj se, saj si pri meni. Vse svoje skrbi in slabosti vedno lahko odložim v spovednici, kjer nas v Jezusovem imenu ljubeznivo sprejmejo frančiškani. Brez njih si Brezij ne bi mogla predstavljati. Kje bi mnogi romarji zopet dobili moč in pogum, če ne po njih v zakramentu sprave? In pred Marijo Pomagaj, ki skrbno spremlja vse svoje otroke in jih vodi po varni poti k svojemu Sinu. Zaključila bi s psalmistom, da »rodovi prihajajo in odhajajo, On pa ostaja zvest za vse čase«. To velja tudi za Brezje in našo drago nebeško Mater, Marijo Pomagaj.

Nada Zelko

135. MARIJA POMAGAJ JE TVOJE IME

Skoraj dve uri prehojene pešpoti je za nami. Hodimo ena za drugo, mama, sestra dvojčica in jaz. Od doma do železniške postaje. Spotoma se oglasimo še v službi pri očetu in mama pove nadrejenemu: »Gremo na Brezje, k Mariji Pomagaj.« Spomnim se očetove nejevolje, njegovega strahu. Rekel je: »Zakaj si to povedala?«

Na vlaku je bila gneča, še večja, ko smo se v Ljubljani presedli na vlak za Gorenjsko. Prav nič prijazni se mi niso zdeli sprevodniki, bilo je polno nekega prerivanja, prostih sedežev tudi ni bilo. Mama naju je močno držala za roko, bili sva še majhni, v šolo še nisva hodili. Končno, zadnja postaja Otoče, nato navkreber, po pravem beraškem klancu. Prosili so miloščino, bili so tudi s poškodbami rok, nog, skratka, vidne posledice vojne.

Pri Mariji Pomagaj smo ostale čez noč. Vsepovsod je bilo polno romarjev, v cerkvi zelo malo prostora. Mama naju je posedla kar na stopnice, po katerih se gre na prižnico. Od tu se je lepo videla podoba Marije Pomagaj. Molitev rožnih vencev me je nenehno uspavala, kot doma, ko smo zvečer molili rožni venec. V en glas zapete Marijine pesmi pa so me močno predramile. Še v ranem jutru je bila prva sveta maša, nato smo počakale še na eno, prav nič težko, saj smo s seboj imele domači kruh, voda je bila na voljo pred cerkvijo.

Ko danes razmišljam o moji prvi poti k Mariji Pomagaj, sem svoji pokojni mami iz srca hvaležna. Očitam si, ker jo pri svojih otrocih pri tem nisem posnemala. V oporoko jim bom zapisala: »Dragi otroci, če vam bo v življenju težko, pojdite na Brezje k sveti spovedi in pred podobo Marije Pomagaj. Tam boste dobili tolažbo in mir!«

Moja prva Božja pot in podoba Marije Pomagaj me v življenju nenehno spremljata. Zakaj ne bi milostna podoba še komu bila v tolažbo, a tudi v zahvalo. Slovenska je in ne sme je

manjkati nikjer. Poskrbela sem, da smo blagoslovljeno podobo namestili v opuščeno kapelico na samotnem kraju, vendar ob prometni cesti. Nenehno prižgane sveče so znak, da mnogi iščejo pomoč, da jih Marija reši strahov, tesnobnosti, porazov, žalosti, osamljenosti. V njej vidijo upanje. Od nje pričakujejo pomoč.

Veliko romarjev se zbere na Brezjah vsako leto na veliki šmaren. To je praznik, ko si rečem: »Marija, vse k Tebi hiti!« Pod težo svojih lastnih pomanjkljivosti še bolj dojemam njeno veličino, milostljivo, ponižno, v nebo vzeto, lepo rožo Marijo.

Ko prihajam ob drugih priložnostih k sveti maši na Brezje, grem po svetem obhajilu pred Marijin oltar. »O, Mati moja«, ji rečem. »Tebi darujem svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce, da bi moje oči videle vse tiste, ki so pomoči potrebni, da bi moja ušesa poslušala in slišala Božjo besedo ter, da bi po njej živel, da bi moja usta ne žalostila mojih otrok, mojih bližnjih, da bi znala moliti s srcem in da bi v tem srcu rasla ljubezen do Tebe Marija in do soljudi. Pomagaj mi pri tem. Edina Ti lahko, saj to je tudi Tvoje ime«

Veronika Kopač

136. MARIJA OB MENI

Moj o vez z Marijo Pomagaj sta daljnega leta 1970, s sklenitvijo zakonske zveze pred njenim oltarjem na Brezjah, začrtala moja starša. Skozi pripovedovanja moje mami Marije in ob občudovanju njunih poročnih slik, me je spremljala vso mojo mladost. Vsakoletni obisk njenega oltarja je postal družinska tradicija. Tako se je moja odločitev, da se pri svojih 14 letih udeležim nočnega romanja iz Doba na Brezje, zdela popolnoma naravna. Osemurno romanje s prihodom na Brezje

v zgodnjih urah poletnega jutra, ko je sonce počasi osvajalo nebo izza vrhov dreves, je bila izkušnja, ki bo vedno zasidrana v meni.

Leta kasneje, ko sem dopolnila 29 let, sva z možem pričakovala najinega prvorojenca. Oba sva si želela deklico, odločena, da jo bova poimenovala Marija. Tako on kot jaz sva prepričana, da je to najlepše žensko ime. Za srečen porod in zdravje sva šla seveda tudi tokrat poprosit Marijo Pomagaj. Ko sem v nekem trenutku popolnoma sama stala pred njenim oltarjem, sem tiho v sebi prosila za čudež: »Če si punčka, ti, ki si v meni, potem brcni«. In zgodilo se je. In taisto punčko, sem le nekaj dni kasneje držala v rokah, presrečna, da imam svojo Marijo. Ležala je v porodnišnici ob meni, na moji nočni omarici pa naju je budno pazila podobica Marije Pomagaj, ki mi jo je pred odhodom v porodnišnico, prežeta s skrbmi, v roke stisnila mami. Ves čas je bila ob meni.

Oktober 2010 se je kot blisk bližal datum drugega poroda. Nemirna sva z možem ugotovila, da je do tja le še teden dni, midva pa sploh še nisva šla na Brezje. Odločila sva se, da to storiva še tisto nedeljo. Bila je volilna nedelja in ker je za mesto župana kandidiral tudi mož, sva se odločila, da bo oddih na ta dan ravno pravnji. Bil je topel, sončen oktobrski dan, ko sem skupaj z možem in takrat že skoraj triletno Marijo obiskala ta, meni tako ljubi kraj. Izlet je bil lep, a naporen za nosečnico, ob prihodu domov nas je čakala še seznanitev z rezultati volitev. Vsi trije smo se skupaj z družino in prijatelji veselili zaupanja velike večine volivcev in dnevu kar ni bilo konca. Dejansko se je zaključil šele v zgodnjih urah ponedeljkevega jutra s prihodom našega malega Karla, ki se je rodil nekaj dni prezgodaj in le nekaj ur po našem obisku Marije Pomagaj na Brezjah. Tudi tokrat je bila ob najinih posteljah Njena podobica.

Vsi ti pripetljaji so za moja malčka danes pravi mali čudeži, zgodbe, ki se jih ne naveličata poslušati. Presrečna sem, ko vidim, s kakšnim ponosom moja hčerka nosi svoje ime. Ne

morem reči, da sem jo poimenovala po mami ali po Mariji Pomagaj, vem pa, da je to tisto ime, ki v meni budi upanje in tolažbo in taka je tudi moja hči.

Tista drobna podobica, ki mi jo je pred leti v roke stisnila mami, pa je ves čas ob meni. Čeprav že nekoliko obledela in z zavihki na koncih.

mag. Tea Kotnik

137. MARIJA POMAGAJ JE SLOVENSKA PESEM

Že kot otrok sem s svojo pokojno mamo in v družbi sovašča-
nov večkrat romala na Brezje. Bilo je veselo, kljub dolgi in
utrujajoči poti. Še vedno mi odmevajo besede in misli, ki sem
jih kot otrok poslušala: »Veš, tu so se romarji z vozovi ustavljali
pri nas, nato pa nadaljevali pot k Mariji Pomagaj. Marija z Bre-
zij je rešila moža moje tete«, so mi vedno pravili. »Če ne bi bilo
Marije, bi se ubil, ko je s traktorjem padel v globino Kokre in
teta bi ostala sama z desetimi otroki.« In ko sem bila pri Njej
in opazovala sliko traktorja, ki je dolgo visela za oltarjem, sem
bila očarana in prevzeta.

Tudi kadar sem sama doživljala čase žalosti in obupa, sem
se vedno spomnila Marije z Brezij. In sem šla. Peš, s kolesom
ali z avtom. Tam pri njej me je njeno rdeče ogrinjalo ogrelo
in, ko nisem več mogla jokati, sem v njenem očesu zagledala
solzo. Milo me je pogledala, kakor bi hotela reči: »Ne boj se, saj
ti pomagam, tudi jokati.« Res mi je vedno pomagala in ko sem
odhajala od Nje, sem bila potolažena in mirna.

Bilo je še v času komunizma, ko smo s sodelavkami peš po-
romale ne Brezje, pod izgovorom, da se rekreiramo. Ko smo
prispele na Brezje, so se naša srca odprla, jezik se je razvezal
in vsaka izmed nas je z velikim olajšanjem pripovedovala, kaj
jo je prignalo k Mariji. Bila sem do konca ganjena in hvaležna

Mariji. Prav pri Njej so se srečevali ljudje, ki jih je režim preganjali in se niso upali k maši v svojo župnijo. Še danes na Brezjah srečam ljudi, ki niso nikoli hodili k maši, celo ovajali in obsojali so tiste, ki so hodili. Kadar srečam katerega teh, se Mariji še posebej zahvalim zanj in molim zanj. Marija nas združuje, odganja strahove, ozdravlja bolezni na duši in na telesu. Ona mirno posluša, vodi naše poti, nas tolaži in neizmerno ljubi. Pri Njej smo vsi le Njeni nebogljeni otroci, sporoča nam, da nas ljubi in nas želi pripeljati k Jezusu. Marija Pomagaj mi pomeni domačo grudo, slovensko zemljo, dom. Misel Nanjo je misel na zdravo kmečko pamet, preorana polja, na številčne družine, na trpljenje in boj za vsakdanji kruh. Marija Pomagaj je slovenska pesem, je molitev rožnega venca ob domači krušni peči. In ko stopim na Brezje, je kakor da bi prišla domov, kjer vem, da bom našla svojo nebeško Mater. Je občutek varnosti in doma, kjer si sprejet, kakor izgubljeni sin, ki se je vrnil v Očetovo hišo. To je kraj, kjer se z Marijino pomočjo veselimo vsi, vsakogar. To je kraj, kjer skozi velika vrata vstopamo zaskrbljeni in obteženi in se na kolenih okrog Njenega oltarja spočijemo, potolažimo, nato pa se skozi mala vrata ponovno odpravimo vsak na svoj dom, z Njeno pomočjo.

Kakor služabniki nas povezujejo in vodijo k Mariji frančiškani, ki skrbijo, da bi bilo naše življenje vsak dan bolj po Božji volji. Hvala jim.

In ko me obišče tri letni vnuk, ga vprašam, kam bova šla pa danes, mi on odgovori: »Na Brezje«, takrat v radosti zapoje moje srce meni najljubšo pesem: »Marija, ti pomagaj nam! Božja milostna Devica, vseh slovenskih src Kraljica. Marija, Marija, le ti pomagaj nam, le ti pomagaj nam!« Pred Njo padem na kolena, on pa mi sledi in moja prošnja se dviga k Njej, da bi tudi on postal ves Njen.

Mira Gale

Da je Marija z Brezij posebna priprošnjica in pomočnica, mi je z vzgojo in predvsem z zgledom posredovala mama in med priljubljenimi in vsakodnevnimi molitvami je vedno bila: O Gospa moja. Dolga leta je bila le lepa molitev, ne pa povsem osebni odnos - do obdobja, ko bi morala sama postati mama. Mladostna prepričanost, da bo vse šlo po željah, pričakovanih in načrtih mladoporočencev, je morala spregledati realno drugačnost, se srečati z bolečino izgube, ki je do tedaj tako osebno nisem poznala.

Mislim, da mi je bilo takrat dano spoznati, da ima spočet otrok dušo in prihodnost, kajti, ko mi je zdravnik rekel, da ne sliši več bitja srca, to ni bila le bolečina, povezana s tistim trenutkom. Bolečina je šla kot strela v prihodnost. Vžgala in upepelila je prostor, pričakovano življenjsko pot tega otročka, in ga odnesla k Bogu. V meni pa zarezala rano, ki se je zacelila šele mnogo kasneje, ko so me poučili, da lahko otroka krstim v duhu. Dvakrat sem morala na to Kalvarijo in v samoti bolečine, ko nisem imela pravega sogovornika, sem se učila govoriti z Bogom. Še vedno sem rada delala načrte, ker je to v moji naravi, a se nisem upala vezati nanje, raje sem jih prepuščala Bogu.

In spet pričakovanje! Vse je potekalo v redu. Veliko malih, a tudi večjih znamenj mi je sporočalo, da je prihajajoče dete v Božjem varstvu. Potem pa spet, kot strela z jasnega: okužba! Slaba prognoza za otročka, ki je bil takrat star 30 tednov ... Pomagali bi močni antibiotiki, ki pa so jih zaradi otroka odsvetovali. Moja vera je krvavela, kričala: zakaj, Gospod? Obljubil si! Ne moreš mi ga ponovno vzeti! Mojo tožbo in obup, ki sta ohromila živahnost otročka v meni, je presekala beseda prijateljice, ki je bila izrečena z neko nenavadno avtoriteto, ki ni bila od nje in mi ni dopuščala dvoma: »Kje je tvoja vera? Obljubo imaš, Bog sam ti jo je dal! (To je bila obljuba, ki mi jo je Bog dal po patru Tardifu, kmalu po tem, ko sem zanosila - pričevanje

sem napisala v Prenovo). Ne boj se, vse bo tako kot mora biti!« V to mojo šibkost in bolečino je Bog vstopil po prijateljici in mi pomagal zaježiti strah, ki me je hotel vso preplaviti.

V zavedanju svoje majhnosti in nemoči sem začela vsako jutro hoditi k maši. To je bil vsakodnevni zdravilni dotik skrbnega, ljubečega in tolažečega Boga. Pred izhodom iz cerkve sem se vedno ustavila tudi pri Njej, nebeški Materi, Mariji Pomоčnici. Vsako jutro sem se zazrla v njene oči in molila: O Gospa moja, O, Mati moja! Tebi se vsa darujem in posvetim. Glej, Tebi darujem tega otročka, ki raste v meni. S svojo materinsko roko blagoslovi njegove očke, ušeska, nosek, lička, ustka, roki-ce, nogice, prstke ... S pogledom sem drsela po teleščku deteta Jezuščka v Marijinem naročju in izročala vse: kožo, kosti, notranje organe, pljučka, srce ... Mati vsega ti ga izročim! Ti ga varuj! Skrbi, da se bo vse prav razvijalo. Zaščiti ga pred vsem, kar mu bi škodilo! Božja last je, božja posest, kakor tudi jaz. Amen. Spomnim se, da nisem jokala, le solze so tekle in izpirale mojo bolečino in zakrčenost strahu.

Vsi strahovi negotovosti so se začeli umirjati in so se umaknili zaupanju in veselju pričakovanja. Pripravljala sem se sprejeti otroka, kakršnega mi namenja Bog. Dete v meni je spet postajalo živahno. Bogu hvala! In Mariji!

Z rojstvom je bilo vse v redu. Vsi pregledi, ki so jih morali opraviti, da bi ugotovili morebitne posledice virusne okužbe, so pokazali, da ni bilo posledic, da je vse dobro. Še danes, po šestnajstih letih je to dete živahno, včasih preveč. In spet molim. Mati Marija, tudi tvoj otrok je, ti ga vodi, ti ga brani. Izročam Ti ga, vsega: njegove oči, njegova ušesa ... njegovo srce, njegovo dušo. Naj bo v Tvojem varstvu in v Tvoji zaščiti pred vsem hudim. Amen.

Da lahko zaupam v njeno materinsko pomoč, mi je pokazala pri rojstvu drugega sina, ki se je rodil prav na Njen praznik, 24. maja.

Vanja Kiswarday

139. MARIJA POMAGAJ, KRALJICA SLOVENCEV, PO VSEM ŠIRNEM SVETU

Nikdar ne bom pozabil srečanja na domu svojega indijskega prijatelja v Clevelandu, Ohio, v daljnem letu 1966. Mohan je bil priseljenec iz Indije, prijazen, izobražen in blag človek. Zaposlen je bil kot socialni delavec med ogroženo črnsko mladino v Houghu, najrevnejši clevelandski mestni četrti, kjer sva se spoznala. Ob indijskem prazniku luči, ki me je spominjal na našo svečnico, sta z ženo nekaj znancev povabila na prijateljsko srečanje in prigrizek v svoje skromno, a pristrčno stanovanje. Na steni je bilo več slik, med njimi Gandhijeva in tudi velik plakat fatimske Marije.

»Mohan, ali nisi Hindu, tu pa imaš sliko Marije, krščanske Matere božje?«

»Res, nisem kristjan,« je odgovoril Mohan, »a zame je Marija simbol izrednih kreposti, ki so vse človeške. Kdo ne bi spoštoval matere, ki so ji mučili in križali nedolžnega sina - sina, ki je učil ljubezen in delil dobrote! Ali poglej, koliko najstnic v Houghu zanosi, ko bi se morale še učiti in pripravljati na odgovorno življenje. Mar ni Marija kot simbol čistosti tudi v tem našem svetu nadvse aktualna? In ta trpeča mati še pod križem odpušča tistim, ki trpinčijo, sramotijo in ubijajo njenega sina! Kakšen zgled za vse, ne glede na vero, narodnost ali socialni položaj!«

Tako nekako je govoril prijatelj Mohan.

Ko sem včasih tudi med Slovenci slišal gnusno italijansko preklinjanje Marije ali pozneje bral, kako so Mariji Pomagaj slovenski prostaki posadili v naročje podgano, nekateri pod komunizmom vzgojeni novinarji pa to neizmerno žalitev Marije in čustev sto tisoče vernikov in tudi nevernih, a civiliziranih rojakov opravičevali v imenu umetnosti, so mi vedno zazvenele v ušesih Mohanove plemenite besede. In rekel sem si: »Hvala Bogu za vse, ki razmišljajo plemenito kot Mohan! In

hvala Bogu za Slovence, ki jih, kjer koli živijo, spremlja Marija Pomagaj, Kraljica Slovencev!« Kraljuje v njih srcih. A tudi njena podoba nas povsod spremlja. Vidimo jo na oltarjih ali v posebnih kapelicah izseljenskih cerkva, kot v župniji Marije Pomagaj v Torontu, v kapelici v mogočni svetovidski cerkvi v Clevelandu in v cerkvi Marije Pomagaj v Lemontu, na ameriških Brezjah. Pomislim na Johna Petriča, Franka in Tončko Urankar in Ivanko Matič ter druge, ki so iz Clevelanda in drugih ameriških mest organizirali vsakoletna romanja k Mariji Pomagaj v Lemont. Tudi v mogočni ameriški katoliški katedrali Brezmadežnega Spočetja v Washingtonu so slovenski rojaki zgradili prelepo kapelo, kjer romarje z oltarja pozdravlja brezjanska Marija Pomagaj.

Ne le v svetiščih, ampak tudi po domovih tisočerih Slovencev v Sloveniji, zamejstvu, v Ameriki, Kanadi, Argentini, Avstraliji in drugod naše rojake spremlja in opogumlja Marija Pomagaj. Pomislim na Milana Zajca, rešenca iz brezna smrti v Kočevskem Rogu. Na steni v starostnem zavetišču je visela velika oljnata podoba Marije Pomagaj, ki jo je ljubiteljsko, a zelo lepo naslikal njegov najstarejši brat Lojze, eden redkih iz Zajčeve družine, ki jih niso komunisti pobili. Milan se je rad zazrl v Marijo Pomagaj, pa molil rožni venec za pobite žrtve revolucije in tudi za tiste, ki so jih mučili in morili. Kako čudovit domobranski „revanšizem“! Pred mnogimi leti so se clevelandski Pristavski upokojenci pod vodstvom Zdravka Novaka odločili, da bodo ob svojih molitvah za umrle člane vedno poleg društvenega prapora v pogrebnem zavodu izpostavili tudi podobo Marije Pomagaj, kar zvesto izpolnjujejo vsa leta.

Ob raziskovanju dr. Jerryja Linengerja, akademsko najvišje izobraženega ameriškega astronavta, sem spoznal tudi njegovo čudovito babico Francko Pušavc in mater Frances, poročeno Linenger. Obe sta bili več desetletij faranki čikaške slovenske župnije sv. Štefana, od koder sta zelo radi poromali k Mariji Pomagaj v Lemont. Ko mi je slavni astronom pisal, da bi z

veseljem vzel s sabo v vesolje kak spominček, sem izbral slovensko zastavico in podobo Marije Pomagaj. Jerry je v vesolju postavil več rekordov. Preživel je tudi smrtno nevarni požar na vesoljski ladji Mir. Na zemljo se je srečno vrnil 24. maja leta 1997, prav na praznik Marije Pomagaj. NASA mi je malo pozneje poslala tudi podobo Marije Pomagaj in slovensko zastavico, skupaj z uradnim potrdilom, da sta bili v vesolju. Septembra 2003, ko je bil Jerry v Sloveniji, je v družbi urednika Družine, msgr. Francija Petriča, obiskal svetišče Marije Pomagaj na Brezjah. Njuno zložljivo pozdravno kartico s podobo Marije Pomagaj imam v svoji sobi in jo že enajst let vidim vsak dan. V notranjosti je mornariški kapetan, dvojni doktor, profesor, vesoljski raziskovalec, astronom in kozmonavt Jerry Linenger napisal tudi besede: »Just fantastic!« Res, fantastično, čudovito je pri Mariji Pomagaj!

Edi Gobec

Dr. Gobec je zaslužni profesor sociologije, ustanovitelj in ravnatelj Slovenskega ameriškega raziskovalnega središča in avtor ali urednik številnih knjig in več sto znanstvenih in poljudnih člankov. Leta 1971 so ga izbrali za Odličnega vzgojitelja Amerike, dobro desetletje pozneje pa izvolili za člana Akademije znanosti v New Yorku.

140. MARIJA V TABORIŠČU

Med vernimi Slovenci je Marija Pomagaj zelo ljubljena. K njej se v človeških stiskah obračamo in jo prosimo pomoči. Tudi Bog Oče je Njej zaupal rojstvo Božjega Sina in ji je poveril, da je šla skozi številne težave in mnoge bridkosti.

Če vsaj malo pogledamo zgodbe Svetega pisma ugotovimo, da je v njih marsikaj podobno sodobnemu času, zato ni čudno,

da nam je Marija zelo pri srcu. Ko pomislim na čas naše preteklosti, mi pride na misel begunstvo svete Družine. Kralj Herod se je ustrašil malega novorojenega Kralja, ki so ga prišli molit drugi trije kralji z vzhoda: Gašper, Miha in Boltežar in mu prinesli darov zlata, kadila in mire. Praznik Nedolžnih Otročičev, ki jih je dal Herod pomoriti, je kmalu po Jezusovem rojstvu. (Ali se sme javno omenjati, koliko Slovenskih sinov je dal Tito pomoriti širom naše Slovenije?) Odi v begunstvo z malim drobnim detetom, je moralo biti silno težavno in je prineslo veliko skrbi.

Razmišljam o begunstvu svete Družine: trije zdomci iščejo zavetja in pomoči v tujem neznanem svetu. Takšna podoba je bila pogosta v prejšnjem stoletju in tudi še dandanes na raznih koncih sveta.

Tudi z nami, v naše begunstvo, je šla podoba Marije Pomagaj. Ko pogledamo slike oltarjev v taboriščih, je navadno na njih slika Marije Pomagaj z Brezij, kakor tudi na cerkvenih oltarjih v tujini. Le malokdaj se zamislimo in skušamo razumeti Marijo, ki je šla skozi vse težave, skozi pravi Križev pot, ko je gledala svojega trpečega sina Jezusa nositi težki križ. Kdo si more to misliti in predstavljati? Spomini na begunstvo mi še posebno obudijo spomin na Marijo Pomagaj. Tukaj prilagam sliko, ki mi je drag spomin na izdelek iz taborišča Spittal ob Dravi.

Dober prijatelj Rudi Levstek je bil zelo nadarjen in izučen za zidarja, obenem pa sposoben v raznih panogah. V bližini taborišča Spittal ob Dravi je vas Edlling, nad vasjo na območju

hriba pa je bilo veliko aluminijastih odpadkov iz vojnega časa. Rudi Levstek je prišel na idejo, da bi te odpadke lahko uporabil, zato je uredil v taborišču livarno in je začel ulivati vsakovrstne potrebne reči, od posode, orodja, igrač, itd., saj je po vojni vsega manjkalo, posebno še v taborišču. Marsikakšne izdelke so zanesli tudi na kmete v zameno za hrano.

Enkrat je iz Slovenije dobil podobo, ulito iz gipsa: lepo Marijo Pomagaj. To Marijo je uporabil za model, ko je iz aluminija vlival odlitke in jih pobarval, da so res dobile podobo naše Marije Pomagaj. Ko se je beguncem počasi začela odpirati pot v svet, so si želeli imeti kakšen spomin iz taborišča. Mnogi so si zaželeli, da bi ponesli seboj za spomin ravno brezjansko Marijo, ki bo spomin na dom v Sloveniji, kakor tudi na begunsko taborišče. Tudi sam sem delal in pomagal modelirati, ulivati in barvati. Tako sem zase ulil Marijo, za spomin in jo še vedno hranim v hiši na steni. Med časom je Marija obledela zato sem jo dal prebarvati. Tu, v Clevelandu, je živel pravi slikarski mojster Janez Povirk in je model res krasno prebarval, obenem pa je v Marijino krono vdela barvne kamne, kar sliko zelo popejša. Sedaj je Janez Povirk že pokojni in ga pogrešamo kot dobrega prijatelja - pevc - slikarja in srčno dobrega Slovenca.

Marijo Pomagaj smo begunci ponesli v razne kraje v tujini: Argentino, Kanado, Ameriko ... Tako nas Marija Pomagaj - tudi kot begunka - povezuje po širnem svetu.

Ivan Hauptman

141. DUHOVNIKOVA MATI PRIPOVEDUJE

Že kot otrok sem romala s starši na Brezje. Bili smo velika družina: deset deklet in en fant. Za ta dan je oče pripravil voz, ki je imel lesena kolesa okovana z železom, ograja sta bili dve leseni lestvi, počez pa so bile položene deske, ki so imele ob

robovih pribite »remelje«, da se niso premikale. To so bili naši sedeži. Tudi konj je bil dobro nahranjen, da družino popelje proti Kropi, Podnartu, Otočam in Brezjam. Najbolj me je bilo strah v Peraškem klanecu, če bi se konju spodrsnilo na asfaltu. Kakor Marija spremlja vse romarje, je tudi nas srečno vodila. Iz tistih dni se spominjam številnih »štantov«, ki so bili bogato obloženi z lectovimi kruhki, s srčki in ogledalcem v sredini in s podobnim. Toda naša družina se ni zadrževala pri štantih, saj nas je bilo preveč, da bi vsak dobil le nekaj malega. Šli smo naprej k svetišču, kjer so donele lepe Marijine pesmi: Marija Pomagaj nam sleherni čas in Lepa si lepa, Roža Marija. Vedno je bila cerkev nabito polna, da nas je oče nosil za vratom, enkrat enega in potem drugega, da se nismo izgubili. Ko smo se vračali, je bilo samo to vprašanje, kdaj se bomo ponovno vrnili k Mariji Pomagaj. Ko sem odraščala, sem velikokrat ob nedeljah odšla kar sama peš na pot k Mariji Pomagaj. V dobrih treh urah sem bila na Brezjah. Po sveti maši nazaj, spet tri ure.

V vsaki stiski sem se zatekla k Mariji Pomagaj. Tako se spomnim, da sem se pripeljala ob treh zjutraj na Brezje in trkala na glavna vrata bazilike, k Mariji. Vedela sem, da Marija na drugi strani vrat ve za moje težave, ki sem jih le Njej zaupala. V joku in solzah sem se vrnila nazaj v nov dan in življenje je spet teklo naprej. Marija me ni zapustila. Ko sem prišla skrušena pred milostno podobo Marije Pomagaj, z veliko prošnjo v srcu, da si želim družino in imeti nežno detece v svojih rokah, kot ga drži Ona, sem ji obljubila, da ji otroka darujem. Zgodilo se je, da sem rodila sina. Vsa srečna in zamaknjena sem v ljubezni negovala to podarjeno bitje. V tej sreči je čas tako hitel, da ga je bilo komaj dohajati. Stvari so se začele odvijati po Marijinem načrtu. Sin je stopil v bogoslovje in bil posvečen v duhovnika. Doživeli smo novo sveto mašo. V vasi je bilo tako veselo vzdušje, da so ljudje govorili: »Ta milost, ki je zajela vso faro, se čuti v zraku!«

V letu 2014 smo obhajali 200-letnico milostne podobe Marije Pomagaj na Brezjah. Tukaj je Gospodova hiša! Tvoje

svetišče, o Mati! Med njenimi zidovi prebiva mir. V njeni notranjosti varnost. Tukaj prebiva Gospod v naši sredi in nam je blizu tudi v tem času. On je tukaj, ki nas gleda in spremlja z ljubeznijo. Njegov blagoslov dopušča, da smo nosilci Kristusa. Ko je apostol Peter zagledal Božje veličastvo, je vzkliknil: »Tukaj nam je dobro biti, postavimo tri šotore!« Ta beseda mi vedno znova prihaja na misel: »Mar niso Brezje gora Tabor, kjer se razodeva Marijino veličastvo! Tu deli in bo delila zaklade milosti! Mnogi so tukaj doživeli svoje notranje spreobrnjenje in se vrnili k dnevnemu veselju vere. Naj se Ti za vse to prisrčno zahvalimo. Kaj bi bilo z nami brez Tebe, ki za nas tako materinsko skrbiš. Nihče nam ne more vzeti teh vrednot, ki nam jih podarja ta brezmejna in neomajna Ljubez!«

To je veselo oznanilo in tudi pot po kateri nas vodi Marija! Ona skrbi za to, da se zaveza z Njo v Svetem Duhu udejanja v odnosu z Jezusom, ki je Gospod z Očetom vsega usmiljenja in vse tolažbe. Na mestu, na katerega nas je Bog postavil, nam v našem konkretnem vsakdanjiku pokaže, kako lahko z našim znanjem in neznanjem, predvsem pa s srcem izžarevamo usmiljeno ljubezen Boga Očeta.

France Vodnik je zapisal, da sta dve stvari važne v življenju: »Zadnji udarec srca v življenju in prvi utrip v večnosti!«

Marija, sprejmi naše prizadevanje, da bi živeli iz vere in po veri in bodi nam, vsemu slovenskem narodu in vsemu človeštvu, ob zadnjem udarcu srca in ob prvem utripu v večnosti, navzoča Spremljevalka in dobra Mati.

Vsem frančiškanom na Brezjah se lepo zahvaljujem za skrb in pomoč romarjem ter za varstvo bazilike in milostne podobe Marije Pomagaj.

Angela Krašna

142. ČUDEŽ MOJE STARE MAME

Moja pokojna stara mama nam je pripovedovala o čudežu, ki se je zgodil v njeni družini, na priprošnje Brezjanske Marije. Ko je njena najmlajša hči Marta pri štirih letih zbolela za meningitisom, so zdravniki napovedali, da punčka najbrž ne bo več hodila. V tistem času so otroci za takimi boleznimi pogosto tudi umirali, življenjska doba je bila kratka. Stara mama se je v molitvi zatekla k Mariji. Vsak dan je vsa družina na kolenih molila k Mariji. Potem je šla s svojo najmlajšo hčerko na Brezje in jo v naročju po kolenih nesla okoli Marijinega oltarja. Zgodil se je čudež. Kasneje je mala Marta šla na pregled k zdravniku. Ko jo je pregledal, ni mogel verjeti, da otrok hodi. Poklical je še druge zdravnike: »Pridite pogledat, Martica hodi. Pridite pogledat, to je čudež!« Takrat je stara mama rekla: »Vidiš, kako nam je Marija pomagala. Bilo je vredno toliko moliti!«

Ko je moja teta Marta odrasla, je sicer čutila posledice te bolezni, a je dokončala šolo in hodila v službo do upokojitve. Skrbela je za bolnike in jim bila v tolažbo. Zdaj živi v domu za ostarele, nam otrokom pa je čudež ostal v spominu.

Stara mama nas je, ko smo bili malo večji, pogosto z vlakom odpeljala na Gorenjsko, nato smo šli peš čez gozd, po tisti cesti romat na Brezje. Vedno nam je pripovedovala, kako je po kolenih okrog oltarja nosila Martico in molila. Govorila nam je: »Takrat se je zgodil čudež. Če so zdravniki rekli, da je čudež, potem je to res čudež.« Tudi otroci smo šli vedno po kolenih okrog oltarja, kot je šla stara mama. Kasneje je doma vsak dan molila in se zahvaljevala Mariji. Globoko je verovala in zgodil se je čudež.

Karmen Koželj Trček

Moja mami ima veliko zaupanje do Marije. Že ob poroki sta starša poročni šopek nesla na Brezje, k Mariji na oltar. Za vsako obletnico poroke gremo vsi na Brezje k Mariji. Tudi za prvo obletnico poroke sta šla starša k Mariji. Takrat sta si že močno želela otroka, a ga kar ni hotelo biti. Mami je stala pred Marijinim oltarjem in molila ter hkrati opazovala vernike, ki so šli po kolenih okrog oltarja. Tudi sama je razmišljala, da bi šla, vendar se ji je to zdelo malo ponižujoče. Bilo jo je sram pred ljudmi, ker jih je bilo tam zelo veliko. Takrat si je rekla, če čez eno leto še ne bo imela otroka, bo šla tudi sama s to prošnjo po kolenih okrog oltarja. Tedaj je v duši zaslišala glas, ki ji je rekel, če se ne bo zdaj ponižala, se lahko kasneje še stokrat, a ji ne bo nič pomagalo. Premagala je svoj sram in šla po kolenih okrog oltarja in prosila Marijo naj ji izprosi pri Bogu otroka. Potem je o tem povedala atiju in mu rekla, naj še on stori tako, vendar ati ni hotel, zato je šla po kolenih okrog oltarja še namesto njega. Čez 14 dni je bila noseča in z atijem sta dobila mene.

Mami pripoveduje: »Naša M. je prav poseben Marijin otrok. V vsem svojem življenju ni še niti enkrat povzdignila glasu nad nama, nikoli ni bila neubogljiva, nikoli ni govorila grdih besed, rada pomaga drugim, je sočutna in prijazna, goji veliko ljubezen do Boga in Marije. Z vsem svojim življenjem kaže, da Marija nad njo drži svojo roko. Že kot pet ali šestletna deklica mi je povedala, ko se ji je v vrtcu zgodila neka krivica, da nas je Jezus učil odpuščati in zato je tudi ona raje odpustila, kot pa da bi vrnila enako z enakim. V življenju se ji je pripetilo že nekaj nesreč, ki so ji pustile posledice, boli me tudi, ker je edinka in nima bratov in sester, sama pa je srečna in zadovoljna in sprejema svoje življenje in vse kar se ji zgodi z zaupanjem, da vse, kar Bog stori, prav stori, le prepustiti se mu moramo.«

M. H.

144. ROMANJE NA AMERIŠKE BREZJE (LEMONT, ILLINOIS)

Slovenci se vedno radi zatekamo k Mariji Pomagaj. Tudi tukaj, v Ameriki, smo radi vsako leto romali na tukajšnje Brezje, k Mariji Pomagaj v Lemont, Illinois. Pred leti smo imeli po dva do tri avtobuse polne romarjev iz Clevelanda. Zgodaj zjutraj smo se že podali na pot k Mariji Pomagaj. Na avtobusu smo zmolili po tri rožne vence. Veliko smo molili za bolnike, ki so se nam priporočili. Pa seveda za vse rajne, ki so že odšli pred nami v večnost. Pot je seveda dolga, ampak vedno je bilo lepo. Med molitvami in dobrimi pevci je bilo prijetno.

V Lemontu so nas patri vedno lepo pričakali. Sobe so bile pripravljene za nas romarje, patri so bili vedno pripravljene za spovedovanje. Zvečer smo imeli križev pot po parku, ki ga je vedno lepo vodil sedaj že pokojni p. Vendelin, zadnja leta pa p. Bernardin. Zvečer smo imeli tudi sv. mašo za nas, romarje, v Marijini cerkvi. Večerjali smo hrano, ki so nam jo pripravili domačini.

Zjutraj smo šli zopet v cerkev k sv. maši, ki so se je udeležili tudi farani. Po zajtrku smo šli v Marijino dolinico, kjer je Oltarno društvo kronalo Marijo. Med kronanjem smo peli njej namenjeno pesem: Duša, prepevaj v svetem veselju in se zamisli v prvo skrivnost: da je Devica Sina spočela, božjega Sina, večno Svetost.

Med molitvijo rožnega venca smo šli v procesiji na pokopališče, kjer je pokopan naš škof Gregorij Rožman in p. Alexander Urankar z drugimi patri. Tam smo poslušali krajši govor in položili rože na grobove. Pot smo nadaljevali do votline, kjer je eden od patrov, navadno p. Metod, daroval sv. mašo za romarje in farane. Sledile so litanije Matere Božje.

Popoldne smo imeli piknik z domačini, po kosilu pa smo se podali v cerkev poslovit se od naše Marije Pomagaj. P. Vendelin je na orgle zaigral pesem: Zbogom dans Marija pravi, ljubo nas pozdravi, saj ste me častili, za drage prosili, Sina Jezusa

molili mu zvestobo obljubili. Za vse bom prosila, O, z bogom preljubi, za vse bom prosila.

Solze so nam tekle, ko smo se poslavljali. Z avtobusi smo se spet odpravili proti domu. Romanje je vedno bilo polno hvaležnosti. Hvala Mariji za vse!

Sedaj ne romamo več, ker smo že v letih. Veliko jih je tudi že pokojnih. Sedaj čakamo čudež za škofa Baraga, to je moja želja.

Ivanka Matič

145. ČUDOVITI ZGLED

Ljubezen do Marije mi je bila položena v zibelko. Moja starša sta bila zelo verna. Oče je bil ključar in je imel veliko skrb za cerkev, mati je zelo rada postregla duhovnikom, ki so peš prihajali darovat sveto mašo v Crngrob. Čeprav je bila v mojem rojstnem kraju Marijina Božja pot, smo se vsako leto odpravili z vlakom na Brezje, k Mariji Pomagaj. Po kolenih smo se bližali Mariji in se ji izročali v varstvo. To je bil za vso našo družino velik praznik in dogodek.

Brezje so najprej čudovit milostni kraj, ki me vedno prese- neti s svojo lepoto. V vsakem letnem času je ta lepota poseb- na in drugačna. Tu je mogočna cerkev, ki je bazilika. Največja dragocenost Brezij pa je milostna podoba Marije Pomagaj, ki s svojo milino osvoji vsakega romarja. Njeni varuhi so fran- čiškani, ki sprejemajo vsakega romarja z Marijinim srcem in Frančiškovo dobroto. Hvaležni smo jim za vsako duhovno spodbudo, žrtve in molitev.

Ko so me pri treh letih življenja našli pod oknom, nezave- stno s počeno lobanjo, ni več nihče upal, da bom preživela. Le moja verna mati je zaupala in me izročila v varstvo Mari- ji, nebeški Materi. Trepetala je za moje življenje, kakor bi bila

edinka, čeprav sem bila sedmi od devetih otrok. Marija je to izročitev vzela zelo resno in me vse življenje varuje ter vodi.

Leta 1962 je moj oče hudo zbolel. Sporočili so mi, naj ga pridem obiskat. Bila sem pretresena in žalostna, ker me ni več prepoznal, bil je v komi. Zavedla sem se, da odhaja. Nisem se mogla sprijazniti s tem, da bi se poslovil od nas ravno tisti dan, ko je sestra Rezka rodila hčerko. Zelo sem bila zaskrbljena tudi za njeno zdravje in počutje, ko bi izvedela za očetovo smrt, saj ga je nadvse ljubila. Ponovno smo klicali zdravnika in je rekel, da očetu ni več pomoči, tudi zdravil mu ni predpisal. Goreče smo molili rožni venec in prosili Marijo za pomoč. Takrat sem v svojem srcu obljubila Mariji, da bomo za očetovo zdravje peš poromali k Mariji Pomagaj na Brezje. Naslednji dan se je očetovo stanje tako zelo izboljšalo, da tudi zdravnik ni mogel verjeti tej spremembi. Oče je ozdravel, mi pa smo bili dolžni izpolniti dano obljubo. Bila je topla, sončna sobota in skupaj smo se iz Škofje Loke odpravili na romanje. Do Naklega smo imeli kar dobre pogoje in lahke noge. Kar naenkrat se je nebo prekrilo z gostimi oblaki in začelo je tako močno deževati, da nismo videli niti meter pred seboj. Vztrajali smo in prišli na Brezje premočeni, premraženi, a vendar srečni. Bili smo pri sveti maši in Mariji smo se zahvalili za ta velik čudež očetove ozdravitve.

Želim vam še opisati dogodek, ki sem ga doživela avgusta 1994. Le nekaj dni je minilo, ko sem se vrnila iz bolnišnice, kjer sem bila zaradi borelije. Ker me je še vedno bolel kolk in tudi sonce mi je povzročalo bolečine v glavi, nisem šla k sveti maši v planine, kjer sem vedno občudovala to božje stvarstvo in slavila Stvarnika. Odločila sem se, da grem na Brezje k Mariji Pomagaj. Bila sem srečna, ker sem doživela čudovito sveto mašo. Na koncu smo zapeli tisto lepo Marijino pesem: »Marija, skoz' življenje voditi srečno znaš!«, ki me je zelo prevzela. Opazovala sem ljudi in mnogi so se vračali iz svetišča s solzami v očeh. Ker sem se slabo počutila, sem šla na sok na

gostilniško dvorišče. Usedla sem se k prazni mizi, ki je bila v gosti senci. Kmalu je prisedla gospa in njena skoraj odrasla otroka, bila je vsa objokana. Pripovedovala mi je o svojem križu in mi zaupala, da jo je zapustil mož, da težko shaja z denarjem in je zelo nesrečna. Tolažila sem jo z besedami vere. Rekla sem ji, da je Bog vsakemu dopustil svoj križ in nikomur ni naložil težjega, kakor ga zmore nositi. Kadar se nam zdi, da je križ pretežak, nam pride na pomoč, da nas zopet dvigne in opogumi. Povedala sem ji, da tudi meni ni prizaneseno s križi, vendar o tem ne premišlujem več. Sedaj me je prevzelo navdušenje, da iščem molivce Živega rožnega venca, ki moli-jo za edinost Cerkve, za nove duhovne poklice ter za njihovo svetost in stanovitnost. Ko sem jim to razložila, so se vsi trije odločili, da sprejmejo to lepo molitev za svojo. Rekla sem ji, da je lahko srečna zaradi teh dobrih otrok, ki jih je vzgojila. Ko smo se poslavljali sem imela vtis, da smo stari prijatelji in se poznamo že dolgo.

Sedela sem in premišljevala, kako nas Marija Pomagaj povezuje v to veliko skupino molivcev Živega rožnega venca. Tedaj pa mi je posvetil poseben žarek bele svetlobe prav na obraz. Čudila sem se in ga opazovala, od kod prihaja in kako me je našel skozi te veje. Prihajal je prav od bazilike Marije Pomagaj. Ker me je ta svetloba motila sem se presedla na drug stol. Čez nekaj trenutkov je tako zaropotalo, da sem se močno prestrašila. Opazila sem, da je tista velika luč nad mizo zgrmela na tla in z njo tudi kabel, s katerim je bila povezana. Težka luč je padla prav na tisti stol, na katerem sem prej sedela. Ponovno sem spoznala, kako Marija varuje tiste, ki so ji zvesti! Ob tem dogodku sem bila zelo pretresena. Odločila sem se, da počakam na popoldansko sveto mašo, da se Mariji Pomagaj zahvalim za čudovito varstvo in za vse milosti, ki jih prejeman zase in za vse svoje.

Moram zaključiti, da mi Marija Pomagaj pomeni čudoviti in neprecenljivi zgled predobre Božje Matere, ki nas varuje in

vodi tudi takrat, ko se tega ne zavedamo. Ko se ji v skrbeh in v stiskah izročamo vedno doživljamo Njeno varstvo, pomoč in ljubezen.

Ani Mlinar

146. »V BOLNIŠNICI JE BILA SOBA S SLIKO MARIJE POMAGAJ ...«

Zgodilo se je pred petnajstimi leti. Bila sem v sedmem mesecu nosečnosti. Na pregledu je zdravnica odločila, da me zaradi slabokrvnosti zadržijo v bolnišnici. Bilo mi je težko. Trudila sem se z zdravo prehrano in uživala zdravila, toda rezultati preiskav so kazali še slabše rezultate, kot ob sprejemu v bolnišnico. Počutila sem se nemočno. Na postelji poleg mene je ležala mlada žena, ki je v preteklosti že doživela spontani splav. Tokrat je pričakovala dvojčka. Neko noč sem zaslišala, da kliče sestro. Močno je krvavela. Izgubila je oba otročka, ki ju je nosila pod srcem. Prišla sta njen mož in mati. Bolečina, žalost, izročanje: Gospod, usmili se ...

V bolnišnici je bila soba s sliko Marije Pomagaj. Prihajala sem k njej. Ona je poslušala, vlivala zaupanje. Ona je posredovala pri Njem, ki sem ga iskala na tem kraju.

Obe z mojo bolnišnično sosedo sva vztrajali v zaupanju. V oporo sta nama bila najina moža. Na praznik Marije, Pomočnice kristjanov, so naju obe odpustili iz bolnišnice. Ta žena mi je kasneje povedala, da so pri njej ugotovili nepravilnost maternice in jo popravili z operativnim posegom. Doživela je, kar je tako vroče želela: postala je mati, srečna med otroki. Tudi meni je dana ta milost. In Mati, ki je sprejela v svoje naročje naše nerojene angelčke, se z nami veseli naših otrok.

Veronika Koselj

Moji prvi spomini na Marijo Pomagaj segajo v otroška leta, ko smo s starši velikokrat poromali na Brezje. V času osnovne šole se najbolj spominjam romanja s kolesi, ki ga je pripravil naš župnik. Kako je bilo lepo, še posebej se nam je v spomin vtisnila njegova dobrota, saj nam je vsem podaril sladoleđ. Ko sem bila v srednji šoli, smo bili pevci povabljeni k sodelovanju ob proglastitvi cerkve v baziliko. Čudovito je bilo odkrivati pomen latinskih besed *Agnus Dei* - Jagnje Božje, *Miserere nobis* - Usmili se nas. Sama slovesnost je bila blagoslovljena s prihodom nadškofa Alojzija Šuštarja in nepopisno lepim bogoslužjem, ki smo ga sooblikovali s pesmijo. Ostali so lepi spomini. Brezje so se me še posebej dotaknile na srečanju za mladino, ko sem bila stara 17 let. Na srečanju so nas povabili, da gremo lahko k spovedi. Ko sem se srečala prvič z Usmiljeno Ljubeznijo Križanega Jezusa v sveti spovedi, se mi je odprl nov, svetlejši svet. Do takrat sem opravljala spoved s strahom in odporom. Pater Leopold mi je tisti dan prvič pokazal, kaj je spoved. Občutila sem Božjo Usmiljeno Ljubezen, ki se sklanja k meni, grešniku. Začutila sem, da se s spovedjo opravičim Bogu in ne, da povem svoje grehe spovedniku. Spoved mi je postala dragocena in nujno potrebna za mojo rast in za življenje. Po zaključku srednje šole sem se zaposlila dve uri stran od doma. Kadar sem se vozila mimo Brezij, sem molila, velikokrat sem se ustavila, šla k maši in k spovedi, saj sem se zavedala, da ne vemo ne dneva ne ure ... Ko sem odraščala, sem se vedno spraševala, kakšna je moja pot. Kam me Gospod kliče. Zelo jasen in nedvoumen odgovor mi je dal pol leta preden sem spoznala fanta, ki je postal moj mož. Ko sem v samoti odprla Sveto pismo, mi je Gospod spregovoril: »Bilo ti je razodeto, o človek, kaj je dobro, kaj Gospod hoče od tebe: nič drugega, kot da pravično ravnaš, da ljubiš usmiljenje in da si ponižna pred svojim Bogom.« Mihej (6; 8-9)

Poiskala sem si delo bližje doma, da sem se lahko vozila vsak dan domov. Vedno me je nekaj vleklo domov, čeprav smo se doma veliko kregali in prave starševske ljubezni nisem velikokrat čutila. Po hudem sporu z domačimi sem na Brezjah, pred Marijo Pomagaj, molila in prosila, naj bo od tedaj naprej Ona moja Mamica in Bog moj Oče. Kako zna Bog tudi skozi naše majhnosti, zamere, nesporazume in nepopolnosti narediti nove čudovite stvari, so mi pokazali naslednji meseci.

Za opravljanje svojega dela sem morala na tečaj. Tako en mesec sploh nisem šla domov. Ko sem zaključila s predavanji in mi je ostal mesec dni za pripravo na izpite, sem se na poti domov ustavila na Brezjah. Bil je prvi petek. Po maši je pater povabil starše, naj prijavijo svoje otroke za Sv. Miklavža. Sedela sem pred Marijo Pomagaj in molila: »Sveti Miklavž! Če si pomagal trem dekletom, da so se poročila, pomagaj tudi meni, da dobim dobrega fanta, ki bo nekoč moj mož!« Tako sem bila sama ... Po licih so polzele solze.

Naslednjega dne je bila prva sobota. Zvečer sem šla k maši. Ko sem se vračala od maše, sem pred hišo zagledala avto. Zelo me je zanimalo, kdo je prišel, vendar sem premagala radovednost in odšla po stopnicah naravnost v svojo sobo. Toda oče me je slišal in me prišel iskat. »Pridi, obisk imaš,« mi je rekel. Ko sem prišla v dnevno sobo, sem se začudila, saj nisem nikogar poznala, zato sem se hitro spet poslovila. Čez čas me je še enkrat prišel iskat: »Pridi, dol, saj imaš obisk!«

»Pa kako, saj nikogar ne poznam,« sem se čudila.

Podrobneje sem si ogledala fanta, ki je sedel za mizo. V očeh je imel iskrice. Nisem si hotela priznati, a bil mi je všeč. Ponovno sva se srečala že naslednji dan. V lokalu sva se pogovarjala nekaj ur in sama sebi sem govorila: »Ne zaljubi se prehitro ...«

Ko me je pripeljal domov mi je rekel, da bi me rad zopet videl. Kmalu sva odšla na najin prvi izlet: obiskala sva Sveto Goro pri Gorici, kjer sva Mariji v varstvo izročila najino skupno pot, ki se je začenjala, potem sva šla še do Kopra in

Portoroža. Večkrat sva šla skupaj k maši na Brezje. Marijo Pomagaj sem prosila, naj nama izprosi milost večne Ljubezni in še vedno varuje plamen najine Ljubezni ...

V maju 1996 sva bila med romarji, ko je na Brezje prišel dragi papež Janez Pavel II. Naslednji dan sva se odpravila na srečanje z njim v Postojno. Bilo je nepozabno, ko je rekel: »Papež, ma vas rad!« Vsa navdušena in polna lepih vtisov sva naslednji dan šla še v Maribor. Srečanje s svetnikom ... velika milost.

Konec poletja me je povabil na izlet. Začela sva ga pri Mariji Pomagaj. Pred Njenim oltarjem je pokleknil predme in me zaprosil za roko. Zame je bilo to tako nepričakovano, hitro, da sem ostala brez besed. Podaril mi je zlato verižico s čudovitim križem in Jezusom na njem. V trenutku sem začutila silen strah in negotovost, vendar sem s pomočjo Marije Pomagaj sprejela vse lepo in hudo, ki sem ga v tistem trenutku zaslutila.

Velikokrat je morje najinega življenja moral miriti Jezus. Najbolj pa se je razburkalo ko sva izvedela, da po naravni poti nikoli ne bova starša. Opotekala sva se pod težo križa. Tolažba in pomoč je prihajala od Marije Pomagaj in iz najinega Bogkovega kota. Koliko solza, prošenj!

Leta so tekla in pred Marijo Pomagaj sva nosila zdraviti najino ranjeno srce. Dobivala sva tolažbo in pomoč. Neke noči sem zelo živo sanjala, da nama je Marija Pomočnica na Rakovniku v cerkvi prinašala po ladijski cerkvi dojenčka in mi ga položila v naročje. Zaupala sva in upala proti upanju. Skušnjava, da bi šla v postopek umetne oploditve, je bila velika. Ker sem okvirno poznala strahote, ki se ob tem dogajajo, se za to nisem mogla odločiti. Možu sem rekla, da ne morem odgovorjati Bogu in svojim nerojenim otrokom, ki bi bili ob postopkih spočeti, zamrznjeni, uničeni ... Odločila sva se, da bova dala dom otroku prek posvojitve. Pričeli so se tečaji za starševstvo. In tako naju je čez čas socialna delavka obvestila, da se bo rodil otrok in mu bova lahko starša. Dekle, ki je nosilo tega otroka, ga je zavračalo že pred rojstvom. Nakupila sva vse potrebno,

pripravila dom, sebe ... In tako je prišel veliki dan čudovitega, težko pričakovanega rojstva najine dojenčice. Čez dva dni sva jo smela v porodnišnici objeti. Naslednji dan sva jo odpeljala domov. Neizmerna sreča Božiča, ki pa se je v tednu dni začela spreminjati v veliki petek. Izvedela sva, da stara mati otroka zahteva nazaj, da je že v porodnišnici zahtevala otroka, ki se mu je njena hčerka odpovedala. Svetovali so nama zelo znano odvetniško pisarno, kjer pa sva ugotovila, da nama ne bodo pomagali. Drugi odvetnik, tretji ... Končno sva se po mesecu notranjih bojov sprijaznila z dejstvom, da bo šla najina hčerka v negotovo okolje svoje biološke mame ... Dala sva jo še krstiti, dva dni kasneje pa so prišli ponjo iz Centra za socialno delo. Ostala je bolečina, obup, krik k Bogu: »Zakaj!« Bog, vse sva ti dala, sprejela Tvojo voljo, sedaj pa nama jemlješ otroka, ki si nama ga dal!?... Vedela sva, da gre v nemogoče razmere. Izročila sva jo Brezmadežni v roke in čakala, kdaj jo dobiva nazaj ... Upala sva, da si bo dekle premislilo in nama vrnilo ljubljeno hčerko ...

Pretekli so skoraj trije meseci. Življenje je šlo dalje. Srce se je malo umirilo. Tolažbo sva iskala v Marijinem zavetju. Nekega dne sva bila na Brezjah pri maši. Izaija 66; 5-16 - Božja beseda, ki sva jo ta dan slišala je bila nedvoumna, a vendar ... Ta Božja beseda nama je že spregovorila ob času največje stiske in se mi je odprla na krstni dan najine deklice! »Tvoje dojenčke bodo na ramah nosili ...« V evangeliju pa je Bog spregovoril: »Kdorkoli sprejme enega teh mojih najmanjših bratov, mene sprejme ...« Potolažena sva odšla domov.

Naslednjega dne sem v službi prejela telefonski klic delavke s Centra za socialno delo: »Deklico imamo za vas. Odločite se do jutri.« Bila sem šokirana. Bog mi je odgovoril tako hitro. Istočasno pa se je pojavil strah, kako bo to sprejel mož, saj ga nisem hotela še enkrat poslati na negotovo pot posvojitve. Domov sem prišla v strahu, kako možu prav povedati novico. Strah je bil odveč. Socialna delavka je že poklicala moža. V

ušesih so mi odzvanjale besede psihologinje, da se nama takšna smola ne more zgoditi dvakrat. Večer je bil težak. Doma so rekli, da je to najina odločitev. Veselje se je mešalo s strahom. Pričakovanje in zaupanje z negotovostjo. Upanje z obupom. Naslednje jutro sva odšla na Center za socialno delo. Povedali so nama, da je bila deklica rojena doma, da nihče ni vedel za njeno rojstvo, da jo je dekle pustilo v porodnišnici in da noče nobenih stikov več ... Prosila sem moža, da jo greva vsaj pogledat. Odšla sva v Ljubljano. Bil je to ljubek, navihan deklič. Ko sem jo prvič stisnila k sebi, sem možu rekla: »Nič ni lepšega na svetu!«

Zares, najina deklica je v mesecih in letih napolnila posodo najinega življenja z bogastvom, ki ga prinese na svet angelski otrok. Hvaležna sva ženski, ki ji je posredovala življenje. Sluti-va, da je Bog držal otrokovo dušo v svoji roki, ji pokazal naju in jo vprašal, če želi potolažiti in napolniti najino življenje. To je tudi v polni meri uresničila. Hvaležna sva ji za vse sončne dni. Kadar naju najina navihanka razjezi, pa drug drugega opominjava, da je najina hči dar, ki sva jo dobila direktno od Boga. V srcu čutim, če bi mi Bog dal na izbiro, roditi deset otrok, ki sem jih želela ali pa njo, da bi izbrala njo.

V neizmerni hvaležnosti Bogu in Mariji Pomagaj podarjamo te bisere naših duš ob 200-letnici Milostne podobe naše matere Marije Pomagaj.

Terezija Jesenko

148. »MARIJI POMAGAJ SE NE MOREM DOVOLJ ZAHVALITI!«

Bilo nas je dvanajst otrok, enajst sester in en brat. Živeli smo v Sebenjah pri Križah (Tržič), kjer smo imeli majhno kmetijo ter samostojno čevljarstvo obrt. Oče in mati sta predvsem v poletnih mesecih redno romala peš preko Kovorja na Brezje.

Otroci smo težko čakali, da se vrneta, ker sta nam vedno prinesla tudi kakšno »štruco«, po navadi je bila to kakšna majhna kocka čokolade, v obliki domine. Pozneje, ko smo bili že malo večji, smo se jima tudi sami pridružili. Pot je vodila preko travnikov, gozdov. Še dobro, da je bilo ob poti tik pred Brezjem korito z vodo za napajanje živine, kjer smo si lahko očistili blato iz čevljev in z obleke, ki smo si ga nabrali med potjo.

Imeli smo neomajno zaupanje v Marijo Pomagaj. Med II. svetovno vojno nam je bilo romanje onemogočeno, ker ni bilo dovoljeno hoditi po gozdovih, vendar ni izostala naša redna družinska molitev k Mariji.

13. julij 1943 je bil zame usoden dan. Kot občinska uslužbenka, stara 19 let, sem se v mladostniški naivnosti uprla okupatorju. Bila sem v strašni zagati, sledil mi je zapor, o čemur nikomur nisem upala povedati, niti doma staršem. Le Marijo Pomagaj sem prosila, naj me razsvetli. Kaj naj storim? Ali naj pobegnem v »gmajno« ali naj se predam Nemcem, ki so pošiljali ljudi v taborišča in jih streljali kot talce? Vso svojo neizmerno stisko sem predala Mariji Pomagaj. Neprestano sem goreče molila in prosila za Božjo pomoč. Minilo je več dni preden so me aretirali, zasliševali na krajevni Žendarmariji in nato v Kranju (gestapo). Nič nisem razmišljala, kaj bom govorila, samo molila sem. Marija mi je prišla na pomoč ter me rešila najhujšega. Kasneje so aretirali še mojo sestro Marto in sosedo, s katerima sem se srečala na hodniku Gestapa, kjer mi je uspelo hitro in nevidno jima zašepetati samo dve besedi, ki sta bili rešilni pri njunem zaslišanju. Zvečer smo se znašle v skupni celici. Po pogovoru smo spoznale, da smo vse tri na zaslihanje odgovarjale enako, zagovori vseh treh so se ujemali med seboj. Dolgo v noč smo se na kolenih zahvaljevale, molile in prosile za Božje varstvo v naslednjih dneh. Kasneje so me odpeljali v zapor v Begunje. Poleg mene je sedel moški srednjih let, nisem ga poznala, bil je smrtno bled. Bila sva oba v smrtnem strahu, vedoč kam naju peljejo. Vožnja mimo Brezij me je tolažila,

zaupala sem v Marijino pomoč. Zaprta sem bila štiri mesece, v stalnem strahu, ko so stražarji korakali po hodniku, katera vrata celice se bodo odprla, koga bodo odpeljali kot talca.

Izpuščena sem bila 3. decembra 1943, ravno na god sv. Frančiška Ksaverja. Težko je opisati občutek svobode, ko si videl, da za teboj nihče več ne stoji s puško. Prva misel, prvo kar sem storila, ko sem stopila skozi vrata zapora v svobodo, je bila pot na Brezje k Mariji - v zahvalo. Do Radovljice z vlakom, nato peš proti Brezjam. Ko sem prišla do Mošenj, sem srečala tamkajšnjega župnika. Bil je takrat edini slovenski župnik na Gorenjskem. Zaradi starosti so ga Nemci pustili, da je ostal v svoji fari. Povedala sem mu svojo zgodbo. Pri njem sem opravila še sveto spoved ter prejela sveto obhajilo. Nato sem nadaljevala pot in še vedno nisem mogla prav dojeti, da sem svobodna.

Priromala sem na Brezje in pohitela pred Marijin oltar. Pokleknila sem ter se z molitvijo zahvaljevala za rešitev iz zapora in za vse milosti, ki sem jih bila tam deležna. Po kolenih sem začela drseti okoli oltarja, nič nisem štela kolikokrat, samo drsela sem in drsela. Šele ko sem vstala, sem videla, da imam raztrgane nogavice na kolenih.

Pomirjena sem hitela na vlak, da bi prišla domov v Sebenje še pred mrakom. Domače sem prav prijetno presenetila. Ravno te dni je oče praznoval 60. rojstni dan.

Nikoli nisem pozabila, da me je Marija obvarovala in rešila. Romanja na Brezje so se redno vrstila vsa leta. V letu 1956 sem se poročila v Kropi, kjer je bilo tudi moje zadnje službeno mesto, in sicer na pošti. Z možem sva večkrat poromala peš preko Dobrave in Otoč na Brezje. Imela sva štiri otroke. Bili smo srečna, složna družina. A na žalost smo očeta kmalu izgubili. V svojem 58. letu starosti sem ostala sama z nepreskrbljenimi otroki. Ni bilo lahko. Po tolažbo in pomoč sem se podajala k Mariji na Brezje. Dobro uro in pol hoda iz Kroke do Brezij vsa leta, na vse glavne slovesnosti in druge priložnosti, v vsakem

vremenu, poleti in pozimi. Vsako pot sem zapisovala v svoj dnevnik. Z otroki in vnuki smo imeli tudi navado, da smo se Mariji Pomagaj priporočili ob začetku in koncu šolskega leta.

Po pregledu zapisov v dnevnik, sem od svojega 58. leta romala peš na Brezje približno na vsaka dva meseca. Zadnjič sem bila peš na Brezjah 28. septembra 2012, stara 88 let. Ne gre več, z avtom pa se še da.

Mariji Pomagaj se ne morem nikoli dosti zahvaliti, saj sem dočakala svojih 90 let, ki sem jih praznovala 23. maja 2014, ravno na predvečer praznovanja 200-letnice milostne podobe Marije Pomagaj.

Hvala, Marija Pomagaj!

Zofija Peternel

149. MIMIBEŽNI ROMAR

Še nikoli nisem peš poromal do Marijinega svetišča na Brezjah, čeprav sem ob različnih priložnostih mnogokrat obiskal ta milostni izmoljeni kraj: spremljal sem romarje ali jih odpeljal nazaj na izhodišče, sodeloval na različnih sestankih, slovesnih mašah, obhajanju zakonskih in osebnih jubilejev ... Kljub temu nikoli nisem občutil tiste napetosti zgodnjih jutranjih ur, ko v tišini soja zvezd ali škrebljanja dežja razmišljaš, ali bo telo zmoglo z lastnimi silami premagati razdaljo od izhodišča do Marijine podobe.

Zadnje pol leta sem postal dnevni, mimobežni romar, podoben kometu, ki dvakrat dnevno švistne mimo cerkve na Brezjah. Malodane vsak delovnik okoli sedme ure zjutraj in popoldan okoli pol četrte ure.

Navadno se zjutraj ob izhodu iz predora pokaže zvonik cerkve na desni in skalna podoba Triglava na levi strani. Dve pomembni življenjski oporni točki, dve dolgoročni jamstvi.

Druga pomeni mogočno stalnost iz sivine davnine, ozaljšano z izročilom bajk, kristaliziranim z modrostjo naših prednikov. Oprijemljiva stvarnost, ki jo potrebujemo za sidro v tem nemirnem in zmedenem času. Prva je vabilo k presežnemu, vabilo v veselje, da smo odrešeni in deležni večnega življenja.

Čeprav včasih vidim samo prekinjeno sredinsko črto polovice avtoceste in robove, vse ostalo je potopljeno v mlečno sivino megle, z zanesljivostjo vem, da je za robom svetišče. Nikoli nisem niti za hipec podvomil, da ni tako. Ali zmorem z isto gotovostjo dojeti, da je nekje v tej sivini tudi Bog, ki se me nikoli ne naveliča spremljati?

Podoba Matere Božje je nekaj sto metrov oddaljena od mene. Pa me razdalja nič ne moti, Marija Pomagaj je z menoj. Dovolj je misel na Mater Božjo, kako je Besedo sprejela, jo nosila, rodila, vzgajala, z njo trpela do groba, se veselila vstajenja in dozorela v Mater Cerkve. Angel Gospodov me ponese skozi Layerjevo podobo in vabi k Marijinem zgledu: v odprtosti spoznati oznanjeno Besedo, jo v ponižnosti sprejeti in z ljubeznijo uresničiti.

Odcep za Brezje je že za mano, teža dneva je izročena Marijinemu varstvu, soočam se s pritiskom delovnih obveznosti.

Dr. Peter Skoberne

150. »MARIJA POMAGAJ, BREZ TEBE NE BI ZMOGLA!«

Petnajst let je tega, kar sem se neskončno razveselila svojega prvorojenca Jakoba. V aprilu 1999 je prijokal na svet in veselje je bilo neizmerno. A že mesec kasneje, na dan prvega pregleda pri pediatrijni, se je veselje sesulo v prah. Sum na zlatenico je močno zamajal tisti čudoviti pogled na zdravega otroka, na brezskrbnost, uživanje na sprehodih, veselje ob novih dosežkih. In res, najin drugi dom je postala bolnišnica.

Neonatalni oddelek Pediatrične klinike, kjer smo se borili z zniževanjem bilirubina, čakali na preiskave in trepetali ob izvidih sluha, vida, motorike. Namesto sprehodov so dnevi minevali ob fizioterapijah, učenju pravilnega »heandlinga« - drža otroka, iskali smo možnosti čim več stimulacij zvoka, skratka, nič ni bilo gotovo. Živeli smo v strahu, trepetu, sesulo se je romantično življenje para, mlada družinica je bila na veliki preizkušnji.

Besede nevrofizioterapevte, da z Jakobom ne bo nič, da ne vidi, ne sliši, da nikoli ne bo hodil, so ves položaj še poslabšale, vse upanje je ugasnilo. Svetovala je, naj ga damo v bolnico na Staro goro pri Novi Gorici, kjer so njemu enaki. Če ga grem kdaj pogledat ali ne, mi ne bo nihče zameril, in naj si čim prej omislim drugega otroka, češ, saj sem še dovolj mlada! Kako to prenesti, take krute besede, besede, ki zarežejo naravnost v srce?!

Tudi doma ni bilo opore, ne vprašanja, če lahko kako pomagajo, ostala sva sama, jaz in Jakob. In tisti vikendi, ko sva bila odpuščena iz bolnišnice, tisti vikendi so bili namenjeni obiskom Marije Pomagaj na Brezjah. Koliko molitev, prošenj, solza, korakov po kolenih z Jakobom v naročju je bilo namenjenih Njej, Kraljici Slovencev, Tolažnici žalostnih. In res je tolažila. K njej sem se zatekala, ker je bilo hudo, težko, stiskalo je k tlom. Ona je bila tam, čakala je, me poslušala, me tolažila in dajala upanje. Po obisku pri Njej se nisem več počutila osamljeno, mirna sem odhajala domov, dobila sem energije za nov teden, za nov boj, za nove pretrese. Vedno bolj in bolj sem čutila, da je ob meni, da bedi nad menoj, da nisem sama. Zatekala sem se k Njej vedno znova in znova, tudi med tednom, tudi le za urico popoldneva. In dajala mi je to, kar sem v tistem trenutku potrebovala. Tolažbo, upanje, smisel, pogum, voljo.

Vem, zavedam se, da je bilo videti »smešno«, ko sem z otrokom v naročju kleče molila, premagovala korak za korakom na kolenih okrog njenega oltarja, a bolečina, ki sem jo nosila

skrito v srcu, me je pripeljala do Nje, bolečina in nemoč sta me pritisnili k tlom, da sem Marijo prosila na tak način. Na kolenih, korak za korakom, z otrokom v naročju. In največji dokaz, da Marija naše prošnje res prenese k Vsemogočnemu, je zahvalna maša ob Njenem oltarju za Jakobov tretji rojstni dan. V zahvalo, ker hodi, ker reče prve besede, je kleče za menoj šel tudi Jakob. Mariji smo hvaležni, resnično smo hvaležni.

Še danes, kadarkoli nas pot zapelje mimo Brezij, je prva postaja pri Njej, ki nam je dajala upanje, dajala tolažbo, poslušala naše prošnje in jih posredovala Bogu, ki jih je uslišal. Jakob danes hodi, sliši, govori, vidi.

Marija Pomagaj je bila vedno in za nas vedno bo prava Tolažnica žalostnih!

Hvala, Kraljica Slovencev, za vse posredovane prošnje, hvala, ker slišiš prošnje nemočne matere in vidiš njeno bolečino.

Marija Pomagaj, še naprej te prosimo, da posreduješ za nas pri Bogu, mi pa obljubljam, da bomo tvoje ime vedno izgovarjali z veliko hvaležnostjo.

Jakob je s svojim prihodom in boleznijo naš pogled na ta svet popolnoma spremenil, dal mu je drugo dimenzijo, nova spoznanja, nepomembne stvari so postale pomembne, živeti skušamo vsak trenutek in zanj smo hvaležni. Če bo njegova zgodba komu v pogum, Bogu hvala. In prav Njemu hvala, kot seveda tudi Materi Mariji, da smo to preizkušnjo zmogli, da iz nje prihajamo modrejši. Ne želimo manjšati križa, ki nam je na življenjsko pot naložen, prosimo le, da bi zmogli, kar nam je On namenil.

In hvala Bogu, ker smo na tej poti našli prostor, čas in pomen, častiti Njo, ki je prva poznala bolečino ranjenega srca, nemoči, ki jo lahko čuti le mati.

Mati Marija, hvala ti!

mami Lidija

151. BREZJANOVO PRIČEVANJE

Moji spomini na Brezje segajo v otroštvo, ko smo s starši romali na Brezje s kolesom. Tako sem z Brezjami postal povezan do današnjih dni. Tu, pri Mariji, se je moja vera začela poglobljati na bibličnih urah in v Frančiškovem svetnem redu. Hvala Bogu in Mariji!

Na Brezjah, ob Mariji, je naša družina prejemale velike milosti. Ženina sv. spoved po 23. letih, rojstvo sina in moja operacija srca. Nekega dne ob jutranji molitvi mi je prišlo na misel, da bi bilo dobro, če bi se Mariji za vse milosti malo zahvalil in poromal peš na Brezje k Mariji Pomagaj. In tako se je začelo. Tako sem romal peš na Brezje ob raznih težkih preizkušnjah in v zahvalo za prejete milosti. Romali smo skupaj z ženo, sinom in tudi s prijatelji.

Zadnjih pet let romam vsak mesec. Na Brezjah sem spoznal ljudi, ki so mi o Brezjah veliko povedali. Omenil bi samo gospo Franjo Finžgar, gospo Ivano Vovk, družino Čebavs in gospoda Toneta Boleta – Tona, kot so ga domači klicali. Gospod Bole je bil ponosen in hvaležen, da je Brezjan. Veliko stvari mi je povedal o Brezjah in o svojem življenju. Najbolj mi je ostalo v spominu s kakšnim spoštovanjem je govoril o svojih starših. Rekel mi je: »Ko sem odšel od doma v vojsko me je mama pokrižala in blagosloвила z blagoslovljeno vodo! Marija me je varovala in me srečno pripeljala domov s fronte. Ob prihodu domov sem se ji šel zahvalit!« Nastala je tišina in pritekla mu je solza hvaležnosti. Hvala ti, Marija! Pripovedoval je, kako so se pripravljali na hudo bitko, kako si je izkopal po velikih mukah zaklon, saj je bilo zelo malo zemlje. Ko je imel zaklon izkopan, je k njemu pristopil oficir in mu rekel, naj si izkoplje novega, ker bo tega uporabil on. Ni mu preostalo drugega, kot da upošteva oficirjevo komando. Bitka se je začela zvečer in se končala naslednjega dne zjutraj. Zopet je umolknil, potem pa je rekel: »Hvala ti Marija!« Povedal mi je, da je na mestu, kjer

je izkopal prvi zaklon ležal oficir brez ene roke in noge. Zopet je malo utihnil in zopet mu je pritekla solza, rekel je: »Tam, bi moral biti jaz – Hvala ti, Marija Pomagaj!«

Nekega dne me je gospod Bole poklical in prosil, če se lahko oglasim pri njem. Seveda sem ga obiskal in takrat mi je rekel, da se slabo počuti in da je prišel čas, ko se bo treba posloviti iz tega sveta. Rekel sem mu, da bo tako, kakor je Božja volja. Vprašal sem ga, če želi, da ga obišče duhovnik. Takoj je bil za in me prosil, če lahko pride pater Leopold. Ko sem to omenil patru Leopoldu, se je ta z veseljem odzval povabilu in obiskal je gospoda Boleta. Gospod Bole je po obisku patra Leopolda kar žarel od sreče in se mi je zahvaljeval. Rekel sem: »Hvala Bogu in Mariji!« Gospoda Boleta sem obiskoval še naprej in tudi pater Leopold ga je obiskal še dvakrat. Zaradi slabega zdravstvenega stanja je kmalu odšel v dom starejših občanov, tudi tam sem ga obiskoval vsaj enkrat na teden, pa tudi pater Leopold ga je tam obiskal še dvakrat, preden ga je Gospod poklical k sebi.

Hvala Bogu in Mariji za to spoznanje in pričevanje!

Tadej Trelc

152. LJUBEČ OBJEM MATERE

Na priprošnjo Marije Pomagaj sva z možem po šestih letih dočakala prvega otroka. V tem času so se tri moje nosečnosti končale s spontanim splavom. Srce se mi je trgalo zaradi žalovanja za izgubljenimi otroci, zaradi neizpolnjenega hrepeneja po materinstvu in zaradi vedno večjega nezaupanja v božjo ljubezen, v božji načrt zame. Vsaka od teh težkih izgub me je z večjo težo pritisnila k tlom. V nekem obdobju se na Boga sploh nisem več mogla obračati, ker se mi je zdelo preveč kruto, kako lahko dopusti, da se mi kar naprej dogajajo tako hude stvari. V cerkvi nisem našla nobene tolažbe več, vse preveč je

bilo namreč družinsko in materinsko obarvanih vsebin. Božič je s svojim praznovanjem rojstva in družine zame postal najbolj boleč praznik. Ob pogledu na božjo mater, z dojenčkom v rokah, me je vedno znova presunilo, zakaj jaz svojih otrok nisem nikoli dobila v naročje.

Ko človekova stiska postane tako velika, se nanjo rade začnejo lepiti številne skušnjave, ki se skrivajo pod vprašanji: zakaj se to dogaja meni, ki sem se vendar vedno trudil biti dober človek, itd. Nisem hotela, da se moje žalovanje meša s temi občutki. Nekoč sem Boga prosila, naj mojo bolečino očisti vseh teh skušnjav, naj jo očisti napuha, jeze, zamerljivosti, naj res ostane samo čista bolečina. In ko so privrele na dan solze te očiščene bolečine, sem se spomnila, kako je Jezus jokal z jeruzalemskimi ženami in naenkrat je jokal tudi z mano. Začutila sem, da Bog ni kruti Bog ampak sočutni Bog. Spet drugič sem ob občutku velike nemoči, zakaj otrok ni in ni, prosila Boga, naj mi odvzame to veliko željo po otrocih, če mi jih že ne misli dati. In od nekod se me je kot v odgovor polastil občutek, kako neizmerno srečo bom občutila, ko bom v rokah držala svojega otroka ...

Nekoč sem v molitvi pred podobo Marije Pomagaj na Brezjah žalostna opazovala ta ljubeči objem matere in otroka in prosila Marijo, naj se skloni k meni in mi da tega otroka popostovati. Od takrat sem v kakšnih posebnih trenutkih večkrat imela občutek neke take nežne navzočnosti mojih nerojenih otrok, kot da so ti angelčki prihiteli k meni, da me pobožajo in se malo popestujejo pri meni. Od takrat resnično verjamem v močno povezanost z našimi pokojniki.

Po tisti molitvi sem zanosila četrtič. Novico sva oba z možem sprejela v velikem strahu, da se bo spet ponovila stara zgodba. Tako goreče najbrž nisva molila še nikoli v življenju. Skupaj sva »zbobnala« vse možne priprošnjike, predvsem pa sva se priporočala Mariji, Janezu Pavlu II., Lojzetu Grozdetu in Dominiku Saviju. Za naju so molili tudi številni bližnji,

predvsem moževa stara mama naju je vedno znova priporočala Mariji Pomagaj na Brezjah, da bi dočkala otroka. Tudi sama sem v nosečnosti pogosto hodila na Brezje in pred Marijo umirila svoje strahove. Nekega prekrasnega jesenskega dne so vse te prošnje in molitve obrodile sad, vse trpljenje je bilo poplačano – rodil se nam je zdrav in prekrasen fantek. Aleluja! Hvala Bogu in Mariji Pomagaj!

K. R.

153. PRAVA POT

Praznovanje 200-letnice Milostne podobe Marije Pomagaj sem spremljala preko Radia Ognjišče. Spomini so se vračali v čas, ko sva s pokojno mamo večkrat poromali peš na Brezje, k Mariji Pomagaj. S hvaležnostjo in obenem z žalostjo sem se vračala v čas najinih peš romanj. Zatekali sva se k Mariji Pomagaj z željami in prošnjami, obenem pa tudi z zahvalo. Romanje sva preživel v hoji in molitvi. Večkrat sva se tudi izgubili, ker pot še ni bila markirana.

Rada se spominjam najinega prvega romanja, ko nikakor nisva našli prave poti do Brezij. Hodili sva po gozdu, grapah in travnikih. Po šestih urah hoje sva končno prispeli na Brezje. Pred oltarjem Marije Pomagaj sva molili in se razveselili nje-nega blagega pogleda. Počakali sva na sv. mašo. Obiskali sva še sestro Vendelino Ilc, ki je sedaj že pokojna. Vračali sva se pozno popoldne. Ponovno se je pojavil problem, kako najti pravo pot. Nenadoma se je pri nama ustavil osebni avto. Povedali so, da so se prišli zahvaliti Mariji Pomagaj, ker jim je čudežno rešila otroke pred hudo nesrečo. Nekoč so se namreč otroci igrali v avtu, spravili avto v pogon in kup peska jih je rešil, da niso zgrmeli v kanjon Kokre. Starši so naju povabili naj prisedeva in naju odpeljali domov.

Od vseh najinih romanjih sem se naučila, da nas Mati Marija razsvetljuje, nas uči, nas brani, vodi in nam stoji ob strani. Izročam se ji v vseh težavah s katerimi se srečujem.

Barbara Kokalj

154. »TUKAJ SE NEBO DOTIKA ZEMIJE ...«

Rojena sem bila v Hrastju pri Šentjerneju. Bilo nas je deset otrok: pet fantov in pet deklet. Že v domači hiši sem ob maminem zgledu vzljubila Marijo, Jezusovo in našo mater. Doma smo imeli v okrašenem kotu kip Matere Božje, ob njem pa nabožne podobe. Vsak večer smo v tem posvečenem kotu obhajali skupno molitev, posebej pa je bilo slovesno za praznike, ko smo vsi na kolenih zaupali Bogu in Mariji našo molitev. Ob nedeljah smo odšli peš v eno uro oddaljeno župnijsko cerkev in se prerojeni vračali domov k nedeljskemu kosilu, kjer je oče vprašal vsakega od nas kdo je maševal in o čem je pridigal.

Ko smo odrasli in odšli z doma, smo se naselili na Gorenjskem, v neposredni bližini Brezij, kjer se pogosto srečujemo. Sama sem se poročila prav na Brezje, zato mi je večkrat kdo rekel, da sem lahko najbolj srečna.

Tukaj sem na nov način odkrila Marijo, kot tisto, ki je Mati in Pomočnica, ki me povsod spremlja in varuje, da ne zgrešim prave poti.

Nekega dne so mi vnukinje s svojo mamo prinesle podobo Matere Božje ter jo postavile na hladilnik in zraven šopek svežih rož. Večkrat sem pomislila, da hladilnik ni najbolj primerno mesto za nebeško Kraljico. Nekoč, ko sem pripravljala juho za moža, pa sem nenadoma zaslišala močan pisk. Pomislila sem, da bo hladilnik odpovedal, čeprav je bil skoraj nov. Šla sem pogledati pa je pisk prenehal. Ko pa sem se vrnila v kuhinjo, se je signal zopet pojavil. Vrnila sem se in sklenila, da ne grem prej

proč, dokler ne ugotovim kaj se dogaja. Usedla sem se in v tem trenutku je močna svetloba, ki je izgledala kot bleščeči žarki, v obliki srca obdala Marijino podobo. Vsa sem bila prevzeta in pretresena ob tem dogodku. Nekaj podobnega doživim, kadar koli grem mimo Nje ali pa okrog Nje pospravljam.

Ta pretresljivi trenutek je zame potrditev tiste vere in vzgoje, ki sem je bila deležna v naši družini in nas je nepopisno združevala in krepila, da nam je bilo lepo. Tukaj, na Brezjah, pa sem ob Marijini bližini našla novo potrditev vsega tega, kar so nam dali in pokazali starši.

Z Brezij ne bi odšla nikamor in nikoli več, čeprav bi mi obljubljali najlepše. Tukaj se nebo dotika zemlje. Tukaj si je Marija Pomagaj izbrala svoj dom, ki ga želi deliti z nami!

Frančiška Antolič

155. MARIJA ZA VSE PRILOŽNOSTI

Romanje pomeni odhod iz vsakdanjosti, da bi se srečali z Bogom. Romar si vzame čas za Boga, želi poglobiti odnos in se srečati z Njim.

Rada romam na Brezje. Romanje na Brezje je zame čas, ki ga ob različnih življenjskih okoliščinah nujno potrebujem. Pravo romanje je zame to, da grem peš, ko se prebuja dan, ko je vse še zelo mirno in tiho. Večkrat sem romala peš, prvič kot najstnica ob romanju mladine, zadnjič, upam, da še nisem ... Troje romanj je imelo zame poseben pečat, poseben namen in drugačno doživetje.

Z možem sva prvič poromala peš na Brezje, ko sva bila že skoraj deset let poročena. Nisem mu hotela vsiljevati svojega načina verovanja, a sem si močno želela, da bi skupaj doživela romanje. Omenila sem mu kdaj med vrsticami, a je le poslušal. Nekega majskega večera, ko sva govorila s Klaro, naju je povabila, da se

pridruživa skupini, ki gre peš na Brezje. Molčala sem in upajoče pogledala moža, ki je zaznal mojo željo. Tako sva se pridružila skupini. Naše romanje se je začelo v cerkvi, kjer nas je kaplan blagoslovil. V tišini smo odšli in kmalu, kjer se je začelo polje, nadaljevali pot ob skupni molitvi rožnega venca. To je bilo moje, najino zahvalno romanje. Romanje, ki sem si ga močno želela, da se Mariji zahvalim za vse dobro, kar sem prejela, za moč, da sem lahko prenašala težo dneva, za vso ljubezen, ki mi jo je izkazoval mož, za zdrava otroka, za življenje, ki sem ga imela rada, za ljudi, ki so me obdajali in seveda za milost vere, ki mi je bila podarjena. Utrujenost in žuljave noge pa so ob podobi milostne Matere Božje dobili smisel v darovanju in zahvaljevanju. Prvič sva poromala skupaj in najin sklep je bil, da bova še šla. Romala, da se zahvaliva, da prosiva za Marijino varstvo in blagoslov. Romanje je poglobilo najin odnos moža in žene tudi s tem, da sva v ta odnos povabila Boga in ga tudi resnično začutila.

Nekaj let za tem je naše aprilsko romanje bila prošnja, prošnja za zdravje. Vrnili smo se z družinskega potovanja in načrtovali piknik, ko me je brat presenetil z novico, da je dekle še vedno v bolnici, pa le dva tedna do poroke. Povedal mi je, da gredo na Brezje. Pridružila sem se jim. Naši rožni venci so bili prošnja za zdravje, za moč, da bomo verovali. Bilo je čudovito aprilsko jutro, gore obsijane s soncem, na travniku, svetlo modrem od cvetočih spominčic, pa belo oblečene jablane v polnem razcvetu. Začutila sem, da mi Marija hoče pokazati vso lepoto življenja, ki jo je treba opaziti in se je veseliti. Vedela sem, vsi, ki smo bili skupaj združeni v molitvi, smo vedeli, da jeseni zopet poromamo in takrat bo z nami tudi Klara. V septembru smo veselih src poromali v zahvalo vsi skupaj.

Deset let za tem sem v juniju prvič poromala sama na Brezje. Mesec dni po nesreči, ko je umrl moj mož, na najino obletnico poroke, sem v obupu nemoči strtega srca šla na pot tolažbe. Obtežena s tisoč vprašanji zakaj, zakaj je moral umreti. Začela sem hoditi še v temi, predvsem zato, ker nisem želela,

da bi ljudje videli moje solze, vedeli za mojo stisko in bolečino. To sem morala prinesti Mariji. Ne vem, kako to zmore, toda bremena, ki sem jih ji izročila, so zame postala lažja. Iskreno sem jo prosila za moč vere, za moč sprejetja križa, za moč odpuščanja, predvsem pa za milost miru duše pokojnega moža. Tedaj sem imela občutek nemoči. Edino, kar morem storiti, je molitev. Dana mi je bila milost, da sem spoznala, da me ima Bog neskončno rad, da mi je v življenju bilo podarjeno toliko lepega, da se lahko le zahvaljujem. In to je milost, ki mi jo je pri Bogu izprosila Marija in od tu tudi moč za življenje.

Več romarskih krajev sem že obiskala, bolj in manj znanih, sama, z možem, z družino, s prijatelji, a le na Brezjah ob milostni podobi Marije se počutim sprejeto. Tu Mariji lahko na oltar položim vse svoje skrbi, veselja, žalosti, upanja, zahvale, prošnje, vse si deliva. Od tu se lahkega in mirnega srca vračam v vsakdanjik. Vedno znova me krepi spoznanje, kaj zmore in stori Marija, a ne le zame, ampak za vse, ki se k Njej zatekamo.

Maja Žajdela

156. NI NAKLUČJE

Ko me je p. Robert vprašal, če bi pomagala pri pripravi tega zbornika, mi je najprej šinilo skozi glavo nekaj izgovorov o tem, koliko dela in kako malo časa imam. Potem pa sem si mislila: »Zakaj pa ne? Če lahko naredim uslugo staremu prijatelju, zakaj pa ne? On je meni naredil veliko večjo, pa ne samo eno.« Torej sem odgovorila, da sem pripravljena. Dvestoletnica brezjanske Marije Pomagaj? Sanjalo se mi ni, da je to letos in se mi tudi ni zdelo potrebno, da bi jaz imela karkoli opraviti s tem.

Seveda sem že velikokrat romala na Brezje. Bili smo še mulci in na Jesenicah, kjer sem odraščala, ni lahko biti mulc. Vse preveč je bilo skušnjav in koticov, kjer se je dalo zapraviti

otročstvo in mladost. Mogoče smo prav zaradi nasprotujoče okolice, zaradi hladnega železarskega mesta, zbetoniranega do zadnje bilke, zaradi drog, ki so nam bile ponujene na vsakem koraku, oblikovali tako močno mladinsko skupino. Ne vem, kako je z mladinci na Jesenicah sedaj, dolgo je že, kar sem odšla od tam ... Toda takrat smo bili močna in povezana skupina in enkrat na leto, navadno v jeseni, pred začetkom šolskega leta, smo jo peš mahnili na Brezje. Nemalokrat sem šla tudi sama ali skupaj s sestro; nazaj grede smo se navadno v Žirovnici skobacali na vlak, ki nas je pripeljal do Jesenic. Ko pa sem odšla z Gorenjske, sem pustila za sabo tudi Brezje. Odraščanje pomeni, da včasih pustiš ljudi (in kraje) za seboj. Toda tako kot sem pustila nekatere ljudi in so se potem kar nekako spet pojavili v mojem življenju, tako so se pojavile Brezje.

Ko sem se lotila prebiranja prispevkov za zbornik, nisem kaj dosti razmišljala o Mariji Pomagaj in o tem, kaj sem čutila, ko sem kot smrklja v oguljenih kavbojkah in zdrsanih teniskah vstopila v svetišče. Kaj sem čutila? Noge so me bolele, predvsem to! Vrstico za vrstico, stran za stranjo, milost za milostjo sem se z branjem teh pričevanj potapljala v skrivnostnost tega kraja. Nekje pri triinpetdeseti strani sem bila že odločena, da spet enkrat poromam tja. In sem šla. Avto sem pustila v bližini in jo peš mahnila mimo pašnikov in polj. V trenutku so na plano privreli spomini, kako smo šli skupaj ali kako sem jo mahala sama pred toliko leti tu, mimo teh istih zgubanih lesnik in pašnikov, zdi se mi celo, da mimo istih krav. Spomnila sem se tihote svetišča, umirjenosti tega kraja in občutka, da Nekdo poslušša ... Ko sem se vračala iz cerkve spet proti avtu, sem razmišljala, da v našem življenju ni naključij. Prav v trenutku, ko sem to tako zelo potrebovala, sem na tako skrivnosten način spet našla pot k Mariji Pomagaj in v njeno naročje položila svojo molitev ...

Eva Slivka

157. STARŠI SO NAM DALI VERO

V naši družini smo podedovali močno vero že po starih starših. Tudi naša mama in pokojni oče sta živela resnično verno. To vero sta predala nam, svojim petim otrokom.

Versko življenje se je v naši družino prepletalo z delom. Oče je hodil v službo, mama pa je bila doma na srednje veliki kmetiji skupaj z otroki. V družini smo imeli redno družinsko molitev, včasih daljšo – rožni venec, litanije Matere Božje, včasih, ko smo bili po delu utrujeni, pa krajšo – samo otroške molitvice. Ne spomnim se, da kdaj ne bi molili. Ker imamo svojo kapelo, so bile in so še pri naši hiši šmarnice. Vsak večer se nas je zbralo veliko, tako mladih kot starejših, ki smo molili in peli. Do župnijske cerkve imamo 5 km, eno uro peš. Z bratom sva pričela že zelo majhna ministrirati. Za našo mamo ni bilo nikoli pretežko peljati naju s kolesom po makadamski cesti in to večinoma v hrib. Pokojni oče je bil dolga leta ključar naše župnijske cerkve Sv. Jerneja pri Ločah. Rad in zavzeto je opravljal svojo nalogo v župniji. Pobiral je denar v cerkvi, nosil križ ob procesijah, pomagal pri organizaciji raznih del in tudi pri delih v župniji.

Poseben čar našega otroštva pa so bila romanja. Vsako leto smo skupaj kot družina poromali na Brinjevo Goro nad Zrečami in na Brezje. Posebej doživeta so bila romanja na Brezje, kamor smo šli vedno skupaj – celotna družina in vedno z namenom. Po rojstvu prvega otroka Jožeta, ki je bil zdrav in krepek fantek, so se pričele zdravstvene težave. Rodil se je drugi otrok Poldek, ki je kmalu po rojstvu umrl. Potem se je rodil tretji otrok Vinko, pri katerem pa so se pokazale težave in sicer je šlo za neskladnost materinega in otrokovega Rh faktorja. Zdravniki so mami dobesedno ukazali, da ne sme več roditi nobenega otroka. In naša mama je v svoji veri in junaštvu rodila še tri dekleta: Marico, Marto in Alenko. Naša romanja na Brezje so bila zato označena z velikim zaupanjem, da bo Marija resnično

pomagala. S takim res močnim zaupanjem smo romali k Mariji. Avtomobila nismo imeli, zato je oče naprosil koga, da nas je iz domače vasi zapeljal na železniško postajo v Poljčanah. Od tam smo se peljali z vlakom do Otoč. Vedno smo na Brezje romali dva dni – v soboto in v nedeljo. Iz Otoč smo odšli peš. Prva postaja je bila kapela z milostno podobo Marije Pomagaj. Dolgo smo molili in kleče šli večkrat okoli Marije. Če je bila zvečer sv. maša smo jo obiskali. Otroci smo si radovedno ogledovali razne zaobljubljene podobe v cerkvi. Zvečer smo pojedli večerjo, ki smo jo prinesli s seboj, potem pa smo se vrnili v cerkev in ostali v njej vso noč. Molili smo in peli, otroci pa smo zaspali. V nedeljo smo bili vse dopoldne v cerkvi in potem zopet odšli peš do Otoč in z vlakom domov.

Tako smo hodili vse naše otroštvo s prošnjami in zahvalami, predvsem pa z veliko vero, da Marija resnično pomaga. Naša mama in oče pa sta na Brezjah tudi prosila, da bi kdo iz družine postal duhovnik. Ta prošnja se jima je uresničila.

Vera je dar, ki nam ga daje Bog po starših in naših vernih bližnjih. Naša starša sta nam ta dar podarila, tudi z zgledom zaupanja v priprošnjo Marije Pomagaj. Kako živo, kako zaupno, kako goreče smo molili.

Vsi otroci smo že odrasli in vsi smo verni. Vsi se radi vračamo na Brezje s hvaležnostjo do naših staršev, ki so nam dali vso ljubezen in vero. Bogu hvala za vse.

družina Čonč

158. MATI BOŽJA JE SAMO ENA

Bil je drugi spomladanski dan leta 1972, ko sem kot otrok utrpel zelo hudo prometno nesrečo. Zbil me je tovornjak, tako hudo, da niso mogli čakati na rešilni avto, ampak sta takoj priskočila na pomoč mlada zakonca, ki sta se pripeljala mimo.

Z veliko težavo so me potegnili iz tovornjaka, me naložili v avto in odpeljali v bolnišnico, brez upanja, da bom preživel. Bil sem v komi in poleg tega sem kasneje dobil še plinsko gangreno. Zdravniki so moji predobri mami povedali, da ne bom preživel. Mama me je priporočala vsemogočnemu Bogu in seveda Devici Mariji, še posebej Mariji Pomagaj na Brezjah in še tisti v domači župniji, da bi uslišala njene prošnje in molitve v tej težki preizkušnji. Pri tem je lahko pomagal samo čudež. In ta božji čudež se je tudi zgodil - po dveh mesecih sem se prebudil iz kome.

Koliko operacij sem moral vsak teden prestati! Na nogi sem imel 7 mesecev uteži. Velikokrat se je zgodilo, da se je kdo po svoji neprevidnosti dotaknil teh uteži, predvsem otroci, ki so prihajali k drugim na obisk in so gledali k moji postelji. Kako me je pri tem zbolelo, ne morem opisati.

Tako sem bil po nesreči v bolnišnici osem mesecev in tri dni. Končno so me popolnoma nepokretnega pustili za dva dni domov, da sem bolniško posteljo zamenjal z domačo. Vendar sem moral vsak drug dan v bolnišnico na pregled oziroma previjanje ran.

Počasi je šla stvar naprej. Vendar se je stanje še zapletlo po moji hudi napaki, nepazljivosti ali boljše rečeno nevednosti. Nikogar ni bilo doma. Mama in oče sta bila zunaj pri delu, sestra se je že odselila z možem drugam, brat pa je bil v službi. Čudno se mi je zdelo, zakaj moram biti vedno tam, kamor me je dala mama. Zakaj ne bi šel kam sam. Seveda nisem še nikoli prejel stal sam na nogi, pa sem poskusil. Zlomil sem si spet nogo v kolku. No, nisem je zlomil, saj sploh še ni bila zaceljena. Tako sem si zaslužil spet sedem mesecev mavca in postelje. Ko sem bil po teh mučnih sedmih mesecih že pripravljen na operacijo, se je izkazalo, da se je kost sama v redu zarasla in operacija ni bila potrebna.

Sledilo je veliko let rehabilitacije v zavodu za invalidno mladino. Konec srednje šole sem lahko končno pospravil bergle.

Končal sem tudi univerzo in še danes z dušo in telesom opravljam z velikim veseljem svoj poklic.

Prepričan sem, da mi je milost tako temeljitega okrevanja podarila Marija pomočnica kristjanov ali Marija Pomagaj iz Brezij. Vemo, da je mati božja samo ena. Vendar je skoraj preveč različnih njenih podob, h katerimi se verno in pobožno ljudstvo rado zateče pod varstvo.

Najbolj mi je ostala v srcu, spominu, navdihu podoba Marije Pomagaj. Kasneje sem se pogosto ustavil pri tej podobi, v tej prekrasni cerkvi. Podarila mi je veliko milost.

Kraljica bolnikov, prosi za nas.

A. L.

159. »K MARIJI SVA SE ZATEKALA S PROŠNJO ZA ČISTOST.«

.....

Uroš: Marija Pomočnica me potihem spremlja že od otroštva. Brezjanska podoba je bila že v cerkvi v domači župniji in kasneje v vseh župnijah, kjer sem bival bodisi kot študent bodisi, ko sva bila že poročena. Pogosto sem v življenju čutil njeno varstvo.

Ana: Osebno imam Marijo zelo rada. Spoznavati sem jo začela doma, kar preko slike, na kateri je bila upodobljena Brezjanska Marija. Večkrat sem jo gledala in pred njo molila, prosila tudi za druge ljudi.

Marija naju spremlja že od časa, ko še nisva bila par. Na Brezjah mi je na poseben način preusmerila pozornost na Uroša, ko sem prosila za dobrega fanta ob pravem času. Še se spomnim, ko sem ji oporekala: »Ne, Marija. To pa ne bo šlo. Je zaseden.« in vse dala iz misli na stran. A sčasoma sta se najini poti res prekržali in takrat so med nama preskočile iskrice. To Marijino posredovanje se nama je zapisalo globoko v srce, zato sva sklenila, da se bova poročila pri njej na Brezjah.

Uroš: Ko sva začela graditi najin odnos, sva kmalu spoznala, da se želiva poročiti. To pa ni bilo enostavno, saj sva bila še oba študenta brez prihodkov in brez stanovanja. Ob odločitvi za poroko sva se priporočala Mariji, da nama priskrbi vse potrebno, da se bova lahko poročila. Na poroko sva čakala več kot štiri leta. V tem času sva se k Mariji zatekala s prošnjo za čistost. Pogosto sva se po študentski maši v cerkvi Marijinega oznanjenja na Tromostovju v Ljubljani, kjer sva skupaj prepevala pri študentskem pevskem zboru, zatekla v kapelo, kjer je bila podoba Brezjanske Marije. Tam sva v tihoti skupaj molila. Čutila sva, da so bile najine prošnje kmalu uslišane. Zato sva se tudi zaročila v tej kapeli.

Ana: Na poročni dan sem pri njenem oltarju pustila poročni šopek v priprošnji, da bom ljubeča žena in se od nje učila ženske miline in nežnosti. Velikokrat razmišljam o njenem odnosu do Jožefa in jo prosim, da me uči biti žena.

Uroš: Ko je bil najin sin Jakob še v trebuščku, sem ga vsako nedeljo po sveti maši priporočal Mariji v varstvo, skupaj sva molila tudi za srečen porod. Ob tem sem se Mariji izročal tudi sam, da bom dober mož in skrben oče ter da bova dobro skrbela za Jakoba.

Tudi danes se vsak dan Mariji v molitvi izročiva in posvečiva. Verjameva, da živiva pod njenim varstvom in vodstvom. Rada tudi moliva rožni venec, čeprav je z izzivi starševstva priložnosti manj kot včasih. Če pogledava že prehojeno pot opažava, da sva si z njim izprosila že veliko blagoslova. Ravno sedaj sva v obdobju, ko iščeva službo in stanovanje. Po Mariji

prosiva Gospoda, da nam bo priskrbel vse kar potrebujemo. Sama sva izkusila, da Marija pri Gospodu veliko izprosi. Pravzaprav vse, kar potrebuješ.

Ana in Uroš Vidic

160. »ZAME JE TA DAN POSEBEN DAN«

Čeprav se dogodkov iz zgodnje mladosti, povezanih z Brezjami, spominjam le megleno, so mi nekateri še vedno ostali živo v spominu.

Bilo je kmalu po vojni leta 1945. Stara mama je imela na Jesenicah kmetijo in na romanje k Mariji na Brezje smo se odpeljali s kočijo. Kočijo je vodil nemški vojak - ujetnik, ki so jih razporedili po kmetijah za pomoč pri kmečkem delu. Spominjam se, da smo otroci tekmovali kdo bo večkrat šel po kolenih okoli Marijinega oltarja, še bolj živo pa se spominjam nemškega vojaka, ki je klečal s sklenjenimi rokami, po licih pa so mu polzele solze. Ko sem ga vprašal: »Hans, zakaj jočeš?« me ni razumel, le pobožal me je po lasih.

Spominjam se tudi, da smo v naslednjih letih romali na Brezje z vlakom, ki večkrat ni ustavil na brezjanski postaji Otoče, tako smo se morali voziti eno postajo dlje, romarji, ki so tam čakali vlak pa so morali tudi oditi na druge postaje. Oblasti so se namreč na vse načine trudile, da bi zagrenile vernim Slovencem romanje na Brezje.

Spominjam se tudi, da je oče v zahvalo Mariji za mamino ozdravitev peš poromal na Brezje. Sam sem ga posnemal, ko sem v zahvalo za opravljeni najtežji izpit na medicini, izpit iz kemije, peš z Jesenic romal na Brezje, kjer sem srečal tudi kolega, ki se je prišel zahvalit Mariji za opravljeni izpit in za katerega sem bil prepričan, da je ateist. V naslednjih študentskih letih pa sem se polenil in poleti sem se na Brezje vozil le še s kolesom.

Zadnjih 30 let vsako leto dežuram kot zdravnik na dan, ko k Mariji poromajo bolniki. Ni veliko dela, čeprav prihajajo zelo težki bolniki. Več dela je s spremljevalci, kajti bolniki prihajajo k drugi vsemogočni »zdravnici.« Zame pa je ta dan poseben dan in hvaležen sem Mariji, da ta dan še vedno lahko pomagam ljudem kot zdravnik in opravljam poklic, ki me je osrečeval v življenju.

Ker sva doma v Radovljici, z ženo velikokrat obiščeva Brezje, najraje ob delavnikih, da se v miru in zbranosti zahvaliva Mariji za zdravje, za najino prijateljstvo in jo prosiva, da naju spremlja tudi v letih, ki so pred nama. Sam pa nosim v sebi še eno prošnjo: da bi Marija »poslala« romarje, ki bodo prišli k njej, na obisk kapele sv. Edih Stein, ki sva jo pred sedmimi leti, s pokojnim Brankom Čušinom, prijateljem slikarjem, ki je verjetno do sedaj naslikal največ slik brezjanske Marije, uredila v bunkerju obzidja radovljiške farne cerkve.

Avgust Mencinger

161. MARIJA POMAGAJ KOT NAVDIH ZA NAJVEČJA DELA

Velikokrat šele s časom dozorijo spoznanja, kako nemočni smo v »načrtovanju« našega življenja, kako nas vodi Stvarnikova roka. Pri nekaterih ljudeh je tako spoznanje posebno očitno. Pri prebiranju zapisov očeta Maksa Berganta in mame Zore Bergant ter spominih nanju sem naletel na vrsto dejstev, ki nakazujejo prav to.

Oče je bil rojen v Trstu in vihra I. svetovne vojne je železničarsko družino pripeljala na podedovano kmetijo v Podgorju pri Kamniku, kjer je preživelj otročstvo. Za očetove starše je bilo skoraj nerazumljivo, da je odraščajoči deček začutil neizmerno željo po ustvarjanju v lesu, glini in kasneje kamnu. Skrivnostni svet odmaknjenega dela, »nepopularnega« poklica

rezbarja in pozlatarja, ki ga je sprva doživljal le kot mik, ko je hodil v šolo mimo ateljeja podobarja Ivana Klemena, je postal odločitev njegovega življenja. Velikokrat je povedal, kako slabo vest je imel, da zanemarja delo na domači kmetiji za uk rezbarstva a neka sila ga je vodila naprej. Učitelj, podobar Ivan Klemen je bil prvi, ki je spoznal očetov dar za oblikovanje in je z razume-

vanjem spremljal njegoovo razdvojenost med kmetijo-domom in rezbarstvom. Z mladostniško zrelostjo so te napetosti rastle in tako je zapisal: »... Vi, ki pravite, da v Bogu bratje ste mi, sestre, pozabljate da hodil sem pot svoj'ga križa, zato ne mislim vam kloniti, še manj se umakniti s poti, ki pravite, da prava je – zato čudak sem?« Očetu je bila vera vedno v oporo kar pričajo tudi vrstice »... Čudovit si Ti v svoji previdnosti. Daješ spoznanja, da je v največji ubranosti le solzna dolina. Poglobi mi duševnost in daj mi svoja spoznanja.« Tudi leta dela in šolanja v Splitu, v samostanu šolskih sester, so bila preizkušnja za mladega Maksa. Spoštovanje in ljubezen do staršev sta ga vrnila domov po treh letih. Tudi kasnejša skrb ter ljubezen do matere zrcali njegov odnos do naše skupne matere Marije, ki ji je posvečal veliko misli in jo prosil za pomoč v zorenju, spoznavanju lepote in v boleznih, ko mu je meningitis ogrožal življenje in hromel desnico. Kot je bilo čutiti v življenju in iz pripovedi so

mnoga kasnejša največja rezbarska dela nastajala kot zahvala za življenje in zdravje.

V času teh preizkušenj je Maks Bergant spoznal svojo bodočo ženo, mojo mamo Zoro Prohinar. Zapisal je »Marijo z Brezji v Ljubljani sem prosil za našo pot. Na kolenih okrog oltarja sem nosil prošnje za najin dom.« Tudi mama, globoko verna, kljub profesuri psihologije in pedagogike zazrta v umetnost, je bodrila očeta vse življenje v njegovem hotenju po ustvarjanju lepega. Spomini, zapisi in pričevanja družinskih prijateljev so skladni v misli, da sta se našli duši, ki sta gradili življenje za umetnost posvečeno Bogu. Oba sta bila velika Marijina častilca in poročila sta se, zanimivo, na angelsko nedeljo 1950.

Gotovo, temeljni kamen za očetovo umetniško pot je bilo sodelovanje z arhitektom prof. Jožetom Plečnikom pri obnavljanju cerkve sv. Benedikta v Stranjah takoj po drugi svetovni vojni. Profesorjeva pisma očetu razkrivajo poduk, navdušenje nad njegovimi deli in iskreno prijateljstvo v stremljenju za lepoto v službi in poveličevanju Stvarnika. Kako pomenljivo je arhitekt spoznal očetov dar za rezbarstvo in kiparstvo ter njegov težnjo k lepoti. Očetu je v podarjeno knjigo *Architectura perennis* zapisal: »Tebe Boga hvali, Tebe Gospoda poveličuje, Tebe večnega Očeta časti vsa zemlja ter Maks Bergant v Kamniku, v Ljubljani pa Jože Plečnik, v spomin na 7 julij 1947«. Tudi po končanju rezbarij in skulptur na glavnem oltarju v Stranjah je prof. Plečnik spremljal očetova dela in kasneje našo družino do svoje smrti. Navduševal se je nad okvirjem za brezjansko Marijo v Kamniku, ko je delo povzdignil v oltarni okvir, s svojim načrtom za podstavek. A to ni bil prvi očetov okvir za brezjansko Marijo. V posvetitev svoje družine in tolažbo ter spomin na umrlo drugorojenko, je oče daroval delo za oltarni okvir Brezjanske Marije v ljubljanski stolni cerkvi. Kot da je svoje trpljenje prelil stiliziranim akantovim listom, ki so okvir spremenili v baročno valovanje, proseče, objemajoče roke okrog slike. Kot da je po enoletnem delu za ta okvir dobil

neizmerno energijo za ustvarjanje. Nadaljevala so se dela kot je škofovski sedež v isti cerkvi, številni okvirji za slike in ogledala ter svečniki za številne slovenske domove. Kot da so bile prošnje uslišane in delo »sprejeto«, je oče ponovno srečal nov izziv, oltarni okvir za Marijo z Jezusom in s svečniki za jezuitsko cerkev v Beogradu. Napravil je tudi okvir za oltarno sliko sv. Jožefa. Iz tega časa ni več očetovih zapisov, a so moji spomini čistejši. Pritiski za samostojno razstavo so se stopnjevali, a oče je kljuboval rekoč: moja najlepša dela so v cerkvah, kjer so dostopna vsem in so na pravem mestu.

Pokončna drža in uspeh pri delu sta se očetu je obrestovala. Sprejet je bil v Društvo likovnih umetnikov uporabne umetnosti Slovenije in nekaj kasneje Jugoslavije. Med številnimi rezbarskimi deli za privatne naročnike je zopet vstopilo naročilo za oltarni okvir Brezjanke za župnijsko cerkev v Škofji Loki. Ni ga naročil slovenski cerkveni vrh ampak so ljudje želeli brezjansko Marijo in tedanji župnijski upravitelj je prišel s prošnjo za okvir Marijini podobi, k očetu. Veselje in breme velikega dela, načrti, iz katerih si nihče drug ni znal predstavljati bodočega okvirja, in skrb za izdelavo so očeta prebujali iz sna. Porodila se je ideja o umestitvi okrasnih kamnov na okvir, tudi v spomin na prof. Plečnika, ki je kamne očetu daroval. Res so bili oltarni okvirji za brezjansko Marijo kot oporni kamni v očetovem življenju. Sledila sta oltarna okvirja za brezjansko Marijo in sv. Jožefa v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Hvaležen za družino, zdravje in uspehe je sprejemal naročila za dela. Kljub pečatu vernika je dobil tudi naročilo za takratni maršalat. Pri izdelavi veličastnega okvirja za zrcalo je v časovni stiski zopet občutil Dotik pomoči. Za pomoč pri zaključnih delih se je namreč ponudil rezbar-restavrator Hinko Podkrižnik, kasneje vse življenje iskren družinski prijatelj. Očeta je gnala neverjetna delovna energija. Od jutra do zgodnjega popoldneva v ateljeju, nato na svojem prvotnem domu delo na kmetiji, vsak dan, od ponedeljka do nedelje. To je bil

čas, ko sva z mamo očeta pogrešala doma, a je mama vedno našla opravičilo za njegovo delavnost in ga spodbujala v umetniški ustvarjalnosti.

Ponovilo se je: prišla je prošnja za izdelavo oltarnega okvirja za Brezjansko Marijo za cerkev v Moravčah in Žalcu. Spletli so se bujni akantovi listi okrog Marijine slike; tako značilni kot umetnikov podpis, pa vendar različni v objemu slike, vogalih, načinu rasti ornamenta ... Konec sedemdesetih pa je prišlo naročilo za oltarni okvir brezjanske milostne podobe. Kot bi življenje treniralo očetove roke in duha ter tisto njegovo težnjo k lepemu na vseh dosedanjih delih za veliki cilj. Skoraj nerazumljivo je, da lahko roki z dleti in kniplom iz treh lipovih plohov pričarata rastje, preplet in obliko na katero so namočničeni baročni stilizirani akantovi listi, prav tako vsak iz enega kosa lesa in prav tako v celoti izrezljani z roko. Neverjetna je bila očetova predstava nastajajočega okvirja; da se listi ne ovirajo v kipenju, prepletanju in radoživemu prekrivanju. Nastalo je delo, ki že po obliki spominja na monštranco, plamen, sklenjeni roki, zlat cilj in težnjo k popolnosti. Tudi ustvarjanje tega dela je šlo skozi podobne faze: od vere in zaupanja v pomoč, iskrivosti načrtovanja, lepote ustvarjanja načrta, rojevanja listov pod dletom, mukotrpnosti rutinskih faz kot so fina obdelava lesa, priprava na zlatenje in poliranje pozlate. A leto in pol dela je imelo cilj in veselje. Še posebno čast in milost je pomenil »tajni« obisk Milostne podobe v očetovem ateljeju zaradi točnega vpetja slike v okvir. O sreči in intimnosti tega obiska priča fotografija.

Podobno kot sta se prof. Plečnik in oče umaknila uradnim slovesnostim pri blagoslovitvi Stranjske cerkve, je oče manjkal tudi pri slovesnostih na Brezjah. Morda njegova občutja iz mladih let »... Če pišem imam občutek, da se mi bodo smejali veliki ljudje. Pred njimi imam še danes zadrego in ne vem povedati z besedo to, kar doživljam v notranjosti ...« lahko razložijo tako odločitev. Vedno je bil skromen, preskromen, nevešč

ekonomskih vrednosti svojega dela je vedno pričakoval vsaj priznanje avtorstva.

Kot se spominjam, je bil oče po tem delu zelo ponosen, hvaležen a izčrpan. Z delom seveda ni prenehal, a tistega neizmernega poleta ni bilo več. Preboleli infarkt je bil opomin in ponovni zahvalni motiv za delo. . Kako simbolični se po boleznih zdijo okvirji križevega pota v farni cerkvi v Komendi, pa oltarna miza, ambon in restavriranje stare korske ograje, kar je bil še poseben izziv.

Zadnje zdravljenje v bolnišnici je pri očetu poglobilo strah pred nemočjo in telesnim trpljenjem, čeprav je raznovrstnega vdano prenašal vse življenje. Njegove prošnje so bile, da bi delal do konca in ugasnil v milosti. Že v mladosti je zapisal: »... Blagoslovi moje roke, naj bodo močne v Tvoji službi, čistosti in pa krašenju Tvojih oltarjev ...«

Kljub letom je pridno nadaljeval z delom: oltarna miza na Žalah v Kamniku, večna luč in podstavek za najsvetejše za nekaj cerkva, okvirji za zrcala in svečniki za privatne domove. Na srečo je vse več časa prebil tudi doma v spremljanju vnukov in, ne predvsem v svojem ustvarjalnem svetu - ateljeju. Nenadna mamina bolezen ga je močno prizadela. Kot še nikoli je postalo jasno, kako sta se dopolnjevala. Kako globoke so bile vezi. Njeno skoraj neverjetno ozdravljenje mu je sicer vrnilo veselje, utrdilo vero v življenje in delo, a moči so mu pojemale. Bolan je zavračal preglede in zdravljenje. Opažal je spremembe. Čas je namreč odnesel večino pričevalcev; novo obdobje in nov duh pa sta v mnogih preostalih pričah spremenila odnos do človeka in dela z vrednotami vred. Postalo ga je strah, da bodo njegova dela izgubila avtorja, da bo dar umetnosti izgubljen - kot bi nekaj podobnega čutil že pred mnogimi leti »... Veličina dela je bila zame ena sama, sama praznota, kam me kličeš, zakaj me trgaš, ko mi daješ ...« In skoraj čisto na koncu svojega dela se je oče ponovno srečal z brezjansko Marijo. Oltarni okvir v cerkvi na Viču v Ljubljani daje vtis slovesa. Značilni

akantovi listi, primerjalno z drugimi okvirji, skromno a prefinjeno objemajo sliko in jo usmerjajo v višavo. Neizmerna vera in ljubezen do Marije sta ga ohranjali pokončnega tudi ko ga je trl občutek pozabe. Žal ni bil samo občutek; najbolj očitno je bil kot avtor pozabljen v času prvega obiska papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji. V navalu podatkov o avtorjih rutic, stolov, senčnikov, načrtovalcev prostora v Stožicah in drugje, je slika Brezjanske Marija v očetovem okvirju brez avtorjevega imena vseeno obšla svet. Le to dejstvo je bilo za bolnega očeta tolažilno. Zadnje delo, podstavek za Najsvetejše za cerkev na Viču, je osebno oddal le tri dni pred smrtjo. Uslišana je bila njegova prošnja, da bi delal do konca in umrl v milosti brez bolečin.

Damijan Bergant

162. »GLEDAM JO IN VEM, DA ZMOREM VSE.«

Lik Marije je ena najbolj jasnih podob mojega otroštva. Podoba dobrote in upanja, ki je moji mami vselej nudila varno pribežališče in gotovost, da bo vse dobro. Njena podoba jo je spremljala iz žalostnega zgodnjega otroštva, čez težko mladost v varno odraslost in mirno starost. Meni, otroku, so Brezje predstavljale predvsem čudenje nad izrazi tolikšne hvaležnosti pred oltarji in pisanostjo bleščeče ponudbe na stojnicah pred baziliko.

Zdaj sem tudi sama mama, že leta deležna sreče in milosti dveh čudovitih bitij, ob katerih doživljam veličino brezpogojne ljubezni, izzive biti dober človek in postajati vse boljši, velik, vzornik. A ta dar nosi s seboj tudi težke dneve in nemalokrat pravo trpljenje. Kako pomagati, kako olajšati skrbi, bolečine, krivice? Kako razumeti? Takrat je tu Marija. Mati, vzornica, dobrota. Ne le upanje, varno zavetje, naslovnica naših prošenj, ampak predvsem vir moči. Gledam jo in vem, da zmorem vse.

Pod njenim plaščem neizmerne dobrote in brezpogojne ljubezni je prostor za vse nas, ki upamo in verujemo. Za vse, ki iščemo moč. Tu je, da lahko v njenem zavetju spoznamo, da je vse prav.

Marija Klančičar

163. MATI BOŽJA JE OBVAROVALA OČETA V RUDNIKU

Sem Idrijčanka, živim pa že 33 let v Novi Gorici. Izhajam iz številne družine. Oče in mama sta prišla iz Vojskega v Idrijo. Pri nas se je vedno klekljalo, kajti le oče je bil zaposlen rudar. Pred 60 leti je tudi mama klekljala za prt na Brezjah. »Kakšna čast«, je takrat dejala mama. Sedaj lahko to rečem tudi jaz. Glede Matere Božje na Brezjah lahko rečem, če je le bilo mogoče, smo šli na romanje k njej enkrat na leto. Vedno s prošnjo, da bi nam Mati Božja obvarovala očeta, ki je delal tako globoko v rudniku. Hvala Materi Božji na Brezjah, čuvala nama je očeta 42 let, ko je služil kruh in dočakal upokojitev. Sedaj sem že v letih, vendar bom letos, ko bo slovesnost, šla obiskat Mater Božjo na Brezje.

Anica Podgornik Gomišček

164. »HVALA TI, MARIJA, KER VEDNO POMAGAŠ.«

Moj prvi spomin na Brezje sega v zgodnje otroštvo. Spominjam se, da je mama dolgo klečala in molila pred milostno podobo – gotovo je molila za zdravje mojega očeta. Večkrat smo se kot družina odpravili na Brezje, čeprav smo živeli na Primorskem. Prihajali smo s prošnjami, a tudi z zahvalami.

Življenje je teklo. Ko sem sama postala mati, se je moj odnos do Marije poglobil. K njej sem prihajala in ji prinašala radosti

in bolečine materinstva, prosila za blagoslov svojih otrok in moža, molila za zdravje svojih staršev, se izročala Marijinemu varstvu, ko mi je bilo hudo.

Ko so prišli težki časi hude bolezni, mi je Mati Marija izprosila milost ozdravljenja. Čeprav se ji še vedno izročam v prošnjah za zdravje vse družine, je v mojem srcu predvsem molitev zahvale: Hvala ti, Marija, ker vedno pomagaš!

Alenka Tomšič Grgurič

165. OB MARIJI POSTAJAMO VELIKI

Mnogi umetniki so različno upodobili Marijo. Nekatere podobe so prave umetnine, druge izražajo veliko Marijino milino in materinsko skrb. Brezjanska presega vse! Podoba Marije Pomagaj na Brezjah je zame nekaj edinstvenega. Vidi se, da jo je upodobil umetnik, ki je trpel, ki je moral svoje trpljenje prestajati v zaporu. V duhovni stiski in v telesni omejenosti se je priporočal in izročal Materi Božji. Doživljal je njeno bližino in materinsko varstvo, ob tem pa v srcu oblikoval njeno podobo in milino. Svojo stisko in notranjost je izrazil v upodobitvi Nje, ki jo je čutil tako blizu in je izraz njegove notranjosti.

Veliki umetniki izrazijo svoja čustva in doživetja, še posebej v različnih trenutkih stisk in potreb, ki jih premagujejo z Božjo pomočjo in pod Marijinim varstvom. Veliki glasbenik Lojze Mav se je tudi v trpljenju zapora obračal in izročal Mariji. Zapel ji je tako prisrčne melodije, da človeku sežejo globoko v srce.

V trpljenju in strahotah II. svetovne vojne smo se še posebej zatekali pod Marijino varstvo. To je predvsem izraženo v Kimovčevi pesmi: »Marija Pomagaj nam v vojskinem času«. S kakšnim zaupanjem in prošnjo je pesem odzvanjala v naših srcih.

Duhovni poklici so se budili in oblikovali ob nebeški Materi. To je doživljal tudi škof Vovk kot dijak, bogoslovec, zlasti kot škof v hudih preizkušnjah zaničevanja, poniževanja ter dušnega in telesnega trpljenja. Le z Njeno pomočjo je mogel opravljati svoje poslanstvo v teh težkih časih. Velik je postal ob Mariji.

Prva leta po II. svetovni vojni je tedanja oblast z vso silo nadzirala, ovirala, zapirala bogoslovce na poti do duhovništva. Zopet je bilo na delu Marijino varstvo, v okrilju Marijine kongregacije. Kaj so doživljali zaporniki, zlasti duhovniki, mnogi po več mesecev v samicah? Z veliko vdanostjo v trpljenju in z molitvijo rožnega venca, združeni z Jezusom in Marijo, so mogli vztrajati in kljub pritiskom ostati zvesti.

Kako hud je bil nadzor in pritisk v gimnazijah na dijake, ki naj bi bili kandidati za duhovniški poklic. Kaj vse je čisto po nedolžnem pretrpel Cveto Jurak, ki je moral po maturi v Novem mestu, namesto v bogoslovje oditi v večletni zapor. Kljub hudim pritiskom in trpljenju je ostal zvest duhovniškemu poklicu. Pod podobnimi pritiski smo bili še nekateri. Mnogi so nadaljevali šolanje na Hrvaškem.

V podobni situaciji me je vodila pot na Brezje, prav s to željo, da se priporočim Mariji, naj me spremlja na poti za Božjim klicem.

Za šalo in opomin pa anekdota, ki se jo lahko omeni starešem ob romanju z otroki: Majhen fantek je bil s starši na romanju na Brezjah. Ko so ga spraševali, kako je bilo, kaj vse je videl, je odgovoril, da je videl same noge ... Mogoče ga starši niso pripeljali pred Marijino podobo in mu razložili, da je to Jezusova Mati Marija, ki k sebi privija svojega otroka Jezuščka.

A.P.

166. »MARIJA VE, KAKŠEN NAČRT IMA BOG Z NAMI.«

Marijina podoba me spremlja že od otroštva, ko je njena slika, že vsa porumenela, bila na vidnem mestu v kmečki hiši.

Sedaj se večkrat ustavim pred milostno podobo Marije Pomagaj na Brezjah, kjer vedno znova okušam moč molitve v tišini, ko srce prosi ali se zahvaljuje. V tišini ji lahko povem vse težave, jo prosim za pomoč, se ji zahvaljujem ali molčim. V srcu čutim toploto ter mir in skrbi dobijo drugačno težo. Marija ve, kakšen načrt ima Bog z nami in nam pomaga, da lažje pridemo skozi preizkušnje. Preizkušnje so pot, ki jo moramo prehoditi, saj le tako zorimo za večnost.

Naj bo Mati Marija naša zvesta spremljevalka in če mi ne pozabimo na Marijo in ji zaupamo, bo naše življenje varno priplulo v večni pristan. Marija Pomagaj - hvala ti za vse!

Sprejmi načrt, ki ga Bog s tabo ima,
pusti se voditi čisti Ljubezni Boga
ko vse, kar delaš z ljubeznijo storiš,
Boga in Marijo najlepše častiš.

Slavica Zupan

167. BREZJE - PODOBA MILOSTNE MATERE BOŽJE

Izhajam iz številne družine, kjer nas je bilo devet otrok. Živelimo v Leskovici, kjer je danes ostala snaha in njen sin z družino. Vseh devet otrok si je ustvarilo družine in zgradilo domove. Osem nas je še živih, brat, ki je bil na domu, je že pokojni. Oče je umrl pred 42 leti. Mama je še živa, živi pri meni v Kovorju in smo 12. julija praznovali njen 100. rojstni dan. Težko otroštvo, ko je pri sedmem letu starosti izgubila očeta in je čez leto in pol zbolela še mama in umrla zaradi pljučnice,

ji je ostala huda rana za vse življenje. Sedem sirot se je razšlo, ko so jih razdelili po kmetijah. Mama je šla služiti na kmetijo k Močnikovim v Davči. Tam se je naučila trdega dela in vzgoje. So pa pri hiši molili in jo dali tudi k verouku. Takratni duhovnik, gospod Kopitar, jo je vzgajal in skrbel za njeno duhovno odraščanje. Skozi težko mladost je dobila zaupanje v Marijo in večkrat je pripovedovala, kako daleč so ob nedeljah hodili peš k sveti maši. Enkrat letno so romali peš iz Davče na Brezje, kjer so v cerkvi prenočili in se drugi dan vrnili spet peš čez hribe nazaj v Davčo. To so bila res prava romanja in po poti so molili rožne vence ter peli.

Mama je s svojo trdno vero, delom in ljubeznijo vzgajala tudi nas, otroke. Njen zgled nam je bil Luč za nadaljnjo pot življenja. Doma smo vsak večer skupaj z družino molili rožni venec. Enkrat letno smo z vlakom romali tudi na Brezje.

Prvič se spominjam, da sem prišla z mamó, brati in sestrami, ko mi je bilo devet let. Na Brezje smo prišli v popoldanskem času. Po večerni sveti maši so me peljali k sosedovim k počitku, vsi drugi pa so ostali skupaj z mamó v cerkvi. Celo pri tej starosti mama še vedno občasno želi, da jo peljem na Brezje. Prav ob njenem stotem praznovanju je večkrat poudarila, če ne bi tako zaupala v Marijino varstvo, da ne bi preživela dveh svetovnih vojn, ne bi zmogla vzgajati tako velike družine in poleg vsega skrbeti za duhovnike in cerkev v Lukovici. In to, da je še danes tako bistrega duha in je doživela tako visoka leta, je božji dar. Njena vsakdanja molitev rožnega venca, tudi po več rožnih vencev dnevno, litanije, molitev križevega pota, to je njena duhovna hrana, ki jo pomirja in ji daje poleta za naprej. Po njeni trdni veri in vzgoji smo rasli tudi otroci.

Že v rani mladosti smo odhajali od doma, ker je bilo doma prostora le za enega. Meni je bilo 16 let. Molitev in zaupanje v Marijino varstvo, spoštovanje nedelje in praznikov, vse to je ostalo kot popotnica v življenje. Vendar se pokaže trdnost vere ko pridejo stiske in težave.

Dobro se spominjam dogodka, ko sem iskala drugo službo in stanovanje in sem odšla k Mariji Pomagaj na Brezje, da se ji priporočim. Po večerni sveti maši, ko je pater zapiral vrata, sem se ulegla na klop, da se skrijem, ker sem želela ostati v cerkvi, češ, saj so moji bratje, sestre in mama pred leti tudi ostali v cerkvi. In res, vse je bilo zaklenjeno in ostala sem sama z Bogom v tabernaklju in Marijino podobo. Vem, da sem dolgo molila, do kdaj se ne spominjam. Potem sem zaspala na klopi sredi cerkve in se zbudila zjutraj, ko je pater prišel odklepati vrata. Bilo je poletje, zato me ponoči ni zeblo. Moja težava s službo in stanovanjem se je kmalu rešila.

Leta so tekla in prišlo je obdobje, ko nisem več redno molila. Nisem imela takega zaupanja ali pa sem mislila, da zmorem sama, brez Boga. Moje življenje se je spremenilo. Mladostna vihravost pri dvajsetih letih je zapeljala moj čolnič življenja v čeri. In ko sem se zavedla, da sem na napačni poti, sem ponovno iskala pomoč pri Mariji. Šla sem na Brezje in pokleknila pred milostno podobo Božje matere, Matere pomočnice kristjanov, ki je pribežališče grešnikov, podobo Marije, ki v naročju pestuje Boga Odrešenika. Zavedala sem se, da je prav Ona pot do Boga, do njega, ki je zame in za ves svet nosil težo križa in to zaradi naših grehov, slabosti, napuha, ko mislimo, da zmoremo sami brez njega. Takrat sem nemo zrla s solzami, ki so mi tekle po licih brez prestanka, tako dolgo, da me je prešinil preblisk spomina, kako je moja mama dan za dnem hodila v cerkev k sveti maši in kleče molila pred Marijinim oltarjem rožni venec in izročala ter priporočila Marijinemu varstvu vso družino. Prešinila me je misel, da je to sad njenih molitev, da sem našla pot k Njej, ki je pot do Boga – naša Mati Marija. Takrat sem nehala jokati, obrisala sem si oči in prosila Božjo Mater Marijo, naj prosi Boga, Svetega Duha, da mi da razsvetljenje v veri in ljubezni. Od takrat sem pogosto prihajala na Brezje, tudi peš iz Kovorja, kamor sem se poročila. Pogosto sem prihajala k sveti maši in k spovedi. Hvaležna sem Bogu za

vse frančiškane, ki tako dobro skrbijo za duhovno oskrbo svetišča, saj prihaja vedno več romarjev iz vseh koncev Slovenije in drugih držav.

Moje preizkušnje, padci in težave so se vrstile tudi v zakonu. Vedno sem jih prinašala pred Marijino milostno podobo in ji zaupala, da jih Ona izroči Jezusu. Molila in verovala sem v Njeno priprošnjo pri Bogu. Ona je srednica vseh milosti pri Bogu, Ona varno vodi, če se le z zaupanjem izročiš Njej! Ko sem se srečala s skupino »Prenova v Duhu,« se je moja molitev še poglobila in vedno prosim Svetega Duha na začetku molitve ali svete maše, da me On vodi skupaj z Marijo, saj je Ona Nevesta Svetega Duha. Začela sem se zahvaljevati, slaviti Boga in po taki molitvi Duh osvobaja vse kotičke srca. Poglobljena molitev mi vedno daje rešitve. Pred dobrimi tremi leti, v postnem času, se je zgodilo, da se je nek dogodek prav z molitvijo srečno končal.

V naši župniji se vsak petek zbira molitvena skupina eno uro pred sveto mašo pri molitvi pred Najsvetejšim. Takrat je bil to še prvi petek v mesecu. Molili smo devetdnevnicu k Božjemu usmiljenju in jaz sem vodila to uro molitve. Globoko sem bila v molitvi povezana z Božjo Materjo in doživljala njeno trpljenje, posebno, ko so ji v naročje položili mrtvega Sina. Ko smo zaključili molitev devetdnevnic, smo v tišini zrli Najsvetejše. Bilo je tik pred sveto mašo, ko me je prišla hčerka iskat v cerkev, naj grem takoj domov. Prva misel mi je bila mama, ki je živel pri nas in je bila takrat v 97. letu starosti. Toda hčerka je rekla: »Atija je zadela kap!« Ko sem pritekla domov, sem vprašala: »Ali ste klicali zdravnika?« Nato sem na glas zaklicala: »Marija Pomagaj, varuj mi moža!« Zet mi ga je pomagal dati v avto. Težko je govoril, desna roka in noga sta bili hromi, tako, da sva ga s težavo spravila na sedež. Hitro sem odpeljala v zdravstveni dom. Takoj mu je bila nudena pomoč in stanje se je v dobre pol ure začelo umirjati, tako da sva v eni uri lahko sama odšla domov. Zdravnik mu je naročil, naj takoj naslednji

dan obišče svojo osebno zdravnico. In res, drugi dan se je zglasil pri svoji zdravnici, ki mu je rekla: »Včeraj vas je sam Bog obvaroval!« Seveda je dobil terapijo zdravil in dodatne preglede. Dobro stanje se do danes ni spremenilo. Zahvaljujem se Bogu in Božji Materi Mariji saj vem, da je moja molitev pred Najsvetejšim bila uslišana za rešitev te težave. In še bi jih lahko naštevala.

Pogosto se zatečem k molitvi »hitre devetdnevnic«, če nastopi kakšna težava. Hitro devetdnevnic k Mariji je posredovala blažena Mati Terezija, ki jo je sama molila, kadar so prišle sestre v težavo. Devetdnevnic se moli po molitvi »Spomni se, o premila Devica Marija, da še nikoli ni bilo slišati, da bi ti koga zapustila, ki je k Tebi pribežal in Te pomoči prosil!«

Rada molim »rožni venec Božjega usmiljenja«. Vsak dan ga molim, če se le da ob treh popoldne, ko je Kristus umiral na križu. To molitev je že pred leti, ko je bil še škof, molil papež Frančišek. Če pa se mi zdijo kake težave težko rešljive, se zatečem k Mariji, ki razvezuje vozle življenja. Tudi, če težave kdaj niso rešene, zaupam in se zahvaljujem, saj Bog ve, kaj mi je potrebno, izročim mu vse, tudi trpljenje. Rada pojem, predvsem Marijine pesmi. Imam veliko darov, zato sodelujem v župniji na različnih področjih: petje, Karitas, ŽPS, krasim cerkev, delam z veseljem, pomagam ob različnih priložnostih. Čutim stisko ljudi in rada pomagam po svojih močeh. Rada imam naravo, svoj vrt, ki mi je kot košček raja. Spomladi ga blagoslovim z blagoslovljeno vodo in tudi pred nevihto in slabim vremenom. Kadar le zmorem, grem na Brezje, ker so mi kot drugi dom. Za vse se zahvaljujem, kot je opeval sveti Frančišek luno, sonce veter, saj je vse dar od Boga. Molim za domovino, za mir, ki je mnogim tako potreben. Če bi vsi ljudje verovali, se spoštovali, živeli pošteno in spoštovali naravo, kako bi bilo lepo. Bog je nam, Slovencem, dal tako lep košček planeta pa ga ne znamo varovati, spoštovati in živeti v ljubezni drug do drugega. Ko bomo odšli s tega dela sveta, bomo s seboj nesli le dobra dela

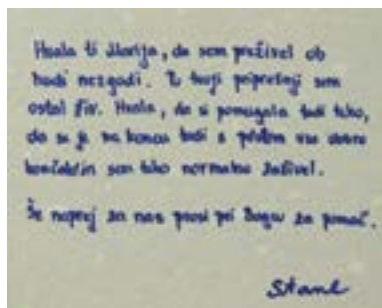
in našo ljubezen do bližnjih. Le to nam ostane, nič drugega. Zavedam se, da bi bila brez vere kot zemlja brez vode. In kjer ni ljubezni, ni Boga in kjer ni molitve, ni vere. Vse drugo mine, kot dan, ki ga ni več nazaj.

Jožica Špendal

168. PO TVOJI PRIPROŠNJI SEM ŽIV

»Hvala ti Marija, da sem preživel ob hudi nezgodi. Po tvoji priprošnji sem ostal živ. Hvala, da si pomagala tudi tako, da se je na koncu tudi s poslom vse dobro končalo in sem tako normalno zaživel.

Še naprej za nas prosi pri Bogu za pomoč. Stane.«

169. MARIJA, VARUJ NAS VSE

»Mati Božja. Ponovno stojim pred tvojim oltarjem in se ti vdanostno zahvaljujem za uslišanje mojih molitev in prošenj. Samo tebi se imamo zahvaliti, da si nam stala ob strani v teh težkih trenutkih, posebno pa za to, da si mojo težko bolno mamo varovala med tako zelo tveganim kirurškim posegom. Hvala, Mati Božja, da je naša mami preživela in da so ji tako uspešno odstranili tumor, ki ji je rasel po glavi. S teboj, Marija, ob strani bo okrevala in se čim prej vrnila k nam domov. Lepo te prosim, varuj jo še naprej in ji stoj ob strani ter jo ohranjaj pri zdravju.

Prav tako pa se ti zahvaljujemo za vse dobro, mir in ljubezen, ki nam ga naklanjaš iz dneva v dan. S teboj ob strani premagujemo težave in se prepuščamo življenju, saj vemo, da nas varuješ. Melita iz Velenja, 18. marec 2007.«

170. HVALA TI DOBRA MATI

»Hvala ti dobra Mati za vse, kar prejemamo v življenju. Hvala ti za zdravje in tudi za preizkušnje v življenju, za smisel življenja – invalidno hči, ki mi je iz srca hvaležna za vse, kar naredim zanjo – moj angel iz nebes. Prosim te za zdravje in za moč še za naprej.

9. avgust 2014.«

171. HVALA, DA SI ME ČUVALA NA POTI

»Hvala ti Marija, naša največja Mati, da si me vedno čuvala na cesti in vsepovsod, da sem preživela kar hudo prometno nesrečo. Zaupam in vem, da si mi pomagala in poslala angela varuha, da je čuval mene, kot že prej mojo mamo. Hvala iz vsega srca. Albina.«

172. ZAHVALA MARIJI POMAGAJ

Kot povprečen kristjan se želim zahvaliti Mariji Pomagaj za pomoč pri okrevanju moje žene, ki jo je pred dvema letoma zadela delna kap. Dne, 18. junija 2014, smo v ta namen obiskali njeno svetišče in se ji tako osebno zahvalili za vse prejete milosti.

A. Ž., Štore

173. MARIJA POMAGAJ, »HVALA TI«

»V težkih trenutkih smo se vsi obračali nate in se obračamo tudi drugače in na vse oblike pomoči na svetnike in ljudi pri tej hudi operaciji srca, so ga molitve obdržale pri ponovnem življenju (»čudež«), 7. november 2013. Zato Bog povrni vsem! Marjan – Jože in vsi njegovi.«

174. HVALA ZA USLIŠANE PROŠNJE

»Hvala ti milostljiva Mati za prošnje in posredovanje. Hvala ti, moj Gospod, Milostnik, Prijatelj, preljubi Jezus Kristus, ker si uslišal mojo prošnjo in prošnjo svoje Matere in mi dal mnogo več za kolikor sem prosila in si sploh drznila želeli.

Da Gospod, res je, ti daješ več kakor prosimo.

Hvala ti Gospod za tvoje usmiljenje. Naj ti bom vedno hvaležna tako, da bom delala po tvoji volji in tebi, moj Gospod, v veselje.« Martina

175. HVALA MARIJI ZA POVRNEN VID

»Zahvala Mariji materi Božji na Brezju, 1. 9. 1990. Oh, kako lep je svet, a zelo hudo, če človek tega ne vidi. Tako nesrečno sem se počutila jaz, ko me je nekega dne še kod majhno deklico zapustil vid. Samo še tokrat nisem čutila, kaj to pomeni, trpela je moja mati, ki mi je želela pomagati. Zahvaljujem se Mariji Breznjški, da se mi je vid delno izboljšal, da vidim vsaj z očali, zato se ti, draga moja mati Marija, še naprej priporočam. Dragica iz okolice Maribora.«

176. ŽIVLJENJE POD MARIJINIM MILOSTNIM PLAŠČEM

Naš oče Jože Markeš (1897-1992), elektro podjetnik z Jesenic, je dolga leta, od II. svetovne vojne do svoje pozne starosti, posvetil romanju k Mariji Pomagaj na Brezjah. Vsako nedeljo in cerkveni praznik, razen, če ga je ustavila hujša bolezen, je zgodaj zjutraj kot romar pešačil z Jesenic do svetišča na Brezjah. Tam je pri jutranji in dopoldanskih mašah pomagal z branjem berila, pobiranjem darov in ministriranjem. Ostali del dopoldneva je prebil v zakristiji, kjer je beležil naročene maše.

V prvih letih po II. svetovni vojni je bila navada, da so romarji prihajali na Brezje že v soboto popoldne ali zvečer. Večere in noči so v velikem številu preživljali v svetišču, kjer so molili, peli, se spovedovali in celo prespali do jutra. Takrat je tudi naš oče prihajal na Brezje ob sobotah. V svetišču je skušal čim bolj razbremeniti prisotne duhovnike, ki so cele noči spovedovali romarje. Vodil je molitve in bdel nad potekom dogodkov v cerkvi, da se je vse odvijalo mirno in po predvidenem redu. Na Brezje in domov je praviloma hodil peš. Šele ko je postal starejši, mu je takratni samostanski gvardijan, v bojazni za njegovo zdravje, na pol vsilil redni prevoz vsaj v eno smer, domov. Šele po osemdesetem letu smo ga začeli redno voziti domači.

Ob devetdesetletnici njegovega življenja mu je sveti oče Janez Pavel II. podelil apostolski blagoslov in priznanje za njegovo zvesto službo v svetišču Marije Pomagaj na Brezjah.

Za njegovo življenje lahko rečemo, da je bilo od najnežnejšega otroštva povezano in posvečeno Materi božji. S svojim služenjem na Brezjah je le okronal dolgoletno hvaležnost, ki jo je čutil do Marije, zaradi milosti in zaščite, ki mu jo je namenila v številnih življenjskih priložnostih.

Za vse življenje ga je zaznamoval dogodek, ko je bil v svojem desetem letu navzoč pri kronanju podobe Matere božje leta 1907. Otrokom, vnukom in znancem je pogosto pripovedoval, da je bil »eden srečnih, ki smo bili navzoči, ko je

tvoj veliki častilec, dr. Anton Bonaventura Jeglič, škof ljubljanski, okronal Tvojo milostno podobo z zlato krono ... O Marija, tisočera Ti hvala, da me je spomin na ta dogodek spremljal vse življenje. Vedno me je spodbujal in mi vlival zaupanje v Tvojo pomoč, ki ni usahnilo nikoli.«

Ob smrti ljubljene matere mu je njeno ljubezen nadomestila nebeška mati Marija in tako kot se je on redno obračal in brezpogojno zaupal v njeno pomoč, tako ga je, kot je to sam čutil, ona vedno varovala in mu pomagala.

Že v času I. svetovne vojne je po goreči priprošnji prav Marija položila besede v usta inženirja njegovega oddelka v jese-niški železarni, s katerimi je le-ta uspel prepričati visokega nabornega oficirja, da bo pomembna tovarna primorana ustaviti proizvodnjo, če bodo našega očeta poslali na fronto, kar ga je rešilo vojaške službe in skoraj gotove smrti.

Pripovedoval nam je, kako mu je v številnih primerih ob predvojni gospodarski krizi, tehničnih problemih v delavnici ali pri poslu, vedno priskočila na pomoč. Zadostovalo je, da je rekel »Marija Pomagaj, saj se v nedeljo vidiva na Brezjah«. Zdelo se mu je, da so težave le opozorilo, da ga Marija kliče v svoj dom.

Poseben pomen pa je imel zanj nek dogodek med II. svetovno vojno, ko je začutil, da ga je Marija objela s svojim zaščitniškim plaščem. V Lučinah pri Škofji Loki je bil v skupini ljudi, ki so jih nemški okupatorji prignali na prisilno delo. Neke noči se mu je sanjalo, da je ujet brez izhoda v neki globoki zarezi pod hribom. Nato se je znašel v Marijinem svetišču na Brezjah, kjer je prosil Marijo za pomoč. Marijina podoba je nagnila glavo proti njemu, njena roka s plaščem pa se je ovila okrog njega.

»Prva misel po prebujenju je bila: sedaj smo povsod varni, le Marijinega plašča ne smemo več zapustiti. Sklepal sem, da nam spet grozi nevarnost, vendar se ne bo nikomur nič zgodilo.« In res, naslednji dan se je njegova skupina delavcev znašla v 12 ur trajajočem navzkrižnem ognju med Nemci in partizani, pa vendar nihče od njih ni bil niti ranjen.

Ko je bil takoj po vojni brez vsakršne krivde zaprt kot politični zapornik v, kot je sam temu pravil, arestu v Ljubljani – šlo pa je za najbolj strašno koncentracijsko taborišče smrti – je Marijino pomoč čutil v dveh nepričakovanih skodelicah koruznega soka, ki sta mu pomagali preživeti, do dneva rešitve. Čutil je tudi, da mu je prav ona pri zaslišanju položila na jezik odgovore, ki so mu odprli vrata ječe.

Oče se je Mariji za vso milost skušal oddolžiti z molitvijo, rednimi romanji na Brezje, pa tudi sv. Višarje, Sveto Goro, Lurd, Medžugorje. Vedno je bil pripravljen pričati o milostih, ki mu jih je naklonila. Vedno se je postavil za njeno dobro ime, vedno je reagiral na vsakršno omalovaževalno govorjenje ali preklinjanje njenega imena. Ljubezen in zvestobo do Matere božje je privzgojil z lastnim zgledom tudi vsem svojim sedmim otrokom. Svoj odnos do Marije je opisal v prispevku »Hvalospjev Mariji Pomagaj na Brezjah« za revijo »Srečanja«, Marijino leto 1987 - 1988. (Od tam so tudi vsi navedki v najinem prispevku.)

Po vseh milostih in dobroti, ki mu jih je Marija izkazala v življenju, pa ga je po najinem mnenju ravno srečna okoliščina, da je naša družina posebej težko obdobje vojne in povojnega časa preživela brez žrtev, pripeljala do odločitve, da se bo Mariji oddolžil tudi s služenjem v njenem svetišču. Zagotovilo, da je na pravi poti, je prišlo kmalu. V sanjah je k njemu pristopil pokojni škof Bonaventura Jeglič in mu zagotovil, da je to, kar sedaj dela, pravilno. S tem, kar je začel, naj le nadaljuje in ob smrtni uri mu bo prišla Marija naproti. Sanje so se izkazale za preroške, saj se je od tuzemskega življenja z Marijinim imenom

na ustih poslovil 6. junija 1992, na Mariji posvečen dan, na prvo soboto v mesecu, ki je bila obenem tudi binkoštna sobota.

Marija Markeš in Albina Sedej

177. PROŠNJE IN ZAHVALE BREZJANSKI MARIJI

Hvala ti, dobra mati Marija Pomagaj, za uslišane prošnje za Božjo pomoč. Za vse moje, ki si jih, Marija, dobra mati, uslišala! Hčerka je imela hudo prometno nesrečo, sin je bil v tujini, nisem vedela, če ga bom še videla. Vnukinja je bila stara sedem let in je imela v Franciji težko operacijo glave, tukaj ji niso mogli nič več pomagati. Bila je trikrat v Franciji. Bogu in Mariji hvala, da so se rešili. Veliko sem molila, kakor tudi še sedaj, dala za svete maše in zaupala Mariji Pomagaj.

Sedaj Marijo in Boga prosim še za starejšo hčerko, da bi se ji zdravljenje uspešno končalo. Starejši vnuk je bil odvisnik od droge, sedaj pa hodi še po metadon v zdravstveni dom. Tudi za njega prosim Marijo, da bi ga varovala. Pa še za mlajšo vnučkinjo prosim in molim, da bi dala pravnučka krstiti, ker bo kmalu star dve leti.

Marija, pomagaj tudi meni, ker sem tudi bolna, da bi še kaj lahko pomagala kakor in kolikor bi mogla, hčerki in drugim.

Hvala Ti, mati Marija! Varuj vso mojo družino!

Slavka Tramte

178. USLIŠANA MOLITEV V AVTOBUSU

Vzahvalo in pričevanje brezjanski Mariji Pomagaj. Leta 1976 se je naša družina razveselila rojstva sina Francija. Ko je bil star štiri mesece in pol je bil hospitaliziran v bolnico Novo mesto zaradi zeleno sluzastega blata, občasno

pomešanega s krvjo. Franci je bil do tedaj zdrav in zelo živahen otrok. Po treh tednih bivanja v bolnici so že obljubili, da bo šel domov. Potem pa mu je začel naraščati obseg glave, v nekaj dneh za 2,5 cm. Ko sem šla v nedeljo na obisk, mi je zdravnica dejala, da ga bodo v torek odpustili iz bolnice, da pa bomo morali iti v Ljubljano. »Lahko ga za kak dan vzamete domov, toda potem boste morali iti z njim v Ljubljano,« mi je dejala. Ko smo ga v torek vzeli iz bolnišnice, smo se odločili, da gremo kar takoj v Ljubljano. Odločili smo se po nekem notranjem nagibu, saj bi ga lahko za kakšen dan vzeli domov.

V Ljubljani nas je sprejemni zdravnik vprašal, koliko časa smo imeli takega otroka doma. Odgovorila sem, da je bil tri tedne v bolnišnici in smo ga sedaj dobili iz bolnice. Vzkliknil je: »A tako? A tako!«

Na otroški kliniki je bila ugotovljena obojestranska možganska krvavitev, zato je bil dalj časa vsak dan punktiran na obeh straneh glave. Ker ni bilo izboljšanja, je bil premeščen v Klinični center, kjer so mu z operacijo vstavili cevke, da bi se po njih odvajala tekočina iz glave. Potem pa je prišlo do infekcije. Zdravnik mi je rekel, da je malo verjetnosti, da bi otrok preživel. Rekla sem mu: »Gospod doktor, v vaših rokah je, prosim, naredite vse, rešite mu življenje!« Zdravnik mi je odgovoril: »Ni več v naših rokah, mi smo naredili vse, kar smo lahko!« Obrnil se je in odšel po hodniku. Sama sem odšla na avtobusno postajo. Bilo je tako hudo, da nisem mogla odgovarjati, ko so me neke dobre gospe spraševale, kaj mi je, če mi je slabo. Nisem mogla ... Pripeljal je avtobus. Vstopila sem in se usedla ter v istem hipu zagledala nad vrati avtobusa pritrjeno sliko Marije Pomagaj. Takrat sem prosila Marijo: »Marija, daj mi dočakati, da bi tudi jaz še kdaj stisnila svojega otroka k sebi tako, kakor ti stiskaš Jezusa!«

Naslednjega dne je Francija obiskala svakinja. Ni vedela, v kako težki situaciji je, zato ga je brezskrbno ogovarjala in se pogovarjala z njim. Takrat pa se je otrok odzval in dal glas od

sebe. Svakinja je pripovedovala, da so pritekale k posteljici bolniške sestre in se veselile ter govorile: »Franci, ti si tak korenjak, da se že pogovarjaš!« Ni vedela, zakaj tolikšno veselje.

Na priprošnjo Marije Pomagaj je Franci ostal živ. Hvala Bogu, ima le lažje posledice teh težkih možganskih okvar. Po šestih mesecih je bila takrat uslišana tista prošnja, da sem zopet dobila svojega otroka v naročje in ga stisnila k sebi.

Hvala, Mariji Pomagaj!

Mihelca Komljanec

(mati Mihelca je k pričevanju dodala zdravniški izvid)

Povzetek in navodila za nadaljnje zdravljenje

Otrok je bil k nam premeščen s pediatrične klinike, kamor je bil sprejet zaradi postopnega naraščanja obsega glave. Diagnoza je bila postavljena že tam in tam je bil otrok dalj časa subduralno punktiran, vendar to ni vodilo do uspeha. Ob sprejemu k nam je bil otrok neprizadet, obseg glave je bil povečan 47 cm, velika fontanela napeta in zelo povečana, imel je nakazan fenomen zahajajočega sonca. Pri subduralni punkciji je bilo mogoče dobiti levo do 50 ccm krvave tekočine, desno pa približno toliko ksantohromne. Imeli smo vtis, da gre za razmeroma benigni subduralni hematomi in da bi bila uspešna verjetno 10 – 14 dni dolga drenaža. Naredili smo 2 trepanacijski odprtini in položili subduralni dren. Žal je prišlo že po nekaj dneh v rani do infekta, ki se je razširil tudi v subduralni prostor in to na obeh straneh. Subduralni empiem je izredno težka, smrtno nevarna komplikacija.

Najprej smo s pogostimi punkcijami skušali kontrolirati gnojne kolekcije, kar pa se je kmalu pokazalo kot iluzorno, vsled česar smo 23. naredili večjo osteoplastično trepanacijo, odstranili iz subduralnega prostora veliko količino gnoja, dva dni kasneje pa ponovili isto še na desni strani, kjer je bil izvid še slabši in kjer so bile tudi na možganih obsežne in težke

spremembe. Treba je povedati, da je bilo otrokovo stanje pred prvim posegom in do zadnjega posega izredno težko, tako, da je bilo malo verjetnosti, da bi otrok ostal živ.

Sledila je zelo dolga rekonvalescenca s postopnim, toda zadovoljivim izboljšanjem. Nekaj časa smo iz subduralnega prostora evakuirali še nekaj negnojne tekočine, kasneje pa je to izginilo.

Otrok je ob odpustu živahen, dobro pije in je tudi dobro razpoložen. Ima pa levostransko parezo, ki je znatna. Tej parezi bi bilo potrebno posvetiti glavno pozornost. Potrebno bi bilo določeno razgibavanje, ki ga mati gotovo lahko izvaja sama. Morda pa bi bilo za začetek dobro, če bi napredek kontrolirala fizioterapevtka. Odprto ostane vprašanje ev. epilepsije. Zaenkrat ne bi dajali nobene terapije.

Mislím, da vse skrbi še niso končane in zaradi tega bi želel otroka obdržati dalj časa na kontroli. Prosim za prvi kontrolni pregled čez 6 tednov, torek dopoldne na kliniki KC, VI. nadstropje.

Ob odpustu je imel otrok Sr 32, L 12800. Obstoja zmerna anemija, ki bi jo bilo treba kontrolirati. Doc. dr. B. Klun

179. »ONA JE MATI. VSE RAZUME.«

Moja prva misel na Marijo Pomagaj je bila prva misel beseda »dom«. Verjetno zato, ker sem že kot otrok velikokrat romala na Brezje. To je bila tudi edina pot od doma med počitnicami. Avta nismo imeli, zato smo na Brezje romali peš ali s konjem in vozom. Konja smo potem pustili v Globokem v mlinu, kjer je bil mlinar očetov prijatelj. Od tam smo nadaljevali peš. Kasneje, ko so bili starejši bratje in sestre že od doma, sva romali sami z mamo. Peš sva šli iz Dražgoš čez Jamnik, skozi Kropo in nato čez Otoče do Brezij. Še danes čutim mamino zgarano roko, ko sem ji pomagala nazaj iz Kroke v breg po Gabelah.

Zaupanje očeta Janka in mame Francke v Marijino varstvo se je preneslo tudi na nas, otroke. Zadnjič sta poromala peš ob petdesetletnici poroke. Nobene zunanje slovesnosti nista ime-la, le Mariji na Brezje sta se šla zahvalit.

Očeta sta na poti skozi življenje spremljala rožni venec in litanije Matere Božje. Ko je bil v letih, se je kmalu zvečer uma-knil v posteljo in molil. Nikoli ni veliko govoril. Ko sem ga nek večer obiskala in je bil že v postelji z rožnim vencem v roki, mi ga je pokazal: »Vidš, Bernadka, tega sem dobil pred leti na tleh, na poti na Brezje. Tlele, pri prvi desetki, ena jagoda manka, zato moram bit še posebej pozoren.« Spet drugič mi je rekel: »Mi bote mogle pomagat molt, k nas je tolk«, saj nas je bilo je osem otrok. Ko je pred dvanajstimi leti umrl, sem smela zadnjo noč, prebedeti ob njem. Od desetih zvečer me ni več zaznaval. Ponavljal pa je skoraj do konca, do pol treh zjutraj vzklike iz litanij Matere Božje. Od začetka do konca, pa spet na novo. Preden je umrl, je še dvakrat poklical: mama, mama. Bil je res svet trenutek, kot bi mu prišla na proti Marija.

Brezje so ostale moja pogosta romarska pot. Seveda grem tudi v druga Marijina svetišča, ampak na Brezje pa večkrat na leto, peš. Mariji nosim zahvale in prošnje - svoje in vseh, ki se mi priporočijo v molitev.

Že kot otrok sem bila vedno znova očarana pred Milostno po-dobo. Nisem mogla razumeti, kako me lahko Marija vedno gleda v oči ne glede na to, s katere strani jo gledam. Te oči me spre-mljajo, kjerkoli sem in zdi se mi, da se razumeva brez besed. Ona je Mati. Vse razume. Je moja pot, je moja bližnjica do Gospoda. Njej izročam molitve, da jih polepša in potem izroči Jezusu.

Verujem, da je Mati ob meni, da varuje mene in moje drage in da bo Gospod po Njej ob svojem času naredil vse tako, kot je najbolj prav. Če te vere ne bi imela, bi bil lahko strah pred jutri preveč hromeč. Tako pa zaupam, da po Njej vsak dan sproti dobivam potrebne milosti za življenje. Če nas je Gospod varo-val do sedaj, nimam razloga za strah, da bi nas ne varoval tudi

naprej. Brez križa pa tako nihče ni. Jezus nas je odrešil, ko je nemočen visel na križu. Ko je težko, ko ni luči, čakam, da luč pride. In pride! Zagotovo! Še vedno je.

Bernarda Kavčič

180. MARIJA JE MOJO MAMO OZDRAVILA OTROŠKE PARALIZE

Moja mama Marija Knez je bila rojena 4. aprila leta 1907. Tistega leta so za virusom otroške paralize v Solčavi oboleli trije otroci, kar je bilo zelo veliko za takšen majhen kraj. Mamo je paraliza močno prizadela, že kot majhnemu dojenčku so ji napovedali, da nikoli ne bo mogla hoditi in normalno živeti. Bolezen ji je tako ohromila mišice in živce, da so bile njene drobne in nebogljene nogice povsem zavite in skrivenčene navzgor proti pazduham.

Njeni starši, ki so tisti čas bili eni premožnejših solčavskih kmetov, se z njeno boleznijo niso marali sprizajznilo in so ji želeli na vsak način pomagati, da bi lahko vsaj približno zaživela. Preizkusili so vsa mogoča domača zdravila in nasvete zdravilcev. Strokovno zdravniško pomoč so iskali tudi v Ljubljani in celo v Novem mestu, a vedno znova so naleteli na enak odgovor: »Nič se ne da storiti, zdravila za paralizo ni.«

Po skorajda letu dni, odkar so ugotovili hčerino bolezen, po letu dni obiskovanja zdravnikov in ranocelcev so skoraj že obupali. V stiski in trpljenju so le še poglobili vero v Marijo, ki lahko ljudem pomaga z božjo pomočjo. Slednjič so se v oktobru leta 1908, peš seveda, podali na romanje k Mariji Pomagaj na Brezje. Na poti so mojo mamu spremljali oče Janez in mati Neža, hlapec, dekla in varuška. Izmenično so jo nosili in tako je tri dni trajalo, da je skupinica romarjev pripešala iz Solčave do Brezij.

Ob prispetju so v cerkvi darovali za sveto mašo, opravili spoved in goreče molili pri oltarju s podobo Marije Pomagaj. Ker so prišli od daleč, so na Brezjah tudi prenočili in se

še naslednjega dne priporočili Mariji za pomoč. Dvakrat sta že starša po kolenih obkrožila Marijin oltar, z mojo mamo v naročju. Ko pa je njena mati začejala tretji krog okrog Marijinega oltarja, je moja mama začela siliti iz materinega naročja rekoč: »Hodala, hodala«. Šokirana mati jo je ob privoljenju in začudenju vseh prisotnih nejeverno spustila na tla. Držala jo je za obe roki, da ne bi v cerkvi padla. Mala Marija, je majajoče z materino pomočjo in varstvom za hipec obstala in premaknila svoje dotlej povsem mrtve, neboljene nožice!

Starši in spremstvo so vedeli, da so videli in doživeli Marijin čudež. Moja mama, ki pred tem nikoli ni stala na nogah, je izkazala željo, da bi hodila in celo premaknila svoje noge. Po tednu dni in neverjetnem dogodku, ki je še okrepil vero staršev, so se domov vrnili polni upanja na dokončno ozdravitev. Nadaljevali so z obiski zdravnikov in končno so mojo mamo poslali v bolnišnico v Celovec, kjer je preživela kar osem mesecev. Tam ji je ves čas družbo delala njena varuška. Mami pa so zdravniki s posebnimi opornicami postopoma naravnavali noge, ki so ob obisku Brezij čudežno oživele. Ko je bila mama stara štiri leta je lahko povsem normalno hodila in zahvaljujoč Marijini pomoči jo je čakalo povsem normalno in dolgo življenje.

V zahvalo za Marijino ozdravitev so mamini starši k brezjanski Mariji Pomagaj prinesli veliko votivno sliko, ki je menda vse do druge vojne visela v prehodu za Marijino kapelo, po vojni pa je nismo več videli. Po ozdravitvi so njeni starši vsako leto poromali na Brezje Mariji v zahvalo in pripročnjo. Kasneje sta se na Brezjah poročila tudi moja mama in oče ter nadaljevala z vsakoletnim obiskom Brezij. Tudi sama sem se na Brezjah cerkveno poročila, kakor tudi moj brat, sin in letos še vnuk. Vsako leto pa vsaj enkrat obiščem Brezje in se zahvalim ter priporočim Mariji Pomagaj za vse kar je storila dobrega za našo družino.

Marija Firšt, Solčava

181. ROMANJE K MARIJI POMAGAJ NA BREZJE KOT GODOVNO DARILO

Zaradi rizične nosečnosti in komplikacij pri porodu je bilo materino in moje življenje resno ogroženo. Mati se je v globoki veri zatekla po pomoč k Materi Božji in sv. Ani, po kateri sem, ker se je vse srečno izteklo, zaradi zaobljube dobila ime. Iz hvaležnosti sva vsako leto na anino poromali na Brezje k Mariji Pomagaj. To je bilo hkrati tudi darilo, ki mi ga je mati podarila za god. Kot otrok s kopico malih, bolj posvetnih želja, ga tedaj nisem prav dobro razumela. Nisva se ustavljali ob kramarijah s pisano šaro, ki je bila paša za otroške oči, saj za nakupe spominkov in sladkarij nisva imeli denarja. Hiteli sva k sveti maši in pred Marijin oltar, ki sva ga po kolenih večkrat obkročili. Spremljal naju je ljubezniv, blag in usmiljen Marijin pogled in spominjam se, da je z vsakim obhodom postajal bližji, toplejši in zaznavnejši. Podoba brezjanske Marije Pomagaj se mi je tako že v otroštvu za vse življenje vtisnila v spomin in srce. Mati me je na ta način naučila Marijo ljubiti, se ji zahvaljevati in ji izročati svoje skrbi. Njeno nadvse dragoceno godovno darilo sem globlje doumela šele z leti, ko me je življenje postavilo pred pomembne odločitve, križe in preizkušnje. Pri Mariji Pomagaj sem vedno dobila nasvet, tolažbo in pomoč.

N. N.

182. MOJI SPOMINI NA ROMANJA NA BREZJE

Danes, ko to pišem, mojih staršev ni več med živimi tu, na zemlji. Spomini me vodijo nazaj v moje otroštvo. Skupaj s sestro in bratom smo živeli v varni družini s starši in starimi starši na vasi. Mami, ki se je priženila v hišo, je s seboj prinesla tudi globoko vero in potrpežljivo srce. Naučila nas je moliti,

spoštovali smo nedelje in praznike in enkrat na leto tudi romali na Brezje. Zakaj? Bila je zaobljuba.

Leta 1958 se je oče je hudo ponesrečil s kolesom, ko sva bili s sestro še zelo majhni, jaz sem imela dobri dve leti. Mami je prav v tistih dneh zvedela, da pričakuje tretjega otroka. Očetovo preživetje je bilo na nitki, saj je bil precej časa v komi. Zdravniki so tudi mami dali vedeti, da je stanje težko in da lahko odpravi pravkar ugotovljeno nosečnost. Danes se zavedam, kako trdna in odločna je bila moja mami. Oprla se je na molitev in priprošnjo Mariji Pomagaj. Zaobljubila se je, če mož preživi, bosta šla peš na Brezje. Res, oče je okreval, hvala Bogu brez večjih posledic. Že zdravniki so takrat govorili, da je to pravi čudež. Kmalu po okrevanju moža je rodila tretjega otroka, sina. To je očetu vlilo novega poguma za življenje in elana za delo. Čeprav je oče težko zmagoval pešpot na Brezje, sta jo skupaj prehodila in se zahvalila Mariji za milost za življenje. Po tej preizkušnji je postala mami še močnejša.

Ko smo odraščali, smo vsako leto skupaj poromali na Brezje. Takrat nisem razumela, zakaj gre mami po kolenih okrog Marijinega oltarja. Umrla je stara 62 let, vendar ji je bilo dano videti otroke svojih otrok.

Brat, ki je rasel v maminem telesu v hudi stiski in preizkušnji, je končal fakulteto in je danes uspešen direktor.

Ana Šlibar

183. »ON PREKO GLASBE IN MENE PAZI NA SVOJE OTROKE«

Na Brezje me je pot vodila pogosto in že zelo zgodaj. Hodil sem po blagoslov ob življenjskih prelomnicah, pa tudi ob nakupu novega avta. V srcu sem nosil hvaležnost za nešteto stvari, ki mi jih je bilo danih. Mnogokrat pa sem iskal tudi odgovore.

Ljudje smo obdarjeni s potrebo po tem, da delamo dobro. Če nam to potrebo pomagajo razvijati in negovati ljudje, ki so nam pomembni, je toliko bolje. Vzgojen sem bil v družini, ki je temu vedno dala velik pomen. Že zelo zgodaj sem videl nešteto možnosti, kako lahko pomagam. V vsakdanjem življenju, ob vsakodnevnih priložnostih. Zame je vera pomenila »delati dobro«.

Z Modrijani smo uspeli osrečiti veliko ljudi - z glasbo in pozitivnim odnosom do življenja. Ljudje se radi odzivajo, da smo jim opora pri premagovanju najtežjih stisk in da jih z veliko mero veselja, ki ga oddajamo, spomnimo na to, da je življenje lepo, da je lahko radostno, da je tudi praznovanje. Modrijani se zavedamo, da je ta, sicer zelo naporna življenjska pot naše poslanstvo in vedno znova čutimo veliko hvaležnost. Težko je v poved strniti občutja in opisati vse, kar doživimo z ljudmi in med ljudmi na 200 nastopih letno.

Največ časa preživim v avtu in nekje na poti. Kristalno dobro se spomnim noči, ko sem se vozil po avtocesti mimo počivališča Lopata. Nenapovedano mi je v glavo šinila melodija. V taistem trenutku sem začutil, da je pesem precej izvirna in posebna. Šlo je za refren pesmi Ti, moja rožica, ki si jo zdaj že leta prepeva mlado in staro v Sloveniji. Pesem, ki na spletnih portalih podira rekorde, pesem, ki jo je odneslo v svet. Od tiste noči, ko sem se vozil mimo počivališča Lopata, me je spremljal občutek, da se je refren pesmi pojavil od nekod, kot da mi je bil podarjen - navsezadnje je bila to prva melodija, ki sem jo ustvaril. S pomočjo še drugih avtorjev je pesem postala velika uspešnica. Sam pa se nisem mogel znebiti občutka, da

je potrebno s pesmijo narediti nekaj več, kot le shranjevati nagrade in nizati uspeh za uspehom.

Tisti čas sem se včlanil v avtorsko agencijo, ki štiti avtorje glasbe, in jim vsako leto tudi izplača določen honorar. Poklopilo se je: »Da, denar od mojih pesmi mora k ljudem, ki denar potrebujejo za preživetje. Da, tako lahko delam dobro. Tako ali tako dobro živim od nastopov in drugega dela. S pesmimi lahko delam dobro. To bi bilo nekaj najlepšega.«

Bližal se je čas izplačila denarja. Vedel sem, da, glede na predvajanje, znesek ne bo majhen. Delo z Modrijani zahteva od nas velike telesne in psihične napore. Nočno življenje ob koncih tedna živimo že od 14. leta. Že kot otroci smo začeli intenzivno delati in garati. Nenehno menjavanje bioritma in tudi do 200 nastopov na leto vzame svoj davek, ki se še kako pozna. Razmišljal sem, ali ne bi bilo bolje, da denar prihranim za čase, ko ne bomo več igrali, navsezadnje gre za letno rento, ki lahko pride še kako prav za življenje. Misli, polne dobrih razlogov, so se spogledovale s klicem, da pesmi niso moje, da so podarjene, da so prišle od drugod in da je njihov namen višji. Po odgovor sem šel na Brezje.

Prišel sem med tednom. Takrat imam čas, pa še manj ljudi je. Parkiral sem in se odpravil proti cerkvi po odgovor. Ko sem vstopil v cerkev, so začeli zelo glasno izpod vseh cerkvenih obočkov in iz vseh cerkvenih kotov odmevati kovanci. V žepu sem imel plastično denarnico, v kateri je bilo nekaj kovancev. Ob vsakem koraku, ki sem ga naredil, so tako zelo odmevali. Denarnice ne nosim v žepu, običajno jo pustim v predalu avtomobila. Tokrat pa ... Ob prvem koraku v cerkev sem dobil zelo glasen in jasen odgovor. Ob njem sem se počutil mirno in hvaležno.

Že dolgo časa sem boter številnim otrokom v stiski. Ves denar avtorske agencije mesečno nakazujem in sem pazljiv, da ne spregledam niti enega kovanca. Boter sem. Ali bolje rečeno, boter je On, preko glasbe in mene tako pazi na svoje otroke.

Blaž Švab, Modrijani

184. BREZJE - MOJ OČE - MOJI SPOMINI

Ko se je pričela II. svetovna vojna leta 1941, je bil oče star 27 let in sta bila z mamó že fant in dekle. Bil je mobiliziran v narodno osvobodilno borbo in s soborcem sta se nahajala v Savinjski dolini. Zajeli so jih Nemci, bila je borba in večina je padla. Oče in njegov soborec sta se znašla na neki njivi in strahoma čakala na strel ali puškino kopito. Štirinajst dni sta v tisti grozi in negotovosti ostala tam. Za preživetje sta srkala roso in jedla deteljo. Oče se je takrat zaobljubil, če preživi vojno, da bo šel vsako leto na Brezje. In preživel je! Osem let po končani vojni sta se z mamó poročila in rodili smo se štirje otroci.

Oče je bil močan, pokončen mož in je pridno opravljal delo na kmetiji in z mamó sta lepo skrbela za družino. Otroci smo imeli lepo otroštvo, pomagali smo na polju in doma ter zelo spoštovali nedelje.

Spominjam se, kako je neke sobote mama rekla, da gre ata na romanje na Brezje. Otroci smo bili še majhni in sem vprašala, zakaj ne gremo še mi na Brezje. Mama je povedala, da gre ata peš in takrat še nisem razumela, kaj je romanje in zakaj gre peš. Mama nam je znala lepo razložiti, da so bili hudi časi in da je Marija z Brezij spremljala ata po njegovih težkih poteh.

Tako je naš ata leto za letom obiskoval Brezje. Sprva je hodil v soboto peš, da je bil v nedeljo pri maši, kasneje s kolesom. Ko je v 60-ih letih prejšnjega stoletja sovaščan že imel avto, ga je oče najel in je odpeljal vso našo družino na Brezje.

Ata je umrl star 77 let, mama je danes stara 92 let in sva skupaj oblikovali te spomine.

Marija Pestotnik

185. Z MARIJO SKOZI VOJNO VIHRO

Mama Ana je bila doma na prelepem griču Štajerske. Tam je spoznala moža in skupaj z njim odšla v svet. Njena življenjska pot jo je vodila od mesta do mesta po celi Jugoslaviji. Rodilo se jima je pet otrok. Mama Ana je bila veren človek. V vsaki težavi, ki jih ni bilo malo, se je zatekala po pomoč k Mariji Pomagaj. Podobo Marije Pomagaj je vedno nosila s seboj. Na stara leta je mirno živela v Bosni, saj je bil tam pokopan njen mož. Pa je prišla vojna in na hitro je morala zbežati pred nasiljem. S hčerko Danico sta se nastanili v enem izmed hotelov v Opatiji kot begunki.

Bil je maj 1992. Jutro, ki ga Danica ne bo nikoli pozabila ... S hodnikov hotela se je zaslišal silen ropot, vpitje, jok žena in otrok. Tudi na njuna vrata je neki vojak s kopitom puške in čevljem močno potrkal. Danica je odprla vrata, vojak pa ji je takoj grobo ukazal, naj se v roku 15 minut javi pred hotelom, kjer jih čakajo avtobusi. Prestrašena in zaskrbljena za mamo ni vedela ne kako ne kam. Mama pa je že molila in klicala Marijo Pomagaj. Mirno je vzela iz Svetega pisma podobo Marije Pomagaj in rekla: »Vzemi to podobo, Marija te bo varovala, pojdi!« Tako sta se poslovili. Kriki in jok je bil zastrašujoč. Spustila se je po stopnicah, kakor da je izven tega dogajanja. V svoji glavi je razločno slišala, kot, da ji nekdo govori: »Vodila te bom, hodi!«

Zunaj je zagledala nepozaben prizor. Vojaki so trpali ljudi na avtobuse, med njimi otroke, starčke, žene. Za trenutek je zastala, ponovno je zaslišala glas: »Hodi!« Pogumno je ubrala pot na levo, proti svojemu avtomobilu. Šele pred avtom je ugotovila, da ima v rokah ključ. Z neverjetnim mirom se je odpeljala izpred hotela. Noben vojak takrat ni usmeril pozornosti nanjo, kljub temu, da jih je vse naokoli kar mrgolelo. Odpeljala se je na slovensko - hrvaško mejo. Vsi cariniki in policisti so samo nakazali z roko naj nadaljuje z vožnjo. Srečno je prečkala mejo.

Na naši strani je ustavila. Noge in roke so se ji tresle, bila je rešena. Bila je brez vseh osebnih dokumentov. Nadaljevala je pot do glavnega mesta, do sorodnikov. Od tam je poklicala svoje, naj iz hotela rešijo bolno mamo. Tudi mamo so nato prepeljali v Slovenijo, saj sta bili obe slovenski državljanki. Nikoli ni izvedela kam so odpeljali vse tiste ljudi.

Danica skrbno čuva podobo Marije Pomagaj z Brezij, ki jo je takrat tako čudežno rešila. V to trdno verjame.

Marija Orkič

186. NAJPREJ SOLZE OBŽALOVANJA, POTEM SOLZE SREČE

V svoji mladosti sem bil iskalec. Iskal sem smisel življenja, razlog svojega obstoja. Na srečo sem živel v bližini župnijske cerkve in sem že od malega pomagal pri bogoslužju.

V študentskih letih se je ta vez, verjetno zaradi fizične oddaljenosti, zrahljala. Poleg študija, ki sem ga vzel precej resno, sem prosti čas namenjal druženju s prijatelji in pogostemu veseljačenju. Tako sem tudi v pijanosti začel odnos s starejšim, nevernim dekletom. To razmerje je kar prehitro postalo zelo resno. Preveč resno za moje takratno dožemanje. Tisto poletje sem živel, kot da je ves svet moj. Prvo opozorilo je prišlo kar kmalu. Pijan sem se z avtom zaletel v zid in samo z veliko sreče preživel. Pet tednov sem ležal privezan na posteljo, polomljen, a živ. Marsikaj sem takrat premišljeval, vendar sedaj, ko gledam nazaj, vidim, da še nisem bil zrel za kakšno resno odločitev. Sploh se nisem zavedal, v kakšno nevarnost sem spravil svoje življenje in kaj to pomeni za moje najbližje. Po vrnitvi v normalno življenje sem nadaljeval z dvojnim življenjem: punca in najino praktično zakonsko življenje na eni strani in moje življenje v Cerkvi, kjer sem končno našel pravo družbo.

V to razpetost je posegla Marija Pomagaj. V družini nismo

bili ravno romarsko naravnani, vem pa, da je meseca aprila, malo več kot pol leta po moji prometni nesreči, babica želela obiskati Brezje. Bil je bolj izlet kot pravo romanje. Med mašo sem stopil do spovednice, po dolgem času. Ko sem bil noter se je vsulo iz mene; spolnost, pijančevanje, trava ... In solze obžalovanja. Spovednikov odgovor je bil trd: »Prekini, nehaj!« Jokal sem od olajšanja, da sem lahko to izpovedal in se teh grehov, ki so me težili v notranjosti, pokesal. Te trde besede in Marijina mila podoba so bile ukaz, v katerega sploh nisem dvomil. Takoj sem prekinil z drogami in spolnostjo. Čez nekaj mesecev, ko sem se odločal ali s punco narediva korak naprej v zakon ali se razideva, sem spoznal, da je ostalo le malo skupnega. Odšel sem tudi od nje.

Tako sem bil torej sam in trezne glave. Le na tak način sem lahko začel sprejemati darove, ki mi jih je Marija namenila. Najprej je prišla simpatična, energična brucka s primorskim naglasom, ki mi je ob delu v študentskem združenju zlezla pod kožo. Ona je bila prvo darilo. Po dobri pripravi sva se poročila, to je bilo drugo darilo. V dar sva dobila tudi otroke, tri krasne fante in simpatično deklico. Dar na dar!

Zdaj jih z ženo peljeva na Brezje. In tam gremo po kolenih okrog oltarja. Tokrat jočem od radosti in hvaležnosti!

N.N.

187. »ŠE BOLJ BOM VEROVAL, DA MARIJA POMAGA!«

Ne spominjam se, koliko sem bil star, ko smo z mamo in atom prišli na Brezje. S konjem smo se pripeljali do železniške postaje na Vrhniki, potem smo presedli na vlak za Otoče, nato pa odšli kot pravi romarji peš do Brezij. Noč smo prebili v cerkvi in ostali še naslednji dan. Kasneje se nas je nekaj zbralo in smo odšli na Brezje s kolesi. Leta 1959 pa sem kupil

moped in od takrat pogosteje obiskoval Brezje. V Marijo sem zaupal, Brezje me je vedno znova privlačilo.

Ivanko sem spoznal pozno, čeprav je iz iste vasi in je prihajala pomagat na našo kmetijo. Mati je nekoč rekla: »Ta pa ne bo nobene dobil!« Nekoč pa smo spravljali stelo in Ivanka je pomagala pri nas. Opazil sem, s kakšno slabo koso je delala in pomislil, kako le zmore. Premišljeval sem, kako bi prišel k njim in jo obiskal v skromni bajtarski hiši. Odvil sem ventilček na kolesu in potrkal s prošnjo, če mi posodijo »pumpo« ...

Ker je bila dobra, delavna in lepe postave, je imela tudi več snubcev. Ko sem se nekoč ustavil pri njih, je bil na obisku nek fant. Kaj čem? Premleval sem ves teden. Odločil sem se, da grem na Brezje, naj mi Marija Pomagaj da znak, da smem še priti k Ivanki na njihov dom. V tistem tednu sem šel v Žiri kovati konje. Ko sem se vračal proti domu, sem jo zagledal v ovinku, bila je s kolesom. Ustavil sem konje in jo pozdravil, pa mi je rekla: »Zakaj nič ne prideš? Pridi!« To srečanje sem imel za znak od Marije, da lahko pridem k njim! Toda moja mati je bila takoj proti tej zvezi, ker je bila Ivanka iz revne hiše. Pa so se oglasala še druga dekleta, doma in pri vojaki. Slišal sem, da mi lahko škodujejo, če bi jih grobo zavrnil. Iskal sem prilike, da bi jim lahko vljudno povedal in jih prosil, naj nič več ne hodijo za menoj. Nobenega problema! Marija mi je pomagala!

1963 sem se vrnil iz vojske. Videl sem, da doma ne marajo Ivanke. Če bi odšel v službo, bi se lahko odselil. V nedeljo pri maši mi je vodja Elektra zagotovil, da me takoj vzamejo, ker imam znanje in izkušnje iz vojske, v enem tednu naj se odločim. Takrat pa smo začeli doma obnavljati kuhinjo in zmanjkalo je cementa. Z motorjem sem se odpeljal v Lučine. Nič nisem šel rad ... V nekem ovinku sem prišel na pesek, z motorjem me je odneslo v globoko grapo. Prižgan motor je padel name. Ko sem prišel k zavesti, sem ugasnil motor in ga postavil. Pa

sem se zopet izgubil. Zavest se je vrnila in počasi mi je uspelo priti do ceste! Pa pride po hribu ženica in mi reče: »Ali ste živ?! S pobočja sem vas videla, kako ste z motorjem leteli v globel, pa sem mislila, da ste gotovo mrtev.« Nek fant me je odpeljal v zdravstveni dom in še domov. Poslan sem bil v Ljubljano na slikanje, kjer so ugotovili, da imam zlomljeno ključnico. Torej s službo ne bo nič. Božja volja je, da ostanem na kmetiji in jo ohranim. Prosil sem Ivanko, če bi se hotela poročiti! Končno je pristala. Spet je Marija posredovala!

Teden dni pred poroko sva sama poromala k Mariji Pomagaj na Brezje, kjer sva ji izročila vso najino pot skozi življenje. Mati pa je hotela poroko preprečiti. Že drugi dan po poroki je bil halo, iz Ivankine bale je nekaj vzela in dala svoji hčeri. Nenehno trpinčenje in očitki so se nadaljevali, vse kar je Ivanka naredila, je bilo narobe. Ves čas so bile težave – ostajalo pa je zaupanje, da se bo stanje rešilo. Rodili so se otroci, imela sva štiri fante, en od njih je duhovnik.

Nad Ivanko je prihajalo še hujše trpljenje. Bal sem se, da bom ženo izgubil, da bo prej umrla kot mati. Marija je spet posredovala ... Takrat je prišel sin, p. Milan iz Rima. Želel sem, da bi šli na Brezje in bi on daroval mašo, sin pa je želel, da gremo v Tamar in smo tam pri maši. Takrat sem rekel: »Marija, posreduj, če ne bom ob ženo!«

Naslednjega dne mati ni mogla vstati. Že na vse zgodaj je klicala: »Jože, kje si? Pridi!« Hitel sem po zdravnika. Ni vedel, kaj bi bilo, potrdil pa je, da ni kap. Ko jo je rešilec pripeljal nazaj, smo v izvidih prebrali, da je »starostna ohromelost«. Naročil sem Ivanki: »Nič več v njeno sobo! Ti boš kuhala, midva z bratovo ženo pa ji bova pomagala pri negi. Skrbelo me je, ali bo prosila za odpuščanje ... Po štirih mesecih je naročila: »Pridita z Ivanko sem!« in se je opravičila. Začela je slabeti. Župnik ji je podelil vse zakramente, nato pa je umrla.

Ivanka je bila na koncu z živci, ni mogla ne govoriti ne se nasmejati, tudi spanec je odšel. Razlil se ji je tudi slepič. P.

Mežan ji je podelil sv. maziljenje. Iz bolnišnice so sporočili: »Čim prej pridite, ne bo dolgo živela!« Pa vendar živi! Marija je posredovala!

Nekega dne smo z gospodom Jožetom Stržajem odšli na obisk k sinu Milanu v Innsbruck. Ko smo se vračali, mi je gospod župnik rekel: »Sin naj gre čim prej od tam, če ne, ne bo več duhovnik!« Tudi sam sem opazil, da nekaj ni v redu. Vse trpljenje sem posvetil za p. Milana.

V dva dni kasneje sem padel na tračno žago. Rana je bila dolga 42 cm. Žile za ledvico se je žaga le rahlo dotaknila. Bližala se je klinična smrt. Stopal sem v tunel in videl tisto nepopisno svetlobo, o kateri sem bral v knjigi: Življenje po življenju. Večkrat bi moral biti že mrtev, pa sem bil vrnjen nazaj. Tokrat pa se je rana še zastрупila. Župnik v Sori me je prišel obiskati. Prebledel je, ko me je zagledal, tako sem se mu smilil. V sveto olje me je dal p. Markelj. Naredil sem obljubo, da bom poromal v Lurd, če ozdravim, čeprav je zame Lurd na Brezjah. Ker je bilo vse zastrupljeno, sem visel med življenjem in smrtjo. Dva dni in pol so iskali pravi antibiotik. Mislili so, da bom umrl. Neizmerno sem trpel, prikazovale so se mi strašne spake, sunkovito me je premetavalo. Končno so dobili antibiotik. Čez dva dni sem bil že v sobi Kliničnega centra. Medicinska sestra je potrdila: »Že 35 let delam z bolniki pa še nisem doživela, da bi kdo, ki bi moral umreti, bil po dveh dneh v samostojni sobi, po 15. dneh pa že doma.« Bil sem fenomen v bolnišnici, po 20 zdravnikov me je prišlo pogledati. Marija me je rešila. Ko smo bili starši jezuitov zbrani v Dravljah me je prišla pogledati medicinska sestra, sošolka p. Milana iz gimnazije. Ponavljala je: »To je čudež, čudež«. Jaz pa živim, da lahko verujem in pričujem: »Marija me je rešila, posredovala je pred Bogom!«

Kako težki so spomini, ko so nam vse pobrali, kar so lahko dosegli, z macolo pobijali prašiče, po vojni pa nam vzeli 45 hektarov zemlje. Ko sem bil predsednik krajevne skupnosti, sem nekaterim od teh še govoril v slovo ob grobu.

Nekega večera, ko sem obiskal sina, sem ta doživetja pripovedoval v Rimu in p. Marko Rupnik je rekel: »Bil je najbolj čudoviti večer!« Jaz pa pravim: »Sem veroval in še bolj bom veroval, da Marija pomaga!«

Odločila sva se, da prideva z ženo vsake tri mesece popoldne k Mariji Pomagaj na Brezje!

Jože in Ivanka

188. PODOBA V ZAKRISTIIJ

Pred 23 leti, 23. avgusta 1991, smo oči Mitja in mami Polona, ter sinovi Jan, Marko in Matej, na Brezje prinesli podobo Matere z otrokom – Marije Pomagaj – v priprošnje in zahvalo Mariji Pomagaj za povrnjeno Janovo zdravje. Sliko smo položili pred oltar Marije Pomagaj, ne vedoč, kam med ostale slike jo bodo frančiškani umestili; v tistem trenutku

je bilo pomembno le to, da smo sliko prinesli Mariji Pomagaj, v zahvalo za uslišane prošnje in molitve za sinovo ozdravitev.

Z besedami ni lahko opisovati trpljenja matere in očeta, ko otrok zboli, prav tako pa besede ne zmorejo opisati sreče in veselja ob otrokovi ozdravitvi. Takrat nama je bilo z ženo hudo kot nikoli dotlej, zelo sva trpela, v dolgih nočeh sva jokala z roko v roki, drug drugega sva bodrila in molila. Vsa energija najine ljubezni se je zlivala v upanju in veri v Janovo ozdravitev. Čas trpljenja in čas preizkušenj je bil, še posebej zame, tudi čas globokega spraševanja o vsem, kar se je zgodilo, zakaj se je

zgodilo, o vsem, kar sem "dobrega opustil in slabega storil". To je bil tudi čas spoznanja in obžalovanja zmot ter obenem čas jasnega spoznanja o odrešujoči moči božjega usmiljenja. Zame, ki do tedaj nisem hodil v cerkev – mati mi je šele pri mojih 37 letih povedala, da sem bil, rojen v nelahkih dneh kmalu po II. svetovni vojni, tri dni po rojstvu krščen pri Sv. Petru v Ljubljani – je bil to tudi čas, v katerem sem jasno spoznal, kako zelo pomembno je Boga, ki je Ljubezen, postaviti na prvo mesto, saj se šele nato lahko vse druge stvari postavijo na pravo mesto. Stvarstvo sem začel razumevati širše, v šestih dimenzijah, pri čemer sem kot peto dimenzijo prepoznal duhovnost, ki je nad materialnim svetom, ter ga s svojo presežnostjo dopolnjuje in nadgrajuje, šesta, najvišja, popolna, ter vseobsegajoča dimenzija pa je Bog.

Takrat sva se z ženo odločila, da se bova tudi cerkveno poročila. Medtem, ko je ona imela že vse potrebne zakramente, sem bil jaz samo krščen. Obiskala sva tedanjega trnovskega župnika, pokojnega g. Janeza Pogačnika, ki je preprosto rekel: »Pridita v cerkev.« Z veliko hvaležnostjo se ga spominjam, saj je kasneje prav on postal moj boter pri prvem obhajilu in birmi. Bil sem katehumen pri p. Silvinu, zakramente pa mi je podelil pokojni nadškof dr. Alojzij Šuštar.

Prav kmalu, ob enem naslednjih obiskov na Brezjah, smo sliko "naše" Marije Pomagaj zagledali na vidnem mestu v zakristiji, česar smo se zelo razveselili.

Mnogo let kasneje me je p. Silvin povabil na Brezje, da izpeljem projekt ozvočenja bogoslužnega prostora ter prenovim ozvočenje v baziliki, ki je bilo takrat izvedeno povsem neprofesionalno. Ko sem takrat stal v zakristiji, pred starim sistemom ozvočenja ter obenem na steni opazoval podobo Marije Pomagaj, me je prešinilo spoznanje, da vse, kar se je v preteklih sedemnajstih letih zgodilo, preprosto ni naključje. Vse to se je moralo zgoditi; po iskreni molitvi in priprošnji Mariji Pomagaj, po božji volji! Jan je ozdravel, Marija Pomagaj me je

poklicala na Brezje in jaz, dolžnik pred Bogom, sem tu zato, da s svojim poklicnim znanjem zagotovim, da se bo božja beseda na Brezjah slišala še bolj jasno in razumljivo kot doslej, natančno tako, kot mi je nekoč rekel Janez Pogačnik: »Mitja, božjo besedo je treba slišati!« Na Brezje sem bil poklican z razlogom, Marijin klic pa še danes razumem kot veliko milost in čast!

Jan je danes že odrasel mož, zdrav in vesel, nadvse dober in plemenit, srečno poročen in poslovno uspešen. Ko je ozdravel, sta se v našo družino povrnili sreča in veselje. Vsi smo ozdraveli. Naše molitve in priprošnje so bile uslišane, za kar se Mariji Pomagaj ob vsaki priložnosti zahvaljujem in priporočam. Moč molitve se je potrdila tudi ob drugih preizkušnjah naše družine. Sam zato vselej iščem rešitev v premišljevanju in molitvi, saj sem se ob veliki preizkušnji prepričal, da je moč molitve neizmerna! Da, molitev je rešitev! Za posameznika, za družino, za narod! To lahko najbolje razumejo predvsem ti, ki so kdaj izkusili trpljenje, ter doživeli odrešujočo moč uslišane molitve. Vsak dan in ob vsaki priložnosti zato prosim Boga za blagor in blagoslov naše družine! Moja vera je danes trdnejša, kot kdajkoli poprej!

Vse, kar se je v preteklih 23 letih zgodilo po molitvi in priporočanju Mariji Pomagaj, z veliko hvaležnostjo sprejemam kot neizmerno milost, ter prepoznavam kot čudež božje dobrote in Ljubezni!

Mitja Borko

**MILOSTNE PODOBE
MARIJE POMAGAJ V SVETU**

189. BREZJANSKA MARIJA SREDI AVSTRALSKE PUŠČAVE

Brezjanski pevci z organistko Marjetko vedo za mojo najljubšo pesem. Tudi sedaj, po mnogih letih, vem, če bom kakšno nedeljo maševal ob 10. uri na Brezjah, da jo bodo zapeli, ubrano, veselo, Mariji v čast ter meni in njim v vesel spomin na naše skupno sodelovanje v šestih letih na Brezjah (od 1995 do 2001):

»O, bodi med nami, ljubljena Mati! Marija Pomagaj je Tvoje ime! Marija Pomagaj so Tvoji pogledi. Marija Pomagaj je Tvoje srce!

Z imenom Te kliče duša Te moja, Te prosijo tisoči sklenjenih rok: Marija Pomagaj, najlepša molitev se zliva čez ustnice Tvojih otrok.

Ostani med nami, ljubljena Mati, Marija Pomagaj je Tvoje ime. Marija pomagaj so Tvoji pogledi, Marija Pomagaj je Tvoje srce!«

Sedaj sem ponovno v Avstraliji, moji drugi domovini. Pravim ponovno, ker moje prvo obdobje je bilo v letih od 1982 do 1992. Drugo obdobje se je pričelo v letu 2001, po odhodu z Brezij. Glavno mesto Avstralije ni Sydney, kot bi mislili, pač pa od njega 300 kilometrov oddaljena Canberra. Še 600 kilometrov dalje od Canberre leži Melbourne, kjer sedaj delujem. Ime Canberra pomeni v jeziku domorodcev »Kraj srečanja«. V času mojega posebnega služenja Mariji Pomagaj na Brezjah sem vedno doživljal ta milostni kraj kot kraj srečanja, srečanja človeka z Bogom po Mariji Pomagaj z Jezusom v naročju in kraj srečanja človeka s človekom. Koliko dobrih ljudi sem tam osebno srečal in doživel! Velikokrat sem govoril o simbolni slovenski osi, ki se začne na Brezjah ter potuje preko Bleda in Bohinja vse tja do vrha Triglava (BBBT). Toda ta os se ne končuje na vrhu Triglava, pač pa so jo »podaljšali« slovenski rojaki v mnoga prostranstva naše Zemlje. Tako tudi v Avstralijo in Novo Zelandijo, ki sta najbolj oddaljeni od matere Slovenije.

Po mnogih slovenskih domovih, po večini slovensko-avstralskih domov lahko najdemo podobo brezjanske Marije Pomagaj in blejskega jezera s cerkvico na otočku.

Pred 24 leti sem v frančiškanskem samostanu Saint Paschal College v Box Hillu v Melbournu napisal pripoved, ki jo tukaj sedaj delim z vami in jo bom ob koncu moral še veselo dopolniti:

Dolgih 848 kilometrov severno od Adelaide, glavnega mesta Južne Avstralije, se pod zemljo skriva zares posebno mesto Coober Pedy – svetovna metropola opalov. Ime je aboridžinsko in naj bi pomenilo »luknjo, ki jo je izkopal v zemljo beli človek«. Prav primerno ime, kajti večina od blizu štiri tisoč prebivalcev živi v svojih zanimivih domovih – luknjah pod zemljo. Mesto z izredno individualističnim načinom življenja. Okolje je že skoraj puščavsko in poleti je peklensko vroče (+45°C), noči pa so pozimi kar precej hladne. Bivanje pod zemljo tako človeka poleti brani pred vročino, pozimi pa pred mrazom.

Leta 1915 so v teh krajih našli opale – neki fantič ga je prvi zagledal kar na peščeni površini. Od takrat naprej prihajajo v ta svet posebni karakterji, ki pod zemljo rijejo kot krti in v upanju iščejo dragoceno stvar – opal. V območju Coober Pedyja je moč najti kristalni in sivi opal. Kraj privablja ljudi iz vseh koncev sveta. Mnogi povojni priseljenci, tudi naši rojaki, so tu poskušali obogateti in nekaterim je tudi uspelo. Svoj klub so si postavili Hrvati, Italijani in Grki, Srbi zdaj gradijo »jugoslovanski klub«.

Kjer koli v avstralskem »Outback-u« hoče človek zaznati utrip osamljenega kraja, se mora napotiti v gostilno – »pub«. Bilo je že pozno zvečer, v soboto, 27. oktobra 1987, ko sem prišel v to »mesto krtin« in v gostilni zagledal med mnogimi zanimivimi tujimi obrazi tudi rojaka Milana Lazarja. Osamljen je sedel za svojo mizo in si s pivom izpiral prah, ki se mu je čez dan nabral v grlu. To je bilo že moje drugo naključno srečanje z njim. Pred leti sem potoval z avtobusom iz Sydneya v Melbourne in sem dobil sedež poleg njega. Tedaj je prodajal opale. Res svojevrsten pustolovski karakter, ki bi bil vreden podrobnega opisa. Na opalskih poljih ni obogatel, pa tudi če bi, bi ne znal biti bogat. Najbrž bi v svoje zadoščenje še nadalje ril v zemljo. Milan me je peljal v svoj dom – krtovo luknjo. Dihala je gostoljubno domačnost, četudi sem pozneje izvedel, da v vsem Coober Pedyju ni bolj mizernega bivališča. Končno je važno samo to, da je v njem zadovoljen stanovalec. In Milan očitno je, saj drugače bi se že zdavnaj premaknil. Karakterji kot je on dajejo temu kraju »Bogu za hrbtom« svojevrstnost brez primere. Moraš jo doživeti, opisati je ni lahko. Tudi v Milanov rudnik sva šla s svečo. V nekem kotu je imel skritih nekaj kamnov, ob katerih so mu zasijale oči.

Milan mi je povedal, da imajo v Coober Pedyju katoličani podzemno cerkev, da pa župnika sedaj ni doma, ker je odšel v »rdeči center Avstralije«, kjer je znameniti monolit Ayers Rock. Tam bo pripravil prvo sveto obhajilo za nekaj aboridžinskih otrok, mi je znal povedati rojak. Naslednji dan, v nedeljo, sem tako maševal v podzemni cerkvi svetih apostolov Petra in Pavla, za občestvo kakšnih osemdeset vernikov. Brez duhovnika bi imeli le bogoslužje Božje besede in sveto obhajilo.

To, kar me je presenetilo ob prvem vstopu v to katakombsko svetišče, ki je bilo izkopano leta 1967, in me še vedno radosti, je podoba brezjanske Marije Pomagaj na desni steni te cerkve! Vem, da se naše Brezje raztezajo do Washingtona in Lemonta, do Toronta in Buenos Airesa, prek Jeruzalema do Sydneya,

Melbourn, Adelaide, Brisbana, Wollongonga in Perth – kjer živijo Slovenci, povsod tam je tudi Marija Pomagaj – a da bom našel sliko brezjanske Marije sredi puščave pete celine, v podzemni avstralski župnijski cerkvi – tega ne bi nikoli pričakoval!

In kako je Marija Pomagaj priromala tja? Niko Petruša, doma iz vasi Vivodina v bližini Karlovca na Hrvaškem, in živi sedaj v Ljubljani (lastnik gostišča »Niko«), ima v Coober Pedyju dve sestri, Dragico in Marijo. Sliko, tiskano podobo Marije Pomagaj, je za cerkev daroval svaku Franju Novoselu, ko je bil ta z ženo Marijo na obisku v domovini leta 1987. Obe družini – Marije in Dragice ter družina Ferda in Patricije Radman so že v času gradnje cerkve veliko sodelovali z župnijo.

Brezjanska Marija Pomagaj tako ni le priprošnjica ljudstva izpod Triglava, ampak tudi pustolovcev vseh narodnosti, ki sredi avstralske puščave kopljejo rove in v nedrjih zemlje iščejo dragocene opale. Ti kamni, obrušeni, polirani in vgrajeni v zlato in srebro, lepšajo človekovo podobo na vseh petih kontinentih sveta. Ob vstopu v to enkratno podzemsko cerkev naša brezjanska Marija sprejema in pozdravlja tudi tiste, ki si z vsega sveta prihajajo ogledovat to zanimivo pustolovsko puščavsko naselbino.

Ta moja prva in nadaljnja srečanja z Marijo Pomagaj v podzemni avstralski župnijski cerkvi v Coober Pedyju so me tako prevzela, da sem naprosil svojega prijatelja arhitekta, ing. Roberta Cveta Mejača v Queenslandu, da za to cerkev naslika na platno podobo Marije Pomagaj, v ozadje pa postavi cvetove evkaliptusa, kot simbola Avstralije. Prvotna podoba, ki je tam še tudi danes, je bila le na papirju tiskana. Poklical sem župnika, Fr. Paula Bourkeja, in mu razložil svoje načrte, ki jih je takoj veselo sprejel.

Cveto Mejač mi je že leta 1985, na mojo prošnjo, naslikal prelepo podobo brezjanske Marije za slovensko cerkev vseh svetih v Wollongongu, 90 km južno od Sydneya. Prav tako sta njegovi deli sv. Frančišek Asiški in zadnja večerja. V Figtreeju

je Slovenski klub Planica ob predsedovanju g. Ivana Rudolfa (tudi v letu 2014 je duša kluba) kupil od anglikanske skupnosti dvorano, hišo in cerkev, ker so oni zgradili na drugem mestu nove, večje prostore. Marijino podobo je na slovesnosti žegnana v Wollongongu, 3. novembra 1985, slovesno okronal tedanji ljubljanski pomožni škof msgr. Jožef Kvas, v navzočnosti provincialnega ministra dr. p. Mihaela Vovka, OFM, ko sta bila na pastoralnem obisku pri slovenskih rojakih v Avstraliji. Kroni zanju je naredil po originalu pasar v Ljubljani, po posredovanju fr. Bonaventure, ki je sedaj že nekaj let zakristan na Brezjah. Kako se vse povezuje z Brezjami!

V letu 1991 je vsestranski umetnik, arhitekt, grafik, slikar in kipar ing. Robert Cveto Mejač na otoku Bribie Island v Queenslandu naslikal podobo Marije Pomagaj za avstralsko župnijsko cerkev sv. Petra in Pavla v Coober Pedyju. Slovesno smo jo tja peljali iz glavnega mesta Južne Avstralije, iz Adelaide, skupaj s koprskim škofom msgr. Metodom Pirihom in provincialnim ministrom dr. p. Mihaelom Vovkom v sredo, 21. avgusta 1991. Naslednjega dne smo med slovesno škofovo mašo novo podobo blagoslovili ter podarili župniji v Coober Pedyju. Župnik Fr. Paul Bourke je dejal, da še ni videl svojih faranov tako spremenjenih kot tisti dan. Veselo praznovanje smo nadaljevali v domu hrvaškega kluba ter si popoldne še od blizu ogledali, kako kopljejo in iščejo opale. Spustili smo se tudi v rove pod zemljo. Naslednji dan smo se vračali nazaj v Adelaido. Tako od 22. avgusta 1991 naprej pozdravi domačine in turiste z vsega sveta sredi Avstralije avstralsko-slovenska Marija Pomagaj.

Podoba Marije Pomagaj je v vseh naših slovenskih cerkvah v Avstraliji: v prvi slovenski cerkvi v Avstraliji, v cerkvi svetih bratov Cirila in Metoda v Melbournu je na platno naslikano podobo (Lampič 1963) okronal ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar, 5. februarja 1983. V slovenski cerkvi sv. Rafaela v Sydneyu je lesorezni relief Marije Pomagaj,

delo nemškega rezbarja Friedricha (Fritza) Rentza iz Wollongonga, v cerkvi Svete Družine v Adelaidi je podoba iz kovanega železa, delo adelajdskega rojaka Toneta Jesenka; v cerkvi vseh svetih v Wollongongu je že omenjeno delo ing. Roberta Cveta Mejača. Na dveh novih avstralskih božjepotnih središčih – v Ta Pinu, Bacchus Marsh v Viktoriji ter v Marian Valley v Queenslandu sta med mnogimi kapelicami različnih narodov tudi slovenski kapelici z mozaikom Marije Pomagaj, delo slovenskega umetnika Lojzeta Jeriča iz Melbournu. Njegovo delo je tudi v kapelici Slovenskega društva Ivan Cankar v Geelongu ter v Baragovem domu v Melbournu. V letu 2014 je Lojze Jerič ustvaril nov mozaik Marije Pomagaj, kot dar avstralskih Slovencev Brezjam ob 200-letnici njene podobe na Brezjah. Slovesno smo ga izročili na prvo nedeljo v juliju, nedeljo Slovencev po svetu, 6. julija 2014, ko je na Brezjah vodil slovesnost kardinal dr. Franc Rode in nam je prisrčen pozdrav izrekel gvardijan frančiškanskega samostana in rektor Marijinega narodnega svetišča, dr. p. Robert Bahčič, OFM.

Brezjanska Marija Pomagaj nas spremlja po svetu, mi pa jo vedno radi obiščemo ob vsaki vrnitvi v domovino. Junija 1995 so slovenski rojaki iz sveta podarili brezjanski baziliki spominsko ploščo z naslednjim sporočilom: »Mi, ki živimo daleč v tujini, k tebi se vračamo polni želja; mi, ki umrli smo daleč od doma, v srcih nosili smo tebe, Gospa, prosi za ene in druge Boga. Verni Slovenci z vsega sveta, junij 1995.«

Vse to isto nosimo v srcu in z enakimi občutji molimo tudi v letu 2014: Za Slovenijo v svetu in Slovenijo doma, pa tudi za našo celotno Zemljo, saj jo je Marija Pomagaj obkročila ne le z raketo ameriške vesoljske agencije NASA, ampak z vernim srcem rojaka in tujca, ki mi je v veri, upanju in ljubezni postal brat ali sestra!

Marija, pomagaj!

Mag. p. Ciril Alojz Božič, OFM

190. MARIJINA PODOBA V NEW YORKU

Slovenska cerkev Sv. Cirila, na Osmi cesti na Manhattnu, v kateri se zbirajo slovenski izseljenci že vse od leta 1916, bo kmalu praznovala stoto obletnico obstoja in aktivnega verskega delovanja med ameriškimi Slovenci: slovenska duhovščina v njem je odigrala veliko povezovalno vlogo med najstarejšimi in malo mlajšimi generacijami prvih slovenskih izseljencev, ki so ubežali grozotam dveh svetovnih vojn in njunih krutih posledic, med tistimi, ki so ostali zvesti v veri skozi krivično obdobje komunističnega enoumja, ter še posebej v času osamosvojitve, ko je bil tu ustanovljen »Slovenski informacijski center«; ta je v podporo ljudem v oddaljeni domovini, sredi začudenega in presenečenega demokratičnega sveta začel širiti zavest o pravičnosti slovenske borbe za samostojno državo.

V današnjem času je vloga cerkve Sv. Cirila enako pomembna, kot v času nastanka: v svoje domače in varno zavetje vabi, poleg zvestih faranov in okoliških domačinov tudi številne sodbne romarje in turiste iz domovine, ki se zelo radi ustavijo v tej privlačni metropoli sveta. Zanimivo pa je, da se nenadoma znajdejo na povsem domačih tleh in se morda šele tukaj prvič zavestno prepričajo o pomenu dveh velikih slovenskih besed: domovina in tujina.

Zagotovo je ena večjih privlačnosti tega svetišča, s katero se obiskovalci srečajo že na prvem koraku, prav prelepa podoba brezjanske Marije Pomagaj: po originalni Layerjevi predlogi jo je leta 1997 zvesto preslikal Jože Vodlan, pomembni slovenski slikar, ki že od leta 1963 živi in ustvarja v svoji novi ameriški domovini. Za izdelavo kopije, ki ima v tem primeru vse lastnosti dobrega originala, je poleg izvrstnega slikarskega znanja potrebno imeti tudi globoke duhovne dimenzije, iskrene osebne vrednote in trdno vero. Vse to se je uspešno združilo v slikarjevi podzavesti in nastala je čisto nova milostna podoba, ki je posebej naslikana za sakralni prostor, tako drugačen od

brezjanskega, kjer je shranjen čudežni original. Podobo Marije z Jezusom na prav poseben način nadgrajujeta tudi zlatarsko in filigransko izdelani aplikaciji v obliki kraljevskih kron, delo g. Toneta Babnika, zvestega in nadarjenega staroste med slovenskimi farani. Iz darovanega zlatega nakita ter dragih in poldragih kamnov, nekoč v lasti ženskega dela njegove družine, mu je uspelo ustvariti zanimiv barvit okras,

s katerim je dosegel nadzemeljski vtis obeh upodobljencev ter na samosvoj način poudaril veličino nebeške slave na zemlji. Tako oplemenitena brezjanska Marija v New Yorku je lep primer, kako lahko že tisočkrat in tisočkrat reproducirana podoba zaživi v povsem novi obliki, ki je hkrati identična, a vendar tako drugačna.

Velika izraznost notranje moči Marijine podobe v New Yorku zato v celoti presega sicer zelo znan okvir, ki jo čvrsto likovno omejuje, obenem pa krasi v simboličnem smislu: slovenski cerkvi v New Yorku ga je v času temeljite obnove leta 1997 podaril Frančiškanski samostan z Brezij, saj so leta 1977 svojo najslavnejšo sliko namestili v bogato izrezljan, zlat baročni okvir. V Ameriko so poslali okvir, ki ga je za brezjansko podobo leta 1954, ob prenovi Marijine kapele, oblikovno zasnoval arhitekt Janko Omahen. Umetnik se je odločil, da bo za okvir najbolj svete Marijine podobe na Slovenskem uporabil različno oblikovane in obarvane koščke kamena iz vseh koncev Slovenije. S tem je močno poudaril vseslovenski božjepotni značaj kraja, hkrati pa inventivno poudaril dejstvo, da je okoli Marije zbrana vsa Slovenija. Nastal je sijajen zlatarski izdelek,

ki je šele na ameriških tleh pridobil svoj dodatni simbolični pomen: v njem je namreč navzoča daljna Slovenija, dežela različnih barv in kamnitih struktur, v različnih vzorcih in oblikah, tako živopisno različna, kot so različni njeni dobri ljudje. Pa vendar imajo vsi kot narod nekaj skupnega: družijo jih globoka zvestoba in iskrena ljubezen do Marije. Slovenci v New Yorku pa lahko zdaj še bolj izpričujejo svojo nesebično ljubezen do domovine, saj imajo nekaj koščkov te svoje ljubljene dežele pri sebi na ameriških tleh.

Damjana L. Simončič

191. MARIJA POMAGAJ Z BREZIJ MED SLOVENCİ V ARGENTINI

Čaščenje Božje matere Marije združuje vse tokove naseljevanja Slovencev v Argentini. Prvi slovenski priseljenci so prišli v Argentino v sedemdesetih letih 19. stoletja. Druga večja skupina so bili primorski rojaki, deloma zaradi pritiska fašizma deloma zaradi gospodarske krize na začetku tridesetih let prejšnjega stoletja. V istem času je prišla v to deželo iz podobnih razlogov tudi skupina Prekmurcev. Tretji val beguncev, ki so bili primorani zapustiti domovino, da so si rešili življenje in svobodo, se je zaključil sredi petdesetih let prejšnjega stoletja, ko so žene in otroci šele mogli priti k možem in očetom, ki so se pred nevarnostjo komunizma morali umakniti v tujino.

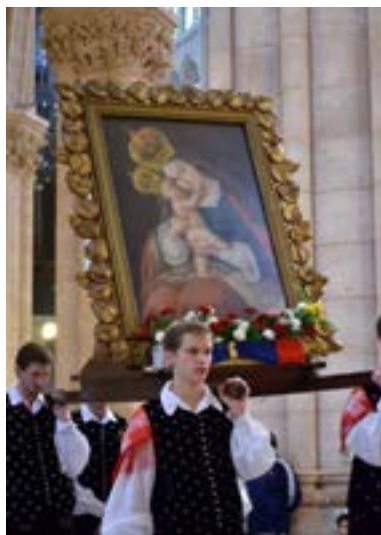
Vsi ti naši rojaki so s seboj vzeli podobice brezjanske Marije Pomagaj. Celo nekateri od domobrancev, ki so bili maja 1945 iz Vetrinja vrnjeni v Slovenijo in so se rešili iz Kočevskega Roga, Teharjev ali drugih morišč, so s seboj v Argentino prinesli podobico brezjanske Marije Pomagaj, ki so jo nosili vedno pri sebi.

Še bolj splošno velja to za povojne priseljence v Argentino. Tri leta in pol pred vselitvijo v to deželo pod južnim križem, so

v begunskih taboriščih v Italiji in na Koroškem po družinah pa v barakah - spremenjenih v kapelo - goreče častili Marijo s pomočjo večjih ali manjših podob brezjanske Marije Pomagaj. V kapeli begunskega taborišča Servigliano je visela podoba Marije Pomagaj, ki jo je vzela na pot v begunstvo desetčlanska družina Ivana Prijatelja, ravnatelja ljubljanskega učilišča. Ko so rojake od tod kasneje preselili v Senigallio, se je z njimi preselila tudi ta podoba. Iz taborišča v Avstriji je znana podoba Marije Pomagaj, ki jo je v Peggezu pri Lienzu naslikal Friderik Jerina, prve tedne po prihodu beguncev iz Vetrinja v to taborišče na vzhodnem Tirolskem. Jerinova kopija Marije Pomagaj je visela od julija do decembra 1945, pred barako 33, na zasilnem oltarju, ker do takrat še ni bilo kapele v taborišču. Škof Rožman je imel enkrat možnost, da je obiskal begunce tega taborišča, jim maševal, spodbujal in jih tolažil pred Marijino podobo, ko je še visela pred barako 33. Šele potem, ko so begunci prišli do barake in jo preuredili v kapelo, je slika Marije Pomagaj dobila svoje mesto v njej. Nikoli ne bo popisano, če bi bilo to sploh mogoče, koliko solz in trpljenja so begunci zaupali Mariji.

Leta 1949 je bilo prvo slovensko romanje v Luján, ki so se ga množično udeležili poleg »staronaseljencev« tudi »novonaseljenci«, to je, zgoraj omenjeni begunci iz taborišč v Avstriji in Italiji. Luján je narodno Marijino svetišče in največja Marijina božja pot v Argentini (kot Brezje v Sloveniji). Na tistem romanju so Slovenci že darovali luhanski baziliki podobo Marije Pomagaj z Brezij in spominsko ploščo, z besedilom zahvale za

rešitev izpod komunistične nevarnosti v svobodno življenje v Argentini. Od tedaj nas ta podoba spremlja ob vsakoletnem romanju na drugo nedeljo v maju, v spomin na začetek našega begunstva, v prvih dneh maja leta 1949.

S pridnostjo pri delu, z varčevanjem in z medsebojno pomočjo so slovenski rojaki v nekaj letih že prišli do lastnega zemljišča in si postavili družinske domove. V vsaki družini je bila navzoča vsaj ena podoba Marije Pomagaj z Brezij. Poleg večje Marijine podobe so Slovenci tudi v molitvenike, denarnice in torbice vlagali spominske podobice z različnih romanj, s podobo

brezjanske Marije Pomagaj. V petdesetih letih prejšnjega stoletja smo si začeli postavljati tudi krajevne slovenske domove,

v katerih je podoba brezjanske Kraljice dobila častno mesto. Med prvimi je bilo slovensko begunsko semenišče, ki je leta 1952 iz notranjosti Argentine (iz province San Luis) prišlo v buenosaireško predmestje, Adrogué in je bila semeniška kapele posvečena Mariji Pomagaj z Brezij. Ob blagoslovitvi kapele je škof dr. Gregorij Rožman tudi okronal Marijo in Jezusa z zlatima kronama.

V lepi in veliki cerkvi, posvečeni Mariji Pomočnici kristjanov, v Don Boskovem zavodu v mestu Ramos Mejia je salezijanec Janko Mernik dosegel, da so en stranski oltar odstopili Mariji Pomagaj z Brezij. Tone Oblak je izdelal Marijino podobo v lesu in tudi kipa sv. Cirila in Metoda. V spodnjem delu oltarja je v kamen izklesana podoba begunske družine in pod tem napis: *Patriam amiserunt, fidem servaverunt* (Izgubili so domovino, ohranili so vero).

Vse lesene podobe je narisal, izrezljal in pobarval Tone Oblak; spodnji relief v marmorju so po Oblakovem načrtu izklesali v delavnici tirolskih bratov Malnek. Na slikah se zdaj vidita na oltarju samo dva svečnika, bili so trije na vsaki strani in tudi izviren križ je bil drugačen, zelo lepo izdelan. Oltar se je napravil na pobudo

omenjenega duhovnika Janka Mernika. O dogodku posvetitve tega oltarja je Svobodna Slovenija zapisala: »V nedeljo, 3. januarja 1960, je moronski škof msgr. Mihael Raspanti posvetil nov oltar v baziliki Marije Pomočnice kristjanov v Don Boskovem zavodu v mestu Ramos Mejia. To je slovenski oltar, posvečen brezjanski Mariji. Za njegovo postavitve so zbrali sredstva slovenski rojaki. Je pa to tretji oltar Marije Pomagaj na področju Velikega Buenos Airesa, kajti doslej ga ima brezjanska Marija že v kapeli slovenskega bogoslovja v Adrogueju in v Slovenski kapeli v Buenos Airesu. - Slavnost se je pričela ob štirih popoldne. Ob prihodu je Slovenski pevski zbor iz San Justa zapel škofu v pozdrav (...) Na desni strani oltarja je stala argentinska zastava, za njo je bila duhovščina, na levi pa slovenska. V njeni bližini so stali slovenski fantje in dekleta v narodnih nošah.

Oltar Marije Pomagaj v baziliki Marije pomočnice kristjanov stoji na levi strani Marijine bazilike. Pri njegovi postavitvi je bilo treba upoštevati kolonialni slog bazilike. Oltar je iz najboljšega marmorja ter sta ga naredila brata

brata Mahlknecht, po rodu Tirolca, ki sta v Argentini in sosednjih državah postavila že mnogo oltarjev. Pod oltarno mizo je iz marmorja izklesan relief, ki predstavlja Brezje v ozadju in begunsko družino v ospredju, kako se poslavlja od domovine. Pod reliefom je napis ‚Marija, ohrani nam vero in dom‘. Osrednji prostor na oltarju zavzema slika Marije Pomagaj. Je lesorez v premeru 1.20 m. Zgoraj je napis ‚Auxiliadora de los Eslovenos‘, spodaj pa ‚Marija Pomagaj‘, na levi strani stoji lesen kip sv. Cirila, na desni pa sv. Metoda. Vse lesoreze je izdelal g. Tone Oblak iz San Justa.«

Slovenski rojaki iz Velikega Buenos Airesa imajo vsako leto v tej baziliki in pred leti tudi po njenem obširnem vrtu

procesijo sv. Rešnjega telesa. Leta 1952 je bilo v prostorih te bazilike tudi glavno zborovanje Prvega Slovenskega katoliškega shoda izseljencev v Argentini. Da je oltar čist in okrašen s svežim cvetjem, skrbijo in se vrstijo žene in dekleta, ki v to cerkev hodijo med tednom k sveti maši.

26. maja leta 1974 je bila blagoslovljena cerkev Marije Pomagaj v slovenskem središču v Buenos Airesu. Podoba v tej cerkvi je ista, kot je bila prej v slovenskem semenišču, toda ko je to prenehalo, so podobo darovali cerkvi v Slovenski hiši. To podobo je naslikal zgodaj umrl slovenski slikar Marjan Koritnik (umrl star okoli 30 let), pozlačen okvir za podobo v novi cerkvi pa je naredil arhitekt Jure

Vombergar; slika sama je velika 48 x 68 cm. Poleg podobe v cerkvi je še druga, velika podoba brezjanske Marije Pomagaj, meri 1.80 x 2.37 m, ki jo je naslikal Stane Snoj leta 1984, ob priložnosti zlate maše pokojnega msgr. Antona Oreharja, dolgoletnega direktorja slovenskega dušnega pastirstva v Argentini; sedaj je ta podoba v dnevni kapeli, poleg cerkve in jo prenesemo v veliko dvorano Slovenske hiše ob različnih prireditvah.

Pred nekaj leti so slovenski rojaki v kraju San Justo (Sv. Just) prav tako dosegli, da jim je krajevni škof dovolil, da so na enega stranskih oltarjev ustoličili podobo brezjanske Marije Pomagaj, tudi ta relief v lesu je delo Toneta Oblaka, v spodnjem delu oltarja je tako kot v zavodu Don Bosko

upodobljena begunska družina in rek: Patriam amiserunt, fidedem servaverunt. Tudi tu rojakinje skrbijo za čiste prte in sveže cvetje.

V nekaterih krajih velikega Buenos Airesa redna nedeljska sveta maša v slovenskem jeziku ni v cerkvi, ampak v dvorani Slovenskega doma. Na Slovenski pristavi v Castelarju imajo večnamenski prostor, tako da je na enem koncu dvorane oltar in tabernakelj z Najsvetejšim, na drugem koncu dvorane pa oder. V bogoslužnem prostoru je na steni za oltarjem podoba Marije Pomagaj z Brezij (tudi delo Marjana Koritnika). - Podobno je v Slomškovem domu (Ramos Mejía), kjer ni stalne navzočnosti Najsvetejšega, je pa stalno na eni strani, spredaj, podoba Marije Pomagaj z Brezij, na drugi strani pa podoba blaženi Antona Martina Slomška. Sliko Marije Pomagaj, ki je zdaj v Slomškovem domu, je naslikal, kot že rečeno, Friderik Jerina v peggeškem taborišču na Tirolskem. Salezijanec Janko Mernik jo je iz tega taborišča najprej prinesel v Špital na Koroškem, dve leti kasneje, ob izselitvi, pa vzel s seboj v Argentino. Tu jo je podaril rojakom, ki so se naselili na področju mest Ramos Mejia in San Justo v predmestju Velikega Buenos Airesa.

V San Martinu je nedeljska slovenska maša v lepi zavodski kapeli, a podobo Marije Pomagaj postavijo ob posebnih priložnostih. - V Slovenskem domu v Carapachayu med nedeljsko mašo postavijo podobo brezjanske Marije Pomagaj za oltar, podobo so prinesli fantje, mobiliziranci v nemško vojsko in po vojni ujetniki v taborišču Trani, v južni Italiji. V Slovenski vasi, v Lanusu, so versko središče zgradili in organizirali slovenski lazaristi. Cerkev je posvečena Mariji Kraljici sveta, a poleg nje je v cerkvi tudi podoba brezjanske Marije Pomagaj.

V notranjosti Argentine prav tako spremlja slovenske rojake podoba brezjanske Marije Pomagaj: v Mendози, v Bariločah, v Miramaru (v glavni mestni župniji sv. Andreja ima podoba Marije Pomagaj z Brezij stalno mesto ob tabernaklju) in podobno v drugih krajih, kjer je skupina slovenskih rojakov.

Marije Pomagaj z Brezij se spominjamo in jo častimo na naših skupnih romanjih; k njej molimo in se ji priporočamo posamezniki in po družinah; posebej je njej posvečeno vsakoletno žegnanje ob njenem prazniku (24. maja) v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

V načrtu in v pripravah je bilo tudi ustoličenje podobe Marije Pomagaj z Brezij v novem velikem svetišču, posvečenem Naši Gospe rožnega venca v kraju San Nicolás, 230 km severno vzhodno od mesta Buenos Aires. Ustoličenje podobe je bilo 13. oktobra 2014 in ob tej priložnosti smo se znova posvetili Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Na to romanje in posvetitev smo se pripravljali z opravljanjem peterih prvih sobot v mesecu, da bi nam Marija izprosila pri Bogu prenovo verskega in moralnega življenja v naši skupnosti, saj smo tudi kot izseljenska skupnost potrebni novega pokristjanjenja, nove evangelizacije. Vse to je tudi v duhu priprav na obhajanje 70-letnice begunstva in potem izseljenstva (1945 - 2015).

Marijo čutimo kot skupno duhovno mater, ki povezuje vse tokove naseljevanja Slovencev ob Srebrni reki, v Argentini. Njej se priporočamo, jo častimo, ji pojemo in jo prosimo, da bi vsak zase, pa družine in kot skupnost ohranili še dolga desetletja zvestobo do Boga in do slovenskih korenin.

Jure Rode in Stane Snoj

192. KAPELICA NA ORELOVEM VRHU

Marija Pomagaj, Kraljica Slovencev, nas je spremljala vse življenje, še posebej, ko smo maja 1945 morali bežati iz domovine. Na Slovenski Pristavi, ki je od Clevelanda oddaljena dobro uro, smo zgradili lepo spominsko kapelico. Pravimo ji »Kapelica na Orelovem Vrhu«. Posvečena je Kraljici Slovencev,

Mariji Pomagaj, v spomin vsem pomorjenim domobrancem in drugim žrtvam komunizma v drugi svetovni vojni in po vojni 1945. Zgradil jo je Tone Lovriša iz Horjula pri sv. Joštu.

Kapelico je želel videti nadškof Pogačnik, ki jo je tudi obiskal v spremstvu Alojzija Ambrožiča, takratnega profesorja bogoslovja v Torontu in kasnejšega torontskega nadškofa in kardinala. Nadškofa je sprejela lepa množica Slovencev, s predsednikom Pristave Jernejem Slakom. Gospoda nadškofa je pozdravila Tončka Urankar ter mu izročila šopek rožmarina. Ta obisk je bil za vse pravi čudež in zato hvala Mariji Pomagaj. Pogovor je tekkel tudi o vsakoletnih romanjih v Lemont, k Mariji na ameriške Brezje. Prav na teh romanjih k Mariji Pomagaj v Lemont, sva se tudi midva spoznala in tam naju je poročil Frankov brat, pater Aleksander Urankar.

Zavedava se, da je Mati Božja vedno spremljala najino družino. Imava dve hčeri in dva sinova, sedem vnukov, štiri pravnuke in eden je na poti. Angelco, vnukinja pa je Bog vzel k sebi v avtomobilski nesreči, ko je imela 22 let. Take preizkušnje je težko preboleti, a se zavedava, da nama je bila v tolažbo Mati Božja. Hvala Bogu in Mariji Pomagaj.

(Klub upokojencev Slovenske Pristave se je pred leti pod vodstvom predsednika Zdravka Novaka, ml., odločil, da bo ob smrti svojih članov v pogrebnih zavodih poleg svojega društvenega prapora vedno ob pokojnem postavil na častno mesto tudi podobo Marije Pomagaj. K posnemanju je spodbudil še druge skupine v Ameriki in po svetu.)

Tončka in Frank Urankar

193. MARIJA POMAGAJ NA FRANCOSKIH TLEH

»**M**ariji Pomagaj v zahvalo!« Kolikokrat sem v kot duhovnik vpisal ta mašni namen v zadnjih tridesetih letih delovanja med izseljenci v Franciji, Loreni, v Freyming-Merlebachu in Habsterdicku. Na teh dveh krajih je poseben del cerkve ali kapele namenjen prav Njej in to že kar dolga desetletja. V Habsterdicku, ki

meji na Nemčijo, so jo prinesli v prvih letih po drugi svetovni vojni, za časa mojega predhodnika, mgr. Stanka Grimsa iz Škofje Loke. Petdeset let je služboval na istem predelu francoske Lorene in bil z njimi tesno povezan. Po pripovedovanju njegovega dolgoletnega organista Emila naj bi bilo našemu duhovniku težko pri srcu, ko je poslušal preklinjanje slovenskega človeka, izhajajočega iz nekdanje skupne domovine in mejaša z našimi latinskimi sosedi, v tovrstni veččini naj bi bil pravi poliglot. Pokojnega Stanka ne morem več vprašati po osnovnem razlogu, dejstvo pa je, da se v Habsterdicku že dolga desetletja

na prvi maj zbirajo naši rojaki, kot ob materi, prav ob brezjanski podobi.

Kot otrok v najnežnejših letih nisem vedno mogel razumeti, zakaj je potrebno romati še na Brezje, če pa živimo v senci Zaplaških zvonikov in ravno k nam prihaja toliko romarjev. Ali ni ta Marija, h kateri sem nosil teloh iz bližnjih gozdov in ob kateri smo se zbirali ob nedeljah in praznikih edina, prava? Ko nas je vlak iztrgal iz domače vasi, smo Marijo ponesli s seboj kot kipec, sliko ali v svojem srcu. Šla je z nami na tuje in je bila tudi na francoski zemlji naša priprošnjica in posrednica pri Očetu. Rudarji so se zatekali k Njej in rekel bi, ko so bile naše domače Brezje predaleč, da bi poromali k Njej, je postal Habsterdick, Merlebach, Méricourt zatočišče k Pomočnici in Priprošnjici vseh, ki so si ob kopanju črnega premoga služili beli vsakdanji kruh. Spominjam se naše vodnice Helene, ki je ob razkazovanju umetniških lepot carske Rusije zaustavila svoj korak pred ikono v Novgoroški cerkvi, ki je bila ponovno vrnjena in obnovljena za bogoslužje. Na desni strani pred ikonostasom je bila izpostavljena ena najstarejših ikon iz 11. stoletja, ki naj bi tudi mesto čudežno obvarovala pred tujo vojaško invazijo. »Pri nas so ikone nekaj spoštljivega in svetega, podajamo si jih iz roda v rod ...« Brezjanska Marija je prav gotovo naša slovenska ikona, ki ima svoje mesto na steni stanovanja, v torbici, na nočni omarici, v bolniški sobi, v denarnici in v kapelah, kjer se slovenski človek zbira k bogoslužju. Kdaj je bila naša »ikona« izpostavljena v bogoslužnih prostorih? Ko sem to vprašanje postavil na severu, v Pas-de Calaisu, kjer ima svoje mesto v slovenski kapeli, na levi strani glavnega oltarja, mi je neki že starejši človek dejal: »To podobo imam pred očmi že od časa, ko sem se pripravljal na prvo sveto obhajilo.« Možakar je že kar nekaj časa v pokoju. Ko ponovim vprašanje za Habsterdick, dobim odgovor, da so se kmalu po drugi svetovni vojni začeli redno zbirati ob Njej, k tedenski slovenski maši, ki je še danes na tem kraju, kakor tudi k vseslovenskemu

romanju ob prvem maju. Ob njej so se zbirali in se še zbirajo tudi rojaki iz sosednjih držav, posebno Nemčije. Včasih, ko so bile skupnosti številčno močnejše, so prihajali kar z avtobusi. Danes zadostujejo osebni avtomobili. Ob vonju šmarnic in pogledu na Njo se dviga tudi naša skupna in posamezna molitev k Bogu. Prav posebno mesto je dobila naša brezjanska Marija v Merlabachu, ko sem pod Njenim varstvom pričel z deli za nov slovenski župnijski dom in našo domačo kapelo. K ostarelemu duhovniku je prihajalo redno ob nedeljah povprečno 13 vernikov. Kot bogoslovec v Metzju sem bil preveč iskren in sem zaupal moj načrt o domu in kapeli ravnatelju semenišča, ki mi je dal vedeti, da se z mojim načrtom ne strinja in me je kar dva tedna ignoriral potem, ko mi je nejevoljen izjavil: »Mi kapele zapiramo, ti boš pa sedaj nekaj novega ustvarjal in odpiral, vedi da je to popolni nesmisel!« Ob tej zavrnitvi se nisem upal potrkati na škofijska vrata, nisem bil še posvečen, ne kot duhovnik in ne kot diakon. To ni bil čas za povzročanje nepotrebnih valov. Na tihem pa se je v sosednji sobi semenišča že čudno mešal vonj sveže oljnate barve in amsterdamskega tobaka. Velikokrat sem zahajal v to sobo k Filipu, ki je bil za glavo višji od ostalih bogoslovcev. Njemu, sinu vojaškega polkovnika iz Verduna, sem 1982 leta zaupal, da mi na olje naslika brezjansko podobo. Bil sem kar nestrpen in sem pogostoma potrkal in skozi vrata pokukal na nastajajočo sliko. Glavni obrisi so mi bili všeč. Navadno je sliko zaključil z obrazom, natančneje z očmi. Brezjanska Marija je bila vitražno posodobljena, njene oči pa so bile zelenkaste. Začudenje! To pa ne ustreza predloženi fotografiji in sem ga zaprosil naj jih spremeni. Tega ni storil. Le zakaj je tako trmasto vztrajal pri zelenkastih očeh? Kaj kmalu mi je bilo prišepetano od Ludvika: »Naslikal je oči dekleta s katero se je hotel podati na skupno življenjsko pot ...« Zamenjal je torej zemeljski obraz z nebeškim, oziroma približal si je Njen obraz in ji vtisnil barvni pečat spomina na sedaj novo izbrani duhovni poti. Še danes je odličen duhovnik v škofiji Metz.

V Merlebachu smo ustanovili Društvo prijateljev slovenske katoliške misije. Peščici rojakov sem zaupal svoj načrt o slovenskem katoliškem domu. Klican sem bil na konzulat SFRJ in bil po tri ure redno na vsake štiri mesece zaslišan. Le čemu še eno slovensko društvo, saj so kulturne in društvene potrebe na tem predelu že tako dobro pokrite ... Redna zasliševanja so se ustavila z dnem, ko sem jim pokazal tudi francosko osebno izkaznico. Nekateri so se mojega drznega načrta zelo ustrašili. Kaj takega bi bilo mogoče začeti, če bi bili mlajši, ... Pred smrtjo mi je gospa Mici Mav, ki je trideset let svojega življenja posvetila misiji kot ekonom in zakristantka dejala: »Se še spomnite, ko sem oklevala s privolitvijo in ste mi rekli ali me boste tudi vi zapustili?« Velikodušno je vztrajala kot dobra mati. Načrt slovenskega doma sem delil z društvom Jadran. Pred očmi smo imeli skupni odkup velike hiše pred železniško postajo v Merlebachu. Teden pred podpisom predkupne pogodbe pride k meni g. Gusti in mi reče: »Žal, z našim skupnim načrtom ne bo nič, ne smemo iti v podpis skupnega lastništva. Konzulat iz Strasbourga tega ne želi!« Od tega trenutka dalje sem še bolj izročil svoj načrt Njej. Veliko vrat smo odprli, zelo mi je bila všeč sredi mesta velika kino dvorana, ki je bila zgrajena z rdečo opeko. Občina nam tega ni hotela odstopiti in je stavbo porušila za pridobitev parkirišča. Končno smo našli stavbo sredi mesta Merlebacha. Nekdanji frizerski salon in trgovina s površino šeststo kvadratnih metrov. V njej je nekoga dne nastal požar. Tako opustošeno stanje nam je dopuščalo odkup. Prosjačili nismo po ostalih delih Francije ali »čez lužo«. Zbirali smo v krogu naših ljudi, v krogu naših podjetij in trgovin. Vsa obnovitvena dela elektrike, vodovoda, gretja, prezidav, strehe so opravili naši prostovoljni rojaki, s pomočjo francoskih prijateljev. Na dan jih je prostovoljno prihajalo preko dvajset. Ko je g. Karel Miglič zidal stransko Marijino kapelo, se je pred misijo ustavil avtomobil, iz katerega je izstopil škof P-Joseph Schmitt iz Metzja. Nekdo mu je moral o našem

delu poročati. Osebnost se je hotel prepričati o naših načrtih. Ko je vstopil v kapelo, je bil g. Karel na odru in ometaval steno, na kateri bo pozneje visela milostna podoba. Res čudno naključje. Škof me je pokaral in mi dal vedeti, da je on odgovoren za odobritev načrta in kultne dejavnosti. Opravičil sem se mu, da ga nisem o tem obvestil in v zmedenosti odgovoril, da sem mu ob zaključku del hotel narediti presenečenje. Njegov obraz je raznežil nasmeh. Bil je po prvih trdih besedah tako navdušen nad našim skupnim delom, da nas ni samo administrativno in duhovno, temveč tudi gmotno podprl in to v višini tretjine vrednosti nakupa stavbe. Škof Stanislav Lenič je blagoslovil kapelo in dom slovenske misije. Preko 30 let se že dobivamo tedensko ob Njej. V prvem nadstropju je Poljak narisal najbolj zvesto upodobitev brezjanske Marije, ki v pogovornem salonu sprejme vsakega obiskovalca. V kapeli se nadaljujejo molitve in prižigajo sveče. Za pokojne, za uspeh, za zdravje, za srečno operacijo, za srečno pot ... Ivanka K. je ena izmed tistih ki na glas pripoveduje, kako je prepričana, da jo je kot otroka, na priprošnjo njene matere, ki jo je prinesla na Brezje, v tej prošnji uslišala in čudežno ozdravila. Tudi letos se ji je šla zahvalit na Brezje. Marija Pomagaj, prosi za nas in ostani z nami na francoskih tleh!

Delegat Jože Kamin

194. MARIJA POMAGAJ V THONDOLO, MALAWI

Na eni od podružnic župnije sv. Jožefa v Kasungu, Malawi, se je podirala cerkev, ki je posvečena Kristusu Kralju. Verniki te podružnice so jo popravljali, kolikor so mogli. Potem pa je nekega viharnega dne veja z bližnjega drevesa oplazila streho in jo na eni strani popolnoma porušila. Na župniji so zaprosili za pomoč pri njeni obnovitvi. Pomoč je prišla in cerkev smo

obnovili. Lepa slika Kristusa Kralja iznad oltarja priča o njegovi veličini. Seveda, njegovo glavo krasi krona. Desno od slike je napis: »Jezus, naš kralj«, ob napisu pa velik križ, tako da nihče ne dvomi o naravi njegove kraljevske oblasti.

Ko so verniki zagledali to prelepo sliko Kristusa Kralja, so se je zelo razveselili. Pod križem je stala njegova Mati. Tudi ona je trpela z njim. V trpljenju je postala Kraljica. Takrat sem jim pokazal sliko brezjanske Matere Božje in jim razložil, da je v naši deželi Sloveniji božja pot, kjer Marija pomaga vernikom, ko jo prosijo in se k njej zatekajo. Prav ta njena vloga ji daje vlogo Matere, naše in Jezusove. Marija je res Božja in tudi naša Mati. Bog jo je okronal. Od tod krona na njeni glavi. Zaključili so: »Če je sin poglavar, torej Kralj, je tudi njegova mati Kraljica«. Ob razlagi litanij Matere Božje sedaj lažje razumejo nazive Marije Kraljice v isti molitvi. Potem sem jim predlagal, da bi nad vhodnimi vrati dali naslikati Marijo z njenim sinom. Predložil sem jim pet različnih slik. Izbrali so brezjansko Mater Božjo. Iz male slike je tako slikar upodobil Marijo z Brezij. Slika je velika in zelo lepa. Verniki se k njej ozirajo, ko pridejo v cerkev molit in ko gredo iz cerkve. Tako jih Marija z Brezij spremlja v njihovo življenje. Tudi meni je ta cerkev postala prava božja pot. Kadar jo obiščem, se počutim, kot da sem na Brezjah.

p. Stanko Rozman, misijonar v Malawiju

195. TORONTO

Podoba Marije Pomagaj v župnijski cerkvi v središču Toronta našim ljudem pomeni resnično bližino Brezjanske Matere Božje. To je bližina Marije Matere, ki drži Jezusa v rokah. To je tudi Marija, ki se s podobno ljubeznijo sklanja k nam.

Marija nam je zaščitnica v tujini, v svetu, kjer se večkrat težko znajdemo. Tu nas je Božja previdnost postavila in tudi

tu nas Bog in Devica Marija spremljata s svojo ljubečo skrbjo. Kakor Marija pazi na otroka Jezusa v svojem naročju, tako tudi nas pazi z vso nežnostjo in ljubečo skrbjo. Ne bo nas zapustila v naših potrebah, temveč nam je vedno blizu. Pri svojem Sinu Jezusu nas zagovarja in brani. Obenem nas ljubeče vabi, da bi znova in znova sprejemali Njega, ki je luč od luči in naš Odrešenik.

Pred Marijo smo vedno znova vabljeni, da premislimo, kdo je Jezus za nas, kdo je Marija za nas. V veri hodimo za Jezusom in Marija je vedno tu. Zato pogledati vanjo je pogledati v oči Matere, ki jo kot otroci potrebujemo ob sebi.

Pogosto je težko vztrajati v iskanju prave poti in, da ne omagamo, je Ona vedno z nami. Njena nežna materinska roka ni samo Jezusa držala, ampak hoče držati tudi nas.

Obenem nam je Marija zgled, kako sprejeti nase težke naloge, ki jih Bog od nas pričakuje, saj je dala skozi mnogo stiske in skrbi na poti svojega zemeljskega življenja. Premišljevanje le teh stisk in skrbi nam pomaga reči v pravem trenutku: »Glej, zgodi se mi po tvoji volji.«

Srečni smo, da je brezjanska Marija naša varuhinja na poti v večno domovino ter da je izbrana zavetnica naše župnijske skupnosti. Ali ni to velika sreča?

Toni (Antonio) Burja, CM

196. MARIJA POMAGAJ V SVETU – ŽUPNIJA MARIJE POMAGAJ V TORONTU

Podoba Marije Pomagaj v Torontu, posnetek milostne podobe Marije Pomagaj z Brezij, je delo akademskega slikarja p. Blaža Farčnika, OFM. Naslikal jo je na prošnjo p. Bernarda Ambrožiča leta 1927, ko je nastala prva cerkva za takratno slovensko župnijo sv. Janeza Vianneya v Detroitu v ZDA. Slika je ostala v cerkvi tako dolgo, dokler je niso podrli in pod župnikovanjem znanega slovenskega misijonarja p. Odila Hanjška, OFM, postavili nove cerkve. P. Odilo trdi, da je bila podoba Marije Pomagaj nekaj časa tudi v novi cerkvi. Gotovo pa je, da leta 1940, ko je šel p. Bernard skozi Detroit v Kanado, podobe ni bilo več v cerkvi. Zanimal se je zanjo in jo tudi našel, spravil jo je v svojo karo in podoba je šla z njim v kanadski Grimsby.

V mestu Grimsby je tedaj župnikoval poznejši torontski pomožni škof B. I. Webster, kasneje škof v Peterboroughu. Z njim se je p. Bernard Ambrožič seznanil in dosegel, da mu je prepustil cerkev Srca Jezusovega v Vinelandu, ki je bila takrat in je še danes podružnica župnijske cerkve sv. Jožefa v Grimsbyju. V tej cerkvi je p. Bernard zbiral Slovence, ki so po prvi svetovni vojni v Vinelandu ustanovili veliko farmersko naselbino. Tukaj je prišla podoba Marije Pomagaj zopet do svoje časti. Dne 18. avgusta leta 1940 je bila v omenjeni cerkvi slovesno ustoličena. Slovesnosti se je udeležil tudi župnik g. Webster, ki je podobo pred ustoličenjem blagoslovil in ob tej priliki tudi pridigal. Tako so v Vinelandu pred štirinajstimi leti nastale prve t. i. kanadske Brezje.

Iz raznih vzrokov pa se te kanadske Brezje niso mogle razviti. Leta 1941 je p. Bernard zapustil Vineland oz. Grimsby, a podobo Marije Pomagaj je pustil tam. Zopet ni znano, kako dolgo je podoba ostala v tej cerkvi. Ko se je leta 1950 p. Bernard mimogrede ustavil v Vinelandu, jo je našel zapuščeno v prostorih pod cerkvijo. Znova je z njim romala v karo in prišla

v Malvern, Ontario, kjer se je po drugi svetovni vojni na farmi sester karmeličank s svojo družino naselil brat p. Bernarda, g. Lojze Ambrožič. Na njega se je kmalu nato obrnil sedanji slovenski župnik v Torontu, lazarist g. Jakob Kolarič, s prošnjo, da mu podoba prepusti za bodočo slovensko cerkev, za katero se je tisto leto že pričela živahna akcija med torontskimi Slovenci, zlasti med novo naseljenci.

Po neskončni Božji dobroti je do slovenske cerkve v Torontu res prišlo. In ko je za sklep Marijinega leta, dne 8. decembra 1954, ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman prvikrat daroval v novi cerkvi sveto mašo, so slovenski verniki zopet ugledali pred seboj nad glavnim oltarjem podobo Marije Pomagaj v novem sijaju, z bleščečo krono na glavi.

Podoba Marije Pomagaj je imela že v Vinelandu neke vrste krono, vendar je v Toronto prišla brez krone. P. Bernardu se namreč ni zdela več primerna, zato je ni vzel s seboj. Na prošnjo je akademski slikar g. Božo Kramolc nato Mariji in Jezuščku kroni naslikal že leta 1950. Predvidevali pa so že takrat, da bodo kdaj pozneje dali narediti kovinski kroni, ki bosta tako veliki, da bosta naslikani kroni popolnoma pokriti. To se je zgodilo šele tik pred blagoslovitvijo nove cerkve, ko sta po zaobljubi denar za kroni prispevala zakonca Štih. Tako je podoba Marije Pomagaj v slovenski cerkvi v Torontu dobila krono. Izdelala jo je Tvrđka Houghton iz Toronta po nasvetih akademskega kiparja Franceta Goršeta. Krona je bogato okrašena z umetnimi kamni, kovinsko ogrodje je pozlačeno, podloga pa je iz žameta.

Bralce bo zanimal še podatek, da je p. Blaž Farčnik naslikal posnetek brezjanske Marije Pomagaj tudi za Marijino cerkev v Lemontu v ZDA. Gotovo je, da je ta posnetek nastal prej, preden je naslikal kopijo, ki sedaj kraljuje v prvi slovenski cerkvi v Kanadi. Kajti škof dr. Anton Bonaventura Jeglič je podobo Marije Pomagaj v Lemontu že leta 1926 slovesno kronal ob priliki svetovnega evharističnega kongresa v Chichagu, Illinois.

Upajmo, da bo podoba Marije Pomagaj v Torontu, ki je bila že dvakrat pozabljena, odslej stalno v časti in da bo Marija Pomagaj vsem, ki bodo pred njo molili, naklanjala neštete milosti.

Zgodovino podobe, ki kraljuje nad glavnim oltarjem slovenske cerkve Marije Pomagaj v kanadskem Torontu smo povzeli po zapisu dolgoletnega župnika v Torontu, g. Jakoba Kolariča, CM.

197. MARIJA POMAGAJ NA MADAGASKARJU – TATAMO

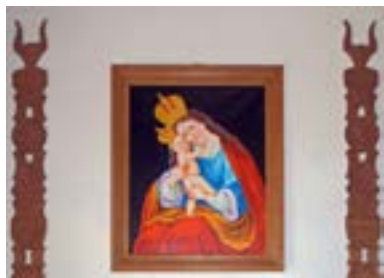
Leta 2009 je bila v Tatamu posvečena nova cerkev svetega Andreja, ki stoji na izredni razgledni točki, hkrati pa ni oddaljena od ljudi. Najbližje hiše stojijo 100 m stran. Kristjani te podružnice pa so posejani vse naokoli tega prijaznega hriba, ki me spominja na goro Tabor. Ob prihodu v Vangaindrano so me ob vsakem obisku te vasi, kristjani prosili, da bi začeli z gradnjo nove cerkve iz kamna, ker je stara lesena (pod hribom) že precej dotrajala. Pogled na čudovito vzpetino me je prepričal, seveda ob obljubi vernikov, da gradimo skupaj, vsak prispeva kar je v njegovi moči, od otrok, mladine do odraslih, moških in žensk.

Na severnem stranskem oltarju je podoba brezjanske Marije, ki jo je naslikal sedaj že pokojni Branko Čušin s Koroške Bele. S Čušinovo družino se poznamo že od malega, predvsem pa od veroučnih let z vsemi njegovimi otroki. Ob vsakem dopustu sem ga seveda obiskal, veliko je pomagal našim misijonom s prodajnimi razstavami itd. Ker je zelo rad slikal brezjanske Marije, sem ga prosil, če bi naredil eno tudi za nas. On je to imenoval poustvarjanje, tako kot glasbenik vedno znova preigrava neko simfonijo, je bila tudi zanj kot slikarja vsaka brezjanska Marija, ki jo naslika, nekaj novega. Mere za sliko sem mu določil glede na velikost moje potovalke, da slike ne bi

bilo potrebno zvijati, da se ne bi slučajno poškodovala. Tako je lepo napeta na lesen okviru prišla z menoj na Madagaskar do Vangaindrana in potem v slovesni procesiji na vrh hriba Tatamo.

Malgaši imajo zelo radi barve in Brankotova Marija ima še posebno živo rdečo barvo, kar ljudi zelo pritegne. Na Madagaskarju največ vidimo lurške podobe in tiste s čudodelne svetinje, ker so tu pač prvi misijonarili francozi.

Po koncilu pa so misijonarji skušali dati več pozornosti domačim umetnikom, in tako najdevamo po naših cerkvah veliko preprostih Marijinih kipov iz dragocenega lesa palisandra. Čeprav nimajo tiste miline kot smo je navajeni iz naših Marijinih slik in kipov, so misijonarji na tak način skušali dati vrednost domači umetnosti. Če pa bi preprostim vernim ljudem dali na izbiro, lesen kip domačega umetnika ali pa sliko v živih barvah bi se takoj odločili za drugo. Barve malgašem res veliko pomenijo, barve pomenijo veselje, življenje, ples...

Notranjost cerkve, ki je posvečena sv. Andreju, ki je s svojim križem v južnem barvnem oknu; v severnem barvnem oknu pa je skupaj s svojim bratom Simonom Petrom v čolnu. Na stranskem oltarju na severni strani pa naša brezjanska Marija. Na tem oltarju smo maševali v stari cerkvici. V mizo smo vgradili relief zadnje večerje iz dragocenega lesa palisandra, delo malgaških umetnikov. Novi glavni oltar pa je kamnit, ker pa veliki kamen same mize ni bil preveč raven, da bi kelih ravno stal na njem, smo s cementno malto zravnali in narisali zemljevid

Madagaskarja, v sredino pa je škof vzdal relikvije sv. Katarine Laboure. Blagoslov in posvetitev cerkve in oltarja je bil na binokosti leta 2009, čez 10 dni sem potem odšel iz Vangaindrana.

Vedno ko prihajam v Vangaindrano po opravkih, me že od daleč pozdravi cerkva z vrha hriba in naša brezjanska Marija v njej.

Vedno ko sem ma dopustu gotovo poromam tudi na Brezje, po navadi peš. Z Jesenic je prav lepo romanje 3 do 4 ure. Vem, da me je Marija varovala na vseh poteh in da še vedno hodi in se vozi z menoj po spolzkih blatnih cestah v Manambondro. Na novomašno podobico sem zapisal geslo „Glej tvoj sin“. Takrat je prišlo to nekako slučajno, skoraj nehote: ko sem bil kot bogoslovec na nekem romanju v Franciji in so tam molili nad menoj, je nekdo v molitvi dobil to besedo zame. V iskanju novomašnega gesla, je bilo vedno več in več primernih besed, tik pred zdajci sem se zopet spomnil na ta dogodek in si dejal: »Pa naj bo tista beseda, ki mi je bila takrat podarjena, nič ne bom izbiral.« Ko pa sedaj tečejo leta proti večnosti sem vedno bolj vesel, da sem kot duhovnik in misijonar Marijin sin.

Janez Mesec

198. MARIJA POMAGAJ V LEMONTU

Škof Jeglič je prišel leta 1926 na evharistični kongres v Chicago in je ob tisti priložnosti kronal podobo Marije Pomagaj v Lemontu. Naslikal jo je akademski slikar p. Blaž Farčnik OFM. V začetku so poskušali imeti romanja na Ameriške Brezje že v aprilu in maju, ali pa še v septembru in oktobru, vendar zaradi slabega vremena in mraza ni šlo. Romanja so zato osredotočili na poletje. Frančiškani sami pa so imeli dnevne šmarnice v maju, dokler je bilo tu še semenišče (ki pa se je končalo že v 60-ih letih). P. Odilo Hanjšek je bil velik spodbujevalec romanj v

50-ih letih. Takrat so imeli navado »Marijo nosijo« - nosili so jo fantje, včasih kleriki. Takrat je bilo še veliko migrantov prve generacije, ki so se v Lemontu srečevali. Najdlje so k Mariji Pomagaj romala združena oltarna društva iz Clevelanda (še do leta 2010 ali 2011). Imeli so romarski program že v soboto (spoved, rožni venec, mašo v cerkvi), potem pa še v nedeljo (kronanje Fatimske Marije v dolini Serafinskega rožnega venca), mašo in litanije pri lurški votlini, po kosilu pa slovo od Marije v cerkvi.

Včasih izven sezone sploh ni bilo redne maše čez teden, ob nedeljah pa samo ob sedmih zjutraj. Dvajset let imamo versko središče in približno od takrat tudi nedeljsko mašo ob enajsti uri, pa tudi čez teden (angleško). Zavetnik verskega središča je blaženi Slomšek, ki je upodobljen na stranskem oltarju. Mešani pevski zbor se spontano imenuje zbor Marije Pomagaj, prav tako otroški. Romanja v Lemont so sedaj maša in pete litanije pri lurški votlini, povezana s piknikom, med katerim posamezna društva zberejo tudi nekaj denarja za svoje delovanje: Prekmurje Social Club, Slovenian Sport's Club, Slovenska ženska zveza, Društvo sv. Ane, Slovenski kulturni center in pa romanje samostana oziroma Medeni piknik. Včasih smo imeli pete litanije Matere Božje popoldne, v cerkvi, ker pa je bila slaba udeležba, imamo že kakih 10 let litanije takoj po maši pri votlini. Revija Ave Marija izhaja v Lemontu že več kot 100 let. Moj vtis je, da se v Lemontu vse odvija pod okriljem Marije Pomagaj, čeprav bolj vključno kot izrecno. Z moderno primerjavo bi rekel, da je Marija Pomagaj v Lemontu kot Windows okolje na računalniku.

p. Metod Ogorevc

**PRIČEVANJE O MARIJI POMAGAJ
PREKO UMETNOSTI**

199. KOPIJA SLIKE MARIJE POMAGAJ V LJUBLJANSKI STOLNICI

delo slikarja Rika Debenjaka iz leta 1943

Kopija milostne podobe Marije Pomagaj na oltarju sv. Dizme v ljubljanski stolnici nas spominja na dvoje dogodkov iz slovenske zgodovine: na II. evharistični kongres za Jugoslavijo in na usodo »begunke«, ki je milostno podobo doletela med drugo svetovno vojno zaradi nemške okupacije.

Marija Pomagaj je bila zaščitnica II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo, ki je potekal med 28. in 30. junijem 1935, v Ljubljani. Z dovoljenjem škofa dr. Gregorija Rožmana so milostno podobo Marije Pomagaj 28. junija v slovesnem sprevedu, ki je obiskal trinajst župnij, prepeljali v Ljubljano. Stolna duhovščina jo je slovesno sprejela in ji dodelila začasno prebivališče na oltarju sv. Dizme (prvi stranski oltar na desni, nasproti oltarju sv. Rešnjega telesa). 29. junija so podobo Marije Pomagaj v mogočnem sprevedu prenesli na stadion, na katerem je potekal kongres. Po spokorni procesiji je podoba Marije Pomagaj ponovno dobila zatočišče na oltarju sv. Dizme. Po treh dneh bivanja v Ljubljani se je podoba v slovesnem sprevedu vrnila na Brezje.

Odločitev, da bo milostna podoba v času II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo dobila začasen dom na oltarju sv. Dizme v ljubljanski stolnici, je najbrž pogojevalo dejstvo, da je bila na menzi tega oltarja verjetno že od 18. stoletja podoba Marije Pomagaj. Zraven nje sta stali skrinjici z relikvijami svetih mučencev Valerije in Vitalisa in kipa dveh angelov. Prvo varianto Marijine podobe naj bi naslikal Andrej Herrlein, kasneje pa jo je nadomestila slika dunajskega nazarensko usmerjenega slikarja Josefa Planka. Plankova slika Marije Pomagaj je bila na oltarju sv. Dizme do druge svetovne vojne. Nov tabernakelj z nastavkom in okvirjem za sliko ter kanonske table je leta 1847 izdelal kipar Matija Tomc.

V letih 1941 in 1943 se je milostna podoba Marije Pomagaj vrnila v Ljubljano. Po izgonu frančiškanov z Brezijo je brat Jozafat Finžgar 28. aprila 1941 skrivaj prenesel v frančiškanski samostan v Ljubljani. 1. maja 1941 je bila podoba skrivoma prepeljana na Trsat, kjer je ostala skrita dve leti. Na oltarju sv. Dizme v ljubljanski stolnici jo je nadomestila kopija, ki jo je naslikal pater Blaž Farčnik (1879–1945).

19. maja 1943 se je milostna podoba Marije Pomagaj vrnila v Ljubljano. V ljubljanski stolnici so jo znova dali na oltar sv. Dizme. 30. maja se je pred njo cela ljubljanska škofija slovesno posvetila brezmadežnemu Marijinemu srcu. Pred Marijo Pomagaj so se redno odvijale pobožnosti.

Slika je leta 1944 dobila nov masiven okvir, ki so ga izdelali po načrtu arh. Ivana Vurnika. Arhitektova soproga Helena Vurnik je narisala osnutke za reliefe. Škof dr. Rožman je nov okvir za milostno podobo blagoslovil 10. septembra 1944. Nekoliko so preuredili oltar in očistili Quaglijeve freske. Odstranili so angela, ki sta bila prej na oltarju sv. Dizma in ob sliko postavili baročna angela iz belega marmorja.

Slikar Riko Debenjak je leta 1943 začel slikati kopijo milostne podobe Marije Pomagaj. Pred njim naj bi kopijo poskušali izdelati drugi slikarji, a jim ni uspelo. Kopijo je slikal v zakristiji, zato milostne podobe med 13. in 15. uro ni bilo v oltarju.

Kopiranje slike je v glasilu pripadnikov Slovanskih čet Naša zvezda literarno opisal tedaj mladi umetnostni zgodovinar in pripovedni pisatelj Emilijan Cevc (1920–2006): »Nobena sveča ne gori, nobene rože ni ob Mariji. Tako uboga se mi zdi, brez slehernega okrasja, brez blišča. Prav taka je kot stare slike po

naših domovih, nad posteljami očetov in mater, ki smo jih vajeni od prve mladosti. Na njene robove je pribit preprost okvirček, ki se mu že lušči zlato in zdaj vidim, da imata Marija in Jezušček razpokan obraz. Prav pod vratom, v kotu izrezka na prsih, ima Marija majhno luknjico – nekoč je moral nekdo vanjo pritrditi biserno ogrlico ali zlato srce. Nekaj otroškega je v tej podobi; nobenega izumetničenja, še barve so enostavne in morda prav zato tako polne življenja. V gubah oblačila ob Marijini desni roki je skrtil slikar celo mavrico: belo, vijolično, modro, rumeno, rdečo barvo je nanizal drugo za drugo, da kar zapojo, če jih oblije močnejša luč. Kar ne morem verjeti, da je to res tista Marija, pred katero pokleka toliko kolen, h kateri se zateka toliko src in pred katero joka toliko oči ... Mati in dete sta za trenutek sama v svoji prisrčnosti: drug na drugega se naslanjata in zdita se mi tako človeška in domača kot naši otroci, ki se stiskajo k licu svojih mater.

Slikar naslanja oporno palico na rob okvira in čopič mu potuje s palete na počrnjeno platno. Sveto Dete je že zaživelo sredi črne ploskve, samo Jezus in Marijine roke, prav tako kot bi ga nekdo izrezal s prave milostne podobe ter ga prilepil na črno praznino platna, ki naj sprejme posnetek.

Velika ljubezen je v sleherni slikarjevi potezi, kakor bi hotel z njo prenesti v svojo kopijo tudi vse stoletne molitve, ki trepetajo v barvah brezjanske Marije. Jezušček je majhen navihanček, majhen štrukeljček, da bi ga človek kar za zafrknjeni nossek potresel in dvojno bradico ima. Marijine roke ga objemajo prav narahlo, kot bi ne imel nobene teže.« (Emilijan Cevc, »Slikar dela posnetek«, Naša zvezda, 1944, št. 5–6, str. 54)

15. junija 1947 se je milostna podoba Marije Pomagaj slovesno vrnila na Brezje. Na oltarju sv. Dizme jo je nadomestila omenjena kopija, ki jo je med vojno naslikal Riko Debenjak. Kopijo danes obdaja bogato rezljan akantov okvir, ki je delo kamniškega mojstra Maksa Berganta. Bergantov okvir je nadomestil Vurnikov bronasti okvir, ki pa je kasneje dobil svoje

mesto v kapelici sv. Frančiška Asiškega v atriju Frančiškanskega samostana Brezje.

Kot piše dr. Ana Lavrič v monografiji o ljubljanski stolnici, sta danes ob Debenjakovi kopiji na oltarju sv. Dizme dva ange-la, ki so ju leta 1944 prenesli s Codellijevega oltarja Sv. Trojice. Plastiki sta delo beneških kiparjev bratov Paola in Giuseppeja Groppellija iz leta 1711.

Zgornjo ploščo na menzi oltarja sv. Dizme je dal leta 1947 napraviti pomožni škof Anton Vovk. Na sprednjem robu je vklesan latinski napis: Mensa Deo ac populi piae servatici ab Antonio Vovk episcopo initiata auxiliari (slovenski prevod: Menzo je Bogu in ljubljeni rešiteljici ljudstva posvetil pomožni škof Anton Vovk).

Avtor kopije Marije Pomagaj, slikar in grafik Riko Debenjak, je bil rojen 8. februarja 1908 v Kanalu ob Soči. Leta 1926 je emigriral v Jugoslavijo. Šolal se je na Umetniški šoli v Beogradu, ki jo končal leta 1937. Tu je opravil tudi višji akademski tečaj slikarstva. V letih 1937 do 1939 je bival v Parizu, na Nizozemskem in v Nemčiji. Na začetku štiridesetih let preteklega stoletja se je začel uveljavljati kot eden osrednjih domačih cerkvenih slikarjev. Priljubljena je bila njegova kompozicija »Goriška Marija« (»Primorska Marija«), katere reprodukcija je bila objavljena v Slovenčevem koledarju za leto 1941. Med drugim je med vojno naslikal novo veliko sliko sv. Nikolaja za glavni oltar ljubljanske stolnice in oltarno sliko za cerkev v Veliki Ligojni pri Vrhniki (motiv Marije Pomagaj nad gorečo vasjo). Leta 1940 je ilustriral knjigo črtic Emilijana Cevca Preproste stvari. Ilustriral je tudi dela B. Magajne, A. Gradnika, F. Bevka, N. V. Gogolja, V. Hugoja idr. Od leta 1950 je poučeval na Akademiji upodablajočih umetnosti v Ljubljani. Po vojni je bil eden vodilnih predstavnikov Ljubljanske grafične šole. Osrednji Debenjakovi grafični ciklusi so Kraševke, Panjske končnice, Nečke, Sledi na ometu in Magične dimenzije. Sodeloval je na vseh pomembnih domačih razstavah grafike

in na mnogih razstavah v tujini. Umrl je 26. decembra 1987 v Ljubljani. Zbirko del Rika Debenjaka hranijo v Kanalu ob Soči.

Dr. Damir Globočnik

200. UPODOBITVE MARIJE POMAGAJ Z BREZIJ V MUZEJU KRŠČANSTVA NA SLOVENSKEM

Muzej krščanstva na Slovenskem je državni muzej s poslanstvom zbiranja, hranjenja, proučevanja in razstavljanja sakralne premične kulturne dediščine s področja celotne Slovenije. Svoje prostore ima v delu starodavnega cistercijanskega samostana v Stični. V obsežnem muzejskem fondu hranimo tudi številne muzejske predmete z upodobitvijo Marije Pomagaj z Brezij. Vsak od teh predmetov ima svojo zgodbo. Motiv brezjanske Marije Pomagaj največkrat zasledimo v zbirki podob, na razglednicah, na svetinjicah, na likovnih delih, na slikah na steklu, votivih, manjših spominkih in fotografijah. Posebno skupino predstavljata likovni deli in foto dokumentacija iz povojnih begunskih taborišč na avstrijskem Koroškem in v Italiji.

Zbirka podob:

Avgusta 2014 smo imeli v inventarno knjigo vpisanih 124 podob z motivom brezjanske Marije Pomagaj, ki so datirane od sredine 19. stoletja do danes. Mnoge med njimi so objavljene v knjigi: Jana Cvetko, Marija Pomagaj. Brezje. Razglednice in podobice skozi čas, Brezje 1996. Napisala jo je naša, žal že pokojna, nekdanja direktorica muzeja, izdal pa jo je Frančiškanski samostan Brezje. Knjiga je prevedena tudi v nemščino.

Zbirka razglednic:

V zbirki razglednic hranimo 119 razglednic z motivom Brezij. Pri polovici razglednic je poleg cerkve na Brezjah (starejše in današnje) upodobljena tudi brezjanska Marija Pomagaj.

Zbirka svetinjic:

V zbirki svetinjic imamo 24 svetinjic z obravnavanim motivom. Večina jih je iz 20. stoletja.

Likovna dela:

Od likovnih del z upodobitvijo Marije Pomagaj z Brezij naj predstavim le nekaj zanimivih primerov. Na stalni razstavi Zgodovina krščanstva na Slovenskem je v sobi, kjer predstavljamo pomembnejša romarska središča na Slovenskem in v zamejstvu, na ogled slika Brezij, ki je naslikana na pločevino in jo datiramo v sredino 19. stoletja.⁴⁷ V zgornjem, nebeškem delu je naslikana Marija Pomagaj, v spodnjem, zemeljskem delu pa prvotna brezjanska cerkev sv. Vida, ki je bila manjša od današnje.

Zanimivo zgodbo ima slika brezjanske Marije Pomagaj, ki je v lasti uršulinskega samostana v Svetem Duhu pri Škofji Loki.⁴⁸ Slika je nekdanj visela v kapeli na vrtu Loškega gradu, v katerem so škofjeloške uršulinke od konca 19. stoletja do leta 1941 vodile šolo in zavod za dekleta. V Nadškofjskem arhivu

⁴⁷ Anonimno delo, Brezje, sredina 19. stoletja, olje na pločevino, 77 x 52 cm, inv. št. SVM 780.

⁴⁸ Šubic, Brezjanska Marija Pomagaj, druga polovica 19. stoletja?, olje na pločevino, 180 x 138 cm, evid. št. ŠLU 830.

v Ljubljani hranijo fotografijo, na kateri vidimo, da Marijina podoba visi v lepi leseni kapelici na prostem, pred njo pa stojijo štiri gojenke škofjeloške uršulinske šole in redovnica.⁴⁹ Sliko morda lahko povežemo z zapisom v Kroniki uršulinskega samostana Škofja Loka, v katerem med drugim preberemo: »Slikal jo je na plehu znani Šubic,«⁵⁰ natančno so opisane lokacije, kje vse je slika visela, zapisana pa je tudi naslednja

zgodba: »Ko smo bile od Nemcev pregnane (1941 - 1945) je neki nemški vojak ustrelil Marijo v oko, Jezuščka pa v lice!! Pravili so, da je dotični vojak kmalu prejel za to zločinstvo zasluženo kazen od Boga.«⁵¹ Kako zelo so častile brezjansko Marijo Poma-gaj, lahko izvemo v nadaljevanju kronike: »In sedaj se je zopet morala Marija umakniti in je dobila svoj prostor v nekdanji lurški votlini blizu apotekarskega vrta, nasproti mungi. /.../ A jo tudi sedaj kaj radi hodimo obiskovat in se njej in njenemu Sinku priporočat. Ona nas ne bo v tej stiski zapustila!!«⁵² Na omenjeni sliki, ki jo hranimo v Muzeju krščanstva na Slovenskem, ima Marija dejansko preluknjane oči, Jezušček pa desno lice. Ker pa so te luknje majhne, moramo povezavo med sliko in zapisom v kroniki zaenkrat zapisati z zadržkom.

⁴⁹ NŠAL, fototeka, Uršulinski samostan Škofja Loka. Fotografijo sta posnela Julija Martini ali njen brat Josef Martini, celjska fotografa iz ateljeja »Atelier Julie u Josef Martini Cilli«. Posnela sta jo verjetno v začetku 20. stoletja, saj je Julija Martini umrla leta 1908.

⁵⁰ KRONIKA, izvleček zgodovina od 1351, št. 10, poglavje Slike in kipi, zapis pod zaporedno številko 6, Prepis v računalniško obliko iz rokopisnih zapiskov, Arhiv, Uršulinke Škofja Loka, Sveti Duh pri Škofji Loki.

⁵¹ Prav tam.

⁵² Prav tam.

Slika Marije Pomagaj iz 18. stoletja,⁵³ ki prav tako izhaja iz nekdanjega uršulinskega samostana v Škofji Loki, je kopija slike Marija Pomagaj v kapeli Ajmanovega gradu pri Sv. Duhu pri Škofji Loki in je predhodnica brezjanske Marije Pomagaj.⁵⁴ Naslikana je v tehniki olje na platno, bordura Marijinega plašča pa je v celoti izdelana iz voska, kar je redkost. V spodnjem delu slike je napis: »TV NOS IVVANDO RESPICE, PE-STEM FAME(M)QVE SV-BMOVE, / ET NOS AB HO-STE PROTEGE, HORAQVE MORTIS SVSCIPTE.« (S svojo pomočjo se ozri na nas, / kugo in lakoto odvrni od nas, / pred sovražnikom brani nas / in ob smrti uri sprejmi nas.)⁵⁵

Kot pomemben element v izoblikovanju Layerjevega tipa Marije Pomagaj se je pokazal grafični list, ki je v bistvu Tezni list z upodobljeno Marijo Pomagaj iz sredine 18.

⁵³ Anonimno delo, Brezjanska Marija Pomagaj, 18. stoletje, olje na platno, 111 x 88 cm, evid. št. ŠLU 140.

⁵⁴ Ana Lavrič, Blaž Resman, Marija Pomagaj na Slovenskem. Layerjeva slika, njene predhodnice in naslednice, Kronika: Časopis za slovensko krajevno zgodovino, 2, 2014, str. 238, slika 6 na str. 242.

⁵⁵ Za prevod besedila se iskreno zahvaljujem dr. Ani Lavrič in dr. Blažu Resmanu.

stoletja.⁵⁶ Natisnjen je bil za javni zagovor šolskih tez. Kdo ga je natisnil, ni znano, po najnovejših ugotovitvah pa ga je preslikal Leopold Layer. »V resnici ne gre za koloriran bakrorez, ampak za preko njega v temperi naslikano podobo; nepreslikani so ostali le emblemska prizora in napisi. Čeprav kompozicija sicer zvesto sledi grafiki, pa je osrednja Marijina podoba močno spremenjena, tako da se nam namesto prvotne passavske kaže barvno in figuralno že povsem izoblikovana brezjanska različica. To si lahko razložimo le kot neposredni Layerjev poseg, saj je, kot bomo videli v nadaljevanju, s škofjeloške grafike pozneje povzel enega od obrobnihih motivov. Ali je grafiko poslikal že pred nastankom brezjanske slike ali tik za tem, ni mogoče reči.«⁵⁷

Pozornost raziskovalcev je pritegnila tudi slika Marije Pomagaj, ki smo jo pred leti dobili v hrambo iz uršulinskega samostana v Mekinjah.⁵⁸ Sliko je namreč na hrbtu podpisal in datiral za sedaj še vedno neznan avtor Adam Mayer. Slika je bila naslikana leta 1818 najverjetneje v Layerjevi delavnici.⁵⁹

Zbirka slik na steklo:

V muzeju hranimo eno večjih zbirk slik na steklu na Slovenskem (88 primerkov), vendar je v njej samo šest upodobitev Marije Pomagaj.

⁵⁶ Tezni list z Marijo Pomagaj (preslikal Leopold Layer), grafika, sredina 18. stoletja, 74 x 61 cm, evid. št. ŠLU 103, iz uršulinskega samostana Škofja Loka; LAVRIČ - RESMAN 2014, str. 241, slika 21 na str. 247.

⁵⁷ LAVRIČ - RESMAN 2014, str. 241-244.

⁵⁸ Adam Mayer, Marija Pomagaj, 1818, olje na platno, 38,7 x 26 cm, evid. št. E-1756/2010.

⁵⁹ LAVRIČ - RESMAN 2014, str. 245, slika 31 na str. 246.

Votivi:

V zbirki votivov se nahaja večje leseno poslikano znamenje v obliki križa z votivno podobo na stičišču krakov križa.⁶⁰ Izvor tega votiva je domnevno Gorenjska. Podoba Marije Pomagaj z Brezij je naslikana na lesu. V spodjem delu vidimo kmeta, ki ga je pri spravilu lesa pokopalo drevo, nad njim pa Marijo Pomagaj. Nesreča se je zgodila leta 1864, kot nam to sporoča letnica, zapisana na spodnjem robu slike. Znamenje je zagotovo nastalo po zaobljubi brezjanski Mariji in to le eno leto po prvih milostnih ozdravitvah na Brezjah, izpričanih v letu 1863.

Kot zanimivost iz novejšega časa omenimo še oltarček brezjanske Marije Pomagaj, ki ga je domnevno izdelal rezbar Štefan Bevk iz Davč okoli leta 1960 za zasebno pobožnost.⁶¹ V lesenem sivo-črnem stebriščnem oltarčku je nameščena novejša razglednica brezjanske Marije Pomagaj, v atiki pa vidimo tisk Dobrega pastirja. Marijino podobo lahko osvetlimo s številnimi drobnimi žarnicami.

⁶⁰ Razpelo, votiv, 1864, les, križ 113 x 78 cm, votivna podoba 55 x 32,5 cm, inv. št. SVM 114.

⁶¹ Oltarček meri v višino 52 cm, v širino 35 cm in v globino 13 cm. V inventarni knjigi je zapisan pod inv. št. 7381. Leta 2012 nam ga je podaril dr. Janez Arnež.

Likovni deli in foto dokumentacija iz povojnih begunskih taborišč:

Marija Pomagaj je bila v uteho vernim ljudem tudi v času obeh svetovnih vojn. Številne prošnje pa so ji bile v tihi molitvi mnogih Slovencev izročene tudi v begunskih taboriščih po drugi svetovni vojni. V begunskih povojnih taboriščih v Vetrinju na Koroškem, v Spittalu ob Dravi, v Peggezu

pri Lienzu in drugod so si uredili kapele v barakah, na glavni oltar pa so v večini primerov obesili kopije brezjanske Marije Pomagaj. Dve od teh slik smo pred leti dobili v muzej.⁶²

Kopija brezjanske Marije Pomagaj, ki naj bi bila naslikana okoli leta 1935, izhaja iz taboriščne kapele v Spittalu ob Dravi.⁶³ Naslikana je v tehniki olje na lesenit, obdajajo pa jo bele žarnice, vgrajene v lesen okvir, s katerimi so jo razsvetljevali. Podobno sliko vidimo na ohranjenih fotografijah.⁶⁴ Kopija slike brezjanske Marije Pomagaj na glavnem oltarju je zelo podobna tej, ki jo imamo sedaj v muzeju, vendar ni ista.

⁶² Med letoma 2008 in 2012 je dr. Janez Arnež, ustanovitelj Raziskovalnega inštituta Studia Slovenica, muzeju podaril 108 predmetov predvsem iz omenjenih povojnih begunskih taborišč. V dar smo prejeli liturgične predmete, cerkveni tekstil, knjižno gradivo, kipe in slike. V muzeju hranimo tudi 63 skenogramov fotografij na omenjeno tematiko iz arhiva dr. Arneža.

⁶³ Anonimno delo, Brezjanska Marija Pomagaj, okoli 1935, olje na lesenit, 116 x 85,5 cm, inv. št. 3780. Slika je bila v taborišče prinešena. V Slovenijo jo je dr. Arnež pripeljal leta 1993, ko so kapelo porušili, in na mestu taborišča zgradili nove stanovanjske objekte.

⁶⁴ V muzeju hranimo več skenogramov Spittalske kapele: Taboriščna kapela v Spittalu, posnetek FotoZ Kunz (S-209), Taboriščna kapela v Spittalu leta 1948 (S-296), Prenovljena kapela v Spittalu iz leta 1952 (S-297), Kapela v Spittalu v maju (S-298). V neki drugi kapele v tem taborišču je visela Marijina podoba na levi strani kapele (S- 456). Vsaj še eno različico podobe brezjanske Marije Pomagaj vidimo na fotografiji (S-213).

Friderik Jerina iz Vrhpolja pri Kamniku je leta 1946 naslikal kopijo brezjanske Marije Pomagaj za kapelo v taborišču Peggez pri Lienzu.⁶⁵

V muzejskem dokumentacijskem fondu imamo tudi več posnetkov kapele iz taborišča Servigliano, ki se je nahajalo 60 km južno od Ancone v Italiji. Fotografija (S-615) je bila posneta v obdobju od maja 1945 do 1946 in je iz albuma Lojza Erjavca.

Na fotografiji (S-647) iz let 1946 so 1948 vidimo, da je bila kapela v taborišču Senigallia, ki se je nahajalo severno od Ancone, urejena v pločevinastem hangerju. Ohranjenih je več fotografij te kapele. Brezjansko Marijo Pomagaj, ki je bila nameščena na glavnem oltarju, so tudi tukaj okraševali glede na praznike v liturgičnem letu.

Fotografije:

Zanimiv dokument iz zgodovine brezjanske Marije Pomagaj je spominski foto album »Spomin na II. Evharistični kongres v Ljubljani 1935« ljubljanskega knezo-škofa dr. Antona Bonaventure Jegliča.⁶⁶ Brezjanska Marija Pomagaj je bila visoka pokroviteljica kongresa. Fotografi so njen začasen »odhod« z Brezij ter slovesen sprejem v Ljubljani zabeležili na številnih fotografijah.

*Mag. Nataša Polajnar Freljih,
direktorica Muzeja krščanstva na Slovenskem*

⁶⁵ Friderik Jerina, Kopija brezjanske Marije Pomagaj, 1946, olje na platno, 94 x 70 cm, inv. št. 6497.

⁶⁶ Foto album z evidenčno številko S-334 izhaja iz zapuščine škofa Jegliča, ki je ostala v Cistercijanskem samostanu v Stični po njegovi smrti leta 1937. Album je na ogled na naši stalni razstavi Zgodovina krščanstva na Slovenskem.

**IZ SPOMINSKE KNJIGE
FRANČIŠKANSKEGA SAMOSTANA BREZJE**

Danes 12. aprila 1994

Tretji dan od našega prihoda v Slovenijo. Prišli smo z namenom, da ustanovimo našo makedonsko pravoslavno cerkveno občino v Kranju. Želeli smo obiskati to prekrasno svetišče, posvečeno Božji Materi. Naj Gospod blagoslovi redovniško bratstvo pri tem svetišču, naj ga pomnoži in oživi njihove molitve za okrepitev krščanske vere.

Da bi bili vsi kristjani ena čreda! Bodimo bratje in sestre z enim Pastirjem, ki je naš Gospod Jezus Kristus. Amin.

*Nadškof ohridski in makedonski
+Mihail*

Protodiakon Ratomir Grodanovski

S posebnim veseljem sem obiskal Marijino svetišče na Brezjah, baziliko in »srce slovenskega naroda«, kjer je budi vera v eshatološko razsežnost človeškega življenja, v človekovo večno življenje. Nič nam ne bi koristilo, da smo se rodili, če ne bi imeli sreče, da

smo se prerodili. Naj Božja Mati podeli veselje vere in pomaga privesti svojemu Sinu, Pantokratorju, vse otroke slovenske domovine.

*Miljenko Žagar, hrvaški veleposlanik
Brezje, 15. februar 1993*

»Blagrovani me bodo vsi rodovi«

Devica Mati, pod tvojim
vzklikom »Marija Pomagaj«
te občudujem, te častim, te
ljubim.

Hvala:

za tvojo privolitev, ki nam je
zaslužila Odrešenika sveta,
za tvojo nalezljivo privolitev,
ki obnavlja našo privolitev Je-
zusu,

ker si blizu vsem kulturam in nam s takšno dobroto razodevaš,
da je Bog ljubezen,

za številna marijanska središča po svetu, kjer deliš svojim sino-
vom Božjo milost in nas z materinsko naklonjenostjo učiš pot
k miru.

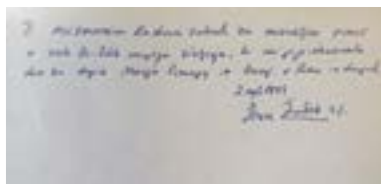
O, Mati, ti si izkusila v svojem življenju, da Bogu ni nič nemogo-
če. Podeli milost, da bomo resnični graditelji Božjega kraljestva.

*Sr. M. Natalia Ahrerenga
27. februar 1994*

Z neizmernim čustvom zahvale za neizrekljivo pomoč v vseh 70-letih mojega življenja, ki mi jo je izkazovala dan za dnem Marija Pomagaj iz Brezj, v Rimu in drugod.

2. september 1994
Ivan Žužek, s.j.

Ob koncu svojega poslanstva v Sloveniji se z veseljem zahvaljujem Previdnosti, da sem mogel obhajati sv. mašo ob vznožju častljive podobe Marije Pomagaj. Prosil sem za njeno materinsko posredovanje. Zahvaljujem se Bogu za toliko prejetih darov in prosim obilno nebeško milost za Cerkev in ves slovenski narod.

Posebna zahvala sinovom sv. Frančiška, ki skrbijo za to lepo svetišče – baziliko.
6. aprila 1995

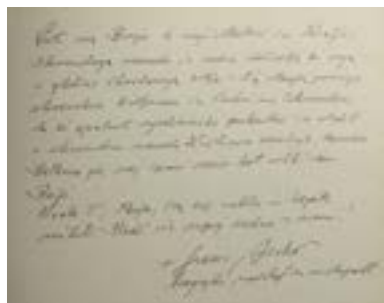
+Pier Luigi Celata
Apostolski nuncij

Priti na Brezje k svoji Materi in Kraljici Slovenskega naroda je vedno doživetje, ki sega v globine človekovega bitja. Naj Marija

Pomaga slovenskim kristjanom in Cerkvi na Slovenskem, da bi spolnili zgodovinsko poslanstvo in utrdili v slovenskem narodu Kristusovo odrešenje. Narodom Balkana pa naj izprosi mir kot velik dar Božji.

Hvala ti, Marija, za vse velike in bogate milosti. Bodi še naprej vedno z nami!

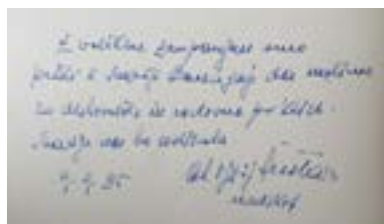
+Franc Perko
Beograjski nadškof in metropolit

Z velikim zaupanjem smo prišli k Mariji Pomagaj, da molimo za duhovniške poklice.

Marija nas bo uslišala.

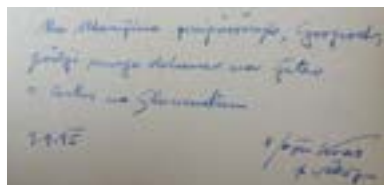
9. september 1995

+Alojzij Šuštar
nadškof

Na Marijino priprošnjo, Gospod, pošlji mnogo delavcev na žetev v Cerkvi na Slovenskem.

9. september 1995

+Jože Kvas
pomožni škof

Marija Kraljica Slovencev
 čuvaj
 nam vero in dom!

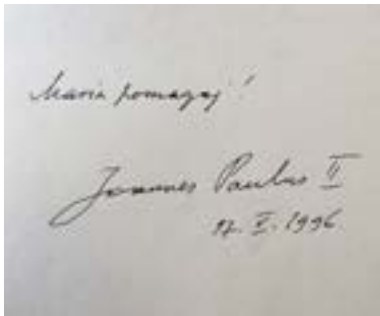

Skupina učiteljev iz Argentine
 in Avstralije
 41. januar 1996

Maria pomagaj!

Janez Pavel II.
 17. maj 1996

Ko smo danes, 25. 02. 1997, v tem čudovitem Marijinem svetišču, obnavljamo spomine na naša romanja. Jože Snoj, ki je bil kaplan zadnja leta pred 2. svetovno vojno v Tržiču, je aprila 1941 poromal z družino Ahačič na Brezje – peš – in tukaj daroval sveto mašo. To je bila zadnja maša v tem svetišču, predno so ga nemški vojaki zaprli. Danes smo zopet tukaj in se Mariji zahvaljujemo za vse milosti, ki jih je ona kot dobra Mati podelila nam osebno, našim družinam in našemu narodu. Z nami sta še dve družini – zakonska para – iz Kalifornije, ki sta obiskala svojega bivšega župnika in prijatelja Jožeta Snoja v Ljubljani – Moste, kjer preživlja svoje življenje. Sem se je vrnil po skoraj 50 letih tujine v avgustu 1994.

*Zapisal njegov nečak
Alozij Snoj, župnik pri
Sveti Družini v Ljubljani – Moste.
Podpisal se je Jože sam,
lastnoročno.*

Ob 50-letnici vrnitve milostne podobe na Brezje, se zahvaljujem Mariji za njeno varstvo v teh težkih letih. Predvsem pa, da nam je odprla prihodnost,

kot je še nismo imeli: to je državna suverenost in vse možnosti, ki nam jih daje.

Hvala Brezjanski Mariji.

14. junija 1997

+Franc Rode

Tebi, Marija Pomagaj, izročam Kustodijo Svete dežele. Tvoja dežela je! Daj, o Mati, da bodo ljudstva, ki tam prebivajo, našla mir. Daj, da bodo tvoji otroci, ki želijo priti in odkriti Jezusovo oznanilo, mogli vedno najti veselo in prisrčno gostoljubnost, kakršno si ti, o Marija, pripravila in delila v tej hiši na Brezjah. Blagoslovi moje sobrate, ki oskrbujejo tvojo hišo. Podpiraj jih v težavah. Navdihuj mladim, ki te prihajajo obiskat in častiti tu

na Brezje, sveto poklicanost v redovniško življenje za Provincio svetega Križa in za Kustodijo Svete dežele.

Na svidenje, o Sveta Mati!

Na svidenje, o bratje v svetem Francišku!

Vaš p. Giuseppe Nazzaro, ofm

Kustos Svete dežele

Brezje 14. september 1997

Z globokim občutkom sem prišel na ta frančiškanski kraj ljubezni in vedrine. Svoje novo diplomatsko poslanstvo v Sloveniji sem položil pod varstvo svete Device Marije.

*Carmine Marzoli,
veleposlanik Suverenega Malteškega reda v Sloveniji
Adriana Riccardi Marzoli, veleposlanikova soproga*

Brezje, 6. februar 1998

Marijo Pomagaj sem prosil, naj vedno varuje slovensko ljudstvo in spremlja mlade, da bodo rasli v zdravem okolju in mogli vedno živeti v miru. Občutil sem globoko nežnost Svete Device. Molil sem, da bi tudi jaz izkazoval veliko nežnost vsem.

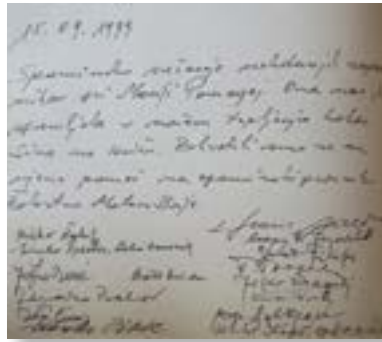
*+Giuseppe Pittau, SJ
29. maj 1999*

*Ho chiesto a Maria Ausiliatrice che protegga sempre
il popolo Sloveno e che accompagni i giovani perché
crescano in un ambiente sano e possano vivere
sempre in pace. Ho sentito anche la profonda tenerezza
della Vergine Santa e ho pregato che anch'io mostri
grande tenerezza verso tutti.
+ Giuseppe Pittau, S.J.
29-5-1999.*

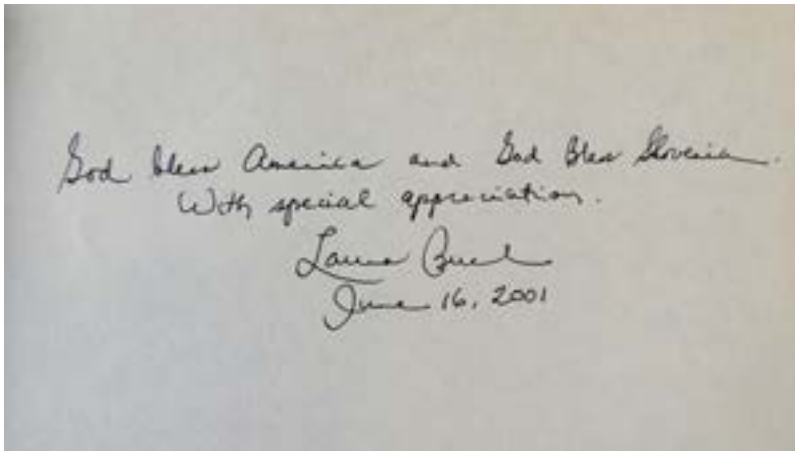
Spominsko srečanje nekdanjih zapornikov pri Mariji Pomagaj. Ona nas je spremljala v našem trpljenju kakor Sina na križu. Zahvalili smo se za njeno pomoč na spominski praznik Žalostne Matere Božje.

15. september 1999.

Bog blagoslovi Ameriko in Bog blagoslovi Slovenijo.
S posebnim spoštovanjem.

Laura Bush
16. junij 2001

Pravo ime – Marija Pomagaj je pomagala – vedno pomaga in bo pomagala.

21. junij 2001
+Alozij Šuštar

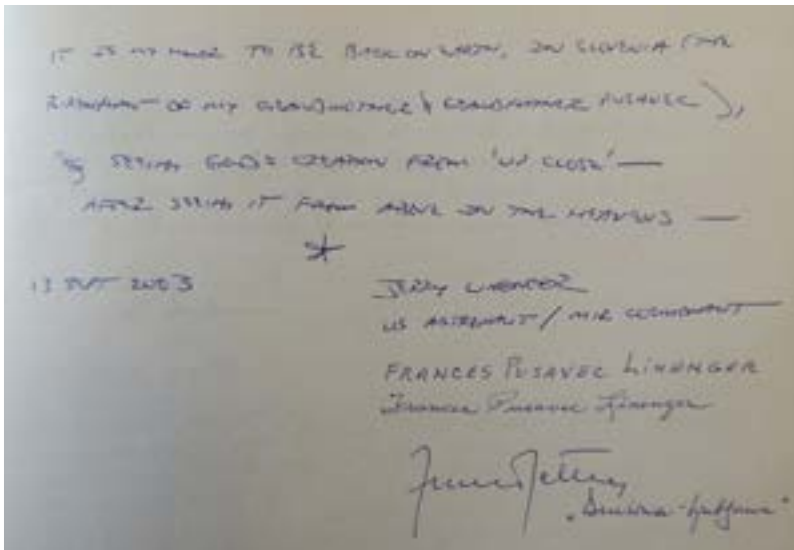

V čast mi je, da sem nazaj na zemlji, v Sloveniji (rojstnem kraju moje stare mame in starega očeta Pusavec). Božjo stvaritev sem videl »od blizu« - po tem, ko sem jo videl od zgoraj iz nebes.

13. september 2003

*Jerry Linenger, ameriški astronaut/Mir cosmonaut
Frances Pusavec Linenger*

MARIJA POMAGAJ

Kateri katoliški Slovenec se ob imenu »Pomočnica kristjanov« takoj ne spomni na osrednjo slovensko božjo pot – Brezje, »véliko slovensko duhovno zdravilišče«? Marija Pomagaj na Brezjah! Kolikeri Slovenci so se tukaj ob ljubeznivi Marijini podobi z Detetom Jezusom v naročju nasrkali nove duhovne moči in lepote, včasih že čisto poteptane in globoko zasute. Kako živo govori romarju ta milostna podoba o resnični vlogi, ki jo ima Marija v Cerkvi, v celotnem občestvu kristjanov! Še ko se romar poslavlja od oltarja »Marije Pomagaj«, ga Marijine usmiljene in dobrotne oči ne nehajo spremljati – in zdi se, da tiho kažejo na Božje Dete v Materinem naročju in da ustnice molče šepetajo besede iz Kane Galilejske: »Karkoli vam Jezus poreče, storite!« – Pri Mariji Pomagaj znova najdejo pot do »reke živih voda«, do zakramentov, že leta in leta pozabljenih in zanemarjenih. In vračajo se na svoj dom kakor prerojeni. – Drugi spet se tu, ob Mariji Pomočnici, nadihajo nove duhovne svežosti in odidejo v svoje vsakdanje življenje s trdnejšimi koraki, pogumnejši in potrpežljivejši na kdaj tako utrudljivi poti križa, ki pa za križanim Gospodom vodi skozi trpljenje v poveličanje. – Temu je treba pridružiti še eno: Brezje leže v tistem kotičku slovenske zemlje, o katerem poje Prešeren: »Dežela kranjska nima lepšžga kraja, kot je z okoljšnjo ta, podoba raja.« Tako Slovencem že sam naziv »Marija Pomočnica« poleg središčnih stvarnosti vere nehote prebuja hkrati tudi očarljivo podobo bogastva naravne lepote, kakršne se je v mladosti nasrkal knez slovenskih pesnikov – in te lepote so kakor znamenje in odsev lepote Nje, ki je deviška Mati »najlepšega med vsemi človeškimi otroki«. (Anton Strle, Marija Pomočnica kristjanov, v: Leto svetnikov II, MD Celje 2000, 450-451)

OUR LADY HELP OF CHRISTIANS

Is there a Catholic Slovenian who upon hearing the name »Help of Christians« does not immediately think of Brezje, the central Slovenian pilgrimage and »the main spiritual healing place«? Our Lady Help of Christians at Brezje – countless Slovenians have gathered spiritual refreshment here while contemplating the loving image of Mary with Jesus in her arms. How vividly this merciful image speaks to the pilgrim about the true role of Mary in the Church, throughout the Christian world. Even as the pilgrim bids her altar farewell, Mary's merciful and benevolent eyes seem to escort us – and it seems that in silence they point to the Son of God in her lap and her lips whisper the words from Cana: »Do whatever he tells you!« – At Mary's altar people again find the way to »rivers of living water«, to sacraments that may have been abandoned for years. And they return home reborn. – Other people refresh themselves spiritually at Mary's side and return to their everyday lives with a firmer step, braver and more patient on their life's path that can sometimes be so tiring but which leads through suffering to glory with the crucified Lord. – We should also mention that Brezje lies in the part of Slovenia that Prešeren, Slovenia's most celebrated poet, described as follows: »No, Carniola has no prettier scene than this, resembling paradise serene.« So for Slovenians, the title of »Our Lady Help of Christians« conjures up not only aspects of faith but also a charming image of the wealth of natural beauty that was enjoyed in his young years by Prešeren – and these beauties are like a sign and reflection of the beauty of Mary who is the virgin Mother of the »most beautiful of all human children«.

MARIE AUXILIATRICE

Quel Slovène catholique ne pense-t-il pas à Brezje, le lieu de pèlerinage central en Slovénie, le grand sanatorium spirituel, en entendant le nom »Secours des chrétiens«? Marie auxilia-trice de Brezje! Tant de Slovènes ont reçu tant de force et de beauté spirituelle, parfois déjà écrasée et profondément couverte, étant auprès de l'image gracieux de Marie portant l'Enfant Jésus dans ses bras. Quel discours vif de cet image clément au pèlerin sur le vrai rôle de Marie dans l'Eglise et dans la communauté entière de chrétiens! Même quand le pèlerin dit adieu à l'autel de »Marie auxilia-trice«, il est suivi sans cesse par ses yeux misericordieux et charitables. Il semble qu'ils montrent silencieusement sur l'Enfant Jésus dans ses bras et que les lèvres soufflent en silence les mots de Cana en Galilée: »Faites ce qu'il vous dira!«

Les pèlerins trouvent de nouveau auprès de Marie auxilia-trice le chemin jusqu'au »fleuve de l'eau vive«, aux sacrements, pendant des années oubliés et négligés. Ils rentrent chez eux comme rénovés.

Les autres aspirant auprès de Marie auxilia-trice une fraîcheur spirituelle et partent dans leur vie quotidienne d'un chemin de croix parfois tellement fatigant, en pas plus solides, plus braves et patients, menant en suivant le Seigneur crucifié par souffrance à la glorification.

Ajoutons encore une chose. Brezje se situe dans le coin du pays slovène qu'on trouve dans la poésie de Prešeren: »Le pays Kranjska n'a d'autre plus bel endroit qu'est ce-ci et les alentours, image du paradis.« Le titre même »Marie Auxilia-trice« éveille en Slovènes à part des données capitales de la foi aussi un image adorable de la richesse de la nature, de laquelle a puisé dès son jeune âge le maître des poètes slovènes. Et ces beautés paraissent comme signe et reflet de la beauté de Celle, qui est Mère-Vierge »du plus beau des enfants des hommes«.

MARIA AUSILIATRICE

Sentendo il nome di »Marija Pomagaj« – Maria Ausiliatrice, non viene forse subito in mente ad ogni Sloveno cattolico il centrale luogo di pellegrinaggio sloveno Brezje, questo »grande luogo di cura per l'anima«? Maria Ausiliatrice a Brezje: quanti Sloveni si sono spiritualmente rinforzati lì presso la graziosa immagine di Maria con il bambino Gesù sul grembo ed hanno attinto nuove forze e magnanimità, essi che spesso erano schiacciati e sprofondati! Quanto vivamente quest'immagine parla al pellegrino del ruolo decisivo della Madre di Dio nella Chiesa e nell'intera comunità dei cristiani! Perfino al momento di congedarsi dall'altare dell'immagine della »Marija Pomagaj«, gli occhi misericordiosi e clementi di Maria non smettono mai di accompagnare il pellegrino. Sembra addirittura che essi indichino tranquillamente il bambino divino sul grembo e che le labbra sottovoce dicano quelle parole di Cana di Galilea: »Fate ciò che Egli vi dice«.

I fedeli cristiani trovano di nuovo presso la Madonna »Marija Pomagaj« di Brezje l'accesso al »fiume di acqua viva«, ai sacramenti, che forse già da anni erano dimenticati o trascurati e torneranno a casa come rigenerati.

Altri ancora respirano qui, presso Maria, aiuto dei Cristiani, nuova aria fresca spirituale e torneranno alla vita quotidiana a passi più sicuri. Diventano più coraggiosi e più pazienti nel cammino alle volte faticoso della croce che però, nella sequela del Crocifisso mediante la sofferenza, conduce alla glorificazione.

MARIA HILF

Kommt nicht jedem katholischen Slowenen beim Namen Maria Hilf sofort der zentrale slowenische Wallfahrtsort Brezje in den Sinn – dieser »große slowenische seelische Kurort«? »Maria Hilf« in Brezje: wieviele Slowenen haben sich hier beim lieblichen Gnadenbild Mariens mit dem Jesuskind auf dem Schoß geistig gestärkt und neue Kraft und Edelmut geschöpft, die oft schon zertreten und tief begraben waren! Wie lebendig spricht dieses Gnadenbild dem Pilger von der entscheidenden Rolle der Gottesmutter in der Kirche und in der gesamten Gemeinschaft der Christen! Sogar beim Abschiednehmen vom Gnadenbildaltar »Maria Hilf« hören die barmherzigen und gütigen Augen Mariens nicht auf, den Pilger zu begleiten. Es scheint sogar, daß sie still auf das göttliche Kind auf dem Schoß hinweisen und daß die Lippen schweigend jene Worte aus Kana von Galiläa flüstern: »Tut, was er euch sagt!«

Die Christgläubigen finden bei Mariahilf in Brezje wieder den Zugang zum »Strom der lebendigen Wasser«, zu den Sakramenten, die vielleicht schon jahrelang vergessen oder vernachlässigt waren. Und sie kehren wieder wie neugeboren heim.

Wieder andere atmen hier bei Maria, Hilfe der Christen, neue Geistesfrische ein und gehen in ihren Alltag mit sichereren Schritten zurück. Sie werden mutiger und geduldiger auf dem manchmal so sehr ermüdenden Weg des Kreuzes, der aber in der Nachfolge des Gekreuzigten durch das Leiden zur Verherrlichung führt.

MARYJA WSPOMOŻYCIELKA

Czy każdemu Słoweńcowi przy imieniu »Maryja Wspomożycielka« nie przychodzi natychmiast na myśl centralne słoweńskie miejsce pielgrzymkowe Brezje, to »wielkie duchowe uzdrowisko słoweńskie«? Maryja Wspomożycielka: iluz Słoweńców umocniło się tu duchowo przed umiłowanym cudownym obrazem Maryi z Dzieciątkiem Jezus na łonie oraz zaczerpnęło nowej mocy i szlachetności, które często były już zdeptane i głęboko pogrzebane! Jak żywo mówi ten cudowny obraz pielgrzymom o decydującej roli Matki Bożej w Kościele i w całej wspólnotcie chrześcijan! Nawet przy pożegnaniu z ołtarzem cudownego obrazu »Wspomożenia Maryi« miłosierne i dobrotliwe oczy Maryi nie przestają towarzyszyć pielgrzymowi. Wydaje się nawet, że ciągle wskazują na Boskie Dziecię na łonie i że wargi szepczą milcząco te słowa z Kany Galilejskiej: »Uczyńcie, co wam powiedział!«

Wierzący chrześcijanie znajdują na nowo u Wspomożenia Maryi w Brezje dostęp do »strumienia wody żywej«, do sakramentów, o których już może od lat zapomnieli lub je zaniedbali. I wracają do domu jak nowo narodzeni.

Inni znowu wdychają tu u Maryi, Wspomożycielce chrześcijan, nową świeżość ducha i wracają do codzienności pewniejszym krokiem. Będą odważniejsi i cierpliwsii na często tak bardzo nużącej drodze krzyża, która jednak w naśladowaniu Ukrzyżowanego prowadzi przez cierpienie do chwały.

МАРИЯ, ПОМОГАЙ

Не приходит ли на ум каждому словенцу-католику при упоминании названия «Мария, помогай» главное место паломничества Словении — Брезье, эта «великая словенская духовная здравница»? Мария, помогай в Брезье: сколько словенцев получили здесь, у дорогого благодатного образа Марии с Младенцем Иисусом на руках, духовную поддержку, почерпнули новый запас сил и душевного благородства, источник которых у многих уже был в запустении, хранимый глубоко под спудом. Как живо этот благодатный образ говорит паломнику о решающей роли Богоматери в Церкви и во всей общине христиан! Исполненный милосердия и доброты взгляд Марии сопровождает паломника до самого последнего момента прощания с алтарем благодатного образа «Мария, помогай». Кажется даже, что Ее глаза указывают на Божественное Дитя на Ее лоне, а уста произносят слова Каны Галилейской: «Что скажет Он вам, то сделайте».

Подле «Мария, помогай» в Брезье верующим во Христа вновь открывается доступ к «потoku воды живой», к таинствам, о которых они, быть может, годами не вспоминали или относились к ним с равнодушием. И домой они возвращаются словно рожденные заново.

И снова, уже другие паломники вдыхают здесь, подле Марии, Помощницы христиан, новую свежесть Духа, чтобы уверенным шагом возвратиться к своей повседневной жизни. Они обретают мужество и терпение на изнурительном пути Креста, — в следовании за Распятым через страдание к славе.

MARÍA POMÁGAI

La advocación de «María auxiliadora de los cristianos» permite asociar a todo católico esloveno con la localidad de Brezje con su María Pomágai, donde se encuentra el centro más importante de peregrinación y el primer santuario nacional de Eslovenia.

Innumerables fieles eslovenos encontraron en su adorable Madre, quien presenta al Niño Dios en su regazo, una fuente inagotable de hermosura y fortaleza que lamentablemente había sido por muchos años olvidada y despreciada.

El milagroso cuadro con la imagen de la Virgen María Pomágai atestigua y reafirma el rol de la Virgen María dentro de la Iglesia como también en la comunidad universal de la comunión de los cristianos.

Aún cuando el peregrino intenta despedirse del altar de «María Pomágai», siente como sus ojos bondadosos y misericordiosos de la Madre lo acompañan señalando y fijando su mirada en su Divino Niño, mientras sus dulces labios se abren pronunciando el mensaje de Cana de Galilea «Haced lo que él os diga».

Junto a María Pomágai muchos reencuentran el camino hacia los «ríos de aguas vivas» y vuelven a los sacramentos que habían olvidado y abandonado por años y vuelven a sus hogares renovados.

Otros también junto a María Auxiliadora renuevan su fe y vuelven a su vida cotidiana con sus pasos templados en la fortaleza de la Cruz, para poder seguir a Jesús sufriente fijando nuevamente su mirada en la Esperanza de la Resurrección.

Al mismo tiempo no podemos dejar de mencionar que la localidad de Brezje se halla enclavada en un rinconcito de la bella Eslovenia sobre la que el máximo poeta esloveno Prešeren exclamó... «la tierra eslovena no abriga lugar más bello, como este pequeño pedazo de cielo».

Por ello también a los eslovenos la advocación de María Pomágai los transporta a un lugar paradisíaco lleno de imágenes multicolores ofrecidas por la bella naturaleza que habían mamado los poetas transformándolas en su fuente de inspiración.

Toda esa belleza natural es tan solo un pequeño reflejo de María Virgen y Madre Inmaculada – llena de Gracia la más encantadora y hermosa entre todas las creaturas que Dios nos permitió conocer en esta tierra.

Ob zaključku praznovanja 200-letnice nastanka milostne podo-
be Marije Pomagaj (1814-2014) izdajamo 200 pričevanj,
ki govorijo o podarjenih milostih, ki jih Bog človeku naklanja
po Mariji. Vsa pričevanja so dokaz, da Bog nikoli ne obupa
nad človekom, ampak mu vedno stoji ob strani in ga spremlja
ter prehiteva s svojo milostjo. Bog človeku in Cerkvi daje za
Mater Devico Marijo, ki svojo nalogo potrpežljivo in zvesto iz-
polnjuje.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste se od-
zvali povabilu in bili pripravljeni deliti svojo osebno izkušnjo
z drugimi. Hvala za vaše pričevanje. Naj bodo zapisana priče-
vanja povabilo, da še z večjo vero in zaupanjem prihajamo k
Mariji Pomagaj.

Iskrena hvala vsem, ki so me pri tem delu spodbujali in mi
pomagali. Posebej se zahvaljujem dr. p. Leopoldu Grčarju, ki
je z vso skrbnostjo in ljubeznijo pomagal pri zbiranju gradiva.
Drugi dve zahvali gresta s. Vidi Tomažič in g. Tonetu Štruklju,
ki sta ravno tako priskočila na pomoč pri zbiranju pričevalcev.
Zahvala tudi Evi Slivka, ki je besedila pregledala in jih naslovi-
la. Za jezikovni pregled gre zahvala dr. Andreji Eržen Firšt ter
za mnoge stvari, za katere je poskrbela pri izdaji knjige. Hvala
tudi g. Klemnu Kunaverju za oblikovanje.

Naj vsem, ki boste pričevanja prebirali, dobri Bog nakloni
dodatnih 200 razlogov, da se boste po Mariji Pomagaj še bolj
oklenili njenega Sina Jezusa Kristusa in še z večjim zaupanjem
stopali po poti evangelija in tako postajali žive priče Boga v
sedanjem svetu.

Naj dobri Bog po Mariji obilno blagoslavlja vsa vaša priza-
devanja za dobro, iskreno in pošteno v vsakdanjem življenju!

*Dr. p. Robert Bahčič, OFM
Gvardijan samostana in rektor Slovenskega Marijinega
narodnega svetišča na Brezjah*

PO MARIJI PODARJENE MILOSTI
Pričevanja o Mariji Pomagaj z Brezij

Pričevanja zbral in uredil: *dr. p. Robert Bahčič, OFM*

Jezikovni pregled: *dr. Andreja Eržen Firšt*

Fotografski material: *Frančiškanski samostan Brezje*

Oblikovanje: *Klemen Kunaver*

Izdal in založil:

Romar, Storitve, trgovina in založništvo d.o.o.

Brezje 42, Brezje, Slovenija

Zanj: *dr. Andreja Eržen Firšt, direktorica*

Naklada: *1500 izvodov*

Tisk: *Tiskarna Radovljica d.o.o.*

Brezje, december 2014

V jubilejnem letu, ob 200-letnici milostne podobe Marije Pomagaj.

Izid knjige so podprli:

Slovensko Marijino narodno svetišče,

Frančiškanski samostan Brezje,

Družina d.o.o.

Po Mariji podarjene milosti

ROMAR

Storitve, trgovina in založništvo d.o.o.

14,50 eur